

**Regionalni vodovod
Crnogorsko primorje**

Godišnji izvještaj o realizaciji godišnjeg plana rada sa finansijskim izvještajem za 2018. godinu

JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” Budva

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
1.1 DJELATNOST JP „REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE“3..	4
1.2 ORGANI REGIONALNOG VODOVODA.....	4
1.3 ZAPOSLENI U REGIONALNOM VODOVODU.....	5
1.4 REGIONALNI VODOVODNI SISTEM.....	5
1.5 VIZIJA I MISIJA JP „REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE“..	5
1.6 NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI.....	6
2. IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA	9
3. IZVJEŠTAJ FINANSIJSKOG SEKTORA.....	11
3.1 PRIHODI OD PRODAJE VODE.....	11
3.2 PRIHODI OD POSEBNE NAKNADE NA INVESTICIJE NA TERITORIJI OPŠTINA CRNOGORSKOG PRIMORJA.....	12
3.3 POTRAŽIVANJA I NAPLATA.....	13
3.4 OSTALA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE.....	14
3.5 OBAVEZE PO OSNOVU KREDITNIH ZADUŽENJA.....	14
3.6 EKSTERNA I UNUTRAŠNJA REVIZIJA POSLOVANJA REGIONALNOG VODOVODA	18
4. IZVJEŠTAJ TEHNIČKOG SEKTORA.....	20
4.1 PROIZVODNJA I DISTRIBUCIJA VODE.....	20
4.2 SARADNJA SA LOKALNIM VODOVODNIM PREDUZEĆIMA.....	27
4.3 AKTIVNOSTI NA ODRŽAVANJU RVS.....	51
4.4 IZVJEŠTAJ O ENERGETSKOJ EFIKASNOSTI.....	72
4.5 IZVJEŠTAJ O KONTROLI KVALITETA VODE.....	75
4.6 KONTROLA I UPRAVLJANJE SANITARNIM ZONAMA ZAŠTITE RVS.....	88
5. IZVEŠTAJ SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE.....	90
5.1 POSLOVI ZASTUPANJA.....	90
5.2 POSLOVI IZ OBLASTI RADA.....	94
5.3 AKTIVNOSTI U VEZI SA TRANSFORMACIJOM JAVNOG PREDUZEĆA.....	94
5.4 AKTIVNOSTI NA IZRADI PROPISA.....	94
5.5 AKTIVNOSTI NA UPISU PRAVA U KATASTAR NEPOKRETNOSTI.....	96
5.6 OSTALI PRAVNI POSLOVI.....	96
6. IZVJEŠTAJ SLUŽBE ZAŠTITE LICA I IMOVINE.....	97
7. SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA.....	98
7.1 SARADNJA SA INSPEKCIJSKIM ORGANIMA.....	98
7.2 SARADNJA SA UNIVERZITETIMA I FAKULTETIMA U CRNOJ GORI I REGIONU.....	100
7.3 MEĐUNARODNA SARADNJA.....	103
7.4 SARADNJA SA MINISTARSTVOM PRAVDE.....	108
7.5 SARADNJA SA ORGANIMA ZADUŽENIM ZA IZRADU PLANSKE I PROJEKTNE DOKUMENTACIJE.....	109
7.6 SARADNJA SA PRIVREDNOM KOMOROM CRNE GORE.....	109
8. REALIZACIJA PLANA JAVNIH NABAVKI.....	111
9. REALIZACIJA RAZVOJNIH AKTIVNOSTI.....	118
9.1 PRIKLJUČENJE OPŠTINE HERCEG NOVI NA RVS.....	118

9.2 POČETAK AKTIVNOSTI NA IZGRADNJI II FAZE RVS	119
9.3 IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA IZVOZ VODE TANKOVANJEM.	120
9.4 AKTIVNOSTI NA PODIZANJU BEZBJEDNOSTI RVS.....	120
9.5 RAZVOJ TELEKOMUNIKACIONE INFRASTRUKTURE (SCADA).....	121
9.6 UČEŠĆE REGIONALNOG VODOVODA U OKVIRU PREKOGRANIČNOG INTERREG – IPA CBC ITALIJA-ALBANIJA-CRNA GORA PROGRAMA.....	121
9.7 AKTIVNOSTI NA PLANU REFORME SEKTORA VODOSNABDIJEVANJA.....	123
9.8 AKTIVNOSTI NA IZRADI PLANA RAZVOJA DO 2030. godine.....	123
9.9 VALORIZACIJA ZEMLJIŠTA NA KARUČU.....	123
10. IZVJEŠTAJ O OSTALIM AKTIVNOSTIMA REGIONALNOG VODOVODA.....	125
10.1 IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU PLANA INTEGRITETA REGIONALNOG VODOVODA.....	125
10.2 DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE.....	127
10.3 POSLOVANJE RVCP PREMA HACCP PRINCIPIMA.....	127
10.4 IMPLEMENTACIJA ISO 14001.....	128
10.5 UREĐENJE ODNOSA SA DRUGIM SUBJEKTIMA PO PITANJU KORIŠĆENJA INFRASTRUKTURE RVS.....	129
10.6 ANALIZA ODNOSA ZAPOSLENIH KROZ VIŠEMJESEČNI IZAZOV TRAJANJA NEIZVJESNOG POSLOVANJA REGIONALNOG VODOVODA....	131
11. IZAZOVI U FUNKCIONISANJU REGIONALNOG VODOVODA.....	133
11.1 SPOR SA STRABAG A.G. AUSTRIJA I POSTUPCI U VEZI SA SPOROM.....	133
11.2 AKTIVNOSTI PREDUZETE POVODOM IZVJEŠTAJA O REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA JAVNOG PREDUZEĆA ZA 2016. GODINU URAĐENOG OD STRANE DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE.....	140
11.3 PROBLEMATIKA I AKTIVOSTI NA PLANU ODNOSA SA INVESTICIONO RAZVOJNIM FONDOM AD.....	141
11.4 INFORMACIJA O REZULTATIMA ANALIZE POSTOJEĆEG STANJA IZDAŠNOSTI IZVORIŠTA BOLJE SESTRE.....	141

1. UVOD

1.1 DJELATNOST JP „REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE“

Javno preduzeće „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ sa sjedištem u Budvi (dalje: Regionalni vodovod) je pravno lice registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata Poreske uprave Crne Gore i 100% je u vlasništvu države Crne Gore.

Djelatnost Regionalnog vodovoda je propisana Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG”, broj 56/16), Odlukom o organizovanju JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” („Službeni list CG”, broj 14/08) i Statutom.

Osnovna djelatnost Regionalnog vodovoda je regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja i drugih područja, odnosno zahvatanje, tretman, transport i isporuka vode za piće iz izvorišta Bolje Sestre preko sistema regionalnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja (dalje: RVS) u vodovodne mreže opština Budva, Tivat, Kotor, Herceg Novi, Bar i Ulcinj, tj. subjektima za javno vodosnabdijevanje u tim opštinama, kao i do mjesta priključenja na RVS drugih korisnika. Osnovnom djelatnošću se obezbjeđuju dovoljne količine kvalitetne, zdravstveno ispravne vode za piće za primorski region Crne Gore, što je krucijalni uslov za život i rad na tom području i pouzdana osnova razvoja crnogorskog turizma. U skladu sa propisanom klasifikacijom djelatnosti, osnovna djelatnost Regionalnog vodovoda registrovana je u Centralnom registru privrednih subjekata Poreske uprave Crne Gore kao: sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode (šifra: 36.00). U obavljanju osnovne djelatnosti Regionalni vodovod je dužan da:

- 1) vrši kontinuiranu isporuku potrebnih količina vode korisnicima u skladu sa ugovorima zaključenim sa njima;
- 2) obezbijedi zaštitu izvorišta Bolje Sestre od zagađenja i uspostavi i održava zone sanitarne zaštite tog izvorišta, u skladu sa propisima;
- 3) obezbijedi fizičko-tehničku zaštitu izvorišta Bolje Sestre i RVS u skladu sa zakonom;
- 4) zaštititi objekte, opremu i uređaje RVS koji se nalaze na poplavnim i erozivnim područjima u skladu sa propisima i planovima koje donose nadležni organi;
- 5) organizuje poslove izgradnje i investicionog održavanja RVS i vrši tekuće održavanje RVS i druge poslove za obezbjeđenje tehničke ispravnosti i kontinuiranog funkcionisanja RVS.

Isporuka vode iz RVS vrši se na osnovu ugovora koje je Regionalni vodovod zaključio sa lokalnim vodovodnim preduzećima. Regionalni vodovod je u tekućoj godini uspješno obavljao osnovnu djelatnost, odnosno neprekidno je isporučivao visokokvalitetnu vodu za piće lokalnim vodovodnim preduzećima.

Sporedna djelatnost Regionalnog vodovoda je iznajmljivanje optičkih vlakana i ista je registrovana kod Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore.

1.2 ORGANI REGIONALNOG VODOVODA

Organi Regionalnog vodovoda su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor imenuje Vlada, a direktora bira Upravni odbor na osnovu javnog oglasa, uz saglasnost Vlade.

Upravni odbor ima sedam članova, od kojih su četiri člana predstavnici Vlade, dva člana predstavnici Zajednice opština Crne Gore iz opština Crnogorskog primorja i jedan član predstavnik zaposlenih u Regionalnom vodovodu. Sadašnji Upravni odbor je imenovan Rješenjem Vlade br. 08 – 1261/4 od 26.4.2016. godine, u sastavu: Dragan Asanović,

predsjednik upravnog odbora, Zdenka Ivanović, Nina Milović i Danilo Mirotić (predstavници Vlade), Đorđe Vukčević i Nikoleta Nrekić (predstavници Zajednice opština Crne Gore) i Milan Janović (predstavnik zaposlenih).

Direktor je izabran Odlukom Upravnog odbora broj 447/3 od 24.5.2013. godine, na koju je Vlada dala saglasnost na sjednici održanoj 6.6.2013. godine.

1.3 ZAPOSLENI U REGIONALNOM VODOVODU

Pravilnikom o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta predviđeno je 38 radnih mjesta sa 69 izvršilaca. Na kraju prethodne godine je u radnom odnosu bilo 57 zaposlenih, a u tekućoj godini je:

- zasnovan radni odnos sa pet zaposlenih;
- pretao radni odnos dvojici zaposlenih - jednom koji je bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, zbog odlaska u penziju i jednom koji je bio u radnom odnosu na određeno vrijeme, zbog isteka tog vremena.

Znači, Regionalni vodovod je tokom 2018. godine imao 60 zaposlenih. Sa 57 zaposlenih je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, a tri zaposlena su u radnom odnosu na određeno vrijeme, i to: direktor sa kojim je radni odnos zasnovan do isteka mandata, jedan zaposleni kojem radni odnos ističe naredne godine i jedan zaposleni kojem radni odnos ističe u tekućoj godini.

Regionalni vodovod je angažovao na privremeni rad nekoliko radnika posredstvom registrovane agencije za zapošljavanje koja je odabrana u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Tokom 2018. godine u Regionalnom vodovodu je na stručnom osposobljavanju po Programu Vlade o stručnom osposobljavanju visokoškolaca bila jedna osoba.

1.4 REGIONALNI VODOVODNI SISTEM

Vlada Crne Gore (dalje: Vlada) je Odlukom o određivanju izvorišta namijenjenih za regionalno i javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) i utvrđivanju njihovih granica („Službeni list CG“, broj 36/08) odredila izvorište Bolje Sestre za regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja. Izvorište Bolje Sestre je podzemni izvor na lokalitetu Malo blato u basenu Skadarskog jezera. Voda izvorišta je izuzetnog kvaliteta i po Uredbi o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Službeni list CG“ broj 2/07) je voda A1 klase.

Izgrađeni dio RVS sastoji se od kontinentalnog dijela od izvorišta do rezervoara Đurmani kod Bara i obalnog dijela na području Crnogorskog primorja koji čine dionica rezervoar Đurmani – opštine Bar i Ulcinj (južni krak) i dionica rezervoar Đurmani – opštine Budva, Kotor, Tivat i Herceg Novi (sjeverni krak).

RVS je pušten u rad za opštine Budva, Kotor i Tivat jula 2010. godine, za opštinu Bar 2011. godine, a za Ulcinj 2012. godine. Od 2013. godine vrši se i isporuka vode iz RVS opštini Herceg Novi i za to se koristi dio vodovodnog sistema opštine Tivat, jer za opštinu Herceg Novi RVS nije u cjelosti izgrađen, odnosno nije izgrađen cjevovod na potezu Tivat - Sveta Nedelja.

1.5 VIZIJA I MISIJA JP „REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE“

Aktivno korišćenje raspoloživog vodnog resursa jednog od najuspješnijih hidrogeoloških projekata realizovanih u mediteranskom prostoru Evrope tokom posljednjih pola vijeka,

njegova preventivna zaštita od spoljnih uticaja, pouzdanost očuvanja kvaliteta i stabilnost isporuka vode, ključ su održivosti i perspektiva razvoja turističke privrede Crne Gore, ali i očuvanja zdravlja lokalnog stanovništva. Ustremljeni ka budućnosti, vizija preduzeća je da se svestrano poboljšava i razvija postojeći sistem, da učestvuje u podizanju svijesti građana Crnogorskog primorja sa ulaganjem u mladost, odgovornim postupanjem prema održivoj potrošnji vode, vođenjem računa o društvenoj zajednici kroz implementaciju principa zaštite životne sredine i kroz društveno odgovorno poslovanje, sa ciljem da budemo u vrhu vodovodnih preduzeća Evropske Unije.

Misija Regionalnog vodovoda je da obezbijedi kvalitetno i kontinuirano snadbijevanje opština Crnogorskog primorja dovoljnom količinom vode za piće. Racionalni odnos prema troškovima, najveći stepen naplate potraživanja i usluga, prihvatanje modernih tehnologija u postojećem sistemu, potpuno usvajanje integrisanog sistema menadžmenta, prilagođavanje potrebama korisnika, zaposlenih i društvenih zajednica.

1.6 NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI

Regionalni vodovod je u izvještajnom periodu svoje aktivnosti realizovao uz podršku Vlade, Ministarstva održivog razvoja i turizma i drugih ministarstava i institucija sa kojima preduzeće ima intenzivnu komunikaciju.

U 2018. su ostvareni rekordni rezultati po pitanju prihoda u 43 godine rada preduzeća, pa su ukupni prihodi iznosili 7.670.583,00 eura.

Tokom 2018. godine su uredno izmirivane kreditne obaveze prema međunarodnim finansijskim institucijama, čime je ukupno kreditno zaduženje sa početnih 36,2 miliona eura smanjeno na 14,1 milion eura. Sredinom 2018. godine, prijevremeno je otplaćen dio kredita kod Erste banke, u iznosu od 4.000.000 eura, čime je postignuta ušteda od oko 300.000 eura po osnovu troškova kamata samo tokom 2018. godine, a iz sopstvenih prihoda je otplaćeno ukupno 6.880.694 eura po osnovu glavnica i kamata po preuzetim međunarodnim kreditima za koje je Vlada Crne Gore izdala garancije.

Međutim, nakon presude Apelacionog suda, dio obaveza prema zaposlenima i dobavljačima, koje su prispjele na naplatu u periodu nakon blokade računa, se nije mogao izmiriti, pa su do 31.12.2018. godine akumulirane obaveze u iznosu od 685.768 eura.

Regionalni vodovod je sredinom avgusta, pripremio i dostavio Vladi Crne Gore na usvajanje 3 modela za rješavanje nastale situacije i pripremio sve preduslove za eventualno zaduženje kod kreditnih institucija, a na osnovu čega je Vlada Crne Gore Zakonom o budžetu za 2019. godinu predvidjela izdavanje državne garancije.

U sudskom postupku koji je kompanija Strabag AG 2014. godine pokrenula za priznavanje odluke nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore (MTK) u Parizu (iz marta 2013. godine), a koja je donesena u sporu iz ugovora o građenju kontinentalnog kraka RVS, Privredni sud Crne Gore je četiri puta donosio rješenja kojima je odbijao priznanje arbitražne odluke nenadležne MTK iz Pariza. Međutim, četvrtu odluku Privrednog suda iz marta 2017. godine je preinačio Apelacioni sud Crne Gore, svojim rješenjem od 28.03.2018. godine, tako što je priznao arbitražnu odluku nenadležnog vijeća MTK, suprotno odredbama Konvencije UN o priznanju i izvršenju međunarodnih arbitraža, kao i Zakonu o arbitraži Crne Gore. Po osnovu presude Apelacionog suda Regionalni vodovod je u obavezi da isplati iznos od 11.874.886,14 eura uz kamatu koja će biti obračunata na dan naplate. Po tom osnovu su računi Regionalnog vodovoda u blokadi od 14.08.2018. godine.

Regionalni vodovod je izjavio reviziju protiv rješenja Apelacionog suda Crne Gore, koju je Vrhovni sud Crne Gore odbacio kao nedozvoljenu, rješenjem od 13.06.2018. godine. Regionalni vodovod je zatim 28. avgusta 2018. godine podnio ustavnu žalbu protiv rješenja Vrhovnog suda Crne Gore, a Ustavni sud Crne Gore je 29.01.2019. godine usvojio ustavnu žalbu Regionalnog vodovoda. U toku je postupak pred Vrhovnim sudom Crne Gore. Navedeni sudski spor je, na žalost, dominantno obilježio poslovnu 2018. godinu, iako je Regionalni vodovod tokom 2018. godine postigao rekordne poslovne i finansijske rezultate.

Regionalni vodovod je, uprkos navedenoj blokadi računa, uredno obavljao osnovnu djelatnost, neprekidno isporučujući visokokvalitetnu vodu za piće. Tokom 2018. godine lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju isporučeno je 25% više vode od ugovorenih količina. U oktobru 2018. godine, zbog zaslanjenja lokalnih izvorišta, grad Kotor je 23 dana isključivo snabdijevan vodom iz RVS, što ukazuje koliko je napora uloženo od strane zaposlenih da, uprkos nemogućnosti isplate ličnih dohodaka, u cjelosti realizuju sve zahtijevane profesionalne obaveze od suštinskog državnog interesa kako za kvalitet života lokalnog stanovništva, tako i za obezbjeđenje preduslova za uspjeh turističke sezone.

U prvoj polovini 2018. godine uspješno su sprovedene sve aktivnosti na pripremi sistema za maksimalni rad prije početka ljetnje turističke sezone. To je i potvrđeno u toku ljetnje turističke sezone, kada je najveća isporuka vode iz RVS, a kada je broj registrovanih kvarova bio znatno manji nego što je to uobičajeno, čime su sprovedene mjere preventivnog održavanja u potpunosti opravdale svoju svrhu.

Krajem septembra 2018. godine je sklopljen aneks na Ugovor o isporuci vode sa lokalnim vodovodnim preduzećem iz Ulcinja i Opštinom Ulcinj, kojim je ugovorena kontinuirana isporuka vode u toku kalendarske godine, umjesto do tada ugovorene šestomjesečne isporuke vode. Time je postignuto da Regionalni vodovod, po prvi put, sa svih pet opština (osim Herceg Novog) ima potpisane ugovore za isporuku vode tokom cijele godine na neograničen rok. Imajući u vidu privremeno tehničko rješenje (realizovano u saradnji sa ViK Tivat) kojim je opština Herceg Novi povezana na RVS, lokalno preduzeće ovog grada je, kao i prethodnih godina, imalo zaključen ugovor za šestomjesečnu isporuku vode, koji je istekao 31.12.2018. godine i ViK Herceg Novi jedini nije produžio ugovor za 2019. godinu.

Funkcionisanje RVS je nakon blokade računa otežano činjenicom da se kvarovi opreme nijesu mogli otklanjati zbog nedostatka finansijskih sredstava. Zbog tih kvarova se dijelom RVS upravlja u takozvanom „ručnom“ režimu, bez korišćenja SCADA sistema za daljinsko upravljanje, što predstavlja značajan napor za zaposlene, ali i rizik po funkcionisanje RVS i uredno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja. Takođe, usljed nemogućnosti održavanja sistema došlo je do povećanja tehničkih gubitaka na sistemu, pri čemu je nivo gubitaka još uvijek na prihvatljivom, i za Crnu Goru rekordno niskom nivou.

Jedan od prioritarnih ciljeva i zadataka Regionalnog vodovoda bilo je priključenje vodovoda opštine Herceg Novi na RVS izgradnjom cjevovoda Tivat - Opatovo. U tom smislu je tokom 2018. godine, po treći put objavljen tender na koji su pristigle 2 ponude. Prethodna dva tenderska postupka su obustavljena usljed neispravnih ponuda dostavljenih od strane izvođača. Međutim, u fazi ocjene i vrednovanja ponuda u trećem tenderskom postupku, blokada računa je postala izvjesnost, zbog čega je postupak obustavljen, čime je učinjena prva direktna šteta Regionalnom vodovodu priznanjem neugovorene arbitraže. Takođe, nakon 14.08.2018. godine obustavljene su i sve druge razvojne aktivnosti, kao i sve aktivnosti predviđene Planom javnih nabavki za 2018. godinu.

Imajući u vidu značaj sprovođenja razvojnih aktivnosti po održivost kvalitetnog vodosnabdijevanja na Crnogorskom primorju, Regionalni vodovod je u cilju ublažavanja

efekata presude Apelacionog suda, aplicirao kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za kreditno finansiranje tri razvojna projekta, i to: izgradnja cjevovoda za priključenje opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem, izgradnju novog cjevovoda na dionici Budva –Tivat kojim će se povećati kapacitet ovog dijela sistema sa 330 l/s na oko 750 l/s, i izgradnju lokalne vodovodne i kanalizacione infrastrukture u naselju Dobre Vode. EBRD je u tom smislu angažovala konsultanta za „due diligence“ kontrolu preduzeća i analizu održivosti predloženih razvojnih projekata, za koje je Vlada dala podršku i u budžetu za 2019. godinu predvidjela 12 miliona eura za koje će biti obezbijeđene državne garancije.

Regionalni vodovod je i u 2018. godini nastavio sa unaprjeđenjem saradnje sa međunarodnim institucijama, te je u 2018. godini bio domaćin prve međunarodne radionice novoformirane Dunavske platforme za benčmarking i tom prilikom je na Žabljaku upriličena konferencija pod nazivom „*Vizija održivog upravljanja vodovodnim resursima u XXI vijeku*“ na kojoj je učestvovao veliki broj predstavnika institucija iz zemlje i inostranstva, čija djelatnost je u vezi sa sektorom vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda. Takođe, shodno Memorandumu o saradnji Regionalnog vodovoda, Rudarsko-geološkog fakulteta iz Beograda, Građevinskog fakulteta iz Podgorice i Zavoda za geološka istraživanja iz Podgorice, održan je međunarodni UNESCO kurs pod nazivom „*Karakterizacija i inženjering karstnih akvifera*“ (eng. *Characterization and Enginerring of Karst Aquifers* - CEKA).

Regionalni vodovod je tokom 2018. godine zvanično primljen u članstvo Aqua Publica Europea (APE) sa sjedištem u Briselu, tokom sjednice upravnog odbora APE koja je održana 14. i 15. juna 2018. godine u prostorijama vodovodnog preduzeća grada Budimpešte. Regionalni vodovod je ujedno prvo vodovodno preduzeće u članstvu APE koje dolazi iz države koja nije članica Evropske unije. Značaj članstva u APE pokazuje se u tome što, pored sticanja znanja o najsavremenijim tehnološkim rješenjima u sektoru, omogućava da se prate evropska iskustva i afirmiše značaj javnog upravljanja vodom, koja je za Crnu Goru dobro od najvišeg strateškog značaja.

Regionalni vodovod je u 2018. godini intenzivirao aktivnosti na podnošenju aplikacija za sprovođenje razvojnih aktivnosti u okviru poziva za dodjelu grantova. U tom smislu je na inicijativu Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja podnesena aplikacije u okviru regionalnog poziva IPA INTERREG Italija-Albanija-Crna Gora u okviru koje se očekuje sprovođenje aktivnosti u vrijednosti od 1.050.000 Eura, od kojih je oko 850.000 bespovratno, a koje će značajno unaprijediti upravljanje vodama u okviru regionalnog vodovodnog sistema. Aplikacija je u septembru 2018. godine načelno prihvaćena i očekuje se potpisivanje ugovora u martu 2019. godine. Takođe, u okviru poziva Ministarstva nauke, u saradnji sa Univerzitetom Donja Gorica, je sa uspjehom podnešena aplikacija za dodjelu granta koji se odnosi na kandidovanje inovativnih projekata. Budžet projekta iznosi 99.280,00 eura, dok je odobreni iznos granta cca 70%, odnosno, prema procjenama u budžetu projekta, 69.280,00 eura. Preostali dio predstavlja obavezu nosioca projekta (UDG) i partnera na projektu (Regionalni vodovod).

Zaključno sa 31.12.2018. godine, račun Regionalnog vodovoda je bio blokiran 139 dana.

2. IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA

Nadležnost Upravnog odbora propisana je Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja i bliže je uređena Odlukom o organizovanju Regionalnog vodovoda i Statutom.

Upravni odbor:

- utvrđuje poslovnu politiku Regionalnog vodovoda;
- donosi Statut, Poslovnik o radu Upravnog odbora i druge opšte akte;
- donosi programe i planove (godišnji plan rada, finansijski plan, investicioni plan, Plan javnih nabavki i dr.);
- usvaja izvještaj o radu, finansijski izvještaj i druge izvještaje o poslovanju Regionalnog vodovoda;
- bira i razrješava direktora Regionalnog vodovoda;
- utvrđuje cijene vode i daje saglasnost na ugovore o isporuci vode iz RVS;
- odlučuje o statusnim promjenama, odnosno o restrukturiranju Regionalnog vodovoda;
- donosi investicione odluke;
- odlučuje o korišćenju sredstava, raspolaganju imovinom, smanjenju i povećanju kapitala, raspodjeli dobiti, pokriću gubitaka i zaduživanju Regionalnog vodovoda;
- donosi druge odluke kojima se obezbjeđuje, zakonito, efikasno i ekonomično upravljanje RVS, funkcionalno jedinstvo i racionalno korišćenje kapaciteta RVS i redovno regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja;
- vrši druge poslove utvrđene zakonom, aktom o organizovanju Regionalnog vodovoda i Statutom.

U izvještajnom periodu Upravni odbor je raspravljao i odlučivao o svim bitnim pitanjima poslovanja Regionalnog vodovoda. Permanentno je pratio rad Regionalnog vodovoda, o kojem ga je direktor redovno informisao. Vodio je poslovnu politiku u pravcu održivog razvoja preduzeća. Aktivno je učestvovao u kreiranju rješenja za prevazilaženje problema sa kojima se Regionalni vodovod susretao.

Predsjednik Upravnog odbora je, u saradnji sa direktorom, učestvovao u dogovorima u Vladi, Ministarstvu održivog razvoja i turizma i kod drugih institucija u vezi sa pitanjima od značaja za poslovanje Regionalnog vodovoda.

Upravni odbor je u 2018. godini donio niz akata iz svog djelokruga. Donio je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zaradama i drugim primanjima i utvrdio prečišćene tekstove tih pravilnika. Donio je i više odluke, od kojih su najvažnije:

- Odluka o usvajanju izvještaja o radu za 2017. godinu;
- Odluka o usvajanju finansijskih izvještaja (završnog računa) za 2017. godinu;
- Odluka o usvajanju Izvještaja nezavisnog revizora „Deloitte“ d.o.o. Podgorica o Finansijskim iskazima JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva za 2015. godinu;
- Odluka o usvajanju izvještaja popisne komisije;
- Odluka o prijevremenoj otplati kredita Erste banci AD Podgorica;
- Odluka o zaključenju aneksa ugovora o kreditu sa Erste bankom AD Podgorica;
- Odluka o davanju saglasnosti na Ugovor o isporuci vode iz Regionalnog vodovodnog sistema sa društvom sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi;
- Odluka o davanju saglasnosti na Ugovor o isporuci vode iz Regionalnog vodovodnog sistema sa Javnim preduzećem „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj i Opštinom Ulcinj;

- Odluka o ućlanjenju u Aqua Publica Europea – Evropsku neprofitnu asocijaciju javnih vodnih operatera, sa sedištem u Briselu;
- Odluka o procjeni kvaliteta implementacije plana zaštite;
- Odluka o sponzorstvu Islamskoj zajednici u Crnoj Gori;
- Odluka o sponzorstvu muškom košarkaškom klubu „Mornar“ iz Bara;
- Odluka o sponzorstvu 16. Međunarodne izložbe arhitekture - La Bienalle di Venezia;
- Odluka o sponzorstvu za finansiranje Projekta „Vijek Crne Gore 1918-2018“;
- Odluka o davanju saglasnosti na Informaciju menadžmenta JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva, broj 18-1929/3 od 01.06.2018. godine, koja sadrži Predlog za sprovođenje aktivnosti po odluci Upravnog odbora, a u vezi prijevremene otplate dijela ostalih kreditnih zaduženja Regionalnog vodovoda, izmirenja obaveza po osnovu zaduženja kod državnih organa i podrške partnerima koji su angažovani na poslovima održavanja regionalnog vodovodnog sistema, kroz izmirenje dospjelih potraživanja;
- Odluka o davanju saglasnosti na zaključenje Ugovora o pružanju pravne pomoći i advokatskom zastupanju sa Vanjom Mugošom i Filipom Jovovićem, advokatima iz Podgorice (advokatska kancelarija „Jovović, Mugoša & Vuković“).

3. IZVJEŠTAJ FINANSIJSKOG SEKTORA

Shodno Zakonu o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja, sredstva za finansiranje Regionalnog vodovoda obezbjeđuju se iz: sopstvenih prihoda koje preduzeće ostvaruje na tržištu, prodajom proizvoda i usluga, budžeta Crne Gore, kreditnih sredstava, poklona i donacija i drugih sredstava u skladu sa zakonom. Od gore navedenih izvora, dva su osnovna prihoda koje stiže ovo javno preduzeće i to: prihodi od isporuke vode lokalnim vodovodnim preduzećima i prihod od posebne naknade na investicije za izgradnju i rekonstrukciju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja.

3.1 PRIHODI OD PRODAJE VODE

Regionalni vodovod je isporučivao vodu stalno ili po potrebi sledećim lokalnim vodovodnim preduzećima (u daljem tekstu ViK): ViK Ulcinj, ViK Bar, ViK Budva, ViK Kotor, ViK Tivat i ViK Herceg Novi (posredno preko ViK Tivat). Prihodi od prodaje vode dati su u sledećoj tabeli:

Tabela br.3.1.1 Prihodi od isporučene vode

Prihodi od isporuke vode	31.12.2016.	31.12.2017.	31.12.2018	Indeks	Indeks	Indeks
	eura	eura	eura	2017/16	2018/16	2018/17
"Vodovod" d.o.o. Budva	1,476,439.00	1,387,344.00	1,286,071.00	0.94	0.87	0.93
"Vodovod" d.o.o. Kotor	788,079.00	645,495.00	777,812.00	0.82	0.99	1.20
"Vodovod" d.o.o. Tivat	563,159.00	729,582.00	675,762.00	1.30	1.20	0.93
"Vodovod" d.o.o. Bar	377,743.00	439,694.00	411,660.00	1.16	1.09	0.94
"Vodovod" d.o.o. Ulcinj	214,698.00	222,201.00	174,811.00	1.03	0.81	0.79
"Vodovod" d.o.o. Herceg Novi	0.00	140,248.00	103,559.00	0.00	0.00	0.74
Ukupno:	3,420,118.00	3,564,564.00	3,429,675.00	1.04	1.00	0.96

Kako se može vidjeti iz navedene tabele prihodi od isporuke vode su u toku 2017. godine porasli za 4% u odnosu na prihode iz 2016. godine, dok su prihodi iz 2018. godine porasli za 0.28% u odnosu na 2016. godinu, dok su se smanjili za 3.78% u odnosu na 2017. godinu.

Shodno zaključenim Ugovorima isporuka vode se isporučuje sledećim ViK-ovima: VIK Kotor, VIK Tivat, VIK Budva i VIK Bar tokom cijele godine, dok se isporuka vode za VIK Herceg Novi i ViK Ulcinj vrši u period od 01.07.2018 do 31.12.2018. godine.

Obračun cijene isporučenih količina vode se vrši shodno Zaključcima Vlade Crne Gore od 11.02.2016. godine donesenim na osnovu Odluke o cijenama vode br. 01/15-7630-2 i za neprekidnu isporuku tokom cijele kalendarske godine, najmanje šest mjeseci, najmanje tri mjeseca utvrđuju se cijene vode od 0,37€/m³; 0,52€/m³; 0,74€/m³ respektivno.

3.2 PRIHODI OD POSEBNE NAKNADE NA INVESTICIJE NA TERITORIJI OPŠTINA CRNOGORSKOG PRIMORJA

Prihodi po osnovu naknade na investicije na teritoriji opština Crnogorskog primorja su dati u sledećoj tabeli:

Tabela br.3.2.1 Prihodi od naknada

	31.12.2016.	31.12.2017.	31.12.2018	Indeks	Indeks	Indeks
OPŠTINA	eura	eura	eura	2017/16	2018/16	2018/17
Tivat	258,672.00	864,823.00	1,335,023.00	3.34	5.16	1.54
Kotor	231,077.00	428,450.00	117,784.00	1.85	0.51	0.27
Herceg Novi	807,886.00	434,813.00	504,722.00	0.54	0.62	1.16
Budva	862,182.00	1,108,710.00	1,255,739.00	1.29	1.46	1.13
Bar	212,201.00	322,946.00	426,761.00	1.52	2.01	1.32
Ulcinj	128,453.00	250,099.00	398,449.00	1.95	3.12	1.59
Ukupno	2,500,471.00	3,409,841.00	4,038,478.00	1.36	1.62	1.18

Stupanjem na snagu novog Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja (Sl. list Crne Gore broj 56/16) došlo je do promjena u načinu obračuna posebne naknade na investicije na teritoriji Crnogorskog primorja. Prethodnim zakonskim rješenjem naknada je predstavljala 1% predračunske vrijednosti investicije prikazane u revidovanoj projektnoj dokumentaciji dok je novim zakonskim rješenjem definisano da se ista obračunava po stopi od 1% predračunske vrijednosti investicije, ali da ne može biti obračunata na iznos manji od 8 eura po m² bruto građevinske površine.

Uvođenjem propisanog minimalnog iznosa naknade od 8 eura po jednom m² bruto građevinske površine, svi investitori su stavljeni u ravnopravan položaj, s obzirom na to da obračunati iznos naknade više nije zasnovan samo na projektantskoj procjeni vrijednosti investicije, koja je u pojedinačnim slučajevima bila značajno potcijenjena. Definisanje minimalnog fiksnog iznosa za obračun posebne naknade je imalo pozitivan uticaj na povećanje prihoda po ovom osnovu tokom 2017. godine, dok zbog stupanja na snagu zakonskog rješenja kojim se hotelima sa 4, odnosno 5 zvjezdica, posebna naknada od 1.1.2018. godine obračunava po nižoj stopi (0% i 0,5% zavisno od kategorije hotela), nije bilo realno očekivati da će taj prihod biti na nivou 2017. godine. Ipak, i pored stupanja na snagu pomenutog člana Zakona, u 2018. godini prihodi po ovom osnovu su veći u odnosu na prihode po istom osnovu u 2017. godini za 18.44%, odnosno za 61.51% veći u odnosu na 2016. godinu. To je još jedan pokazatelj da je ovaj prihod teško sa velikom preciznošću planirati, jer ne zavisi od aktivnosti Regionalnog vodovoda.

Održivost prihoda po ovom osnovu je od velikog značaja, posebno ako se uzme u obzir činjenica da su ova sredstva opredjeljena za vraćanje kreditnih zaduženja za koje je garancije dala Vlada Crne Gore i nastavak izgradnje RVS. Pad prihoda po ovom osnovu može uticati na održivost preduzeća, ali i dovesti do pada garancija Vlade u slučaju da preduzeće ne bude u mogućnosti da obaveze uredno izmiruje.

Stupanjem na snagu novog Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata kojim je definisana legalizacija bespravnih objekata u Crnoj Gori stvorena je osnova za povećanje prihoda od posebne naknade, međutim u izvještajnom periodu nije bilo većih prihoda po ovom osnovu, odnosno prihoda od posebne naknade u postupcima legalizacije.

3.3 POTRAŽIVANJA I NAPLATA

Fakturisani iznosi lokalnim vodovodnim preduzećima za preuzetu vodu, potraživanja i naplata dati su u sledećim tabelama:

Tabela br. 3.3.1: Fakturisano po osnovu isporučene vode

OPIS	31.12.2016. eura	31.12.2017. eura	31.12.2018. eura	Indeks 2017/16	Indeks 2018/16	Indeks 2018/17
"Vodovod" d.o.o. Budva	1,579,790.00	1,484,458.00	1,376,095.00	0,94	0.87	0.93
"Vodovod" d.o.o. Kotor	813,244.00	690,680.00	832,259.00	0,82	1.02	1.20
"Vodovod" d.o.o. Tivat	602,580.00	780,653.00	701,758.00	1,30	1.16	0.90
"Vodovod" d.o.o. Bar	404,185.00	470,473.00	457,784.00	1,16	1.13	0.97
"Vodovod" d.o.o. Ulcinj	229,727.00	237,755.00	187,047.00	1,03	0.81	0.79
"Vodovod" d.o.o. Herceg Novi	0.00	150,065.00	110,808.00	0,00	0.00	0.74
Ukupno:	3,629,526.00	3,814,084.00	3,665,751.00	1,04	1.01	0.96

Tabela br. 3.3.2 Potraživanja po osnovu fakturisane vode

OPIS	31.12.2016. eura	31.12.2017. eura	31.12.2018 eura
"Vodovod" d.o.o. Budva	69,508.00	130,762.00	28,128.00
"Vodovod" d.o.o. Kotor	251,056.00	23,553.00	3.00
"Vodovod" d.o.o. Tivat	33,007.00	33,084.00	1,332.00
"Vodovod" d.o.o. Bar	195,090.00	87,364.00	111,442.00
"Vodovod" d.o.o. Ulcinj	447,825.00	218,763.00	100,000.00
"Vodovod" d.o.o. Herceg Novi	0.00	14,662.00	7,451.00
Ukupno:	996,486,00	508,188.00	248,356.00

Tabela br. 3.3.3 Naplaćena potraživanja od ViK-ova

OPIS	31.12.2016. eura	31.12.2017. eura	31.12.2018 eura	Indeks 2017/16	Indeks 2018/16	Indeks 2018/17
"Vodovod" d.o.o. Budva	1,812,455.00	1,423,204.00	1,478,728.00	0,79	0.82	1.04
"Vodovod" d.o.o. Kotor	897,689.00	918,182.00	855,809.00	1,02	0.95	0.93
"Vodovod" d.o.o. Tivat	580,513.00	780,576.00	754,817.00	1,34	1.30	0.97
"Vodovod" d.o.o. Bar	395,512.00	578,199.00	416,397.00	1,46	1.05	0.72
"Vodovod" d.o.o. Ulcinj	351,904.00	466,817.00	313,930.00	1,33	0.89	0.67
"Vodovod" d.o.o. Herceg Novi	59,407.00	135,403.00	118,042.00	2,28	1.99	0.87
Ukupno:	4,097,480.00	4,302,381.00	3,937,723.00	1,05	0.96	0.92

Kada se govori o naplati potraživanja od ViK-ova, može se konstatovati da su tokom 2018. godine, lokalna preduzeća plaćala preuzetu vodu u ugovorenom roku. Uvidom u naplatu, konstatuje se da je u 2017. godini naplata veća za 5% od naplate u 2016. godini, dok je naplata u toku 2018. godine manja od naplate u 2016. godini za 3.90 %, odnosno manja za 8.48% od ostvarene naplate u 2017. godini.

Tabela br. 3.3.4 Naplata od ViK-ova sa indeksom naplate za 2016, 2017 i 2018. g.

OPIS	31.12.2016.	31.12.2017.	31.12.2018.
	eura	eura	eura
Fakturisana realizacija	3,659,526.00	3,814,084.00	3,665,751.00
Naplaćena realizacija	4,097,480.00	4,302,381.00	3,937,723.00
Index naplaćena/fakturisana	1.12	1.13	1.07

Ako se posmatra naplaćena realizacija u odnosu na fakturisanu, primjećuje se da je u toku 2016. godine naplaćeno 12% više od fakturisane realizacije, u toku 2017. godine naplaćeno je 13% više nego što je fakturisano u istoj godini, dok je u toku 2018. godine naplaćeno 7.42 % više nego što je fakturisano., što je rezultat naplate potraživanja iz prethodnog perioda.

3.4 OSTALA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

Regionalni vodovod pored potraživanja za preuzetu vode ima potraživanja od pravnih lica i po osnovu zakupa poslovnih prostorija i zakupa prostora za postavljanje i korišćenja bazne stanice za mobilnu telefoniju. Pored navedenih potraživanja preduzeće ima potraživanja od zaposlenih po osnovu stambenih kredita. Sva predmetna potraživanja se uredno izmiruju. Što se tiče obaveza ovog preduzeća, one se uglavnom odnose na obaveze prema dobavljačima usluga i radova i obaveze po osnovu koncesije za zahvaćenu vodu.

Shodno Zakonu o finansiranju upravljanja vodama, propisano je, da su obveznici plaćanja naknade za korišćenje voda privredna društva, preduzetnici, druga pravna i fizička lica koja zahvataju i koriste površinske i podzemne vode za piće, komunalne, pogonske i tehnološke potrebe, navodnjavanje, flaširanje, odnosno pakovanje mineralnih i prirodnih voda, tankovanje plovniha objekata, odvođenje ili dopremanje vode u komercijalne svrhe.

Po rješenju br. 060-327/18-0202-155 o privremenom obračunu i uplati naknada za korišćenje voda za 2018. godinu, utvrđen je privremeni obračun naknada za vodu u iznosu od 125.807,24 eura, na osnovu planiranih količina zahvaćene vode sa vodoizvorišta.

Konačan obračun naknade za vodu biće ispostavljen nakon obračunskog perioda za prethodnu godinu, na osnovu stvarno isporučenih količina vode lokalnim vodovodnim preduzećima.

Sve dospjele obaveze po osnovu naknade za vode za period od puštanja u rad regionalnog vodovodnog sistema su uredno izmirene.

3.5 OBAVEZE PO OSNOVU KREDITNIH ZADUŽENJA

Izgradnja RVS je finansirana bespovratnim sredstvima iz domaćih izvora i iz kredita međunarodnih institucija i to: Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Abu Dhabi Fonda za razvoj.

Ugovor sa Svjetskom bankom zaključen je na 6.600.000 SDR. Datum dospelja povraćaja kredita je 2017. godina i to počevši od 15. oktobra kada je uplaćena prva rata kredita. Kredit se vraća u dvije jednake godišnje rate koje dospijevaju 15.04 i 15.10 do 15. april 2027. godine. Od ugovorenih sredstava povučeno je 5.975.796,46 SDR.

Tabela 3.5.1 Plan otplate kredita Svjetske banke – MSDTP

Red. br.	Datum	Rata u SDR	Dug u SDR	Plaćeno SDR RVCG	Plaćeno SDR MORT	Plaćeno EUR RVCG	Plaćeno EUR MORT
	1.1.2017	0,00	5.975.796,46	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	15.10.2017	298.789,83	5.677.006,63	293.268,53	5.521,30	351.263,30	6.613,16
2.	15.4.2018	298.789,83	5.378.216,80	293.268,53	5.521,30	344.467,35	6.485,21
3.	15.10.2018	298.789,83	5.079.426,97	293.268,53	5.521,30	358.425,49	6.748,14
4.	15.4.2019	298.789,83					
5.	15.10.2019	298.789,83					
6.	15.4.2020	298.789,83					
7.	15.10.2020	298.789,83					
8.	15.4.2021	298.789,83					
9.	15.10.2021	298.789,83					
10.	15.4.2022	298.789,83					
11.	15.10.2022	298.789,83					
12.	15.4.2023	298.789,83					
13.	15.10.2023	298.789,83					
14.	15.4.2024	298.789,83					
15.	15.10.2024	298.789,83					
16.	15.4.2025	298.789,83					
17.	15.10.2025	298.789,83					
18.	15.4.2026	298.789,83					
19.	15.10.2026	298.789,83					
20.	15.4.2027	298.789,69					
Ukupno:		5.975.796,46					

Značajno je napomenuti da je u toku 2017. godine, od strane Regionalnog vodovoda plaćen dio kredita u iznosu od 293.268,53 SDR što je ekvivalent 351.263,30 eura dok je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, platilo iznos od 5.521,30 SDR, što je ekvivalent 6.613,21 eura. U toku 2018. godine, plaćen je od strane Regionalnog vodovoda iznos od 586.537,06 SDR odnosno 702.892,84 eura, dok je Ministarstvo održivog razvoja i turizma platio iznos od 11.042,60 SDR odnosno 13.233,35 eura, po osnovu projekta zaštite Delte Bojane.

Ugovor sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj je zaključen na iznos od 18.000.000 €. Kredit podliježe promjenjivoj kamatnoj stopi i iznosi Euribor +1%. Otplate kredita je

definisana povraćajem u 24 rate i dva puta godišnje: 24. februara i 24. avgusta, počev od prve rate 24. februara 2011. godine do zadnje rate 24.02.2023. godine. Plan otplate kredita dat je u sledećoj tabeli:

Tabela br. 3.5.2 Plan otplate kredita Evropske banke za obnovu i razvoj

Red. br.	Datum	Rata eur	Kamata eur	Plaćen anuitet eur
1.	24.2.2011	333.333,33	197.147,77	530.481,10
2.	24.8.2011	750.000,00	209.523,49	959.523,49
3.	24.2.2012	750.000,00	236.389,74	986.389,74
4.	24.8.2012	750.000,00	189.208,38	939.208,38
5.	24.2.2013	750.000,00	125.333,22	875.333,22
6.	24.8.2013	750.000,00	100.948,22	850.948,22
7.	24.2.2014	750.000,00	93.969,59	843.969,59
8.	24.8.2014	750.000,00	92.631,89	842.631,89
9.	24.2.2015	750.000,00	80.789,04	830.789,04
10.	24.8.2015	750.000,00	65.930,92	815.930,92
11.	24.2.2016	750.000,00	58.139,74	808.139,74
12.	24.8.2016	750.000,00	44.921,98	794.921,98
13.	24.2.2017	750.000,00	38.985,00	788.985,00
14.	24.8.2017	750.000,00	33.159,88	783.159,88
15.	24.2.2018	750.000,00	29.736,32	779.736,32
16.	24.8.2018	750.000,00	26.013,01	776.013,01
17.	24.2.2019	750.000,00		
18.	24.8.2019	750.000,00		
19.	24.2.2020	750.000,00		
20.	24.8.2020	750.000,00		
21.	24.2.2021	750.000,00		
22.	24.8.2021	750.000,00		
23.	24.2.2022	750.000,00		
24.	24.8.2022	750.000,00		
25.	24.2.2023	416.666,67		
Ukupno:		18.000.000,00	1.622.828,19	13.206.161,52

Iz navedene tabele se vidi da su u 2011. godini, servisirane kreditne obaveze u iznosu od 1.083.333,33 eura na ime glavnice duga, dok su u 2012, 2013, 2014, 2015. 2016. 2017. i 2018. godini iste iznosile od po 1.500.000,00 eura. Osim obaveza po osnovu glavnice kredita koja je redovno servisirana kreditoru, plaćene su i sve obaveze po osnovu kamata koje su dospjele u navedenom periodu i to: u toku 2011. godine 406.671,00 €, u 2012. godini 425.598,00 €, u toku 2013. godine 226.281,00 eura, u toku 2014. godine 186.601,48 eura, u toku 2015. godine 146.719,96 eura, u toku 2016. godine iznosile 103.061,72 eura, u toku 2017.godine iznosile 72.144,88 eura, dok su u 2018. godini iznosile 55.749,33 eura.

Ugovor o kreditu sa Erste bankom je zaključen 25.4.2017. godine na iznos od 6.702.457,64 eura sa kamatom od 3,5% za koji je Vlada Crne Gore dala garanciju. Ugovor o kreditu sa Erste bankom je zaključen u cilju refinansiranja kredita Abu Dhabi Fonda za razvoj, čime je smanjena kamatna stopa i izbjegnut valutni rizik.

Povraćaj kredita se vrši u periodu od 30.4.2017. godine do 30.4.2027. godine sa grejs periodom od godinu dana. Kamata po kreditu se plaća mjesečno pa je na ime iste do 31.12.2017. godine plaćeno 162.255,30 eura.

U toku 2018. godine, na naplatu je dospjela otplata glavnice kredita, pa je dana 30.4.2018. godine, plaćena prva rata glavnice u iznosu od 352.760,93 eura.

Dana 1.6.2018. godine, shodno Aneksu br.1 došlo je do prijevremene otplate kredita u iznosu od 4.000.000,00 eura, tako da je obaveza po navedenom kreditu na ime glavnice smanjena na 2.349.696,71 eur. Ostali uslovi (kamata i period otplate) su ostali isti. Zbog prijevremene otplate kredita, Preduzeće je samo u toku 2018. godine na ime kamate imalo uštedu od 81.515,57 eura.

Izvršena je otplata rate glavnice, koja dopijeva 31.10.2018. godine u iznosu od 130.538,71 eura. U toku 2018. godine, na ime kamate plaćeno je Erste banci 138.752,34 eura.

Tabela br. 3.5.3: Plan otplate glavnice kredita Erste banke

Red. br.	Datum	Iznos duga eur	Rata eur	Plaćeno eur
	27.04.2017	6.702.457,64	0,00	0,00
1.	30.04.2018	6.349.696,71	352.760,93	352.760,93
2.	01.06.2018	2.349.696,71	4.000.000,00	4.000.000,00
3.	31.10.2018	2.219.158,00	130.538,71	130.538,71
4.	30.04.2019		130.538,71	
5.	31.10.2019		130.538,71	
6.	30.04.2020		130.538,71	
7.	31.10.2020		130.538,71	
8.	30.04.2021		130.538,71	
9.	31.10.2021		130.538,71	
10.	30.04.2022		130.538,71	
11.	31.10.2022		130.538,71	
12.	30.04.2023		130.538,71	
13.	31.10.2023		130.538,71	

14.	30.04.2024		130.538,71	
15.	31.10.2024		130.538,71	
16.	30.04.2025		130.538,71	
17.	31.10.2025		130.538,71	
18.	30.04.2026		130.538,71	
19.	31.10.2026		130.538,71	
20.	30.04.2027		130.538,71	
Ukupno:			6.702.457,71	4.483.299,64

3.6. EKSTERNA I UNUTRAŠNJA REVIZIJA POSLOVANJA REGIONALNOG VODOVODA

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeci procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Zbog poteškoća prilikom izbora konsultanta na reviziji finansijskih izvještaja preduzeća za fiskalne godine 2015., 2016. i 2017. godinu, tenderski postupak, iako započet još u septembru 2015. godine, je uspješno okončan tek u decembru 2016. godine (dakle poslije 15 mjeseci) usljed odugovlačenja prouzrokovanog neopravdanim žalbama tokom trajanja procedure javne nabavke, a zbog jasnog stava menadžmenta Regionalnog vodovoda da eksternu reviziju poslovanja vrše kuće iz „velike četvorke“. Na osnovu kriterijuma koji su pored cijene podrazumijevali i kvalitet, za izbor konsultanta za usluge revizije finansijskih izvještaja preduzeća za potrebe međunarodnih finansijskih institucija odabrana je revizorska kuća „Deloitte“ d.o.o. Podgorica. Sa ovom revizorskom kućom je, na osnovu tenderske dokumentacije, sklopljen okvirni sporazum koji podrazumijeva vršenje predmetnih usluga revizije za fiskalne 2015, 2016. i 2017. godinu. Imajući u vidu da je odlaganje izbora revizorske kuće poremetilo dinamiku redovne izrade revizorskih izvještaja po sačinjavanju finansijskih iskaza Regionalnog vodovoda, očekivanje je bilo da se u kontinuitetu izvrši revizija finansijskih iskaza za sve tri fiskalne godine. Međutim, izrada izvještaja nezavisnog revizora za 2015, 2016. i 2017. godinu nije kompletirana. Pored inicijalnog odlaganja početka realizacije ugovora usljed trajanja tenderskog postupka, tokom same realizacije ugovora za reviziju finansijskih izvještaja za 2015. godinu, uslijedila su još dva razloga koji su dodatno odložili donošenje izvještaja nezavisnog revizora „Deloitte“ d.o.o. Podgorica, kao odabranog ponuđača. Prvi razlog leži u činjenici da je Državna revizorska institucija krajem jula 2017. godine izdala negativno mišljenje kroz svoj Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Regionalnog vodovoda za 2016. godinu, što je bilo osnovni motiv da revizor, pored sopstvenog opsega obaveza, izvrši i detaljnu i sistematsku analizu poslovanja Regionalnog vodovoda po svim izdatim preporukama od strane Državne revizorske institucije, ali i da osim u 2015. provjeri poslovanje Regionalnog vodovoda unazad 10 godina kako bi se provjerili navodi iznešeni od strane Državne revizorske institucije. Stoga je, nakon razmatranja svih aspekata poslovanja koji proizilaze iz profesionalnih standarda za ovu vrstu djelatnosti, kao i uzimajući u obzir sve

preporuke iskazane u izvještaju Državne revizorske institucije, u junu 2018. godine dostavljena inicijalna verzija izvještaja o reviziji za fiskalnu 2015. godinu, koju je Upravni odbor usvojio na sjednici od 24.07.2018. godine. Ipak, imajući u vidu da je krajem aprila 2018. godine, Apelacioni sud Crne Gore donio za Regionalni vodovod ipak neočekivanu presudu, kojom je nasuprot četiri presude Privrednog suda, priznao odluku nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore iz Pariza u sporu sa kompanijom „Strabag“ AG, što je za posljedicu imalo blokadu transakcionih računa Regionalnog vodovoda od 14.08.2018. godine, revizor je povukao dostavljeni izvještaj o reviziji za 2015. godinu. Odlažući reizdavanje izvještaja do konačnih presuda sudskih instanci Crne Gore u predmetnom sporu sa „Strabag“ AG, a nakon prihvatanja ustavne žalbe Regionalnog vodovoda od strane Ustavnog suda Crne Gore i vraćanja postupka pred Vrhovni sud, konačno izdavanje izvještaja revizora za 2015. godinu bi se moglo očekivati u martu 2019. godine, te bi izvještaj, nakon usvajanja na Upravnom odboru, bio promptno dostavljen Vladi Crne Gore, Državnoj revizorskoj instituciji i međunarodnim kreditorima.

Shodno Sporazumu o povjeravanju poslova unutrašnje revizije koji je Regionalni vodovod zaključio sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma 9.10.2015. godine, u toku 2018. godine izvršena je revizija sistema javnih nabavki od strane Odjeljenja za unutrašnju reviziju, Ministarstva održivog razvoja i turizma. Imajući u vidu da je sam Izvještaj unutrašnje revizije i realizacija iskazanih preporuka usko vezana za implementaciju Zakona o javnim nabavkama, detaljan osvrt na predmetni Izvještaj je dat u zasebnom poglavlju „Realizacija plana javnih nabavki“.

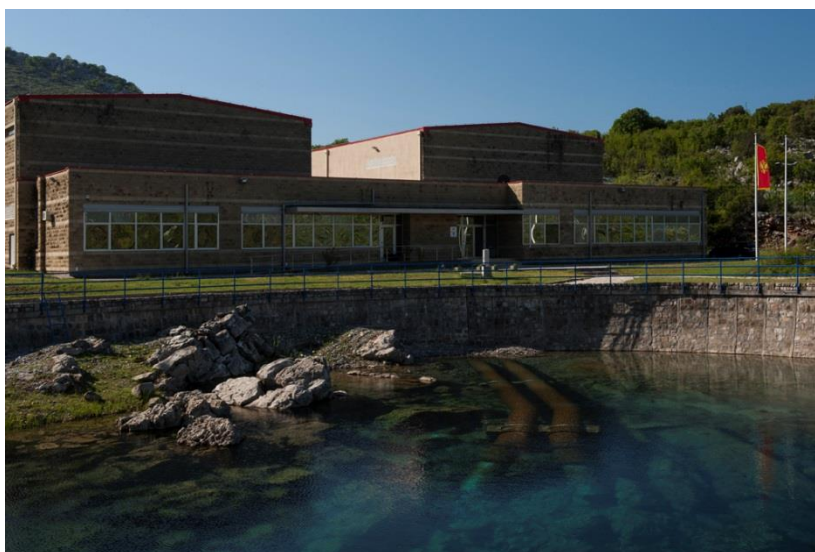
4. IZVJEŠTAJ TEHNIČKOG SEKTORA

4.1 PROIZVODNJA I DISTRIBUCIJA VODE

4.1.1 OPIS SISTEMA

Izvorište RVS je podzemni izvor Bolje Sestre u Malom blatu u basenu Skadarskog jezera. Vlada Crne Gore je donijela Odluku kojom je izvorište Bolje Sestre odredila za izvorište za regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja - Odluka o određivanju izvorišta namijenjenih za regionalno i javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) i utvrđivanje njihovih granica („Službeni list Crne Gore“, broj 36/08).

Slika br. 4.1.1. Glavno postrojenje na izvorištu Bolje Sestre

Kapacitet izvorišta dovoljan je da zadovolji dugoročne potrebe za vodom Crnogorskog primorja.

Do sada je izgrađen jedan dio I faze Regionalnog vodovodnog sistema, koji se sastoji iz:

- kontinentalnog dijela od izvorišta Bolje Sestre do rezervoara Đurmani;
- obalnog dijela duž čitavog Crnogorskog primorja, sa izuzetkom 3,2 km cjevovoda u opštini Tivat, čijom izgradnjom će se ostvariti trajno povezivanje opštine Herceg Novi na RVS.

Kontinentalni dio

Neposredno do izvorišta Bolje Sestre je izgrađeno postrojenje za proizvodnju vode Bolje Sestre sa vodozahvatom i pumpnom stanicom koja uključuje i postrojenje za dezinfekciju vode ultravioletnim zracima. Voda se od vodozahvata transportuje prema prekidnoj komori iznad samog postrojenja. Iz prekidne komore voda se gravitaciono transportuje prema pumpnoj stanici Reljići, koja se nalazi na rubu Crmničkog polja, cjevovodima dužine oko 30 km od čega je 18 km cjevovoda položeno po dnu Skadarskog jezera i Malog blata (dva cjevovoda prečnika 700 i 800 mm), a preostali dio prolazi kroz plavna područja Zete i Crmničkog polja i na dva mjesta ispod korita rijeke Morače. Od pumpne stanice Reljići voda se, preko vodostana Reljići i kroz hidrotehnički tunel Sozina dužine 4,2 km, transportuje do

rezervoara Đurmani, koji je glavna akumulacija RVS kapaciteta 10.000 m³ i u čijem sastavu je hlorna stanica za dopunsku dezinfekciju vode.

Slika br. 4.1.2. Prikaz regionalnog vodovodnog sistema sa priključcima

Obalni dio

RVS se od rezervoara Đurmani grana duž obale Crnogorskog primorja u dva smjera: na južni krak prema Baru i Ulcinju i sjeverni krak prema Budvi, Kotoru, Tivtu i Herceg Novom. Južni krak je ukupne dužine 36km. Do sredine 2010. godine izgrađeno je 17 km čeličnog gravitacionog cjevovoda prečnika 700mm kroz Sutomore i Bar do tunela Čafe, a preostali dio cjevovoda do Ulcinja sa svim objektima, uključujući prekidnu komoru Čafe, pumpnu stanicu Belveder i prekidnu komoru Bratica, od tunela Čafe do Ulcinja, završen je 2012. godine kada je i pušten u rad. Sjeverni krak je ukupne dužine 62km. Od rezervoara Đurmani, a u dužini od 27km, je gravitacioni cjevovod prečnika od 900 do 700mm, koji se pruža duž Budvanske rivijere. Na tom dijelu RVS su dvije prekidne komore – PK Perazića do i PK Sveti Stefan, kapaciteta po 1.000m³. Na lokalitetima Petrovac, Miločer, Bijeli do i Prijedor nalaze se distribicioni odvojci sa mjerno-regulacionom opremom gdje se voda predaje lokalnom vodovodnom preduzeću koje preuzima dalju odgovornost za distribuciju vode do krajnjih potrošača. U podnožju brda Topliš nalazi se pumpna stanica Budva kojom se prepumpava voda ka prekidnoj komori Prijedor odakle se gravitaciono transportuje prema vodovodima u Kotoru i Tivtu, a povremeno i do vodovoda u Herceg Novom, pri čemu se, kao što je već rečeno, koristi dio infrastrukture lokalnog vodovoda u Tivtu. U sklopu pumpne stanice Budva, nalazi se i u potpunosti opremljena dopunska hlorna stanica za potrebe eventualnog dohlorisanja vode, nakon povezivanja opštine Herceg Novi na RVS. Gravitacioni cjevovod pruža se duž Grbaljskog polja, gdje su u blizini aerodroma u Tivtu locirani distribicioni odvojci za Kotor i za naselje Radovići (tivatski dio poluostrva Luštica), zatim za naselje Gradišnica (opština Tivat), a završava se prekidnom komorom Tivat u kojoj se nalaze distribicioni odvojci za centralno gradsko područje Tivta i mjesta Mažina. Takođe, tokom 80-tih godina prethodnog vijeka je izgrađen i dio infrastrukture RVS za opštinu Herceg Novi. Izgrađeni su cjevovod Ø 600 dužine cca 10 km, rezervoar Zelenika, kao i podvodni cjevovodi na dionicama Kumbor-Pristan, Opatovo-Sveta Nedelja i Gospa od Anđela – Turski rt, u ukupnoj dužini od oko 2.300 m. Predmetna infrastruktura se od 1993. godine koristi od strane vodovodnog preduzeća Herceg Novog, osim podvodnog cjevovoda Gospa od Anđela – Turski rt koji koristi ViK Kotor. Za trajno povezivanje opštine Herceg Novi na RVS potrebno

je izgraditi cjevovod od P.S. „Pod kuk“ do spoja sa postojećim podmorskim cjevovodom Opatovo-Sveta Nedelja u dužini od oko 3,2 km.

Osnovne karakteristike RVS

U sklopu RVS je izgrađena sljedeća infrastruktura:

- vodozahvat „Bolje Sestre“
- 4 pumpne stanice ukupne instalisane snage od 7 megavata;
- 5 trafostanica visokog napona;
- 2 hlorne stanice;
- 22,500m³ rezervoarskog prostora u 13 objekata;
- 134,7 km cjevovoda, prečnika od 500mm do 1100mm;
- 20 distributivnih odvojaka;
- hidrotehnički tunel „Sozina“ dužine 4,2km;
- preko 400 manjih objekata na cjevovodu (zatvaračnice, mjerno-regulacioni blokovi, šahte vazdušnih ventila, muljnih ispusta i dr.).

Projektovani kapacitet izgrađenog dijela I faze RVS iznosi cca 1.100 l/s, ali u periodima visokog vodostaja, kada je geodetska visina pumpanja niža, kapacitet može biti i do 1.200 l/s. Planirano je da se nakon izgradnje II faze RVS kapacitet sistema proširi na projektovani nivo od 1.600 l/s, odnosno prema novoj hidrauličkoj analizi i do 1.700 l/s, koji je, prema prognozama u relevantnim planskim dokumentima, uz optimizaciju upotrebe lokalnih izvorišta i smanjenje gubitaka u lokalnim vodovodnim mrežama, dovoljan za dugoročno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja.

4.1.2 ISPORUKA VODE

Regionalni vodovod je tokom 2018. godine vršio isporuku vode iz RVS bez prekida i u količinama koje su zahtjevane od strane lokalnih vodovodnih preduzeća. Pojedini lokalni vodovodi su i van turističke sezone preuzimali više vode nego što je bilo definisano ugovorima.

Slijede grafički prikaz isporučene i ugovorene količine vode na mjesečnom nivou tokom 2018. godine kao i tabelarni prikaz isporučenih i ugovorenih količina vode na mjesečnom nivou od početka rada RVS zaključno sa 2018. godinom (m³).

Grafik br. 4.1.2.1: Odnos isporučene i ugovorene količine vode lokalnim vodovodima za 2018. godinu na mjesečnom nivou(m³)

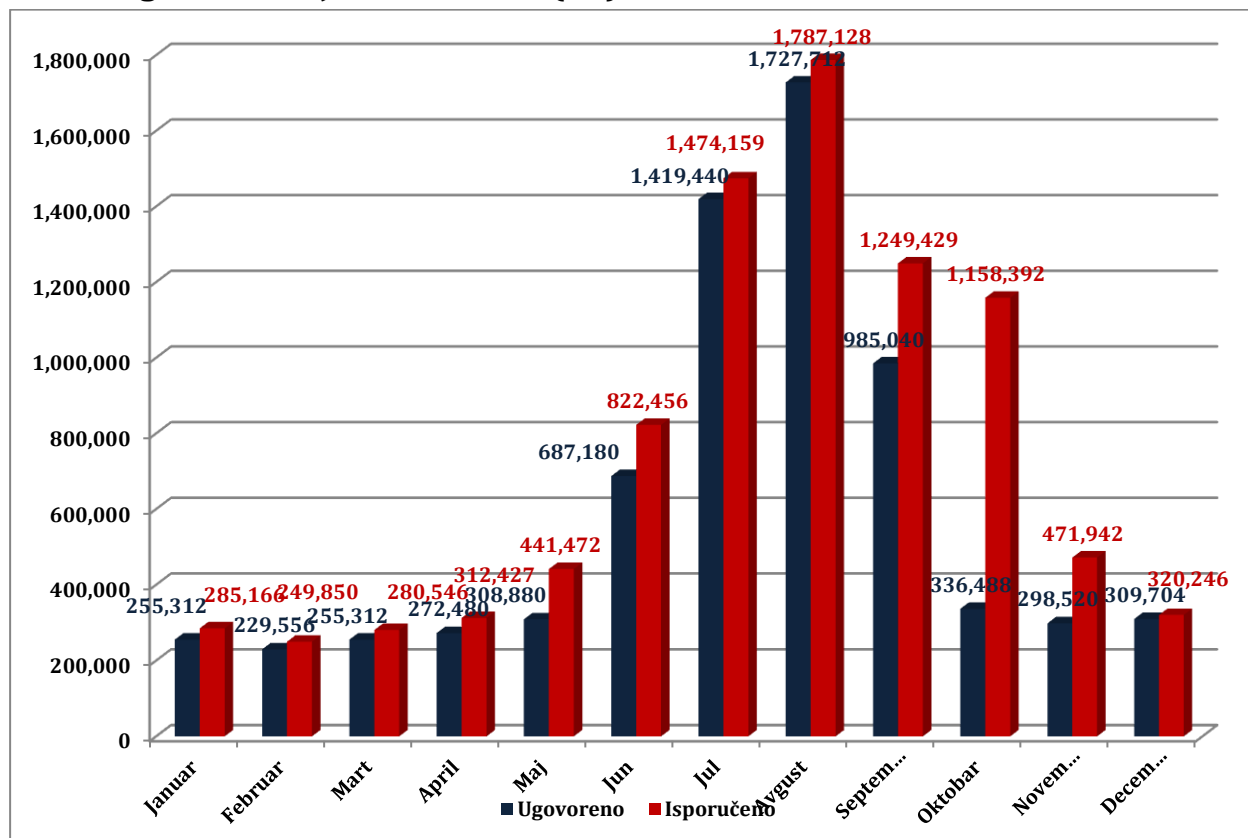

Tabela br. 4.1.2.1: Količine isporučene vode po mjesecima i godinama(m³)

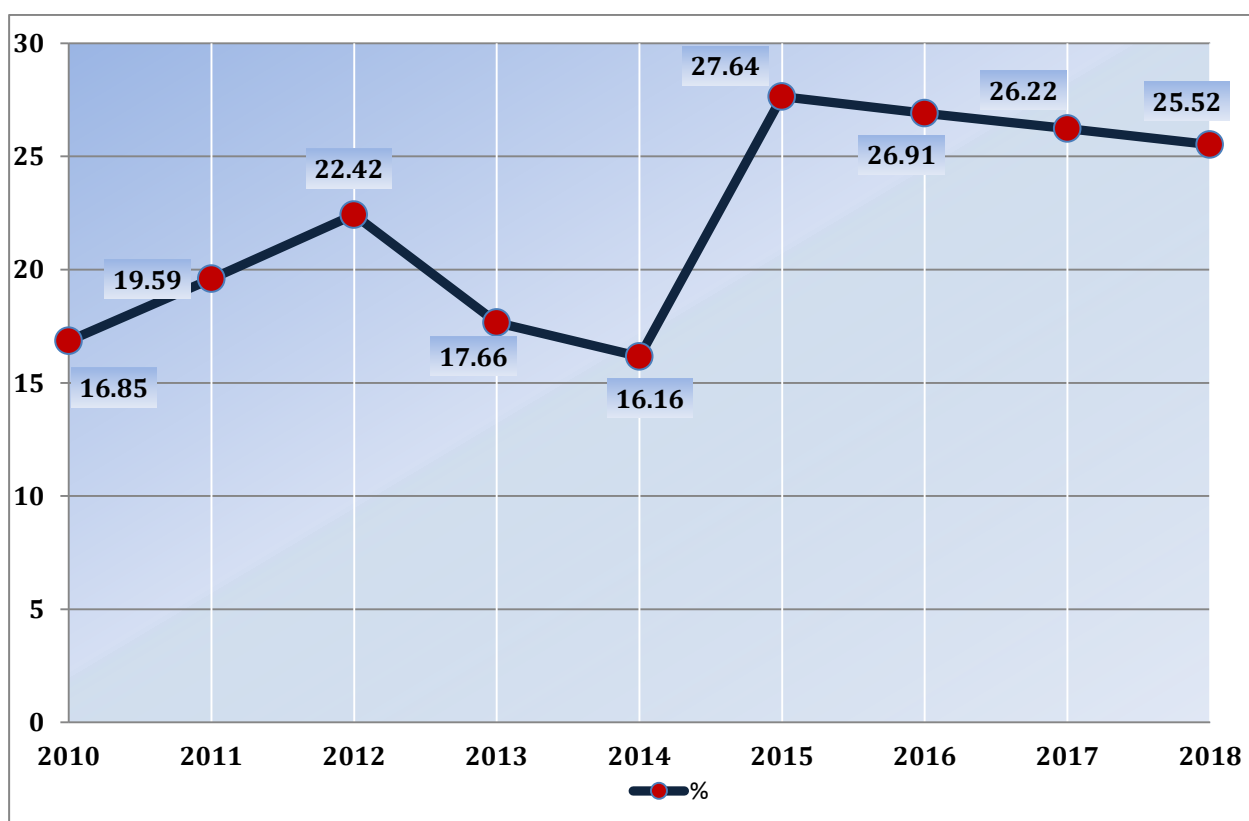
Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	260,995	396,187	333,568	252,122	222,907	565,121	384,668	285,166	2,700,734
II	-	238,149	346,826	190,16	196,363	223,964	476,873	264,382	249,85	2,186,567
III	-	278,374	342,91	182,231	204,825	266,18	391,52	277,459	280,546	2,224,045
IV	-	207,975	296,013	283,436	197,391	237,13	469,124	358,271	312,427	2,361,767
V	-	156,328	421,877	369,913	246,895	459,853	491,434	461,463	441,472	3,049,235
VI	-	335,991	598,245	538,057	567,884	1,178,046	847,234	951,07	822,456	5,016,527
VII	-	1,099,211	1,289,206	956,967	936,5	1,669,518	1,415,283	1,678,409	1,474,159	9,045,094
VIII	1,001,286	1,349,749	1,625,180	1,419,207	1,285,762	2,234,208	1,882,760	2,018,277	1,787,128	14,603,557
IX	652,875	1,103,318	1,181,665	997,826	626,988	1,441,501	1,476,068	1,169,925	1,249,429	9,899,595
X	335,781	765,635	533,47	369,199	536,898	812,279	669,415	744,906	1,158,392	5,925,975
XI	259,568	597,866	421,83	256,082	315,837	454,973	323,56	445,189	471,942	3,546,847
XII	200,468	402,37	325,678	228,99	238,512	389,179	325,249	343,259	320,246	2,773,951
UKUPNO	2,449,978	6,795,961	7,779,087	6,125,636	5,605,977	9,589,738	9,333,641	9,097,278	8,853,213	65,630,509

Od početka rada RVS, zaključno sa 2018. godinom, isporučeno je 64,838,321m³ vode lokalnim vodovodnim preduzećima, iako je, uzimajući u obzir kapacitet RVS-a, u toku samo jedne godine moglo biti isporučeno 34.689.600 m³. Dakle, u toku dosadašnjeg rada od 2010. do kraja 2018. iz RVS-a je isporučeno 86,91% više vode u odnosu na jednogodišnji instalisani kapacitet sistema.

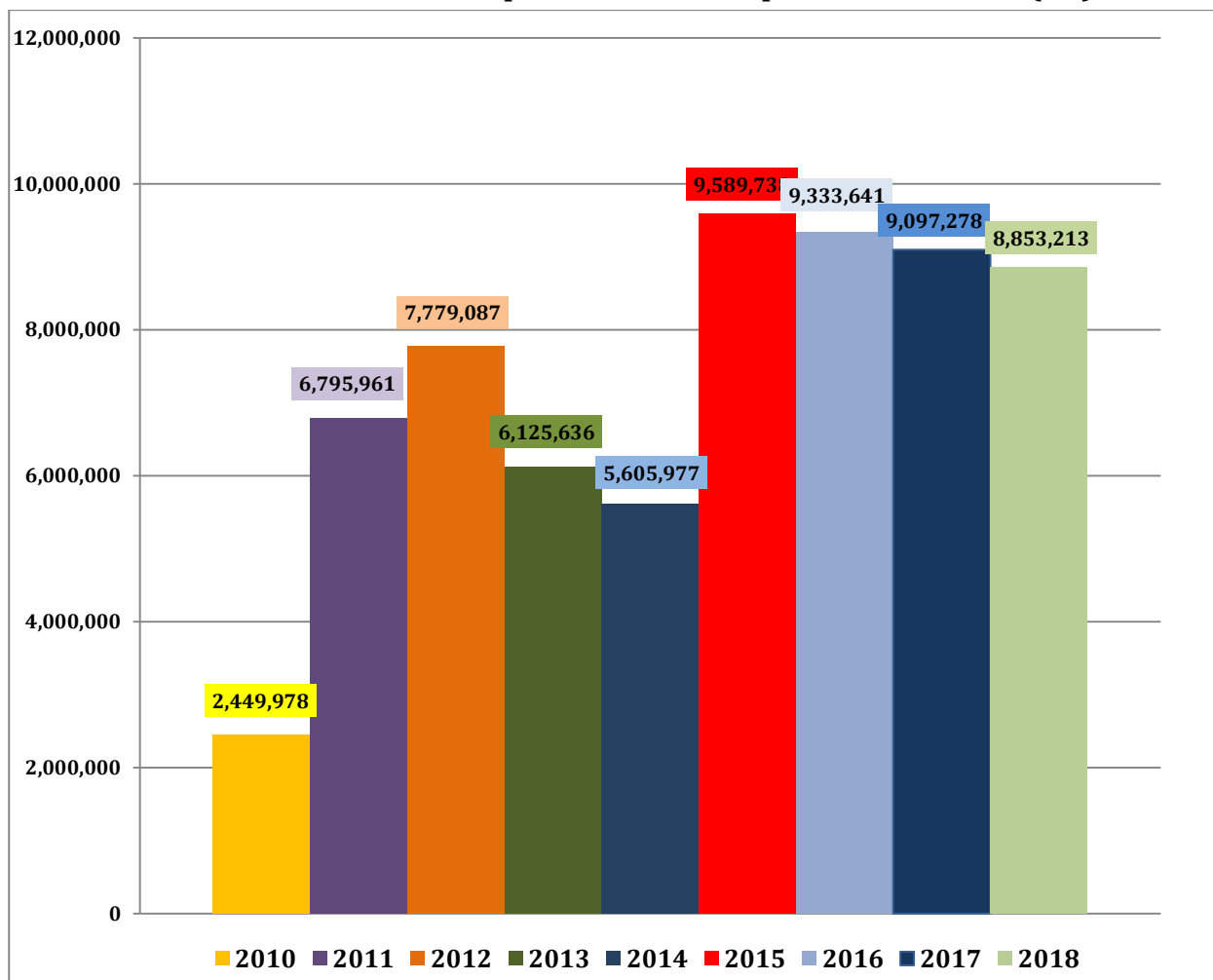
Tabela br. 4.1.2.2: Odnos isporučenih količina vode i maksimalnog kapaciteta sistema

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina (m³)	2.449.978	6.795.961	7.779.087	6.125.636	5.605.977	9.589.738	9.333.641	9.097.278	8.853.213
Maksimalni kapacitet (m³)	14.541.120	34.689.600	34.689.600	34.689.600	34.689.600	34.689.600	34.689.600	34.689.600	34.689.600
Odnos (%)	16,85%	19,59%	22,42%	17,66%	16,16%	27,64%	26,91%	26,22%	25,52%

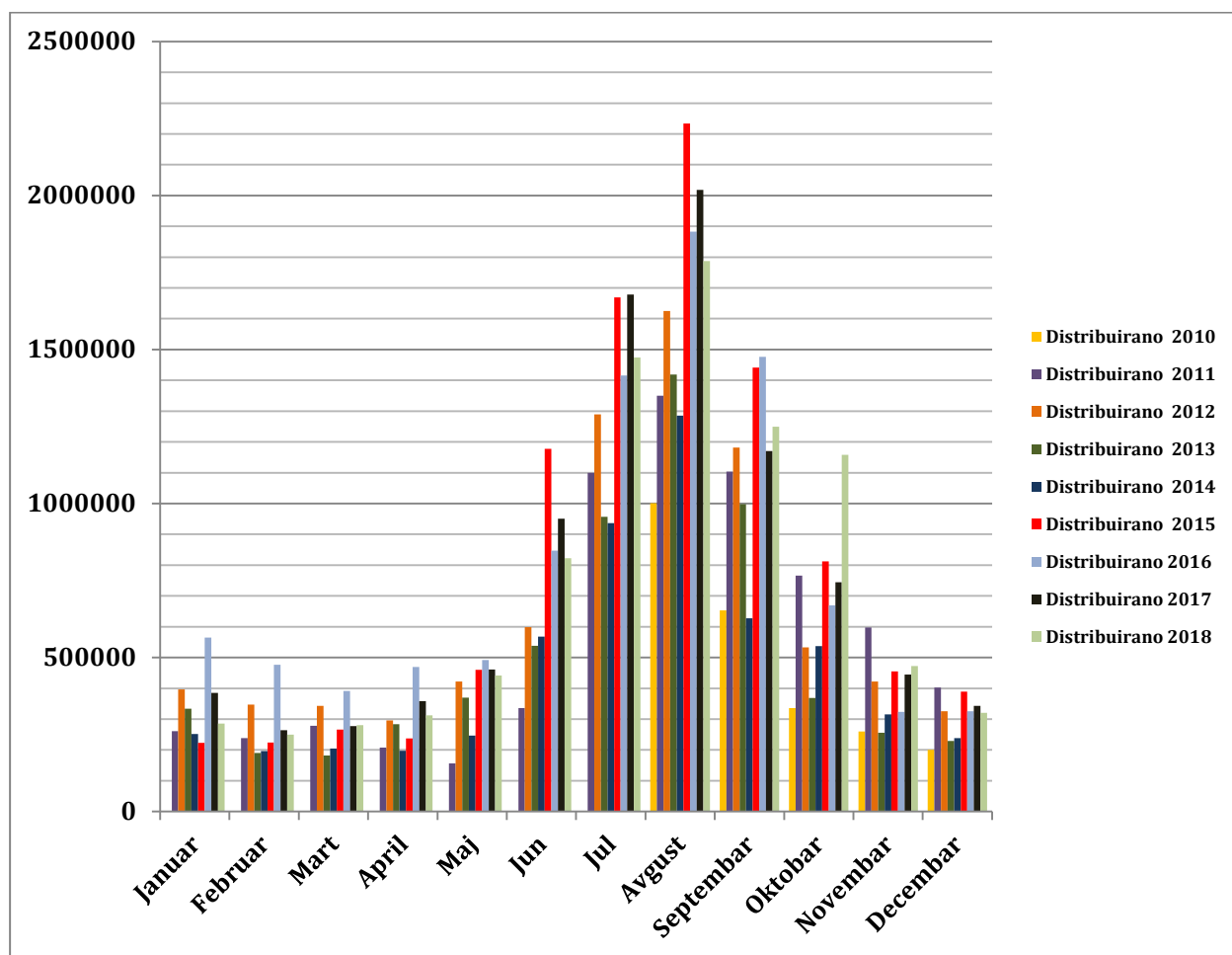
Grafik br. 4.1.2.2: Procentualni prikaz isporučene vode u odnosu na instalisani godišnji kapacitet prve faze dato po godinama od početka rada RVS

Grafik br. 4.1.2.3: Prikaz količina isporučene vode za period 2010-2018 (m³)

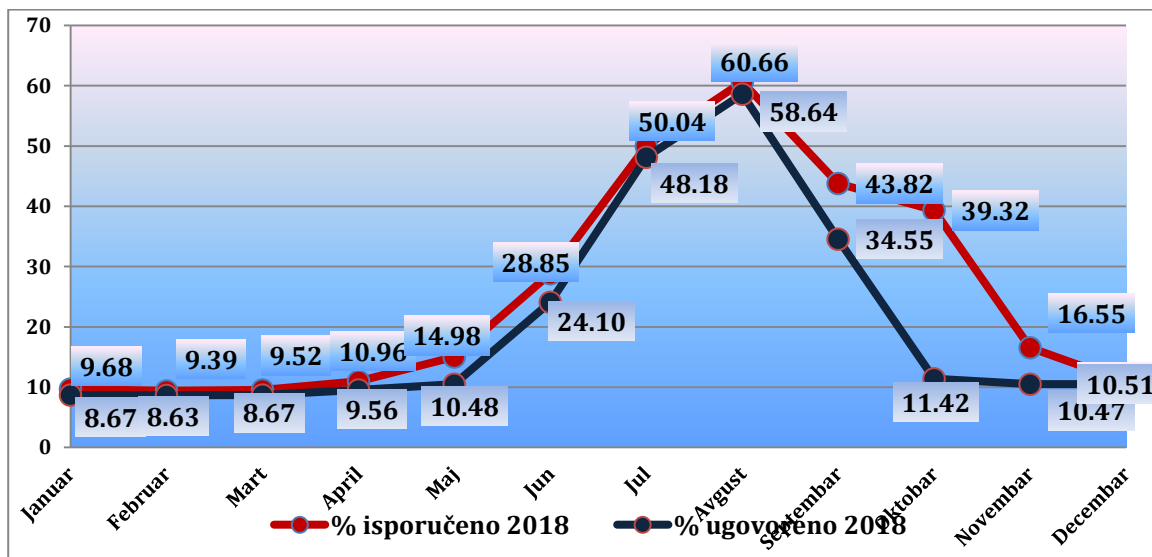
Grafik br. 4.1.2.4: Prikaz ukupno preuzetih količina vode iz RVS po mjesecima (m³)

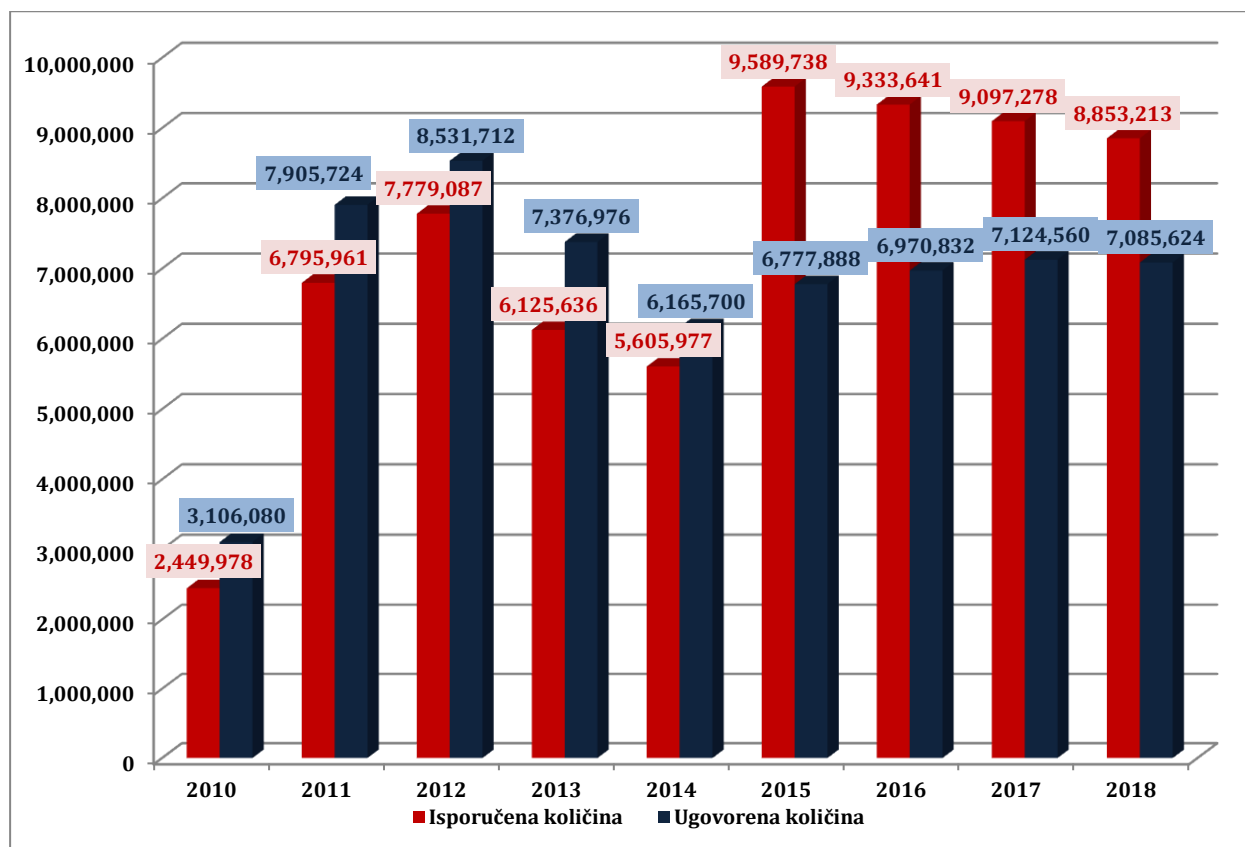
4.1.3 REALIZACIJA PLANA ZA 2018. GODINU

Tokom 2018. godine iz RVS je isporučeno 25% više vode nego što je predviđeno planom za 2018. godinu.

Grafik br. 4.1.3.1: Odnos ugovorenih i isporučenih količina vode u 2018. godini po mjesecima (%)

Grafik br. 4.1.3.2: Prikaz isporučene i ugovorene količine vode po godinama

4.2 SARADNJA SA LOKALNIM VODOVODNIM PREDUZEĆIMA

4.2.1 POSLOVNA SARADNJA SA D.O.O. „VODOVOD I KANALIZACIJA“ TIVAT

Anex broj 1 Ugovora o isporuci vode zaključen je između Regionalnog vodovoda i D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ Tivat (ViK Tivat) 27.12.2016. godine. Istim je ugovoreno preuzimanje minimalnih količina vode od :

- 80.352m³ vode u januaru, maju i decembru, pri minimalnom protoku od 30 l/s
- 72.576m³ vode u februaru, pri minimalnom protoku od 30 l/s
- 80.352m³ vode u martu, pri minimalnom protoku od 30 l/s

- 77.760m³ vode u aprilu i novembru , pri minimalnom protoku od 30 l/s
- 129.600m³ vode u junu, pri minimalnom protoku od 50 l/s
- 200.880m³ vode u julu , pri minimalnom protoku od 75 l/s
- 227.664m³ vode u avgustu , pri minimalnom protoku od 85 l/s
- 168.480m³ vode u septembru , pri minimalnom protoku od 65 l/s
- 107.136m³ vode u oktobru , pri minimalnom protoku od 40 l/s

Saradnja sa ViK Tivat u toku dosadašnjih osam godina je zadovoljavajuća i na višem nivou u odnosu na druga lokalna vodovodna preduzeća kojima se isporučuje voda iz RVS. Značajno je konstatovati da ViK Tivat redovno izmiruje sve dospjele finansijske obaveze po pitanju isporučene vode, kao i da je prepoznao potrebu za povećanjem minimalno ugovorenih količina vode tokom ljetnih mjeseci pa je krajem 2016. godine potpisan Anex ugovora o isporuci vode, čime su prethodno ugovorene količine vode povećane sa 1.210.000m³ na 1.383.264m³, odnosno za cca 14% .

Tabela br. 4.2.1.1: Dinamika preuzimanja vode, količina preuzete vode po mjesecima i odnos preuzete i ugovorene količine vode – ViK Tivat

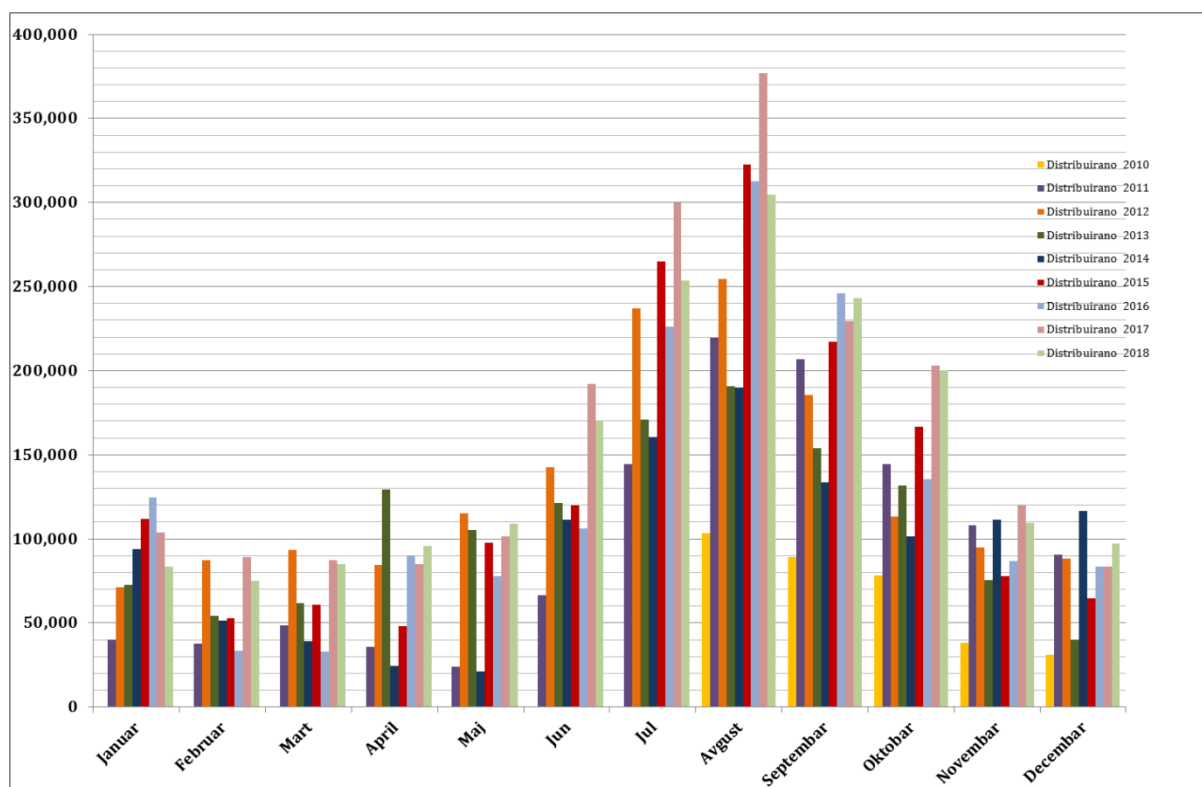
Vodovod Tivat	Ugovorena minimalna količina 2018.(m ³)	Preuzete količine vode 2018. (m ³)	Preuzeto manje u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)	Preuzeto više u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)
Januar	80,352	83,333		2,981
Februar	72,576	74,904		2,328
Mart	80,325	84,839		4,514
April	77,760	95,732		17,972
Maj	80,352	108,895		28,543
Jun	129,600	170,473		40,873
Jul	200,880	253,598		52,718
Avgust	227,664	304,749		77,085
Septembar	168,480	243,037		74,557
Oktobar	107,136	200,309		93,173
Novembar	77,760	109,343		31,583
Decembar	80,352	97,173		16,821
Ukupno	1,383,237	1,826,385		443,148
Razlika između preuzete i ugovorene količine vode za 2018.				443,148

Tabela br. 4.2.1.2: Podaci o isporuci vode ViK-u Tivat u 2018. g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

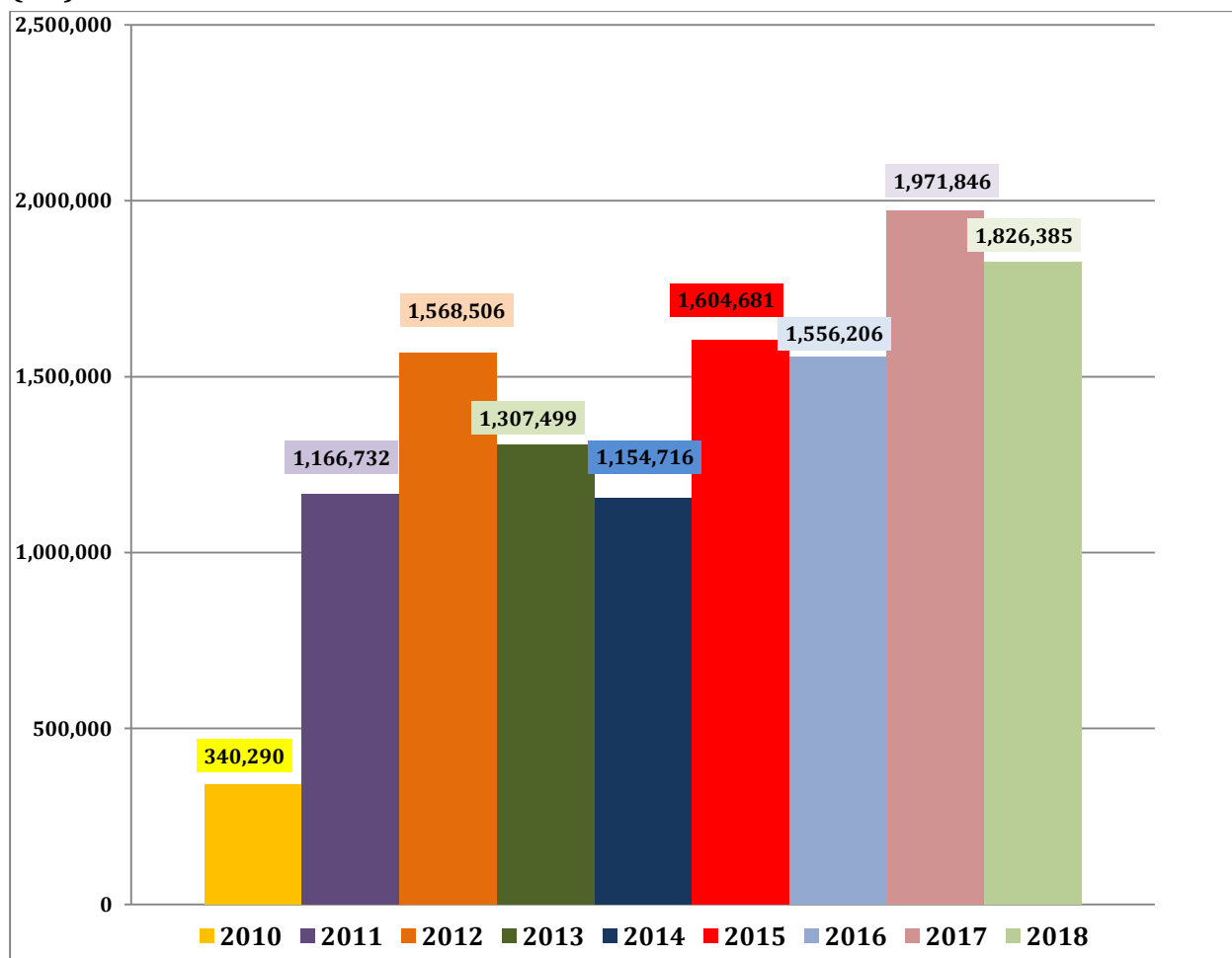
Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	40,113	71,416	72,629	93,923	112,081	124,48	103,601	83,333	701,576
II	-	37,569	87,323	54,243	51,362	52,676	33,519	89,278	74,904	480,874
III	-	48,589	93,488	61,865	39,128	60,643	33,101	87,068	84,839	508,721
IV	-	35,778	84,377	129,535	24,633	47,859	90,04	85,071	95,732	593,025
V	-	24,206	115,362	105,192	21,17	97,53	78,006	101,407	108,895	651,768
VI	-	66,358	142,604	121,273	111,301	119,796	106,124	192,064	170,473	1,029,993

VII	-	144,308	237,269	171,15	160,317	264,928	226,187	300,13	253,598	1,757,887
VIII	103,193	219,399	254,662	190,65	189,823	322,719	312,798	377,137	304,749	2,275,130
IX	89,356	207,036	185,622	153,718	133,801	217,198	246,186	229,601	243,037	1,705,555
X	78,318	144,418	113,408	131,494	101,356	166,744	135,659	202,969	200,309	1,274,675
XI	38,243	108,314	94,694	75,577	111,449	77,846	86,733	119,953	109,343	822,152
XII	31,18	90,644	88,281	40,173	116,453	64,661	83,373	83,567	97,173	1,826,385
UKUPNO	340,29	1,166,732	1,568,506	1,307,499	1,154,716	1,604,681	1,556,206	1,971,846	1,826,385	12,496,861

Grafik br. 4.2.1.1: Prikaz podataka o isporuci vode VIK-u Tivat u 2018.g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Grafik br. 4.2.1.2: Prikaz preuzetih količina vode od strane ViK Tivat po godinama (m³)

Grafik br. 4.2.1.3 Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Tivat po godinama (m³)

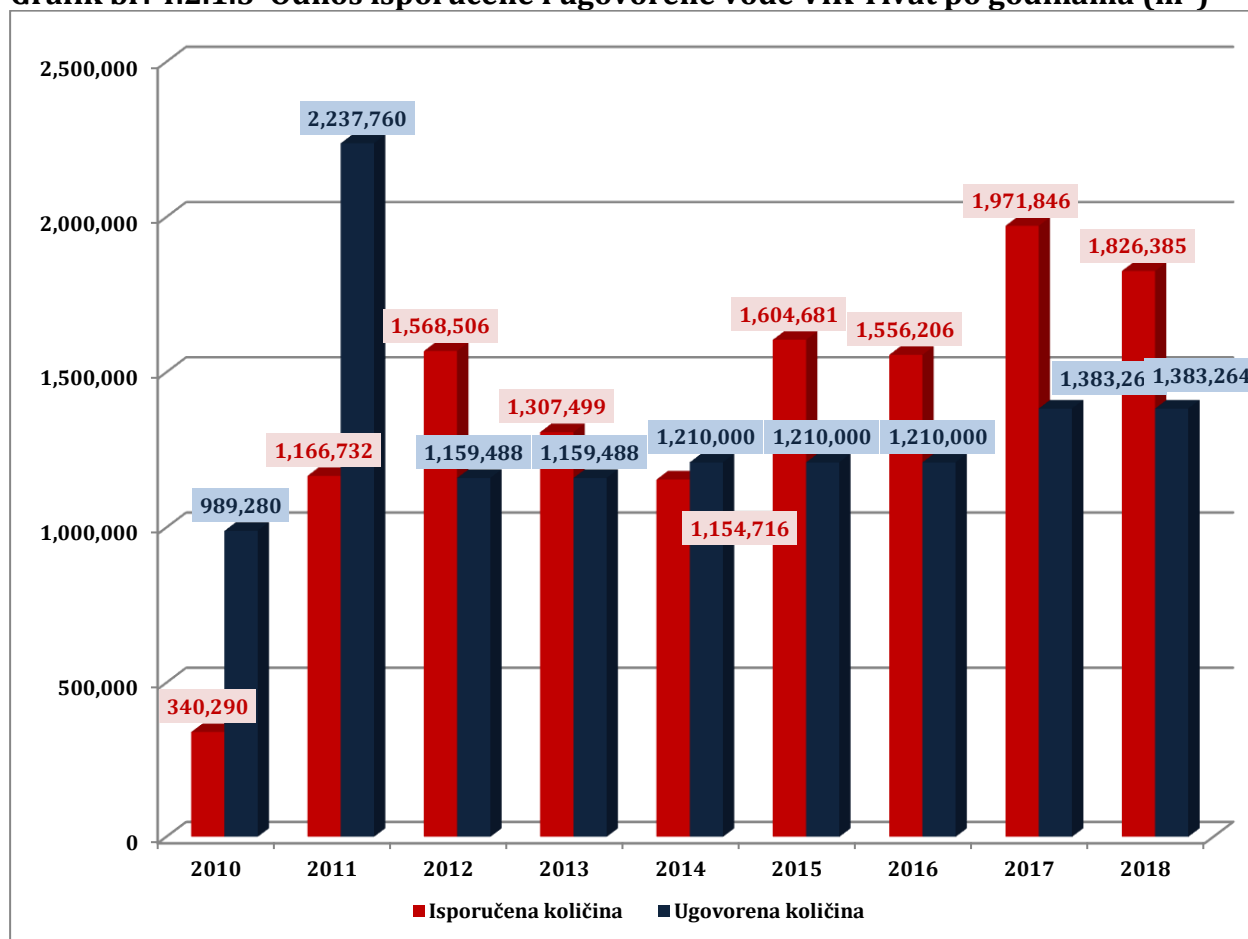

Tabela br. 4.2.1.3: Prikaz isporučenih i ugovorenih količina vode za ViK Tivat na godišnjem nivou (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina	340,290	1,166,732	1,568,506	1,307,499	1,154,716	1,604,681	1,556,206	1,971,846	1,826,385
Ugovorena količina	989,280	2,237,760	1,159,488	1,159,488	1,210,000	1,210,000	1,210,000	1,383,264	1,383,264

ViK-u Tivat je isporučeno 32% više vode nego što je to predviđeno planom za 2018. godinu.

Za isporuku vode ViK-u Tivat od velikog značaja će biti izgradnja turističkog naselja na poluostrvu Luštica, kojem će se isporučivati znatne količine vode iz RVS, kao i izgradnja rezervoara Gradiošnica koji će omogućiti da se neujednačenosti u proticaju iz lokalnog vodovodnog sistema ne prenose na RVS.

U narednom periodu, u vezi odnosa sa ViK Tivat, naročito će biti aktuelna izgradnja rezervoara Gradiošnica u koji bi se dopremala voda sa istoimenog odvojka što je uslovljeno slijedećim razlozima: koncepcija isporuke vode iz RVS lokalnim vodovodima je takva da se voda isporučuje preko distribucionih odvojaka u pripadajuće distribucione rezervoare, a sa ciljem da se hidraulički poremećaji i neravnomjernosti između dnevne i maksimalne satne potrošnje lokalnog vodovodnog sistema ne bi prenosili na RVS i time znatno smanjili efikasnost RVS. Na RVS postoji izgrađen distribicioni odvojak Gradiošnica preko koga je planirana isporuka vode za područje koje gravitira naselju Gradiošnice. Međutim, za ovakvu isporuku vode ne postoje uslovi, jer distribicioni rezervoar Gradiošnica, koji je predviđen

planskim dokumentima, nije još uvijek izgrađen. i isporuka se vrši direktno u distribucionu mrežu potrošača preko distribucionog odvojka Radovići, pri čemu se dnevne oscilacije u proticajima, uzrokovane satnom neravnomjernosti potrošnje, direktno odražavaju na rad RVS

U izvještajnom periodu u cilju povećanja isporuke vode prema opštinama Bokokotorskog zaliva sprovedena je tenderska procedura, odabran izvođač, potpisan Ugovor i izvedeni radovi na rekonstrukciji zatvaračnice na PK Prijedor u okviru kojih je izvršena zamjena postojećeg čeličnog izlaznog cjevovoda, mjerača protoka i ostale armature sa DN 300 na DN 500. čime je povećan kapacitet cjevovoda koji distribuira vodu prema Kotoru, Tivtu i Herceg Novom.

Tokom 2018. godine ViK Tivat je, a vezano za stabilniju isporuku vode iz RVS, realizovao dva velika projekta i to:

- Zamjenu postojećeg polietilenskog priključnog cjevovoda DN 400 sa odvojka Radovići prema istoimenom naselju i poluostrvu Luštici, koji je u predhodnom periodu često imao havarije, sa novim DCI DN 400 cjevovodom.
- Izgradnju nastavaka tranzitnog cjevovoda DCI DN 400 za Radoviće i poluostrvo Lušticu.

4.2.2 POSLOVNA SARADNJA SA D.O.O. „VODOVOD I KANALIZACIJA“ KOTOR

Ugovor o isporuci vode zaključen je između Regionalnog vodovoda i d.o.o., „Vodovod i kanalizacija“ Kotor (ViK Kotor) 30.03.2016. godine.

Istim je ugovoreno preuzimanje minimalnih količina vode od :

- 54.000m³ vode u januaru, martu, maju, oktobru i decembru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 48.500m³ vode u februaru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 52.000m³ vode u aprilu i novembru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 207.500m³ vode u junu, pri minimalnom protoku od 50 l/s
- 214.000m³ vode u julu i avgustu, pri minimalnom protoku od 80 l/s
- 207.000m³ u septembru, julu i avgustu, pri minimalnom protoku od 50 l/s

Ukupna minimalna količina isporučene, odnosno, preuzete količine vode na godišnjem nivou ne može biti niža od 1.265.000m³ po cijeni od 0,37 €/m³.

Tabela br. 4.2.2.1: Dinamika preuzimanja vode, količina preuzete vode po mjesecima i odnos preuzete i ugovorene količine vode – ViK Kotor

Vodovod Kotor	Ugovorena minimalna količina 2018.(m ³)	Preuzete količine vode 2018. (m ³)	Preuzeto manje u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)	Preuzeto više u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)
Januar	54,000	57,415		3,415
Februar	48,500	50,337		1,837
Mart	54,000	54,248		248
April	52,000	52,460		460
Maj	54,000	146,062		92,062
Jun	207,500	279,029		71,529
Jul	214,000	234,570		20,570
Avgust	214,000	257,329		43,329

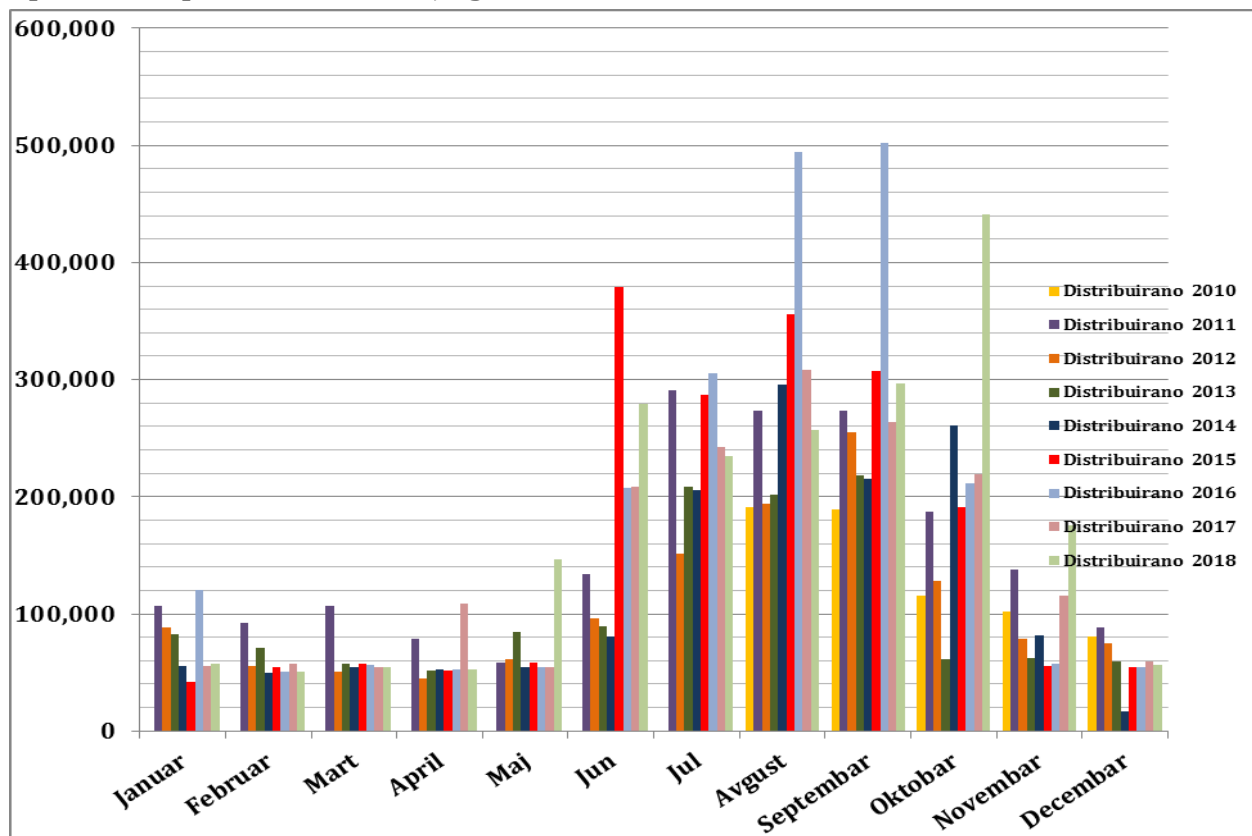
Septembar	207,000	296,846		89,846
Oktobar	54,000	441,014		387,014
Novembar	52,000	176,026		124,026
Decembar	54,000	56,859		2,859
Ukupno	1,265,000	2,102,195		837,195
Razlika između preuzete i ugovorene količine vode za 2018. godinu				837,195

Iz tabele se jasno vidi da je uprkos hidrološki povoljnoj godini ViK Kotor preuzeo veće količine nego što je to definisano ugovorom.

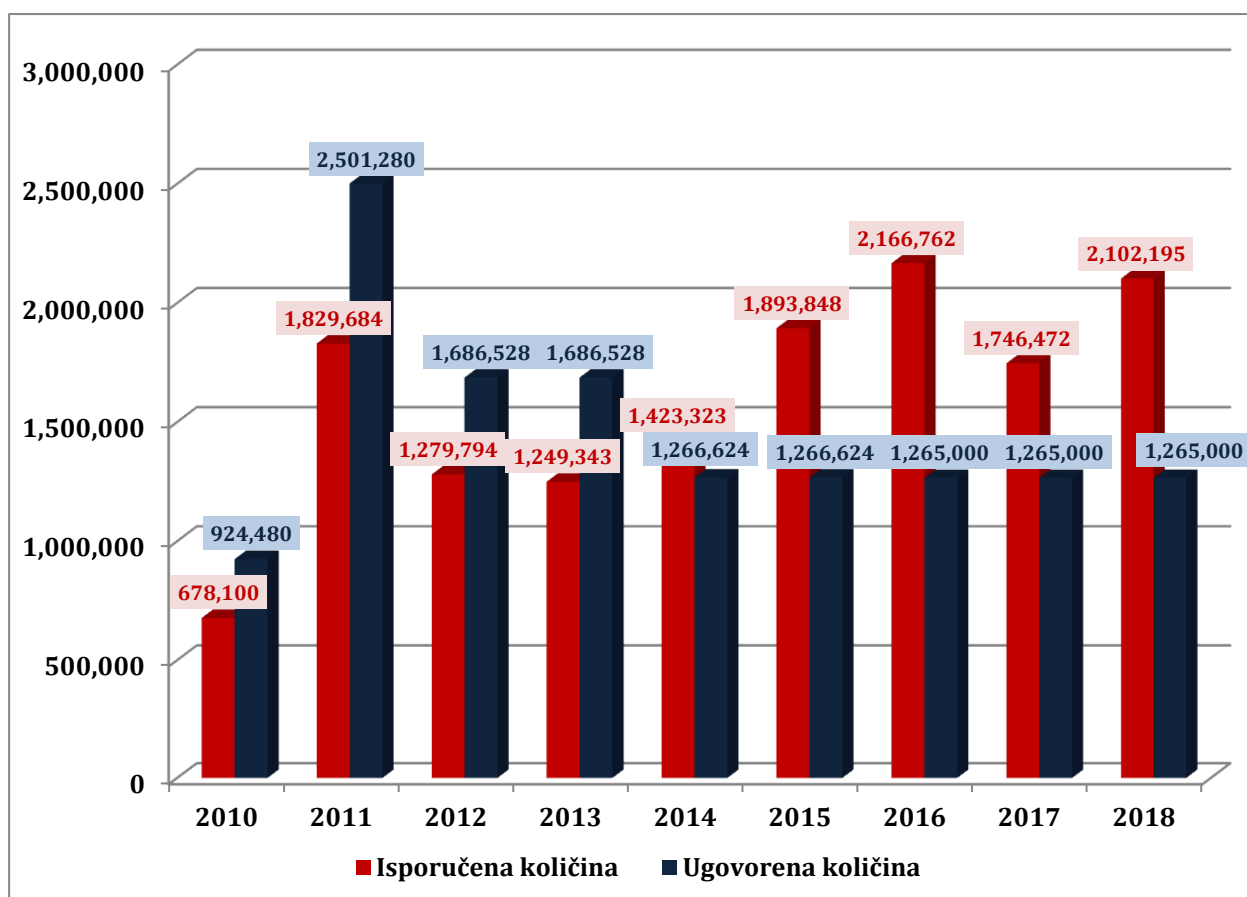
Tabela br. 4.2.2.2: Podaci o isporuci vode ViK-u Kotor po godinama(m³)

Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	107,120	88,441	82,219	55,676	41,733	119,981	55,854	57,415	608,439
II	-	92,603	55,898	71,336	49,291	54,113	50,306	56,979	50,337	480,863
III	-	107,041	50,842	57,696	54,100	57,493	56,341	54,020	54,248	491,781
IV	-	78,884	44,933	51,907	52,451	51,479	52,869	108,345	52,460	493,328
V	-	58,708	61,118	84,412	54,460	58,630	54,725	54,560	146,062	572,675
VI	-	133,822	96,285	89,509	81,037	379,287	207,997	208,452	279,029	1,475,418
VII	-	290,566	151,132	208,509	206,074	286,893	305,307	242,239	234,570	1,925,290
VIII	190,878	273,546	193,745	201,747	295,980	355,865	493,915	308,292	257,329	2,571,297
IX	188,664	273,835	255,026	218,674	215,028	307,015	501,824	263,646	296,846	2,520,558
X	115,754	187,441	128,355	61,500	261,059	190,781	211,395	218,778	441,014	1,816,077
XI	102,263	138,067	78,899	62,494	81,527	55,892	57,706	115,814	176,026	868,688
XII	80,541	88,051	75,120	59,340	16,640	54,667	54,396	59,493	56,859	545,107
UKUPNO	678,100	1,829,684	1,279,794	1,249,343	1,423,323	1,893,848	2,166,762	1,746,472	2,102,195	14,369,521

Grafik br. 4.2.2.1: Prikaz podataka o isporuci vode ViK-u Kotor u 2018. g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Grafik br. 4.2.2.2: Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Kotor po godinama (m³)

Iz gornjeg grafika se jasno može vidjeti da od 2014. godine pa do kraja 2018. godine ViK Kotor stalno preuzima veće količine vode nego što je ugovoreno.

Grafik br. 4.2.2.3: Preuzeta količina vode od strane ViK Kotor po godinama (m³)

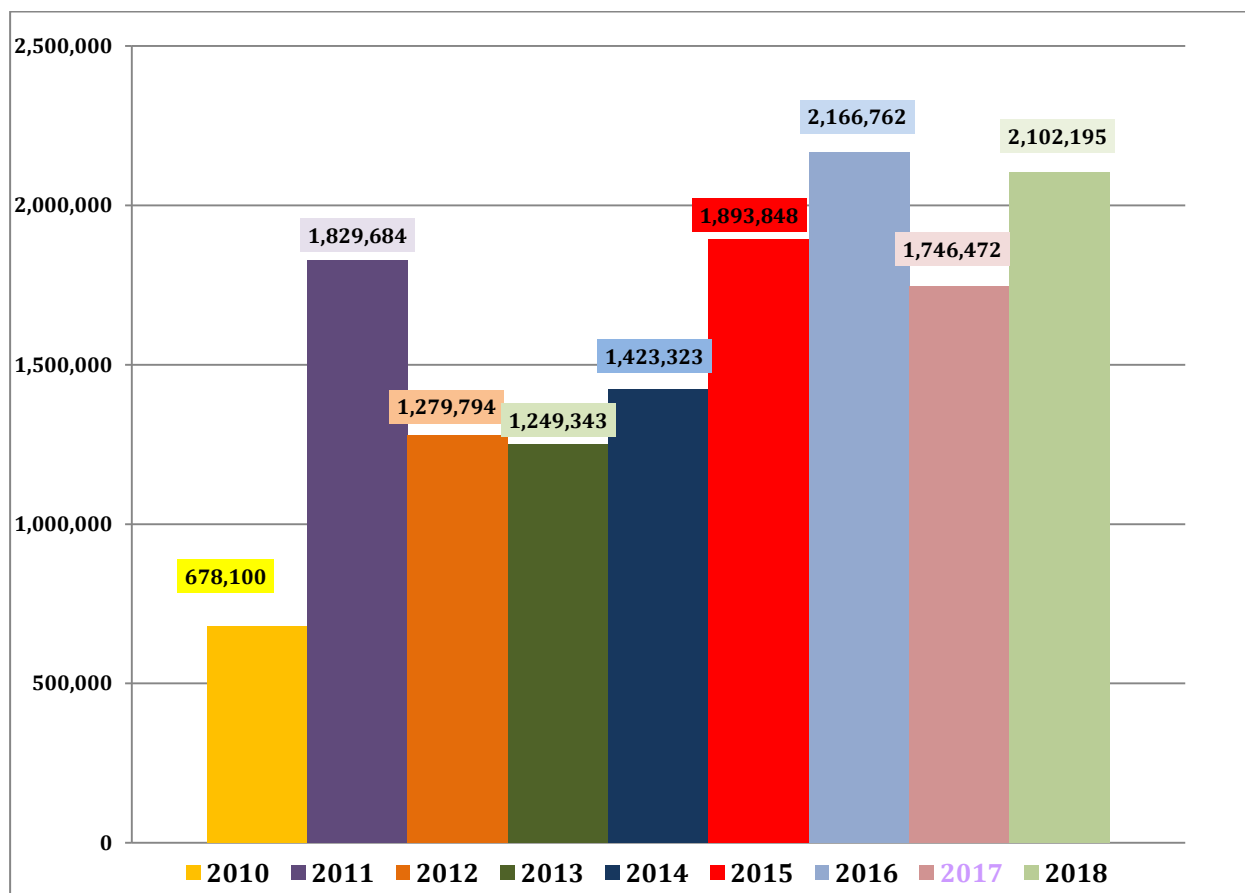

Tabela br. 4.2.2.3: Prikaz isporučenih i ugovorenih količina vode za ViK Kotor na godišnjem nivou (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina	678,100	1,829,684	1,279,794	1,249,343	1,423,323	1,893,848	2,166,762	1,746,472	2,102,195
Ugovorena količina	924,480	2,501,280	1,686,528	1,686,528	1,266,624	1,266,624	1,265,000	1,265,000	1,265,000

Tokom 2018. godine Vodovodu Kotor je isporučeno 66% više vode nego što je to predviđeno planom za 2018.godinu. Na to je najviše uticala pojačana isporuka vode kotorskoj opštini u oktobru mjesecu kada se stanovništvo ovog grada zbog zasljenjenja i smanjenog kapaciteta lokalnih izvorišta isključivo snabdijevalo vodom iz RVS. Ovo je još jedan razlog koji opravdava stav da je RVS neophodan za normalno funkcionisanje javnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja tokom čitave godine, a ne samo u ljetnim mjesecima što je teza mnogih predstavnika lokalnih samouprava.

Prethodno pomenuti radovi na rekonstrukciji zatvaračnice PK Prijedor u okviru kojih je izvršena zamjena postojećeg čeličnog izlaznog cjevovoda, mjerača protoka i ostale armature sa DN 300 na DN 500, značajni su i za mogućnost povećane isporuke vode opštini Kotor.

Za dalju isporuku vode ViK Kotor, od velikog značaja će biti unaprijeđenje vodosnabdijevanja na području ove opštine, a naročito aktivnosti koje su prezentovane od strane Regionalnog vodovoda i ViK-a, a koje su prisutne već duži period, a to su:

- Projektovanje vodovodne infrastrukture prema Bigovu koje se oslanja na snabdijevanje vodom iz RVS. Regionalni vodovod je već izdao uslove za priključenje.
- Izrada projekta vodovodne infrastrukture prema Krimovici. U okviru ovoga projekta ukazuje se potreba za aktiviranjem distribucionog odvojka RVS – „Jaz“ sa koga bi se pored ovoga vršila isporuka vode i mještanima mjesne zajednice Lastva Grbaljska.

Početkom novembra 2018. godine održan je sastanak sa predstavnicima opštine Kotor, Direkcije za izgradnju Kotora i ViK Kotor, a povod za održavanje sastanka bio je zahtjev ViK Kotor za izdavanjem tehničkih uslova novih odvojaka u Radanovićima i Donjoj Sutvari (na raskrsnici kod Jugodrava) kao i definisanje uslova pod kojima bi ovo preduzeće ustupilo na korišćenje prekidnu komoru Radanovići, za potrebe distribucije vode u pomenutom naselju, što podrazumjeva i izgradnju dva nezavisna odvojka u Radanovićima i Donjoj Sutvari. Regionalni vodovod je u cilju smanjenja investicionih, naknadno i operativnih troškova investitora (Opština Kotor) predložio kao drugu varijantnu izgradnju samo jednog odvojka, u Radanovićima, na način koji bi omogućio vodosnabdijevanje svih potrošača konzumnog područja koje obezbjeđuje varijanta predložena od strane ViK Kotor, a koje je sa aspekta hidraulike vrlo slično postojećem zimskom režimu vodosnabdijevanja sa prekidne komore Simiš. Ipak, s obzirom na značajne finansijske uštede varijantnog rješenja koje su predložili predstavnici Regionalnog vodovoda, stav svih učesnika sastanka je da ga treba dodatno razmotriti i sagledati sve prednosti i nedostatke obje predložene varijante i izabrati tehničko rješenje koje će obezbjeđiti funkcionalnu održivost i ekonomsku opravdanost. Predstavnici ViK-a Kotor su se obavezali da će pismenim putem obavijestiti Regionalni vodovod o izabranom varijantnom rješenju izgradnje dodatnih odvojaka, što je neophodan uslov za izdavanje tehničkih uslova Regionalnog vodovoda. Vezano za modele ustupanja prekidne komore Radanovići odlučeno je da se razgovori na ovu temu nastave na nivou menadžmenta dva vodovoda i Opštine Kotor, a nakon definisanja tehničkih uslova za izgradnju odvojka u Radanovićima. U Regionalnom vodovodu su istakli da je trenutni stav u preduzeću da se prekidna komora ne treba prodati, zbog eventualnih budućih razvojnih potreba, ali i da bez obzira na izabrani model korišćenja prekidne komore (kao koncesija na duži vremenski period ili koncesija na vremenski period do ponovnog preuzimanja od strane Regionalnog vodovoda), nije upitno da će se iz ista biti u funkciji vodosnabdijevanja potrošača u Radanovićima. Predstavnici Regionalnog vodovoda su komentarisali elaborat o mogućnosti stavljanja u funkciju rezervoara u tunelu Vrmac. Pored manjih primjedbi vezanih za polazne pretpostavke koje su usvojene od strane obrađivača u procesu izrade hidrauličke analize, kao najveća zamjerka je istaknut nedostatak razrade varijantnog rješenja koje podrazumjeva distribuciju dijela vode iz RVS-a preko rezervoara u tunelu direktno u niže zone Škaljara i eventualno Starog Grada, a što je inicijalno i bila tema sastanaka između predstavnika opštine Kotor i Regionalnog vodovoda. Predložena je dopuna elaborata u cilju dodatne razrade varijantnog rješenja. Nakon toga predstavnici Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora su se obratili Regionalnom vodovodu sa dopisom da odustaju od varijante korištenja prekidne komore Radanovići. Istim dopisom su zatražili izdavanje uslova za priključenje rezervoara Stara Fortica na odvojak Jugodravo. Regionalni vodovod je 19.12.2018.godine izdao Opšte uslove priključenja na RVS i Posebne uslove za projektovanje distribucionog odvojka za područje koje se snabdijeva iz rezervoara Stara Fortica.

4.2.3 POSLOVNA SARADNJA SA D.O.O. „VODOVOD I KANALIZACIJA“ BUDVA

Ugovor o isporuci vode zaključen je između Regionalnog vodovoda i d.o.o. „Vodovod i kanalizacija“ Budva (ViK Budva) 30.3.2016. godine. Istim je ugovoreno preuzimanje dnevnih minimalnih količina vode od:

- 66.960m³ vode u januaru, martu, oktobru i decembru, pri minimalnom protoku od 25 l/s
- 60.480m³ vode u februaru, pri minimalnom protoku od 35 l/s
- 90.720m³ vode u aprilu, pri minimalnom protoku od 35 l/s
- 120.528m³ vode u maju, pri minimalnom protoku od 45 l/s
- 298.080m³ vode u junu, pri minimalnom protoku od 115 l/s
- 696.384m³ vode u julu, pri minimalnom protoku od 260 l/s,
- 843.696m³ vode u avgustu, pri minimalnom protoku od 315 l/s
- 427.680m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 165 l/s
- 64.800m³ vode u novembru, pri minimalnom protoku od 25 l/s

Ukupna minimalna količina isporučene, odnosno, preuzete količine vode na godišnjem nivou ne može biti niža od 2.870.208m³, po cijeni od 0,37 €/m³.

Tokom 2018. godine, ViK Budva je iz RVS preuzelo veće količine vode u odnosu na minimalno ugovorene. Preuzimanje je bilo veće od ugovorenog tokom svih mjeseci, dakle i van turističke sezone.

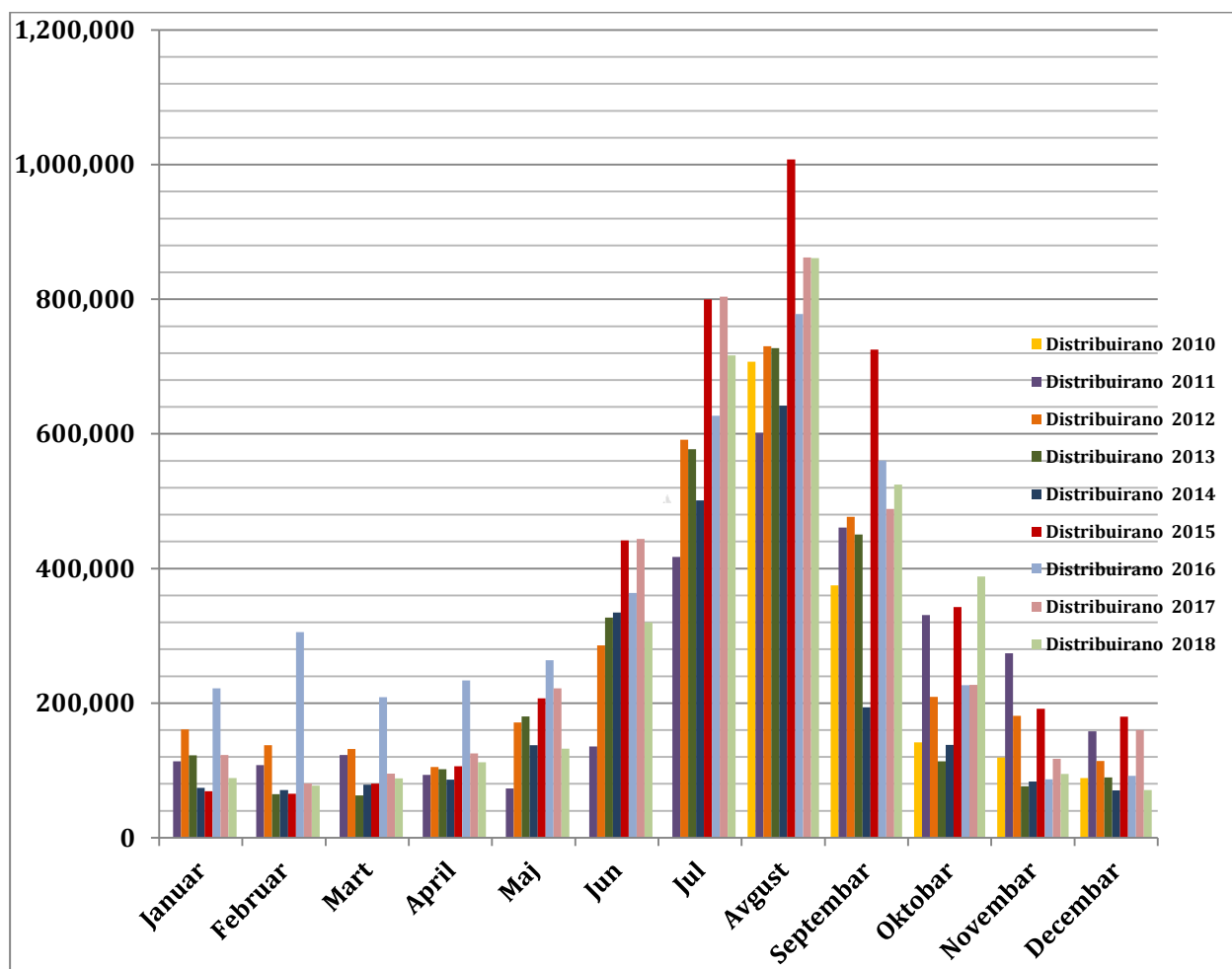
Tabela br. 4.2.3.1: Dinamika preuzimanja vode, količina preuzete vode po mjesecima i odnos preuzete i ugovorene količine vode – ViK Budva

Vodovod Budva	Ugovorena minimalna količina 2018.(m ³)	Preuzete količine vode 2018. (m ³)	Preuzeto manje u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)	Preuzeto više u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)
Januar	66,960	88,825	0,00	21,865
Februar	60,480	77,427	0,00	16,947
Mart	66,960	88,230	0,00	21,270
April	90,720	112,221	0,00	21,501
Maj	120,528	132,493	0,00	11,965
Jun	298,080	320,257	0,00	22,177
Jul	696,384	716,681	0,00	20,297
Avgust	843,696	860,941	0,00	17,245
Septembar	427,680	524,500	0,00	96,820
Oktobar	66,960	388,306	0,00	321,346
Novembar	64,800	94,933	0,00	30,133
Decembar	66,960	71,050	0,00	4,090
Ukupno	2,870,208	3,475,864	0,00	605,656
Razlika između preuzete i ugovorene količine vode za 2018. godinu				605,656

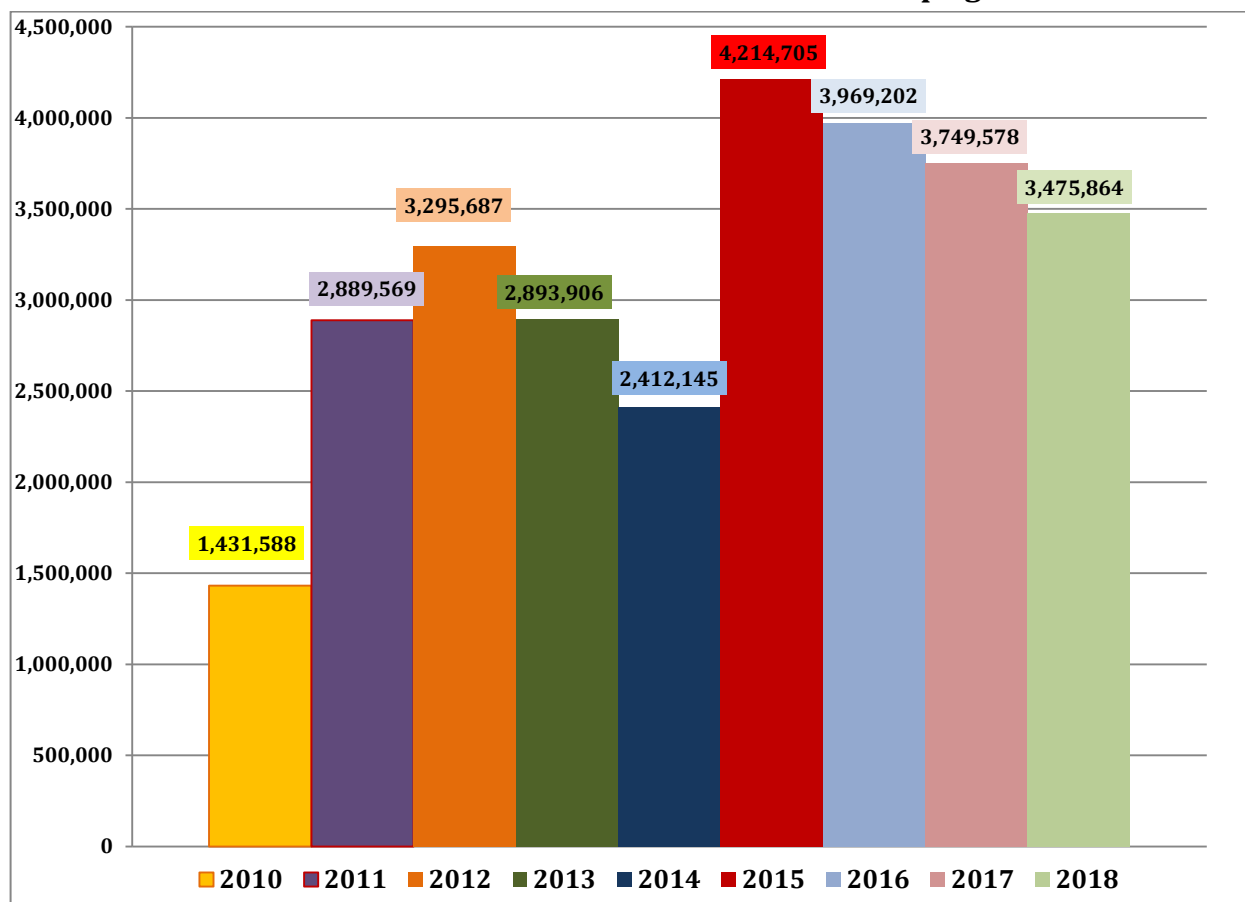
Tabela br. 4.2.3.2: Podaci o isporuci vode ViK-u Budva u 2018. g.(m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	113,762	160,954	122,318	74,334	69,093	222,134	123,042	88,825	974,462
II	-	107,977	137,606	64,581	71,036	65,02	305,28	80,621	77,427	909,548
III	-	122,744	131,704	62,67	78,792	80,194	208,954	95,444	88,23	868,732
IV	-	93,313	105,158	101,994	86,287	106,08	233,911	125,194	112,221	964,158
V	-	73,414	171,431	180,309	137,536	206,701	263,765	221,962	132,493	1,387,611
VI	-	135,811	285,978	327,275	334,702	441,41	363,821	444,026	320,257	2,653,280
VII	-	417,385	591,315	577,308	501,349	799,728	627,029	804,017	716,681	5,034,812
VIII	707,215	601,725	729,973	727,237	641,943	1,007,412	778,115	862,066	860,941	6,916,627
IX	374,855	460,757	476,932	450,451	193,996	724,868	560,29	488,619	524,500	4,255,268
X	141,709	330,73	209,495	113,557	138,025	342,66	226,756	227,178	388,306	2,118,416
XI	119,062	273,845	181,117	76,539	83,6	191,679	86,995	117,532	94,933	1,225,302
XII	88,747	158,106	114,024	89,667	70,545	179,86	92,152	159,877	71,050	1,024,028
UKUPNO	1,431,588	2,889,569	3,295,687	2,893,906	2,412,145	4,214,705	3,969,202	3,749,578	3,475,864	28,332,244

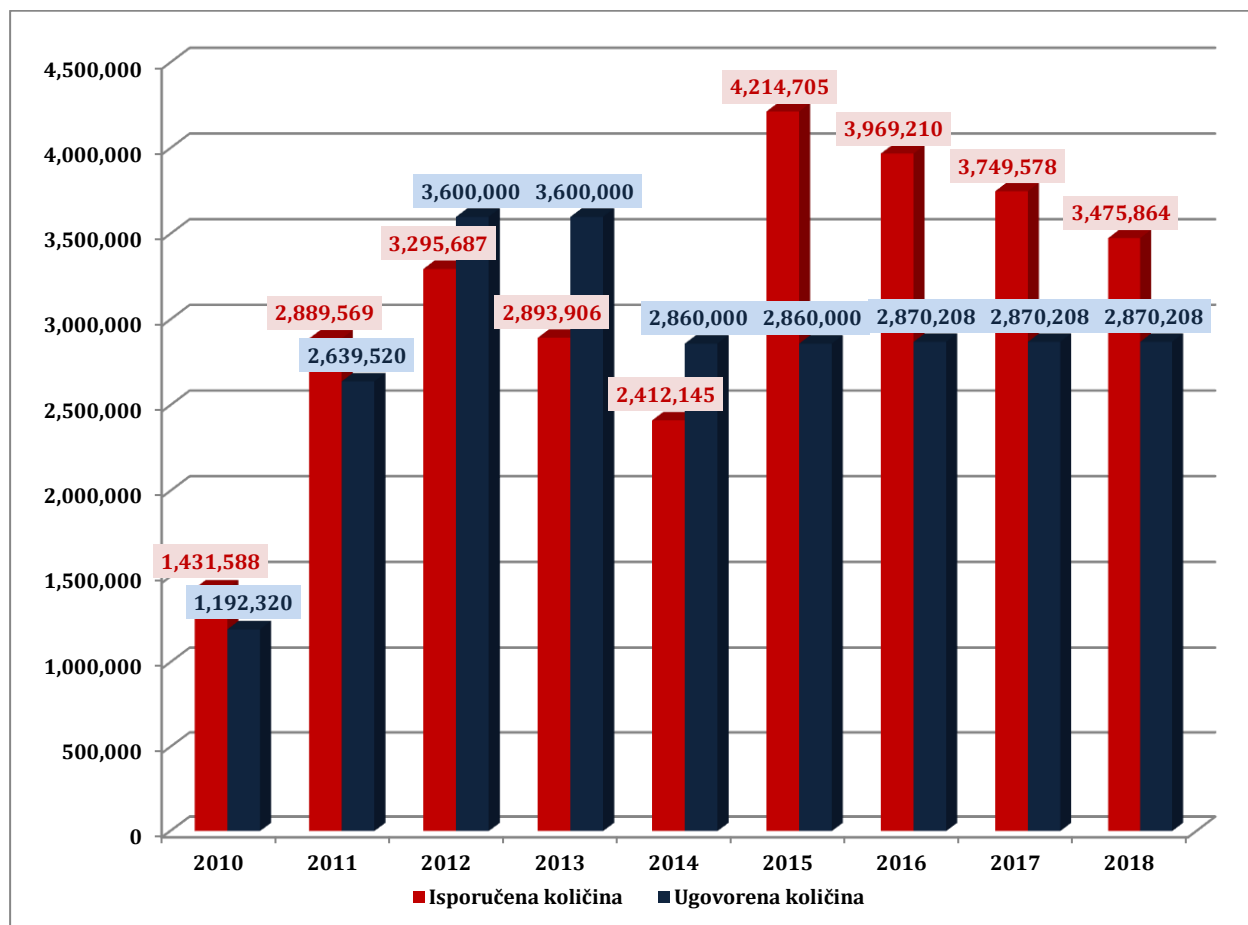
Grafik br. 4.2.3.1: Prikaz podataka o isporuci vode ViK-u Budva za 2018 godinu (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Grafik br. 4.2.3.2: Preuzeta količina vode od strane ViK Budva po godinama

Grafik br. 4.2.3.3: Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Budva po godinama (m³)

Iz gornjeg grafika se vidi da u posljednje četiri godine postoji velika razlika između minimalno ugovorenih i isporučenih količina vode

Tabela 4.2.3.3: Prikaz ugovorenih I isporučenih količina vode za ViK Budva (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina	1,431,588	2,889,569	3,295,687	2,893,906	2,412,145	4,214,705	3,969,210	3,749,578	3,475,864
Ugovorena količina	1,192,320	2,639,520	3,600,000	3,600,000	2,860,000	2,860,000	2,870,208	2,870,208	2,870,208

Vodovodu Budva je isporučeno 21% više vode nego što je to predviđeno planom za 2018.godinu.

4.2.4 POSLOVNA SARADNJA SA D.O.O. „VODOVOD I KANALIZACIJA“ BAR

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.Bar (ViK Bar) je 11.5.2017. godine sa Regionalnim vodovodom zaključilo ugovor o isporuci vode. Istim je ugovoreno preuzimanje dnevnih minimalnih količina vode od:

- 54.000m³ vode u januaru, mart, maju, oktobru i decembru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 48.500m³ vode u februaru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 52.000m³ vode u aprilu, junu i novembru, pri minimalnom protoku od 20 l/s
- 201.000m³ vode u julu pri minimalnom protoku od 75 l/s
- 255.000m³ vode u avgustu pri minimalnom protoku od 95 l/s
- 104.000m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 40 l/s

Ukupna minimalna količina isporučene, odnosno, preuzete količine vode na godišnjem nivou ne može biti niža od 1.034.000 m³, za kontinuiranu isporuku vode tokom cijele godine, počev od 1.1.2018.g. po cijeni od 0,37 €/m³.

U toku 2018. godine ViK Bar je preuzimao količinu vode koja je definisana Ugovorom o preuzimanju vode, s tim što je zbog smanjene izdašnosti lokalnih izvorišta tokom septembra i oktobra mjeseca preuzeo veću količinu vode.

Tabela br. 4.2.4.1: Dinamika preuzimanja vode, količina preuzete vode po mjesecima i odnos preuzete i ugovorene količine vode

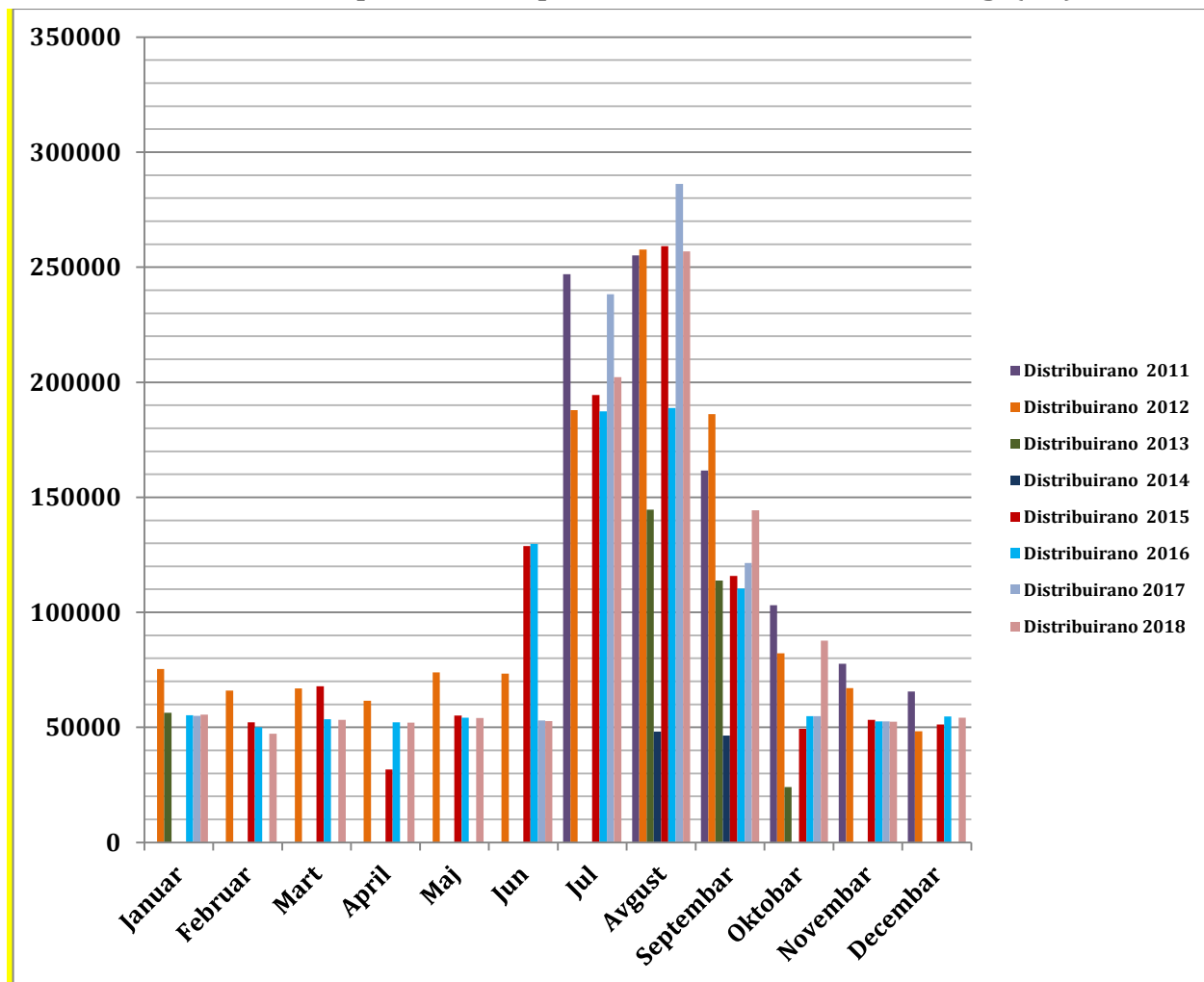
Vodovod Bar	Ugovorena minimalna količina 2018.(m ³)	Preuzete količine vode 2018. (m ³)	Preuzeto manje u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)	Preuzeto više u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)
Januar	54,000	55,593	0,00	1,593
Februar	48,000	47,182	818	0,00
Mart	54,000	53,229	771	0,00
April	52,000	52,014	0,00	14
Maj	54,000	54,022	0,00	22
Jun	52,000	52,697	0,00	697
Jul	201,000	202,255	0,00	1,255
Avgust	255,000	256,920	0,00	1,920
Septembar	104,000	144,315	0,00	40,315
Oktobar	54,000	87,698	0,00	33,698
Novembar	52,000	52,515	0,00	515
Decembar	54,000	54,154	0,00	154
Ukupno	1,034,000	1,112,594	1,589	80,183
Razlika između preuzete i ugovorene količine vode u 2018. godini				80,183

Tabela br. 4.2.4.2 Podaci o isporuci vode ViK-u Bar za 2018g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

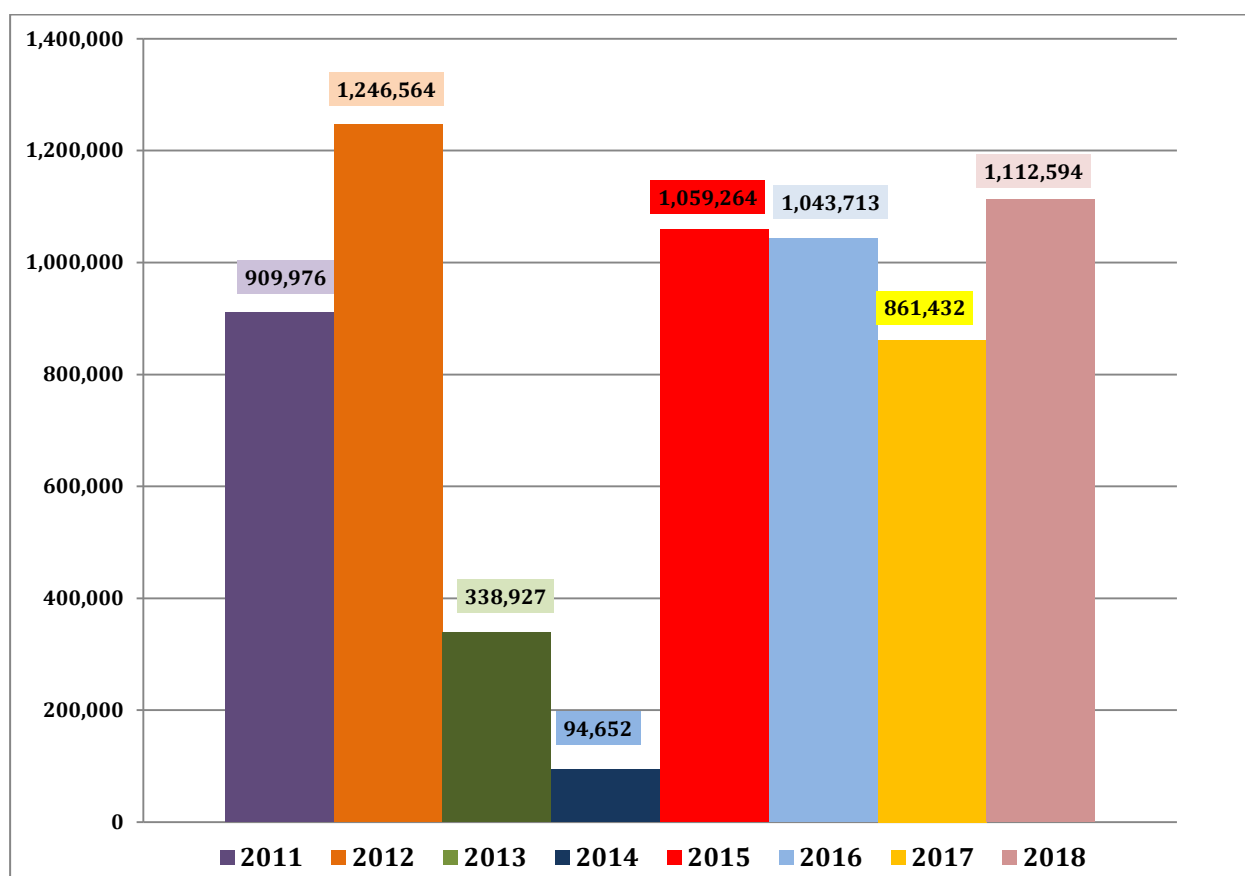
Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	75,376	56,402	0	0	55,303	55,003	55,593	297,677
II	-	65,999	0	0	52,155	50,082	0	47,182	215,418
III	-	66,876	0	0	67,85	53,588	0	53,229	241,543
IV	-	61,545	0	0	31,712	52,155	0	52,014	197,426
V	-	73,966	0	0	55,175	54,227	0	54,022	237,390
VI	-	73,378	0	0	128,822	129,7	52,989	52,697	437,586
VII	246,952	187,939	0	0	194,473	187,35	238,249	202,255	1,257,218
VIII	255,079	257,719	144,667	48,167	259,2	188,788	286,157	256,920	1,696,697

IX	161,69	186,181	113,798	46,485	115,888	110,355	121,48	144,315	1,000,192
X	103,046	82,212	24,06	0	49,397	54,816	54,894	87,698	456,123
XI	77,64	67,12	0	0	53,297	52,592	52,66	52,515	355,824
XII	65,569	48,253	0	0	51,295	54,757	0	54,154	274,028
UKUPNO	909,976	1,246,564	338,927	94,652	1,059,264	1,043,713	861,432	1,112,594	6,667,122

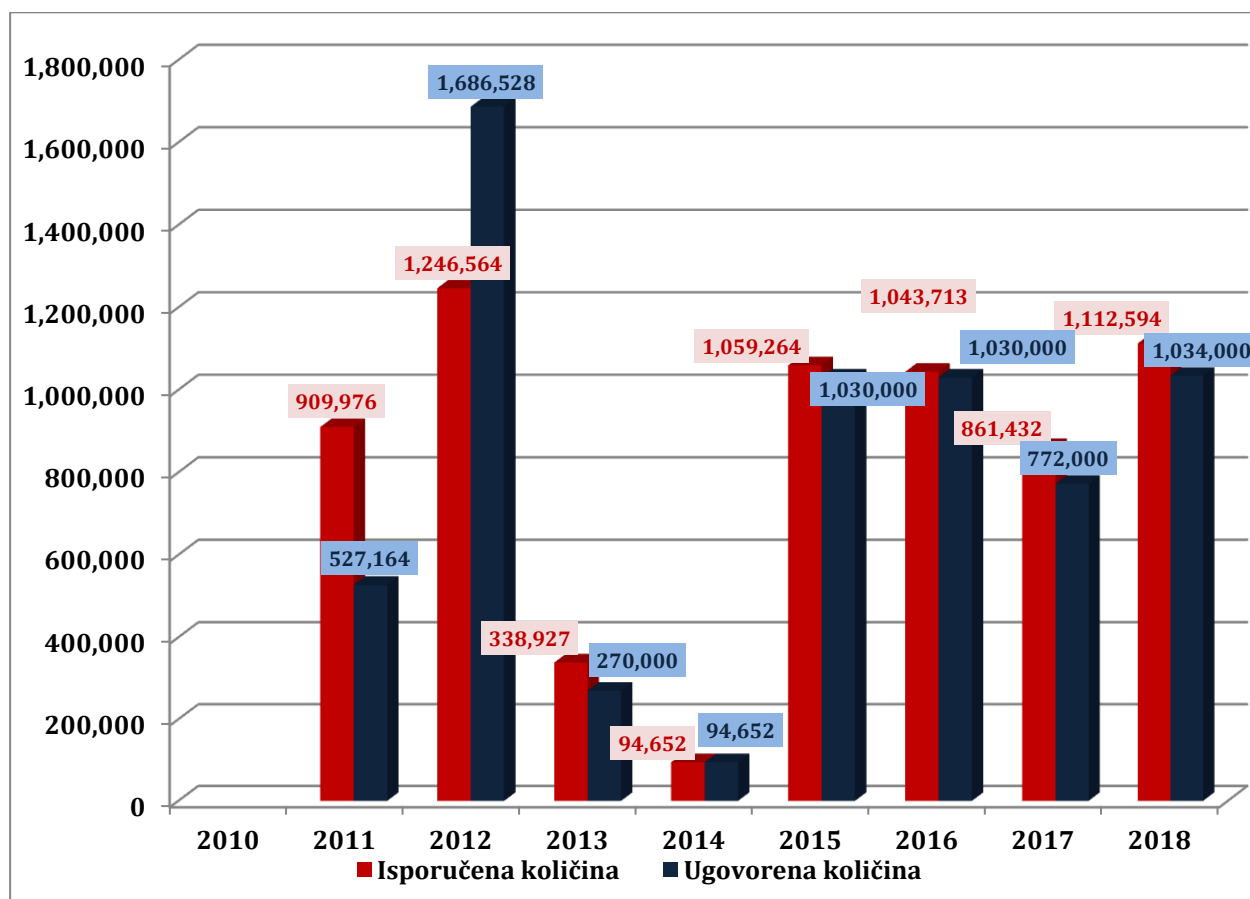
Grafik br. 4.2.4.1 Prikaz podataka o isporuci vode ViK-u Bar za 2018. g. (m³)

Grafik br. 4.2.4.2 Preuzeta količina vode od strane ViK Bar po godinama (m³)

Grafik br. 4.2.4.3: Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Bar po godinama (m³)

Iz gornjeg grafika se vidi da je u zadnjih pet godina odnos isporučene i ugovorene količine vode uglavnom usklađen, ali on u ovom slučaju ne predstavlja prikaz realnih potreba tog područja za dodatnim količinama vode iz RVS, s obzirom da jedan dio tog područja nije pokriven vodovodnom mrežom, a takođe nijesu pušteni u rad svi izgrađeni i planirani odvojeci zbog nedostatka lokalne infrastrukture.

Tabela br. 4.2.4.3: Prikaz ugovorenih i isporučenih količina vode za ViK Bar (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina	-	909,976	1,246,564	338,927	94,652	1,059,264	1,043,713	861,432	1,112,594
Ugovorena količina	-	527,164	1,686,528	270,000	94,652	1,030,000	1,030,000	772,000	1,034,000

Vodovodu Bar je isporučeno 11% više vode nego što je to predviđeno planom za 2018. godinu.

Tokom 2018. godine sa ViK Bar radilo se i na rješenjima unaprijeđenja vodosnabdijevanja na predmetnom području. Tako je rješenjem broj 01-2409 od 15.8.2018.g. formirana radna grupa, koju sačinjavaju predstavnici Opštine Bar, „Vodovod i kanalizacija” Bar i Regionalnog vodovoda sa sledećim ciljevima:

- Izrada izvještaja o realizaciji kratkoročnog programa mjera za poboljšanje vodosnabdijevanja Čanja, Sutomora i Bara iz 2014. godine;
- Izrada Predloga mjera za poboljšanje vodosnabdijevanja opštine Bar, a koje bi se mogle sprovesti do ljetnje sezone 2019. godine.

Nakon sagledavanja statusa sprovođenja Kratkoročnog programa mjera za poboljšanje vodosnabdijevanja Čanja, Sutomora i Bara, radna grupa je izradila Izvještaj o realizaciji predmetnog programa mjera i isti dostavila Predjedniku Opštine Bar na uvid i dalje postupanje. Predmetnim izvještajem je konstatovano da je veći dio mjera izvršen i da je imao mjerljiv učinak na poboljšanju vodosnabdijevanja. Takođe, konstatovano je i da je realizacije jednog dijela mjera u toku, te da će se završetkom istih postići željeni efekti u poboljšanju vodosnabdijevanja u pojedinim naseljima.

Iz predloženih mjera važno je izdvojiti slijedeće:

- Kroz projekat koji se finansira kreditom KfW banke započete su aktivnosti na izgradnji rezervoara Zaljevo I sa priključnim vodom na novi odvojak RVS. Pored rezervoara planirana je izgradnja buster stanice sa potisnim cjevovodom za snabdijevanje naselja Sveti Ivan (bez distributivne mreže) kao i vezni cjevovod iz rezervoara sa postojećom distributivnom mrežom u Donjem Zaljevu. Očekuje se da će radovi biti završeni do ljetnje turističke sezone 2019. godine.
- Izgradnja cjevovoda DCI250mm Zaljevo - Tomba što predstavlja nastavak započete investicije priključka rezervoara Zaljevo I na RVS. Cjevovod će omogućiti dopremanje većih količina voda iz RVS-a i potpunije vodosnabdijevanje naselja Polje i Tombe.
- Vodosnabdijevanje područja Veliki Pijesak, I visinska zona-I faza. Predviđeno je privremeno priključenje na postojeći odvojak RVS „Dubrava”. Privremeno priključenje podrazumijeva, direktno spajanje vodovodne mreže sa regulatorom pritiska na samom priključku. Regionalni vodovod je izdao vremenski ograničene tehničke uslove za priključenja pod pomenutim uslovima.

4.2.5 POSLOVNA SARADNJA SA JP „VODOVOD I KANALIZACIJA“ ULCINJ

JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj (u daljem tekstu ViK Ulcinj) i Opština Ulcinj su 29.6.2018. godine sa Regionalnim vodovodom zaključili novi ugovor o isporuci vode poslije višemjesečnog prekida isporuke vode iz RVS toj opštini zbog raskida i isteka prethodnog ugovora dana 31.12.2017. godine. Ugovorom koji je zaključen 29.6.2018. godine je ugovoreno preuzimanje dnevnih minimalnih količina vode po slijedećim cijenama:

- 0,52 €/m³ bez PDV-a za kontinuiranao vodosnabdijevanje u periodu 1.jul - 31. decembar 2018.g.
- 0,52 €/m³ bez PDV-a za kontinuiranao vodosnabdijevanje u periodu 1.maj – 30. oktobar u toku 2019.g. i nadalje.

U periodu 1.jul – 31. decembar 2018. godine davalac usluge se obavezuje da isporuči, a korisnik se obavezuje da preuzme mjesečno najmanje:

- 67.000m³ vode u julu , pri minimalnom protoku od 25 l/s
- 107.000m³ vode u avgustu, pri minimalnom protoku od 40 l/s
- 39.000m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u oktobru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 39.000m³ vode u novembru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u decembru, pri minimalnom protoku od 15l/s

Za periodičnu isporuku vode za 6 mjeseci tokom 2019. godine i nadalje (1.maj–30.oktobar), davalac usluge se obavezuje da isporuči, a korisnik se obavezuje da preuzme mjesečno najmanje:

- 41.000m³ vode u maju, pri minimalnom protoku od od 15l/s
- 39.000m³ vode u junu, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 67.000m³ vode u julu, pri minimalnom protoku od 25l/s
- 107.000m³ vode u avgustu, pri minimalnom protoku od 40l/s
- 39.000m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u oktobru, pri minimalnom protoku od 15l/s

27.9.2018. godine potpisan je ANEKS 1 ugovora o isporuci minimalnih količina vode koji predviđa isporuku vode u kontinuitetu tokom cijele kalendarske godine po cijeni od 0,37€/m³.

U periodu 1.januar – 31. decembar 2019. godine davalac usluge se obavezuje da isporuči, a korisnik se obavezuje da preuzme mjesečno najmanje:

- 41.000m³ vode u januaru, pri minimalnom protoku od od 15l/s
- 37.000m³ vode u februaru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u martu, pri minimalnom protoku od od 15l/s
- 39.000m³ vode u aprilu, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u maju, pri minimalnom protoku od od 15l/s
- 39.000m³ vode u junu, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 67.000m³ vode u julu, pri minimalnom protoku od 25l/s
- 107.000m³ vode u avgustu, pri minimalnom protoku od 40l/s
- 39.000m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u oktobru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 39.000m³ vode u novembru, pri minimalnom protoku od 15l/s
- 41.000m³ vode u decembru, pri minimalnom protoku od 15l/s

Ugovor i Aneks 1 ugovora o isporuci vode je trilateraran, odnosno potpisnici su Regionalni vodovod, Opština Ulcinj i ViK Ulcinj.

Vik Ulcinj je tokom 2018. godine preuzimao vodu na odvojk Bratica u količinama koje su definisane Ugovorom.

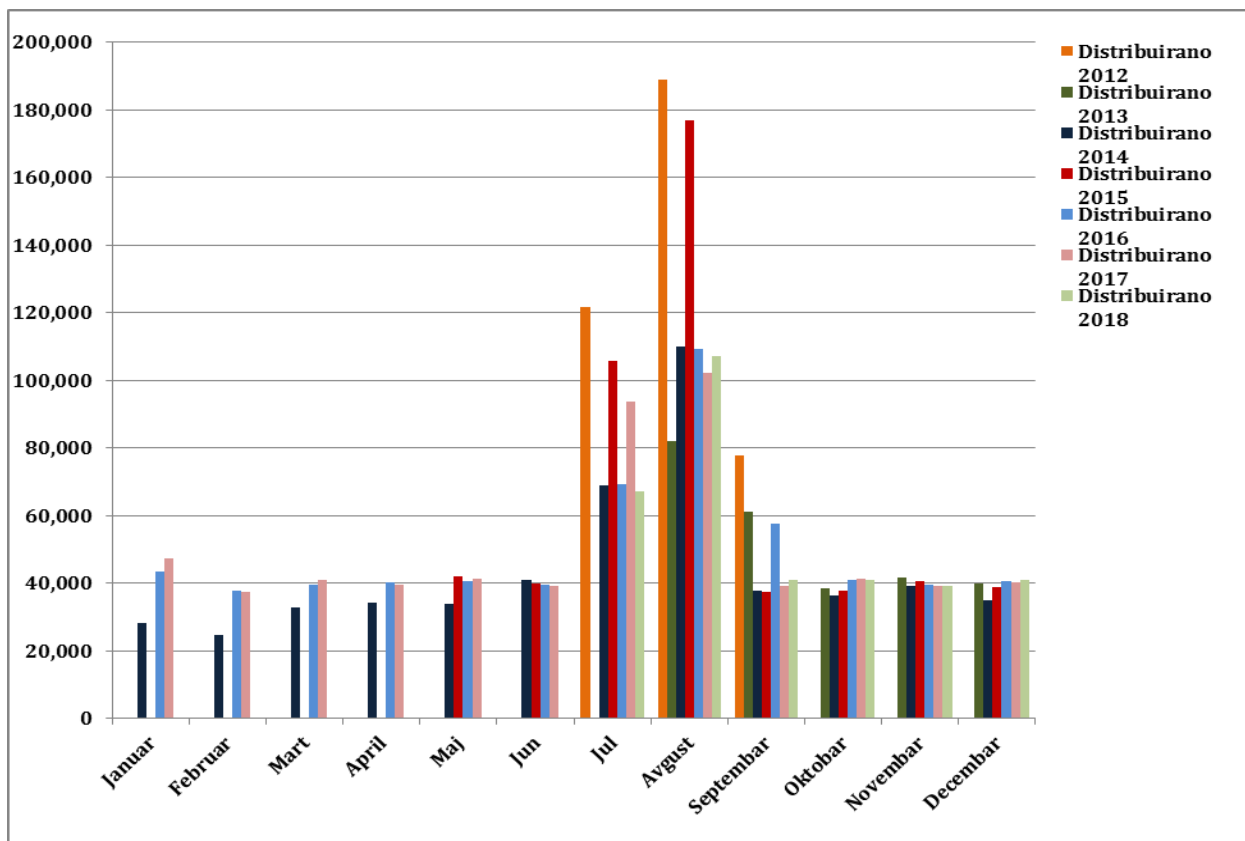
Tabela br. 4.2.5.1: Dinamika preuzimanja vode, količina preuzete vode po mjesecima i odnos preuzete i ugovorene količine vode – ViK Ulcinj

Vodovod Ulcinj	Ugovorena minimalna količina 2018.(m ³)	Preuzete količine vode 2018. (m ³)	Preuzeto manje u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)	Preuzeto više u odnosu na Ugovor 2018. (m ³)
Januar	0,00	0,00	0,00	0,00
Februar	0,00	0,00	0,00	0,00
Mart	0,00	0,00	0,00	0,00
April	0,00	0,00	0,00	0,00
Maj	0,00	0,00	0,00	0,00
Jun	0,00	0,00	0,00	0,00
Jul	67,000	67,055	0,00	55
Avgust	107,000	107,189	0,00	189
Septembar	39,000	40,731	0,00	1,731
Oktober	41,000	41,065	0,00	65
Novembar	39,000	39,125	0,00	125
Decembar	41,000	41,010	0,00	10
Ukupno	334,000	336,175	0,00	2,175
Razlika između preuzete i ugovorene količine za 2018.godinu				2,175

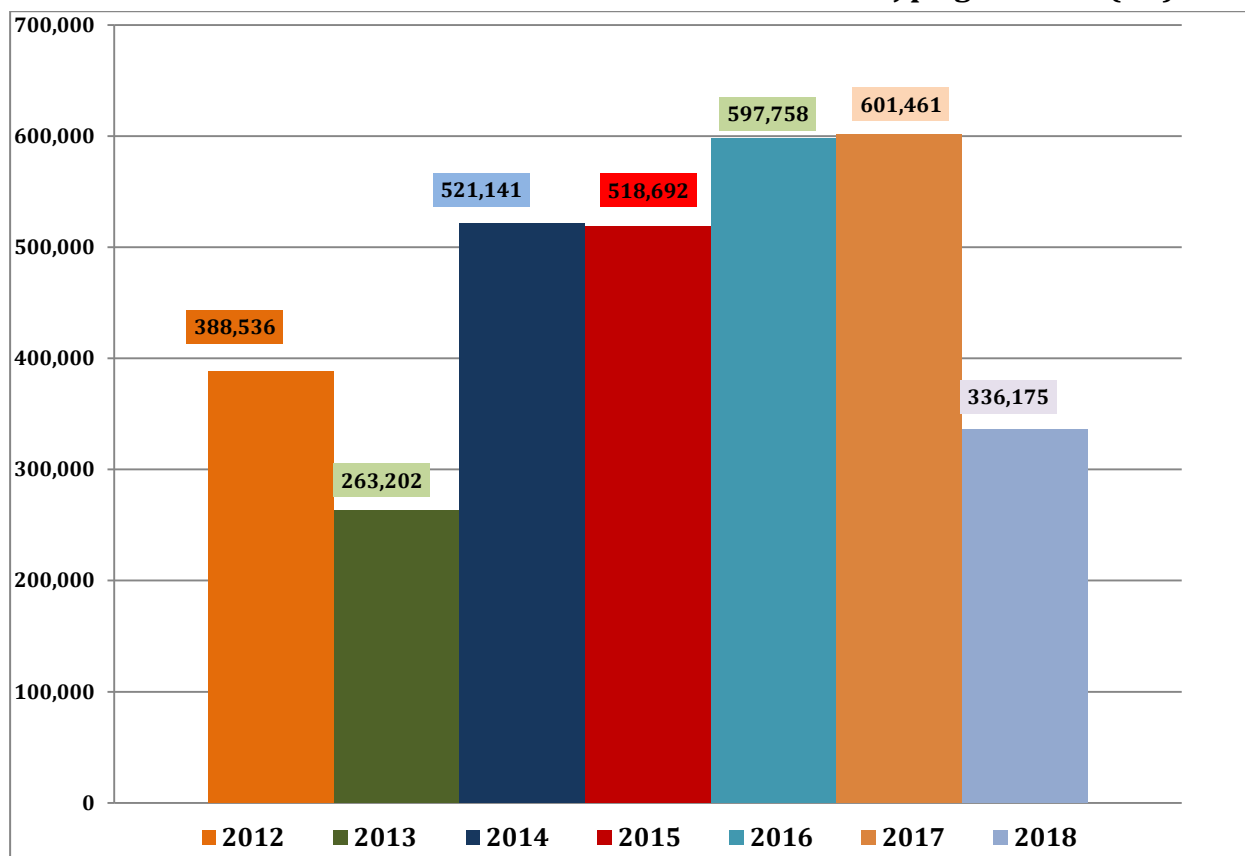
Tabela br. 4.2.5.2: Podaci o isporuci vode ViK-u Ulcinj za 2018. g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Godine Mjeseci	Količina distribuirane vode (m ³)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	UKUPNO
I	-	-	-	0	28,189	0	43,223	47,168	0	118,580
II	-	-	-	0	24,674	0	37,686	37,504	0	99,864
III	-	-	-	0	32,805	0	39,536	40,927	0	113,268
IV	-	-	-	0	34,02	0	40,149	39,661	0	113,830
V	-	-	-	0	33,729	41,817	40,711	41,127	0	157,384
VI	-	-	-	0	40,844	39,886	39,592	39,306	0	159,628
VII	-	-	121,551	0	68,76	105,663	69,41	93,774	67,055	526,213
VIII	-	-	189,081	82,147	109,849	176,747	109,144	102,044	107,189	876,201
IX	-	-	77,904	61,185	37,678	37,325	57,413	39,311	40,731	351,547
X	-	-	0	38,588	36,458	37,832	40,789	41,087	41,065	235,819
XI	-	-	0	41,472	39,261	40,726	39,534	39,23	39,125	239,348
XII	-	-	0	39,81	34,874	38,696	40,571	40,322	41,010	235,283
UKUPNO	-	-	388,536	263,202	521,141	518,692	597,758	601,461	336,175	3,226,965

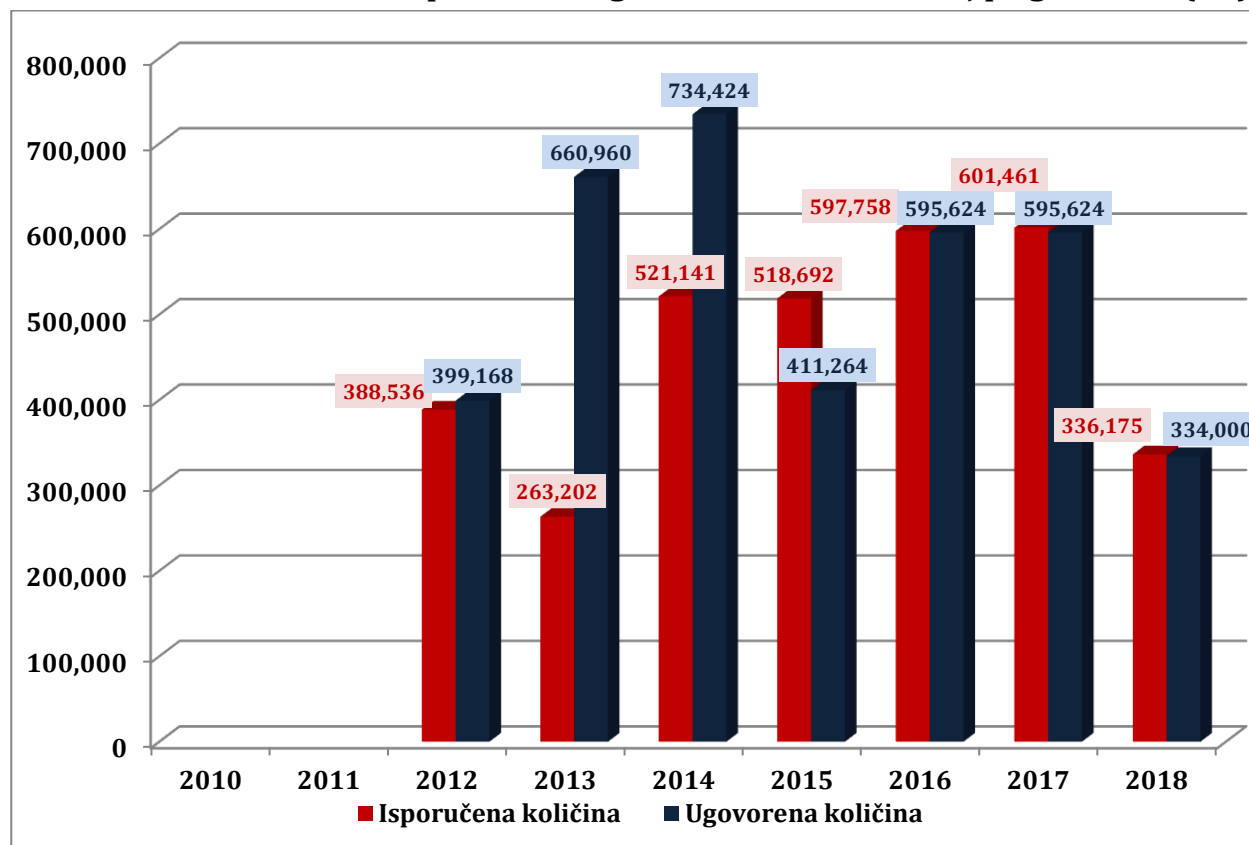
Grafik br. 4.2.5.1 Prikaz podataka o isporuci vode ViK-u Ulcinj u 2018. g. (m³) sa uporednim podacima za ranije godine

Grafik br. 4.2.5.2 Preuzeta količina vode od strane ViK Ulcinj po godinama (m³)

Grafik br. 4.2.5.3 Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Ulcinj po godinama (m³)

Iz gornjeg grafika se vidi da je ViK Ulcinj preuzimao tačno ugovorene minimalne količine vode iz RVS.

Tabela br. 4.2.5.3: Prikaz ugovorenih i isporučenih količina vode za ViK Ulcinj (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina			388,536	263,202	521,141	518,692	597,758	601,461	336,175
Ugovorena količina	-	-	399,168	660,960	734,424	411,264	595,624	595,624	334,000

Vodovodu Ulcinj je isporučena količina vode kako je to predviđeno planom za 2018. godinu.

4.2.6 Poslovna saradnja sa DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi (u daljem tekstu ViK Herceg Novi) je 22.6.2018. godine sa Regionalnim vodovodom zaključilo novi ugovor o isporuci vode. Istim je ugovoreno preuzimanje dnevnih minimalnih količina vode po cijeni od 0,52€/m³ bez PDV-a. Ukupna minimalna količina isporučene, odnosno preuzete količine vode na godišnjem nivou ne može biti niža od 199.152 m³.

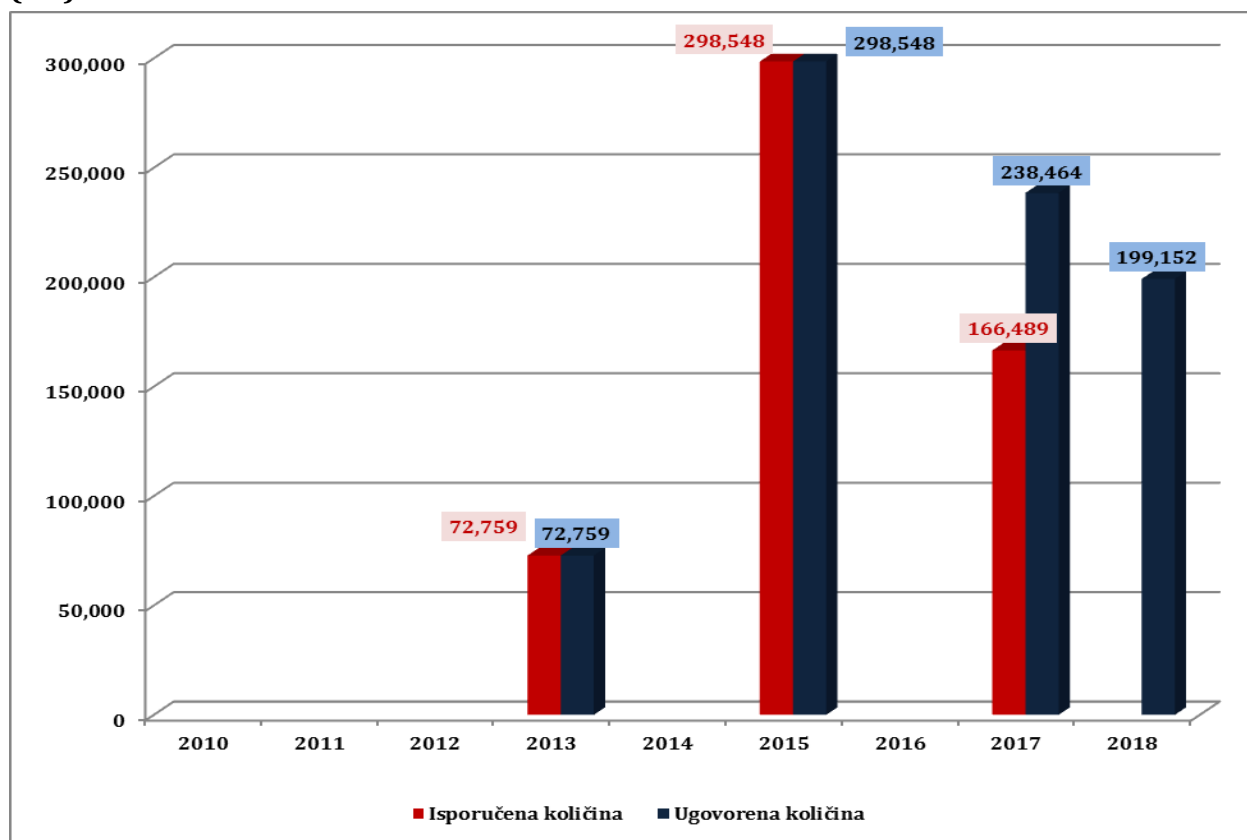
Davalac usluge se obavezuje da isporuči, a korisnik se obavezuje da preuzme mjesečno najmanje:

- 40.176m³ vode u julu , pri minimalnom protoku od 15 l/s
- 80.352m³ vode u avgustu, pri minimalnom protoku od 30 l/s
- 38.880m³ vode u septembru, pri minimalnom protoku od 15 l/s
- 13.392m³ vode u oktobru, pri minimalnom protoku od 5 l/s
- 12.960m³ vode u novembru, pri minimalnom protoku od 5 l/s
- 13.392m³ vode u decembru, pri minimalnom protoku od 5 l/s

Tokom 2018. godine, voda nije isporučivana ViK-u Herceg Novi, ali je u skladu sa čl.4 Ugovora o isporuci vode korisnik bio u obavezi da plati davaocu usluga naknadu štete u vidu izmakle dobiti, te je voda fakturisana u skladu sa ugovorenim količinama za taj period.

Iako je to navedeno ranije u tekstu, ponavljamo da ViK Herceg Novi nije direktno povezan na RVS već se isporuka vrši posredno korišćenjem infrastrukture tivatskog vodovodnog sistema.

Grafik br. 4.2.6.1: Odnos isporučene i ugovorene vode ViK Herceg Novi po godinama (m³)

Iz gornjeg grafika se vidi da je ViK Herceg Novi od početka preuzimanja vode iz RVS preuzimao ugovorene ili manje od ugovorenih količina vode.

Tabela 4.2.6.1: Prikaz ugovorenih i isporučenih količina vode za ViK Herceg Novi (m³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Isporučena količina	-	-	-	72,759	-	298,548	-	166,489	-
Ugovorena količina	-	-	-	72,759	-	298,548	-	238,464	199,152

4.3. AKTIVNOSTI NA ODRŽAVANJU RVS

4.3.1 UVOD

Aktivnosti na održavanju RVS, tehničko-tehnološki kompleksnog sistema koji se prostire duž 130 km na teritoriji 7 opština, i u okviru kojeg se nalazi preko 400 većih i manjih objekata, su veoma zahtijevne i podrazumijevaju neophodna specijalizovanja znanja iz više oblasti (građevinski radovi, mašinske intalacije, visokonaponska postrojenja, automatika, programiranje, rad sa opasnim materijama-hlor- i sl.). Kako aktivnosti na popravci opreme ipak nijesu česte na nivou godine, to je formiranje službe za održavanje, sa kadrovima osposobljenim za intervencije u svim navedenim oblastima, ocijenjeno kao neracionalno. Shodno navedenom, sistem održavanja RVS se bazira na ugovorenim uslugama stručnih spoljnih saradnika, koji su angažovani raspisivanjem odgovarajućih tendera za održavanje opreme i objekata RVS. Stručni kadar Regionalnog vodovoda je za potrebe održavanja opreme i objekata RVS angažovan na poslovima inicijalne defektaže kvarova, organizacije radova na popravci, kontroli kvaliteta izvedenih radova i praćenja radova, ali i na vršenju manjih radova na popravci, za koje nije potreban angažman spoljnih saradnika.

Za potrebe tekućeg, redovnog, održavanja RVS će se po pravilu sprovesti aktivnosti kojim će se održati visok stepen pogonske spremnosti sistema, obezbijediti planirani rok trajanja opreme, kao i obezbijediti funkcionisanje opreme u okviru projektovanih parametara.

Sve aktivnosti koje su sprovedene na održavanju opreme u mjesecima prije početka ljetnje turističke sezone 2018. godine dale su rezultat da je u toku ljetnje turističke sezone kada je najveća isporuka vode iz RVS bilo manje kvarova nego što je to uobičajeno, čime su u potpunosti sprovedene mjere preventivnog održavanja.

4.3.2 AKTIVNOSTI NA IMPLEMENTACIJI SAVREMENIH SOFTVERSKIH RJEŠENJA ZA UPRAVLJANJE IMOVINOM (ASSET MANAGMENT)

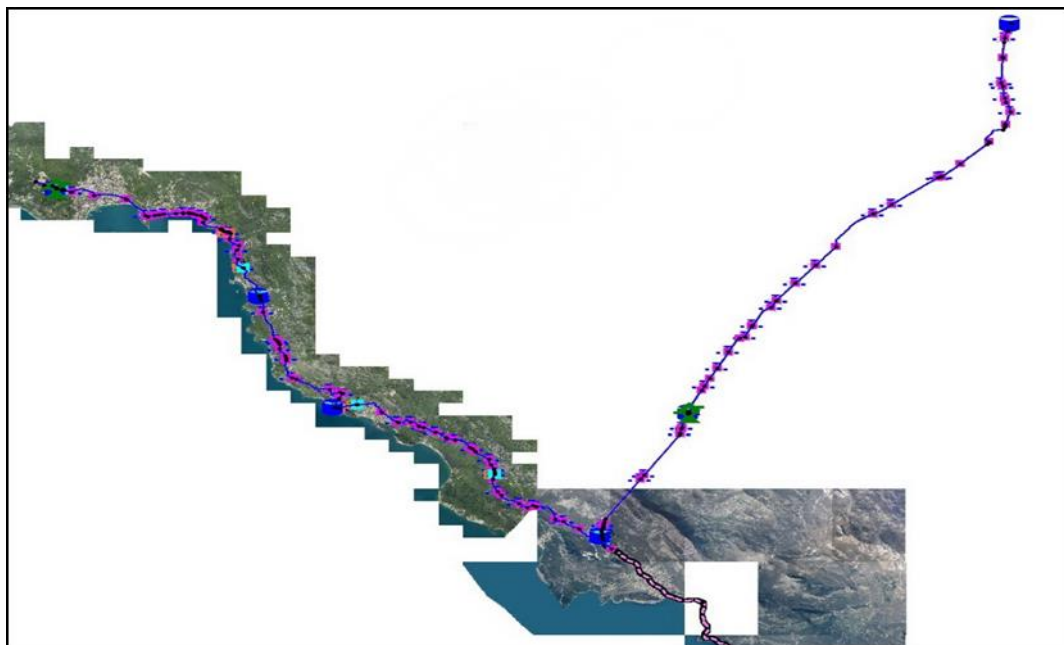
Regionalni vodovod je u okviru saradnje sa Međunarodnom asocijacijom vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD) potpisao Pismo o namjerama kojim je definisano pristupanje pilot projektu Upravljanje podacima u vodovodnim i kanizacionim preduzećima ili Integrisanog Asset Managementa (IAM). Projektom je obezbjeđena tehnička podrška, softver i jačanje kapaciteta u 70 izabranih vodovodnih preduzeća iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine i Makedonije sa ciljem da se uradi procjena stanja preduzeća i popis infrastrukturnih sredstava primjenom Asset Management (AM) metodologije. Projekat se sastoji od tri faze i to:

1. Prva faza podrazumjeva formiranje i održavanje GIS baze, efektivnog upravljanja podacima iz registra imovine kao i razumijevanja koncepta i komponenti IAM.
2. Cilj druge faze će biti unapređenje upravljanja u sektoru održavanja, kroz uvođenje registracije kvarova a za potrebe kreiranja plana rehabilitacije/održavanja (faza 3)
3. Treća faza obuhvata aktivnosti IAM kao što su: Analiza baze potrošača, upravljanje kvalitetom vode, upravljanje neprihodovanom vodom, izrada plana održavanja i rekonstrukcije i infra-strukturno planiranje.

Pored već pomenutog IAWD iz Beča projekat je omogućen zahvaljujući Njemačkom društvu za međunarodnu saradnju – GIZ i firmi Hydro-Comp Enterprises Ltd. – HCE sa Kipra. Partner za sprovođenje projekta je Udruženje za tehnologiju voda i sanitarno inženjerstvo – UTVSI iz

Beograda. Podrška za primjenu IAM iskustava i jačanje kapaciteta u preduzeću je obezbjeđena od strane AM centra u Beogradu kroz obuku i podršku za korišćenje programskog paketa EDAMS Integrated Asset Management. Obuka za prvu fazu projekta je sprovedena u januaru mjesecu nakon čega se pristupilo unosu podataka i izradi registra sredstava. Zaključno sa decembrom unijeto je 104 km cjevovoda, 6 rezervoara, 4 pumpne stanice, 17 mjerno regulacionih objekata sa pripadajućom armaturom i fazonskim komadima.

Slika 4.3.1: Grafički prikaz unijetih elemenata regionalnog vodovodnog sistema

Usvojena su znanja o korišćenje modula za upravljanje održavanjem sistema koji podrazumijeva unošenje podataka o prijavi kvara, izdavanje radnih naloga, zatvaranje radnih naloga, linkovanje sa GIS platformom itd. Regionalni vodovod je u fazi uvođenja pomenutih procedura u svoje redovne aktivnosti.

Regionalni vodovod je prepoznao prednosti korišćenja ove metodologije i koncepta koji primjenom softverskih rješenja na integralan način obuhvata temu upravljanja infrastrukturom, opremom i bazama podataka iste kao i jačanje kapaciteta preduzeća kroz izradu digitalnog katastra infrastrukturnih sredstava, lakšeg pristupa podacima za hidrauličke proračune i modeliranje vodovodnog sistema, sveobuhvatnijeg i efektivnijeg upravljanja podacima. Pristupanjem pilot projektu je još jednom potvrđena privrženost unaprijeđenju poslovanja i podizanju nivoa efikasnosti što za krajnji cilj ima poboljšanje kvaliteta usluga koje preduzeće pruža svojim korisnicima.

4.3.3 TEKUĆE ODRŽAVANJE

U toku 2018. godine su sprovedene opsežne aktivnosti na tekućem održavanju opreme RVS, pri čemu je značajna pažnja data i periodičnoj kontroli ispravnosti opreme i stanja objekata. Međutim, blokada računa preduzeća, koja je uslijedila nakon presude Apelacionog suda u sporu sa firmom Strabag AG, je značajno uticala na smanjenje planiranih aktivnosti u drugoj polovini godine.

4.3.3.1 SERVIS HLORNOG POSTROJENJA

Radi održavanja mikrobiološke ispravnosti vode za piće, voda se prije distribucije u vodovodne sisteme opština na Crnogorskom primorju dezinfikuje na dva načina: zračenjem i hlorisanjem. Prvi korak dezinfekcije podrazumijeva fizičku metodu, koja se sastoji u dejstvu ultravioletnih zraka određene talasne dužine na mikroorganizme. Takva vrsta zračenja uništava bakterije, bakterijske spore, plijesan, viruse i ostale mikroorganizme. UV reaktori su smješteni u postrojenju za proizvodnju vode koje se nalazi na samom izvoru. Na ovaj način postiže se visok stepen dezinfekcije vode, bez formiranja ikakvih nus produkata dezinfekcije. Ograničenje UV dezinfekcije je odsustvo efekta perzistencije, kojim bi se obezbijedila preventivna zaštita distribucionog sistema od mogućih zagađenja. U slučaju RVS ovo ne predstavlja problem jer se prije isporuke vode opštinskim vodovodnim preduzećima, odnosno pred ulazak u magistralne cjevovode koji vode ka južnom i sjevernom kraku RVS, vrši dodatna dezinfekcija vode - završno hlorisanje vode.

Hlorisanje se obavlja upotrebom gasnog hlora, direktnim dodavanjem u cjevovod pomoću injekcione pumpe. Postrojenje za hlorisanje radi na principu poluautomatskog režima rada. Voda iz rezervoara Đurmani, koji ujedno predstavlja glavnu akumulaciju sistema, se prije distribucije ka sjevernom i južnom kraku RVS, tretira gasnim hlorom u koncentracijama kojima se obezbjeđuju prisustvo reziduala hlora u vodi. Maksimalno dozvoljena koncentracija rezidualnog hlora u vodi za piće je 0,5 mg/l i svi izvještaji o kvalitetu vode za piće iz RVS su potvrdili prisutnost reziduala u koncentracijama ispod maksimalno dozvoljenih koncentracija. Koncentracija ulazne količine hlora se kontinuirano kontroliše preko uređaja koji se redovno kalibrišu i čija je tačnost mjerenja u propisanom opsegu. Osim toga vrši se i dodatna kontrola koncentracije hlora u vodi na izlazu iz rezervoara pomoću komparatora za mjerenje reziduala i o tome se vodi redovna evidencija.

U septembru 2018. godine izvršen je servis hlornog postrojenja na osnovu potpisanog Ugovora. Izvođač radova bila je firma ETG Podgorica, koja ovlašćeni serviser Grundfos opreme za hlorisanje koja je instalirana na postrojenju. Servis je obuhvatio: ugradnju predviđenih dijelova i servisne opreme, testiranje na procurivanje hlora sa aktivizacijom sistema za neutralizaciju hlora i kalibraciju sonde za detekciju procurivanja hlora u vazduhu. Osim redovnog servisa urađena je zamjena kompletnih vakumskih crijeva od vakum regulatora do injektora, kao i dovodnih linija od kontejnera za hlor do vakuum regulatora.

Takođe, od strane ovlaštenog predstavnika servisera izvršena dodatna obuka operatera za rad na hlornom postrojenju. Ovdje napominjemo da iako su operateri prošli sve neophodne obuke za rad na ovom postrojenju prilikom njegovog puštanja u rad 2010. godine i za to dobili odgovarajuće sertifikate, u preduzeću se nastoji da se obuke periodično obnavljaju kako bi se znanje stalno obnavljalo i usavršavalo.

Slika br. 4.3.2: Izvještaj o dodatnoj obuci operatera na hlornom postrojenju

 Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE	Oznaka obrasca: H.Z.PR05.02	
	IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI OBUKE		
13.08.2018. godine			
PODACI O OBUCI			
Naziv obuke/seminara: INTERNA Eksterna Obuka za manipulaciju opremom u hlornoj stanici „Burmani“			
Predavač: ET6-GRUPA LAZOVIC DRAGAN			
Glavni sadržaj/teme: - DIO SA POSTOJECIMA ZA Hlorisanje NA POSTOJECIMA GRUNFOS-ALDS - POSTAVLJANJE KONTEJNERA - SPAJANJE KONTEJNERA NA LINIJU ZA Hlorisanje - POSTAVLJANJE Hloru u LINIJU - PODEŠAVANJE Hloru NA ROTAMETRIJAMA - REGULISANJE PROBUHA U KRITIČNIM SITUACIJAMA			
Trajanje obuke: 30 minuta			
Sertifikati (ako postoje):			
Spisak polaznika			
R.br.	Ime i prezime	Radno mjesto	Potpis polaznika
1.	ILIJANA POPOVIĆ	ZASTITAR	<i>[Potpis]</i>
2.	NICOLA ĐURČIĆ	ZASTITAR	<i>[Potpis]</i>
3.	MILOVAN NAKONIĆ	ZASTITAR	<i>[Potpis]</i>
4.	PETAR BOVANI	ZASTITAR	<i>[Potpis]</i>
Napomene o sprovedenoj obuci:			
Potpis predavača: <i>[Potpis]</i>			

1/1

4.3.3.2 PERIODIČNO GEODETSKO OSMATRANJE OBJEKATA RVS

Regionalni vodovod je u prethodnim godinama vršio redovno periodično geodetsko snjimanje građevinskih objekata RVS, sa posebnim akcentom na rezervoarske prostore i hidrotehnički tunel. U prethodnom periodu je uspostavljena i fiksirana georeferencirana mreža i postavljeni su reperi na objektima rezervoara, ali i na pojedinačno najkompleksnijem objektu – hidrotehničkom tunelu Sozina. Dosadašnja mjerenja su pokazala da su svi praćeni objekti u dobrom stanju i da nema nedozvoljenih pomijeranja. Međutim, imajući u obzir značaj hidrotehničkog tunela, kao i složenost geoloških uslova u okolini tunela, Regionalni vodovod je posvetio posebnu pažnju praćenju stanja ovog objekta. U tom smislu je angažovan Građevinski fakultet Univerziteta Crne Gore koji je izadio studiju stanja tunela.

U okviru elabrata je izvršena detaljna analiza postojeće dokumentacione osnove i stanja na terenu, te konstatovano da je stanje hidrotehničkog tunela takvo da još uvijek ne ugrožava osnovni objekat koji se nalazi u njemu – tranzitni cjevovod GRP DN 1100 mm i njegovu funkciju transporta vode za potrebe Crnogorskog primorja. Međutim, neki trendovi koji se primjećuju i rezultati sprovedenih mjerenja ukazuju na to da se stabilnosti tunela, njegove obloge i podloge, u narednom periodu mora posvetiti dužna pažnja kako bi on i dalje ostao u zadovoljavajućem stanju. Nadalje se predlažu sledeće mjere:

- Realizacija novog seta preciznih geodetskih mjerenja, kako bi se obezbijedio potrebnii kontinuitet koji bi omogućio praćenje trendova konstatovanih pomijeranja. Ovo iz razloga što je konstatovano održano „povećanje brzine“ pomijeranja, koje je i dalje u malom, milimeterskom, intenzitetu. Predmetna aktivnost je prethodno predviđena Planom javnih nabavki za 2018. godinu;
- Saniranje konstatovanih oštećenja obloge i izrada drenažnog sistema za kontrolisano odvođenje procjednih voda, čija je pojava uočena na više lokacija duž tunela. Za ovu aktivnost je potrebno izvršiti prethodnu izradu i reviziju projektne dokumentacije.

Planom javnih nabavki za 2018. godinu su predmetne aktivnosti bile predviđene. Međutim, usljed blokade računa preduzeća, koja je usljedila nakon presude Apelacionog suda Crne Gore u sudskom sporu sa firmom Strabag AG, predmetne aktivnosti nisu mogle biti sprovedene jer se javni poziv, shodno Zakonu o javnim nabavkama, ne može objaviti ako finansijska sredstva nisu obezbijeđena.

4.3.3.3 PERIODIČNO ČIŠĆENJE VODOZAHVATA IZVORIŠTA BOLJE SESTRE

Za potrebe pripreme ljetnje turističke sezone 2018. godne je, shodno prethodno uvedenoj praksi, izvršeno čišćenje vodozahvata izvorišta, uz angažman firme specijalizovane za podvodne radove. Izvedene su sledeće aktivnosti: izmuljivanje dna vodozahvata izvorišta sa ispustom materijala u jezero na odgovarajućoj udaljenosti, ručno čišćenje spoljnih zidova dva cjevovoda DN 800mm i usisnih korpi od podvodne biljne vegetacije i naslaga, ručno čišćenje vertikalnih betonskih zidova od podvodne biljne vegetacije i naslaga, ručno čišćenje prelivnog praga i gumene brane od podvodne biljne vegetacije i organskih naslaga, čišćenje vodozahvata izvorišta od nabujale podvodne vegetacije, ispiranje izvorišta vodenim mlazom pod pritiskom između kamenih oblutaka. Periodično sprovođenje aktivnosti garantuju da se eksploatacijom neće negativno uticati na kvalitet vode, odnosno da će kvalitet vode ostati nepromijenjen.

Slika 4.3.3: Radovi na čišćenju vodozahvata

4.3.3.4 PERIODIČNA INSPEKCIJA PODVODNE DIONICE RVS

U okviru pripremних radova za ljetnju turističku sezonu je izvršena i periodična inspekcija podvodne dionice RVS, u okviru koje je izvršena inspekcija stanja dvostukog cjevovoda koji je položen na dnu Skadarskog jezera, ali i podvodnog dalekovoda kojim se napaja postrojenje Bolje Sestre i optičkog kabla koji je osnova za funkcionisanje SCADA sistema. U okviru predmetne inspekcije je utvrđeno generalno dobro stanje predmetne infrastrukture, ali su primijećeni i manji nedostaci koje je neophodno u narednom periodu otkloniti. U pitanju je djelimično izmiještanje trase optičkog kabla usljed strujanja vode, otuđenje signalnih tabli, ispiranje podloge ispod cjevovoda i sl. Iako se ne radi o ozbiljnim nedostacima, predmetnom pitanju se mora prići sa potrebnom pažnjom, kako bi se na vrijeme sanirali nedostaci i spriječile eventualne ozbiljnije naknadne posljedice. Međutim, usljed blokade računa preduzeća, koja je usljedila nakon presude Apelacionog suda Crne Gore u sudskom sporu sa firmom Strabag AG, predmetne aktivnosti nisu mogle biti

sprovedene jer se javni poziv, shodno Zakonu o javnim nabavkama, ne može objaviti ako finansijska sredstava nisu obezbijeđena.

4.3.3.5 REDOVNI SERVIS UPS UREĐAJA

UPS uređaji imaju veoma značajnu ulogu prilikom rada sistema u vanrednim okolnostima, jer omogućavaju autonomni rad opreme u okviru SCADA sistema u periodu prekida napajanja električnom energijom. Dakle, redovna zamjena i servis UPS uređaja koji su instalirani na pojedinim djelovima mreže je neophodna kako bi se održavali uslovi za kontrolu, upravljanja i nadzor RVS i prilikom nestanka napajanja sa elektrodistributivne mreže. Terenska priprema i zamjena baterija na licu mjesta vršena je parcijalno zbog kompleksnosti terena kao i isporuke baterija od strane proizvođača. Zamjena baterija i servis UPS uređaja urađena je na sljedećim lokacijama: P.S. Belveder, odvojak Šušanj, odvojak Bijeli Do, P.K. Sveti Stefan, Rezervoar Đurmani, P.S. Bolje Sestre i P.S. Budva. Nakon izvršenog servisa i zamjene dotrajalih baterija UPS uređaji pušteni su u rad i nakon testiranja dobijena je njihova autonomija od cca 5 časova.

Takođe, u okviru izvođenja radova je izvršena ocjena stanja UPS uređaja u ostalim objektima RVS, pri čemu su aktivnosti na daljem servisiranju opreme usljed blokade računa preduzeća, koja je usljedila nakon presude Apelacionog suda Crne Gore u sudskom sporu sa firmom Strabag AG, predmetne aktivnosti nisu mogle biti sprovedene jer se javni poziv, shodno Zakonu o javnim nabavkama, ne može objaviti ako finansijska sredstava nisu obezbijeđena.

Slika 4.3.4: Zamjena baterija i kalibracija na UPS uređajima

4.3.3.5 REDOVNI SERVIS AGREGATA ZA REZERVNO NAPAJANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Agregat na motorni pogon, koji je instaliran u krugu rezervoara Đurmani, je uređaj koji ima veoma značajnu ulogu prilikom rada sistema u vanrednim okolnostima, jer omogućava autonomni rad hlorne stanice u periodu prekida napajanja električnom energijom. Naime, neophodno je obezbijediti kontinualan rad hlorne stanice 365 dana godišnje, kako bi se obezbijedila zdravstvena ispravnost vode za piće. Dakle, redovni servis agregata je neophodan kako bi se održavali uslovi za kontrolu, upravljanja i nadzor procesa hlorisanja i prilikom nestanka napajanja sa elektrodistributivne mreže.

Takođe, izvršena je ocjena stanja dizel agregata za napajanje ventilatora koji se nalaze u hidrotehničkom tunelu Sozina. Utvrđeno je da je neophodno izvršiti generalni servis i puštanje u rad agregata u ostalim objektima RVS, pri čemu su aktivnosti na daljem servisiranju opreme usljed blokade računa preduzeća, koja je usljedila nakon presude

Apelacionog suda Crne Gore u sudskom sporu sa firmom Strabag AG, predmetne aktivnosti nisu mogle biti sprovedene jer se javni poziv, shodno Zakonu o javnim nabavkama, ne može objaviti ako finansijska sredstva nisu obezbijeđena.

4.3.3.6 PROCJENA STANJA POSUDA ZA ZAŠTITU OD HIDRAULIČKOG UDARA

Za potrebe preliminarnog pregleda posuda za zaštitu od hidrauličkog udara, proizvođača *Charlatte*, na pumpnim stanicama RVS, u martu je organizovan obilazak terena sa predstavnicima firme „Binemikom” koji je bio isporučilac pomenute opreme u periodu izgradnje RVS. Obilaskom su obuhvaćene: pumpna stanica u okviru vodoizvorišta Bolje Sestre, pumpna stanica Reljići, pumpna stanica Belveder i pumpna stanica Budva. Pregled je podrazumijevao: vizuelni pregled opreme, spojeva i armature, provjeru ispravnosti pojedinih dijelova opreme, pregled procedure kontrole predpritiska u posudama, pregled procedura pojedinačnih kontrola od strane servisne službe krajnjeg korisnika.

Ispravnost opreme na PS Belveder i PS Budva zbog velike visine posuda i nemogućnosti bezbjednog prilaza manometrima i servisnim ventilima smještenim na samom vrhu posuda, nije mogla biti ispitana. Ispitivanje je odloženo za period nakon izgradnje odgovarajućih platformi sa penjalicama.

Sve aktivnosti otklanjanja neispravnosti na posudama za zaštitu od hidrauličkog udara su odložene zbog poznate situacije sa blokiranjem računa preduzeća uslijed prinudne naplate po osnovu presude Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa firmom Strabag AG.

Slika br. 4.3.5: Pregled posuda za zaštitu od hidrauličkog udara na PS Reljići

Kao rezultat obilaska dostavljen je izvještaj Binemikoma o opštem stanju pregledane opreme sa predlogom mjera proizvođača koje treba preduzeti u cilju provjere parametara rada i postizanja sigurnosti i pouzdanosti u radu. Takođe su dostavljene procedure i uputstva za instalaciju, upotrebu i održavanje posuda kao i spisak rezervnih dijelova sa cijenama.

4.3.3.7 PERIODIČNO ISPITIVANJE DIZALICA

Shodno sklopljenom Ugovoru za nabavku usluga periodičnog ispitivanja elektroinstalacija i dizalica Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu je izvršio pregled i ispitivanje dizalica na sledećim objektima RVS: PS Bolje Sestre, PK Bolje Sestre, PS Reljići, PS Budva, R Đurmani i PS Belveder

Generalna ocjena stručnih nalaza ispitivanih kranova i dizalica na objektima RVS je da su ispunjene propisane mjere i normativi zaštite i zdravlja na radu. Međutim, u razgovoru sa konsultantom je ocijenjeno i da bi se dizalica na ručni pogon koja opslužuje hlorno postrojenje mogla zamijeniti sa dizalicom na elektro pogon, čime bi se dodatno unaprijedi transportni sistem. Predmetna aktivnost će se sprovesti nakon ukidanja blokade žiro računa.

Slika br. 4.3.6. Ispitivanje dizalica na PS Reljići, PS Belveder, rezervoaru Đurmani i PS Bolje Sestre

4.3.3.8 Periodično ispitivanje elektro instalacija

Shodno sklopljenom Ugovoru za nabavku usluga periodičnog ispitivanja elektroinstalacija i dizalica Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu je izvršio pregled i ispitivanje električnih i gromobranskih instalacija na objektima RVS kako slijedi: prekidna komora Čafe (uključujući i obližnji regulacioni blok), prekidna komora Bratica, hidrotehnički tunel Sozina, Odvojak Ulcinj-komunalno, regulacioni blok Tivat, opština Tivat, stanica katodne zaštite Morača, stanica katodne zaštite Šušanj, stanica katodne zaštite Grbalj i pumpna stanica Belveder opština Ulcinj. Za ostatak objekata sistema je izvršena kontrola u ranijem periodu.

Generalna ocjena stručnih nalaza ispitivane opreme na objektima RVS je da su ispunjene propisane mjere i normativi zaštite i zdravlja na radu.

4.3.3.9 REDOVNA VIZUELNA KONTROLA SISTEMA

Tokom 2018. godine je nastavljeno sa praksom redovnog obilaska dijelova sistema uz izvještavanje sa fotodokumentacijom, stacionažama obištenih djelova sistema i napomenama bitnih za održavanje objekata koji su obilaženi. Takođe, izrađen je „Sažetak izvještaja o obilasku trase RVS u peridu 2014-2018” (br.18-650/1 od 28.2.2018.) na osnovu raspoložive dokumentacije u arhivi Regionalnog vodovoda, u kojem je obuhvaćen 51 izvještaj o obilasku trase RVS u tom periodu. U okviru navedenih izvještaja je konstatovano stanje na terenu, sa

posebnim naglaskom na primijećene nedostatke, koji se nakon ocjene stepena ozbiljnosti sa aspekta mogućih posljedica uvode u bazu podataka. Takođe, elektronska verzija izvještaja ima značajnu ulogu prilikom rada na formiranju GIS sistema u okviru aktivnosti detaljnije obrađenih u poglavlju Asset management.

Shodno prethodno uvedenoj praksi, prilikom radova koje treća lica izvode u pojasu zaštite se vrši periodična kontrola, a kako bi se provjerilo da li se prilikom izvođenja radova poštuju i sprovode tehnički uslovi za izvođenje radova u pojasu zaštite cjevovoda RVS. U tom smislu se vrši redovna kontrola prijavljenih gradilišta i radova.

Slika br. 4.3.7: Izvođenje radova u zoni zaštite cjevovoda u skladu sa izdatim tehničkim uslovima

4.3.3.10 OSTALE AKTIVNOSTI

Manje aktivnosti na održavanju opreme, kao što je periodično održavanje pumpi i ostale opreme (podmazivanje, zamjena ulja, kontrola radnih sati itd..) vrše zaposleni u ovom preduzeću. Takođe, redovno se vrši održavanje pristupnih saobraćajnica objektima RVS, krugovi objekata, itd.

U magacinima je obezbijeden neophodan materijal za sanaciju cjevovoda (za sve materijale i prečnike cjevovoda i potrebne radne pritiske) usljed eventualnih havarija ili oštećenja. Takođe, obezbijedeni su alati i oprema za izvođenje ovih popravki cjevovoda. Međutim, dio navedenog materijala utrošen u toku 2018. godine, ali se usljed blokade računa preduzeća po osnovu presude Apelacionog suda u sporu sa firmom Strabag AG nije vršila ponovna nabavka rezervnih dijelova.

4.3.4 INVESTICIONO ODRŽAVANJE

4.3.4.1 RADOVI NA REKONSTRUKCIJI DIJELA CJEVOVODA U ZATVARAČNICI PK PRIJEVOR

U cilju povećanja protočnosti na sjevernom kraku RVS prema opštinama Kotor, Tivat i Herceg Novi, kroz Ugovor za rekonstrukciju dijela cjevovoda u zatvaračnici PK Prijevor i ugradnju vodomjera za kontrolu potrošnje vode za sopstvene potrebe broj 18-2454/1 od 9.7.2018. godine, početkom jula u zatvaračnici prekidne komore Prijevor su izvedeni radovi na zamjeni dijela gravitacionog cjevovoda DN300 sa pripadajućim armaturnim i fazonskim komadima i ugradnja odgovarajućih elemenata promjera DN500.

Imajući u vidu da je potreba za vodom u ljetnjem periodu veća od kapaciteta ovog dijela sistema, procijenjeno je da je svrsishodno izvršiti predmetne radove. Ovo je omogućilo isporuke većih količina vode za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi, koje u periodima maksimalne potrošnje sprovode planske restrikcije vodosnabdijevanja u naseljima na višim kotama, a zbog visokih tehničkih gubitaka u lokalnim vodovodnim sistemima. Pored jasnog javnog interesa za sprovođenje predmetne investicije, postojali su i finansijski indikatori da bi se ista vratila od isporuke dodatnih količina vode u veoma kratkom roku.

Izvedenim radovima su postignuti značajni rezultati jer preliminarna mjerenja pokazuju da se na odvojk Kotor može isporučiti najmanje za 15 l/s veća količina vode od dosadašnje, a moguće je da se postigne efekat i do 20 l/s. Utvrđivanje stvarnog efekta koji je dobijen nakon izvedene rekonstrukcije će biti moguć kada se stvore uslovi za isporuku maksimalnih količina vode, ali se sa sigurnošću može tvrditi da je predmetnom investicijom kapacitet ovog dijela sistema podignut za minimum 5 %. Imajući u vidu postignute efekte, sasvim je jasno da će se uložena sredstva vratiti u kratkom periodu kroz povećenu isporuku vode.

Slika br. 4.3.8: stanje prije i nakon rekonstrukcije

4.3.4.2 UGRADNJA SISTEMA ZA NAVODNJAVANJE ZELENIH POVRŠINA

Za potrebe kontrole utroška vode za sopstvene potrebe, a u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o količinama zahvaćene i isporučene vode iz sistema RVS, u objektima RVS je izvršena nabavka i ugradnja mjerne opreme.

Na lokaciji pumpne stanice Bolje Sestre je ugrađen sistem za navodnjavanje zelenih površina što će u značajnoj mjeri smanjiti potrošnju vode za sopstvene potrebe. Pored podizanja nivoa reprezentativnosti samog objekta postignuta je značajna ušteda u potrošnji vode za ove svrhe, pa će se predmetna investicija vratiti kroz ostvarene uštede .

Takođe, u okviru predmetnih aktivnosti su ugrađeni interni vodomjeri za mjerenje i kontrolu utroška vode za sopstvene potrebe, a što je i zakonska obaveza od decembra 2018. godine, shodno novousvojenim podzakonskim aktima. U tom smislu je i organizovano vođenje evidencije potrošnje i baze podataka o zahvaćenim količinama vode iz izvorišta, isporučenim količinama potrošačima i o količinama vode za sopstvene potrebe.

4.3.5 INTERVENTNO ODRŽAVANJE OPREME

Tokom 2018. godine realizovan je ranije potpisan Ugovor za nabavku radova na održavanju hidro-mašinske opreme RVS sklopljen sa „Controlmatic Commerce“ d.o.o broj 0-17/14166 od 7.6.2017. godine. Takođe, nakon isteka ugovora sa kompanijom „Controlmatic Commerce“ d.o.o., kroz odgovarajući postupak javne nabavke, zaključen je novi Ugovor za nabavku radova na održavanju hidro-mašinske opreme Regionalnog vodovoda sa kompanijom „Indel inženjering“ d.o.o. broj 68-08/18 od 24.8.2018. godine.

Takođe, u 2018. godini realizovan je ranije potpisani Ugovor za održavanje elektro opreme u postrojenjima RVS sklopljen sa „Arhitektonika“ d.o.o.. Shodno prethodnoj praksi, postupak javne nabavke za ustupanje radova na održavanju elektro opreme je pokrenut prije isteka gore navedenog ugovora, kako bi se obezbijedio kontinuitet u poslovima održavanja elektro opreme. Međutim, nakon računa blokade računa preduzeća usljed presude Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa firmom Strabag AG postupak javne nabavke je prekinut jer je jedan od uslova za vršenje nabavke da su obezbijedena finansijska sredstva za sprovođenje aktivnosti predviđenih tenderskom dokumentacijom, a što nakon blokade računa preduzeća nije bio slučaj. Dakle, u periodu od 4.7.2018. godine do kraja 2018. godine, kao i do dana podnošenja ovog izvještaja, Regionalni vodovod nema važeći ugovor o održavanju elektro opreme RVS. Usljed navedenog, održavanje elektro opreme je svedeno na minimalne intervencije, neophodne za rad sistema, koje su izvodili zaposleni u preduzeću. Značajnije aktivnosti na otklanjanju evidentiranih kvarova na elektro opremi su odložene za period nakon ukidanja blokade računa preduzeća, jer iste zahtijevaju angažman firmi sa specijalističkim znanjima, ali i nabavku zamjenskih djelova i opreme. U okviru predmetnih ugovora su realizovane su sledeće značajnije aktivnosti:

4.3.5.1 SANACIJA OGOLJENOG DIJELA CIJEVOVODA DN 500 IZMEĐU PK TIVAT I REZERVOARA POD KUK

Usljed poznatog problema sa klizištem na dionici cjevovoda od PK Tivat do PS Pod kuk, koje se povremeno aktivnira nakon obilnijih padavina i koje u određenoj mjeri ugražava cjevovod RVS, izvršena je privremena sanacija posljedica klizanja i osipanja terena. Za trajnu sanaciju klizišta na ovom potezu je izrađena projektna dokumentacija, dok je izvođenje radova predviđeno u okviru izvođenja radova na izgradnji cjevovoda za priključenje opštine Herceg Novi na RVS. Međutim, kako je tenderski postupak morao biti obustavljen usljed blokade računa preduzeća po osnovu presude Apelacionog suda u sporu sa firmom Strabag AG, to se na konačnu sanaciju ovog klizišta i otklanjanje opasnosti po cjevovod mora sačekati i okončanje blokade računa preduzeća.

Slika br. 4.3.9: Privremena sanacija posljedica klizišta

4.3.5.2 SANACIJA KVARA NA CJEVOVODU DN700 U BEČIĆKOJ PLAŽI

U martu 2018. godine je došlo do oštećenja havarijske spojnice u Bečićkoj plaži, na lokaciji na kojoj se to već jednom desilo u zimskom periodu 2015.-2016. godine. Dežurni operater u PS Budva je prijavio Službi za distribuciju vode da je došlo do prekida u vodosnabdijevanju na lokaciji odvojka Bijeli Do, pa je po hitnom postupku, u kasnim večernjim satima, izvršena inspekcija trase RVS u Bečićkoj plaži.

Slika br. 4.3.10: Inspekcija trase u Bečićkoj plaži

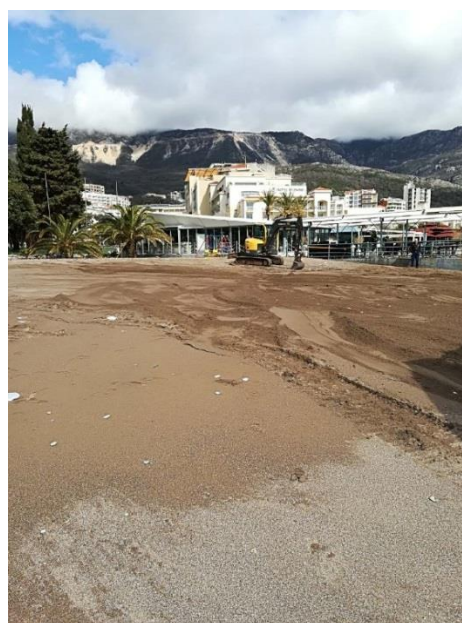
Detektivno je oštećenje havarijske spojnice u neposrednoj blizini hotela „Mediteran“, pri čemu je ažurno izvršeno zatvaranje sektorskog ventila na regulacionom bloku Kamenovo, kako bi se zaustavilo isticanje vode na mjestu kvara i kako bi se obezbijedilo pražnjenje cjevovoda za potrebe vršenja opravke. Shodno Ugovoru o hidromašinskom održavanju opreme je izdat nalog da se, zbog smanjene vidljivosti i atmosferskih padavina, sa radovima na opravci otpočne u prvim jutarnjim časovima.

Slika br. 4.3.11: Sanacija kvara na cjevovodu u Bečićkoj plaži

Uz nadzor stručnog kadra Regionalnog vodovoda izvršena je zamjena havarijske spojnice i hidraulička provjera vodonepropusnosti na mjestu spojnice, nakon čega je uspostavljeno redovno vodosnabdijevanje. Popravka kvara je trajala svega 5 časova, ne uzimajući u obzir period od prijave kvara do uspostavljanja vremenskih prilika koje su omogućile vršenje popravke. Nakon završetka opravke teren je vraćen u prethodno stanje.

Slika br. 4.3.12: Sanacija kvara na cjevovodu u Bečićkoj plaži

Učestali kvarovi na dijelu trase RVS koji se nalazi u Bečićkog plaži su posljedica slabe nosivosti terena, vremenskih neprilika, ali i značajnog uticaja obližnjeg mora. Ranijim mjerenjima je konstatovano pomijeranje i do 20 cm cjevovoda, a što značajno utiče na efikasnost havarijskih spojnica koje su ugrađene na ovom dijelu trase. Ovo potvrđuje i činjenica da se u svim dosadašnjim kvarovima u Bečićkoj plaži radilo o pucanju havarijskih spojnica koje su korišćene tokom izgradnje RVS za spajanje pojedinih dionica. Spojnice su korišćene jer se nije vršila kontinualna, već parcijalna izgradnja ove dionice cjevovoda. Kako havarijske spojenice nisu projektovanje za naprezanja koja nastaju usljed pomijeranja cjevovoda to dolazi do pucanja vijaka (šrafova) usljed sila smicanja.

Kako bi se, makar srednjoročno, pokušala riješiti predmetna problematika, stupilo se u kontakt sa proizvođačem poliestarskih cijevi, firmom Poliester iz Priboja, i izvršena je konsultacija o mogućnostima izrade čvrste veze na lokacijama na kojim se nalaze havarijske spojnice. Kako je u komunikaciji sa inženjerskim timom firme Poliester izvršena i komunikacija o potrebnim pripremnim aktivnostima, to je odlučeno da će se odmah po završetku turističke sezone pristupiti predmetnoj investiciji, a sve u cilju smanjenja rizika od novih kvarova usljed pomijeranja cjevovoda na ovom dijelu trase sistema.

Takođe, u eventualnom slučaju da se zbog nivoa podzemnih voda, koje su u direktnoj vezi sa morem, ne bude mogao sprovesti navedeni zahvat, kao najodrživije rješenje se nameće zamjena havarijskih spojnica sa specijalnim cijevnim adapterima, koji bi pružili značajno veću sigurnost u kvalitet spoja, ali i čija cijena je značajno veća od predloženih mjera i čija instalacija zahtijeva prekid u vodosnabdijevanju od najmanje 48-72 sata. Međutim, kako je tenderski postupak morao biti obustavljen usljed blokade računa preduzeća po osnovu presude Apelacionog suda u sporu sa firmom Strabag AG, to su predmetne aktivnosti obustavljene i otklanjanje opasnosti po cjevovod mora sačekati i okončanje blokade računa preduzeća.

Neophodno je napomenuti da su planirane aktivnosti predviđene kao srednjoročno rješenje, koje bi trebalo riješiti problem pucanja spojnica usljed pomijeranja cjevovoda, ali ne i kao eventualno osiguranje od dodatnih kvarova na samom cjevovodu, a koji mogu biti izazvani dodatnim pomijeranjem cjevovoda. Imajući u vidu činjenicu da se radi o trasi dužine cca 2.0 km, neophodno je odgovorno pristupiti ovoj problematici i u okviru mogućih rješenja pokušati upravljati rizikom u cilju sprječavanja novih kvarova na cjevovodu, što je i konstatovano u okviru dokumenta VIZIJA RAZVOJA REGIONALNOG VODOVODNOG SISTEMA I SEKTORA VODOSNABDIJEVANJA NA PODRUČJU CRNOGORSKOG PRIMORJA, a u ovom slučaju to znači traženje rješenja za izgradnju cjevovoda van Bečićke plaže.

4.3.5.3 SANACIJA KVARA NA CJEVOVODU DN 500 KOD MOSTA U KRUČAMA

Sprovedene su aktivnosti za popravci kvara na čeličnom cjevovodu DN 500 kod mosta Kruče, opština Ulcinj. Po prijemu prijave mogućeg kvara na RVS upućena je stručna ekipa za potrebe evidentiranja i procjene eventualnog kvara. Nakon sprovedenih iskopa je konstatovano procurivanje cjevovoda na poziciji između šahta muljnog ispusta br. 91 i šahta vazdušnog ventila br.92, stacionaža km 28+170 (prema projektu izvedenog stanja). Procijenjeno je da se konstatovani kvar (u dužini 15cm nastalo usljed fizičkog udara radne mašine koja je vršila zatrpavanje cjevovoda prilikom njegove prvobitne ugradnje), uz dobru organizaciju, može sanirati u toku istog radnog dana, te su kontaktirani izvođači radova koji su putem tendera angažovani na poslovima održavanja hidromašinske opreme. Takođe, u fazi dok je trajala mobilizacija izvođača radova, izvršene su i pripreme aktivnosti dopremanja rezervnih djelova i materijala za vršenje opravke, ispuštanje vode iz sistema, iskop radne jame na lokaciji kvara itd. Radovi na opravci kvara su uspješno završeni istog dana, kada su pumpni agregati na PS Belveder ponovno stavljeni u funkciju. Radovi na

opravci sprovedeni na način da nije bilo negativnih efekata po vodosnabdijevanje korisnika u Opštini Ulcinj.

Slika br. 4.3.13:: Sanacija kvara na cijevovodu DN 500 kod mosta u Kručama

4.3.5.4 SANACIJA MANJIH KVAROVA KOJI U UZROKOVALI GUBITAK VODE

U toku 2018. godine je izvršeno više intervencija na otklanjanju gubitaka koji su konstatovani redovnim obilaskom terena ili primljenom prijavom od strane lokalnih vodovodnih preduzeća ili odgovornih građana. U tom smislu su izvršene sledeće aktivnosti manjeg obima:

- zamjena neispravnog ventila DN200 PN16 u muljnom ispustu (šahat broj 66)
- zamjena ventila DN200 PN25 u muljnom ispustu (šahat broj 8).
- otklanjanje kvara u šahu vazdušnog ventila kod hidrotehničkog tunela „Sozina“
- otklanjanje kvara u šahu muljnog ispusta kod saobraćajnog mosta „Dubrava“
- otklanjanje kvara u šahu vazdušnog ventila kod pumpne stanice „Belveder“
- otklanjanje kvara u šahu sekcionog ventila u naselju Radanovići
- itd.

4.3.5.5 SANACIJA KVAROVA NA ELEKTRO OPREMI

U okviru redovnih aktivnosti su izvršene kontrole i otklanjanje nastalih kvarova koji nijesu bitnije uticali na funkcionisanje sistema, proizvodnju i distribuciju vode. Kontrola elektro sistema sprovedena je od strane tehničkog sektora Regionalnog vodovoda dok su neki od kvarova otklonjeni od strane spoljnih saradnika uz stručni nadzor ljudi iz tehničkog sektora Regionalnog vodovoda. U izvještajnom periodu izvršeno niz manjih popravki i podešavanja kao što su:

- Detektovanje gubitka signala na dijonici PS. Budva – RB Kamenovo, prilikom popravke i otklanjanja kvara izvršena je zamjena adaptera na uređaju Phoenix Contact;
- Zamjena pločice za davanje pozicije i podešavanje elektro ventila (AUME) u regulacionom bloku Perazića Do ;
- Podešavanje elektro ventila (AUME) u odvojk Petrovac nakon čega je izvršeno i dodatno podešavanje IP adrese ormara kako bi bio vidljiv na SCADA aplikaciji;
- Kontrola ormara katodnih zaštita duž trase.

Treba istaći da se kontrolom elektro opreme duž trase uočilo nekoliko oštećenja kao i jedno nelegalno priključenje na mjernom mjestu potrošnje koje pripada RVS. Preduzete su sve mjere u cilju zaštite opreme, a kontaktirana je i Elektroprivreda Crne Gore po pitanju nelegalnog priključka. S tim u vezi pravni sektor Regionalnog vodovoda je preduzeo korake kako bi se nelegalna potrošnja sankcionisala.

U januaru su urađena tehnička unapređenja soft-startera u pumpnoj stanici Bolje Sestre koja podrazumjevaju odvajanje pomoćnog napajanja za svaki od tri postojeća soft startera. Tehničko unaprijeđenje je imalo za cilj da spriječi sve češće ispad soft startera prilikom atmosferskog pražnjenja prilikom kojeg je otkazivalo pomoćno napajanje koje je bilo povezano na sva tri soft-startera istovremeno, čime je ispad sa mreže jednog od njih uzrokovao zastoj u radu svih istovremeno. Rješenjem koje je izvedeno svaki soft starter je postao zasebna jedinica sa posebnim pomoćnim napajanjem te eventualni kvar na jednom više neće zaustavljati rad drugih soft startera.

4.3.5.6 SANACIJA KVAROVA NA TELEKOMUNIKACIONOJ INFRASTRUKTURI

Saglasno gore navedenoj strategiji ustupanja specijalizovanih poslova na održavanju opreme spoljnim saradnicima, poslovi na održavanju optičke infrastrukture su nakon sprovedenog tenderskog postupka u maju 2017.godine povjereni firmi „Optoinženjering” d.o.o Podgorica za plansko i interventno održavanje optičkog kabla . Do isteka ugovora u maju 2018. godine nije bilo potrebe za intervencijama na predmetnoj infrastrukturi. Međutim, nakon blokade računa preduzeća usljed presude Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa firmom Strabag AG postupak javne nabavke je prekinut jer je jedan od uslova za vršenje nabavke da su obezbijedena finansijska sredstva za sprovođenje aktivnosti predviđenih tenderskom dokumentacijom, a što nakon blokade računa preduzeća nije bio slučaj. Dakle, u periodu od maja 2018. godine do kraja 2018. godine, kao i do dana podnošenja ovog izvještaja Regionalni vodovod nema važeći ugovor o održavanju optičke infrastrukture. Takođe, u predmetnom periodu je došlo bilo manjih kvarova na opremi koji su zaposleni otklonili zamjenom opreme koja je u ranijem periodu nabavljena u okviru rezervnih djelova, ali i značajnih oštećenja optičkog kabla nesavjesnim izvođenjem radova investitora na području Crnogorskog primorja. U tim slučajevima je ažurno reagovano i uz asistenciju nadležnih organa, komunalne policije, izdat nalog za otklanjanje nastale štete u što kraćem roku.

U prvoj polovini godine uočen je problem na komunikaciji i upravljanju sa regulacionog bloka Tivat koji je se morao otkloniti prije početka predstojeće turističke sezone kako bi se nesmetano vršila isporuka vode na ovom dijelu sistema. Nakon kontrole koja je sprovedena u aprilu utvrđeno je da se problem nalazi u GPRS komunikaciji i programskom dijelu upravljanja SCADA aplikacijom na ovom dijelu. Uz asistenciju spoljnog saradnika, firme „Siemens“ d.o.o. Beograd, a u skladu sa Ugovorom o održavanju elektro opreme izvršena je kontrola cjelokupnog sistema upravljanja preko SCADA sistema kako bi se detektovali i otklonili navedeni problem. Ispitivanjem se došlo do saznanja da najveći problem predstavlja nestabilna komunikacija preko GPRS uređaja, a tokom rada sa operativnih stanica SCADA dolazi do gubljenja signala što za posledicu ima nepravilan rad cjelokupnog regulacionog bloka Tivat. Spajanjem regulacionog bloka Tivat na SCADU preko optičkog kabla (umjesto dosadašnje komunikacije preko GPRS) izbjegli bi se prekidi u prenosu signala, i ovo rješenje će biti izvedeno nakon izgradnje duplog cjevovoda na relaciji Budva – Tivat kada će se paralelno uz postavljanje novog cjevovoda postaviti i optički kabal. Kako bi se našlo rješenje za prevazilaženje navedenog problema do trenutka realizacije ove investicije, uz konsultaciju sa slubom održavanja firme Siemens, je pokrenuta inicijativa sa Radio difuznim centrom, kojom je predviđena instalacija opreme za direktni bežični transfer signala putem infrastrukture Radiodifuznog centra. Uspješnim ostvarenjem navedene aktivnosti bi se prevazišli problemu komunikaciji do izgradnje pomenutog optičkog kabla, međutim aktivnosti su značajno usporene usljed situacije sa blokadom računa.

4.3.6 IZVJEŠTAJ O KONTROLI GUBITAKA

Tehnički sektor Regionalnog vodovoda u sklopu redovnih aktivnosti vrši priklupljanje podataka o mjerenjima protoka vode i periodičnu izradu vodnih bilansa RVS. Predmetne aktivnosti se sprovode za potrebe održavanja postojećeg visokog stepena efikasnosti sistema, odnosno za potrebe održavanja niskog stepena gubitaka vode. RVS je za potrebe izrade bilansa protoka podijeljen u sekcije u okviru kojih se vrši mjerenje protoka vode, kako na ulazu tako i na izlazu iz predmetne sekcije. Na osnovu periodičnih mjerenja se proračunski utvrđuje bilans protoka, kao i visina gubitaka posmatrane sekcije, a što u konačnom omogućava kontinualno praćenje stanja sistema. Takođe, predmetne aktivnosti predstavljaju osnovu za procjenu gubitaka vode, kao i za bliže određivanje sekcije sistema u okviru koje se nalaze eventualni gubici. Međutim, i pored konstantnih aktivnosti na monitoringu gubitaka, ograničenja sa kojima se kompanija susrela u 2018. godini nakon odluke Apelacionog suda u sporu sa kompanijom Strabag AG, a koja je rezultirala blokadom žiro računa preduzeća u avgustu mjesecu, su uticala na mogućnost preduzimanja ozbiljnih aktivnosti na ispitivanju dionica sistema koje su prepoznate kao dionice sa negativnim vodnim bilansom, kao i na lociranje i otklanjanje kvarova koji i dalje utiču na negativne trendove gubitaka. Takođe, kvarovi na mjernoj opremi, čije otklanjanje nije moguće dok traje blokada žiro računa, značajno utiču na pouzdanost mjerenja, a samim tim i otežavanju kontrolu rada sistema. Primjera radi, neispravna sonda za mjerenje nivoa vode u rezervoaru Đurmani je izazvala značajno prelivanje vode, odnosno gubitke, koji su naknadno otkriveni detaljnim analizama bilansa protoka, jer je predmetna sonda očitavala pogrešne podatke o nivou vode. Slične pojave su se takođe desile na još par lokacija sa neispravnom opremom kao što je PK Ćafe i PK Tivat, ali su imajući u vidu prethodno iskustvo detektovane u značajno kraćem roku.

Dodatno, zbog činjenice da su primorske opštine u ljetnjim mjesecima oslonjene na vodosnabdijevanje iz RVS, u ovom periodu nije moguće vršiti veće intervencije, već su aktivnosti dominantno usmjerene na podizanje parametara i nivoa pogonske spremnosti sistema koji će odgovoriti potrebama opština i obezbijediti kontinuirano vodosnabdijevanje za vrijeme turističke sezone.

Dakle, značajnije aktivnosti na detekciji i sanaciji gubitaka na sistemu se sprovode u periodu kada je smanjena potreba za vodom na Crnogorskom primorju (novembar –maj), ali u 2018. godini se predmetne aktivnosti nisu sprovodile usljed već pomenute finansijske situacije. Komponente vodnog bilansa za 2018. godinu date su u tabeli koja slijedi, a rađena je u skladu sa IWA (Međunarodna asocijacija za vode) metodologijom i prikazuje godišnji nivo gubitaka i neprihodovane vode (NPV).

Elementi vodnog bilansa se definišu kao:

- Proizvedena voda: izmjerena količina na ulazu u sistem (izvorište Bolje Sestre).
- Autorizovana potrošnja: količina izmjerene i/ili neizmjerene vode koju uzimaju registrovani potrošači, lokalni vodovodi i ostale autorizovane strane (sopstvena potrošnja itd.). Tu spadaju fakturisana autorizovana potrošnja (kao što su fakturisana izmjerena i neizmjerena potrošnja) i nefakturisana autorizovana potrošnja (kao što su nefakturisana izmjerena potrošnja i nefakturisana neizmjerena potrošnja). Ovaj dio vodnog bilansa takođe sadrži i vlastite potrebe za vodom samog vodovoda, npr. za ispiranje cijevi, čišćenje filtera, obavljanje djelatnosti u objektima vodovoda.
- Prihodovana voda (koja odgovara fakturisanom autorizovanoj potrošnji): količina vode uspješno dopremljena i fakturisana potrošaču koja tako ostvaruje prihod za vodovodno preduzeće.
- Neprihodovana voda je količina koja ostaje nefakturisana i prema tome ne donosi prihod za vodovodno preduzeće. Može se izraziti kao razlika između količine koja uđe u sistem i fakturisanom autorizovane potrošnje, ili kao suma nefakturisanom autorizovane potrošnje i gubitaka vode.
- Gubici vode: Količina vode izgubljena, iz raznih razloga, između tačke proizvodnje i mjernog uređaja na odvojkju preko kojeg se vrši obračun potrošnje. Može se izraziti kao razlika između količine koja je ušla u sistem i autorizovane potrošnje, i sastoji se od prividnih i stvarnih gubitaka. Prividni gubici mogu se dalje podijeliti na nepreciznosti mjernih uređaja, neautorizovanu potrošnju (krađu vode), i greške u rukovanju podacima (zadnje dvije stavke se još uvijek mogu zanemariti te stoga nisu tretirane u tabeli). Stvarni gubici sastoje se od curenja u prenosnim i distributivnim cijevima, i gubicima uslijed preliivanja na rezervoarima.

Tabela br. 4.3.6.1 - Bilans vode u RVS za 2018. godinu

Proizvedena voda (ulaz u sistem) 9,582,300.00m ³ 100.00%	Autorizovana Potrošnja 8,878,867.00m ³ 92.66%	Fakturisana autorizovana potrošnja 8,853,213.00m ³ 92.39%			Prihodovana voda 8,853,213.00m ³ 92.39%	
		Nefakturisana autorizovana potrošnja 25,654.00m ³ 0.27%	Potrošnja vode za potrebe obavljanja djelatnosti u objektima RV 8,440.00m ³ - 0.09%			Neprihodovan a voda (NPV) 729,087.00 m ³ 7.61%
			Ispiranje cjevovoda prema Ulcinju 17.214,00m ³ - 0.19%			
	Prividni gubici	Neprecizno mjerjenje	Gubitak zbog kvara mjerača protoka na odvojk Kotor 54,000.00m ³ - 0.56%			
			Nepoznato			
	Stvarni gubici	Curenje na glavnim prenosnim i distributivnim cjevovodima	Gubitak nastao pucanjem cjevovoda kod mosta u Kručama 01.08.2018. 2,000.00m ³ - 0.02%			
			Gubitak nastao pucanjem cjevovoda na Bečićkoj plaži 08.03.2018. 1,500.00m ³ - 0.02%			
			Gubitak nastao kvarom vazdušnog ventila u šahtu br.2 na ulaznom portalu tunela 21.09.2018. 2,592. 00m ³ - 0.03%			
			Gubitak nastao kvarom u šahtu vazdušnog ventila br.88 17.07.2018. 2,200. 00m ³ - 0.02%			
		Nepoznato				
Curenje i prelivanje na rezervoarima		Gubitak uslijed prelivanja rezervoara Đurmani zbog neispravnosti sonde nivoa od 12.11. do 03.12.2018 7,681.00m ³ - 0.08%				
		Gubitak uslijed prelivanja rezervoara na PS Budva prilikom rekonstrukcije PK Prijevor 17.12.2018 66,00m ³ - 0.00%				
	Nepoznato					
GUBICI						
Ukupni: 703,433.00m ³ 7.34%						
Poznati: 70,039.000m ³ 0.73%						
Nepoznati: 633,394.00m ³ 6.61%						

Sprovedenim aktivnostima u periodu novembar-decembar su konstatovani okvirni stvarni gubici na RVS na kraju 2018. godine, i to:

Dionica	Gubici
Kontinentalni krak	2.5 l/s – 3.5 l/s
Južni krak	5.0 l/s
Sjeverni krak	19.0 l/s – 20.0 l/s
Ukupni gubici	26.5 l/s – 28,5 l/s

Na godišnjem nivou, shodno IWA metodologiji procenat nepoznatih gubitaka vode u 2018. godini su iznosili 6,61% ili 20 l/s.

Činjenica da je procenat gubitaka u sistemu u porastu kao i da protokom vremena eksploatacije sistema, odnosno „starenjem“ sistema dolazi do kvarova usljed dotrajlosti opreme i materijala, a posebno kada se zna da je dionica cjevovoda između Budve i Tivta stara preko 30 godina, te da je prije puštanja u rad sistema izvršena rehabilitacija, ne i zamjena cjevovoda. Takođe, procenat gubitaka vode u 2018. godini je značajno u porastu kao rezultat da je od avgusta 2018. godine žiro-račun preduzeća bio u blokadi usljed presude Apelacionog suda u sudskom sporu sa firmom Strabag AG, što je u suštini onemogućilo sve značajnije aktivnosti na detekciji i sanaciji gubitaka.

U okviru redovnih aktivnosti na obilasku trase RVS će se posebna pažnja posvetiti kontroli ispravnosti svih vazdušnih ventila i muljnih ispusta. Međutim, značajniji rezultati na ovom polju se ne mogu očekivati prije nabavke opreme za detekciju gubitaka čija je okvirna vrijednosti 100.000 eura, i koja je uključena u aktivnosti predviđene aplikacijom u okviru IPA INTERREG CBC Italija-Albanija-Crna Gora programa. Međutim, u slučaju da i pored uvjeravanja partnera iz Italije da će aplikacija biti prihvaćena i odobrena, dođe do nepredviđenih okolnosti, u okviru javnih nabavki će se predložiti nabavka predmetne opreme jer se bez iste ne može vršiti adekvatano održavanje sistema.

Nakon rješavanja trenutne situacije sa blokadom žiro-računa će se sprovesti aktivnosti na popravci mjerne opreme koja je neophodna za dugoročno i sistemsko praćenje i lociranje gubitaka (mjerači protoka, sonde za mjerenje nivoa vode u rezervoarima i prekidnim komorama itd.), ali i na otklanjanju gubitaka koje je moguće locirati i sanirati bez specijalizovane opreme.

4.4 IZVJEŠTAJ O ENERGETSKOJ EFIKASNOSTI

Radni režim pumpnih agregata na pumpnim stanicama Bolje Sestre, Reljići, Belveder i Budva za 2018. godinu, prilagođen je potrebama za vodom lokalnih vodovoda:

1. **Pumpna stanica Bolje Sestre:** U januaru, februaru, martu i aprilu rađeno je samo u periodu niže tarife. U maju rađeno je sa frekventnom pumpom u periodu više tarife. Uključenje pumpe u periodu više tarife uslovljeno je isporukom vode preko 150 l/s. Prilikom rada sa frekventnim regulatorom vrši se ušteda na vršnom opterećenju od 50%. U junu je rađeno sa frekventnom 20% i sa jednom pumpom koja se pokretala soft starterom. U periodu ljetnje turističke sezone rađeno je sa dvije pumpe u periodu skupe struje.
2. **Pumpna stanica Reljići:** U januaru, februaru, martu i aprilu rađeno je samo u periodu niže tarife. U maju rađeno je sa jednom pumpom u periodu više tarife. Uključenje pumpe u periodu više tarife uslovljeno je isporukom vode preko 150 l/s. U periodu jul –oktobar rađeno je sa dvije pumpe koje su se pokretale sa softstarterima a u periodu jeftine tarife radili smo u zavisnosti od potrebe sa 2 ili 3 pumpna agregata.
3. **Pumpna stanica Belveder:** U januaru, februaru, martu, aprilu i maju nijesu uključivani pumpni agregati jer nije potpisan ugovor o potrošnji sa lokalnim vodovodom za 2018. godinu. U junu, julu i avgustu je rađeno sa jednom pumpom u periodu više i niže tarife.
4. **Pumpna stanica Budva:** Rad u ovoj pumpnoj stanici zbog malog kapaciteta rezervoara Prijedor, uslovljen je radom jedne pumpe u višoj tarifi. Prvih 5 mjeseci je rađeno sa jednom pumpom, a u junu radi povećanog protoka sa dvije pumpe u periodu više i niže tarife.

Tabela 4.4.1 Režim paljenja pumpi od januara do juna 2018. godine

	VIŠA TARIFA						NIŽA TARIFA					
	pumpi/mjesec						pumpi/mjesec					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
PS Bolje Sestre	-	-	-	-	fr	Fr+1	1	1	1	2	2	2
PS Reljići	-	-	-	-	1	2	1	1	2	2	2	2
PS Budva	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
PS Belveder	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1

Tabela 4.4.2 Režim paljenja pumpi od jula do decembra 2018. godine

	VIŠA TARIFA						NIŽA TARIFA					
	pumpi/mjesec						pumpi/mjesec					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	VII	VIII	IX	X	XI	XII
PS Bolje Sestre	Fr+1	2	1+Fr	1+Fr	1	-	2	3	3	2	2	1
PS Reljići	2	2	2	2	1	-	2	2	2	2	2	2
PS Budva	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1

PS Belveder	1	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tabela 4.4.3 Količina transportovane vode sa pumpne stanice Bolje Sestre u 2018. godini

2018. godina	Ukupna količina transportovane vode (m ³)	Prosječna količina transportovane vode (l/sec)	Odnos ukupne količine transportovane vode 2018/2017 (%)
Januar	307.781	114,91	-27,25
Februar	282.438	116,74	-4,79
Mart	320.644	119,71	+3,64
April	340.446	131,34	-15,18
Maj	508.212	189,74	4,58
Jun	907.942	350,28	-12,36
Jul	1556303	581,05	-8,59
Avgust	1847806	689,89	-9,75
Septembar	1327479	495,62	+5,35
Oktober	1224944	457,34	+56,00
Novembar	559553	208,91	+10,54
Decembar	395002	147,47	-1,9

Tabela 4.4.4 Ukupna količina utrošene električne energije u PS Bolje Sestre i PS Reljići – uporedni podaci za 2017. i 2018. godinu

UKUPNA KOLIČINA UTROŠENE ELEKTRIČNE ENERGIJE (KW)			
mjesec	PS "Bolje Sestre" 2017	PS "Bolje Sestre" 2018	KW 2017/2018
Januar	132.650	103.250	-22,16
Februar	95.550	92.400	-3,29
Mart	99.750	103.600	+3,85
April	117.950	102.900	-12,75
Maj	135.100	137.550	+1,81
Jun	245.000	231.700	-5,42
Jul	412.300	383950	-6,87
Avgust	493.850	448700	-9,14
Septembar	302.750	325850	+7,63
Oktober	201.950	302750	+49,91
Novembar	137.900	158550	+14,97
Decembar	125.620	124250	-1,11
Ukupno	2.500.370	2515450	+0,60

UKUPNA KOLIČINA UTROŠENE ELEKTRIČNE ENERGIJE (KW)			
mjesec	PS "Reljići" 2017	PS Reljići 2018	KW 2017/2018
Januar	291900	220290	-24,5
Februar	207200	201110	-2,93

Mart	220500	227220	+3,04
April	272160	243880	-10,39
Maj	346640	341040	-1,61
Jun	622860	598570	-3,89
Jul	1096620	1011850	-7,73
Avgust	1366470	1203930	-11,89
Septembar	795970	867160	+8,94
Oktober	519810	800520	+54,00
Novembar	332220	277830	-16,37
Decembar	278600	277060	-0,55
Ukupno	6350950	6270460	-1,26

Iz tabela može se vidjeti da je količina utrošene energije za PS Bolje Sestre i PS Reljići u 2018. godini na nivou utrošene energije u 2017. godini.

U januaru 2018. godine potpisan je ugovor sa CEDISOM o potrošnji električne energije za PS. Bolje Sestre, PS Reljići, PS Belveder i PS Budva.

Navedenim ugovorom prema novim propisima CEDIS-a vršno opterećenje trebalo je da se plaća i u nižoj tarifi. Navedeni pravilnik CEDIS-a nije primijenio tokom 2018 godinei što nama odgovara. Po novom propisu plaća se četvrtina vršnog opterećenja u nižoj tarifi kao i 100% veća naplata u slučaju prekoračenja ugovorenog vršnog opterećenja u višoj tarifi.

Veoma važno je napomenuti da su u junu mjesecu 2017. godine završeni radovi na puštanju u rad 35KV kabla, dionica od TS110/35KV Virpazar do TS35/0,4KV Bolje Sestre. Dužina cjelokupne dionice je 17.695m, od čega 6.000m kroz Skadarsko jezero. Od 22.06.2017 godine kabal je pušten u rad i T.S. Bolje Sestre ima stabilno i sigurno napajanje kao glavno napajanje. Iz TS110/35KV Virpazar napaja se i PS Reljići. PS Bolje Sestre kao alternativno napajanje ima iz TS 35KV Gornja Zeta. Trenutni naponi iz TS Virpazar su 10% veći u odnosu na napone iz TS 35KV Gornja Zeta što se odražava i na rad motora. Prednost napajanja iz TS Virpazar je i automatsko podešavanja napona koje omogućava stabilan napon bez naglih variranja i odstupanja od podešenih vrijednosti. Ove aktivnosti su rezultirale stabilnom radu pumpnih agregata u PS Reljići.

4.5 IZVJEŠTAJ O KONTROLI KVALITETA VODE

Pitka voda postaje glavni resurs u 21. vijeku zbog porasta broja ljudi i promijenjenog unapređenog standarda života. Najznačajniji aspekt u proizvodnji i distribuciji vode za piće je njen kvalitet i sigurnost. Obaveza Regionalnog vodovoda je da korisnicima na Crnogorskom primorju pruži higijenski ispravnu i sigurnu vodu za piće, čime se između ostalog i povoljno utiče na zdravlje potrošača.

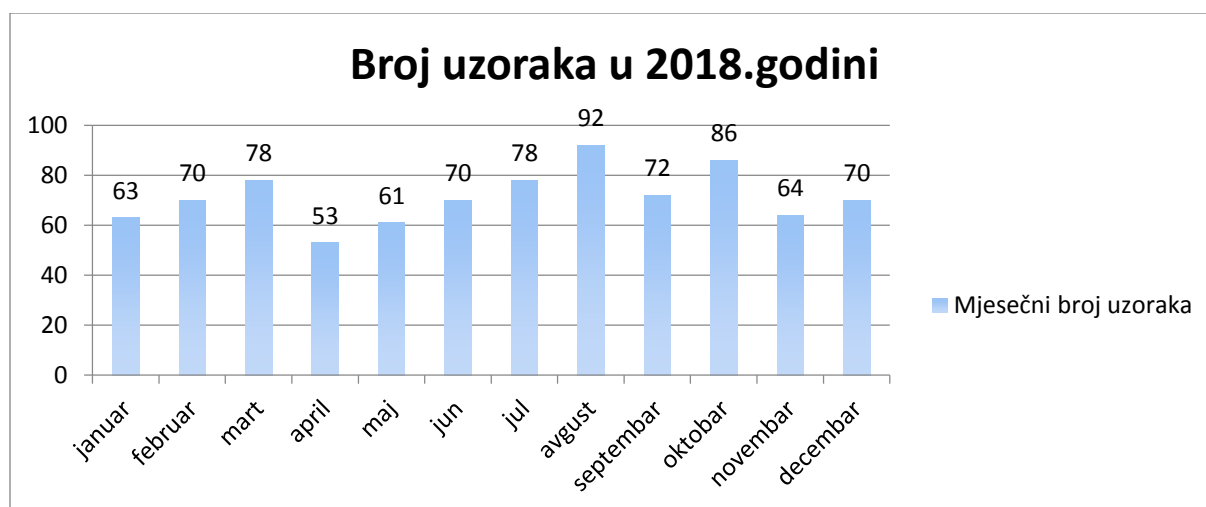
Voda sa podzemnog izvorišta Bolje Sestre je zbog strukture tla kraškog vodonosnika i zahvaljujući sprovođenju svih preventivnih mjera u službi pouzdane proizvodnje i distribucije, izuzetno kvalitetna i istovremeno bakteriološki i hemijski ispravna.

Među brojnim fazama kojima se postiže kvalitet u pružanju vodne usluge u RVS dominantna je i kontrola kvaliteta vode na izvorištu, u postupku njene dezinfekcije te potom distribucije i isporuke, odnosno u svim fazama od zahvatanja do isporuke vode korisnicima.

4.5.1 INTERNA KONTROLA KVALITETA VODE

Regionalni vodovod raspolaže dobro opremljenom internom laboratorijom za ispitivanje pitke vode. Laboratorija Regionalnog vodovoda je organizovana tako da vrši ispitivanja fizičko-hemijskih parametara, odnosno cijelokupna proizvodnja i distribucija vode do korisnika je pod svakodnevnom kontrolom čime je osigurana njena zdravstvena ispravnost u kontinuitetu. Svojom opremljenošću, prostorom i uslovima rada te stručnošću zaposlenih koji u laboratoriji rade, interna laboratorija udovoljava svim kriterijumima za obavljanje ispitivanja kvaliteta vode tokom njene proizvodnje i distribucije.

Grafik br. 4.5.1.1: Mjesečni broj uzoraka u 2018. godini provjerenih u internoj laboratoriji

U internoj laboratoriji ispituje se opseg od oko 25 osnovnih fizičko-hemijskih parametara kao što su: temperatura, elektroprovodljivost, pH vrijednost, boja, mutnoća, ukupne čvrste materije ($103-105^{\circ}\text{C}$), njihov žareni ostatak (650°C), suspendovane materije, oblici azotnih materija (amonijačni, nitritni, nitratni), rastvoreni kiseonik, potrošnja kalijum-permaganata, biohemijska potrošnja kiseonika, sadržaj kalcijuma, magnezijuma, ukupna i karbonatna tvrdoća, sadržaj natrijuma, kalijuma, litijuma i barijuma uz svakodnevnu provjeru stepena alkaliteta, spektralne apsorpcioni koeficijenti na talasnoj dužini od 254nm i 436nm, sadržaj fosfata, fluorida i gvožđa.

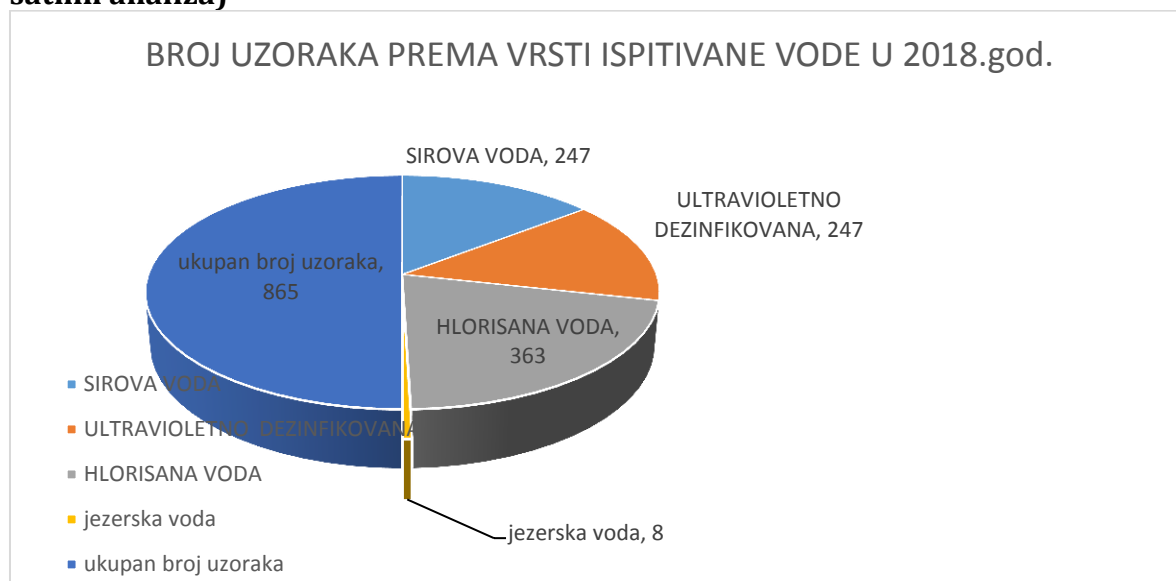
Kvalitet sirove vode, tj. vode koja se preko vodozahvatnih objekata uzima za potrebe vodosnabdijevanja prije ikakvog tretmana se prati svakodnevno mjerenjem temperature, elektroprovodljivosti, pH vrijednosti, boje, mutnoće, rastvorenog kiseonika, biohemijske potrošnje kiseonika, idređivanjem spektralnih koeficijenata koji direktno ili indirektno ukazuju na promjene kvaliteta vode između ostalog i na eventualni uticaja mikrobiološkog onečišćenja.

Tokom ispitivanja vode nakon prvog i drugog stepena dezinfekcije radi se opseg od oko dvadeset pet osnovnih parametara koji uglavnos spadaju u kategoriju osnovnih ispitivanja (analiza A) definisanih Pravilnikom o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu (Sl. list Crne Gore broj 64/2018). Kontrola dopunskih parametara, u vidu fosfata, fluorida i gvožđa se obavlja prema internom Planu monitoringa.

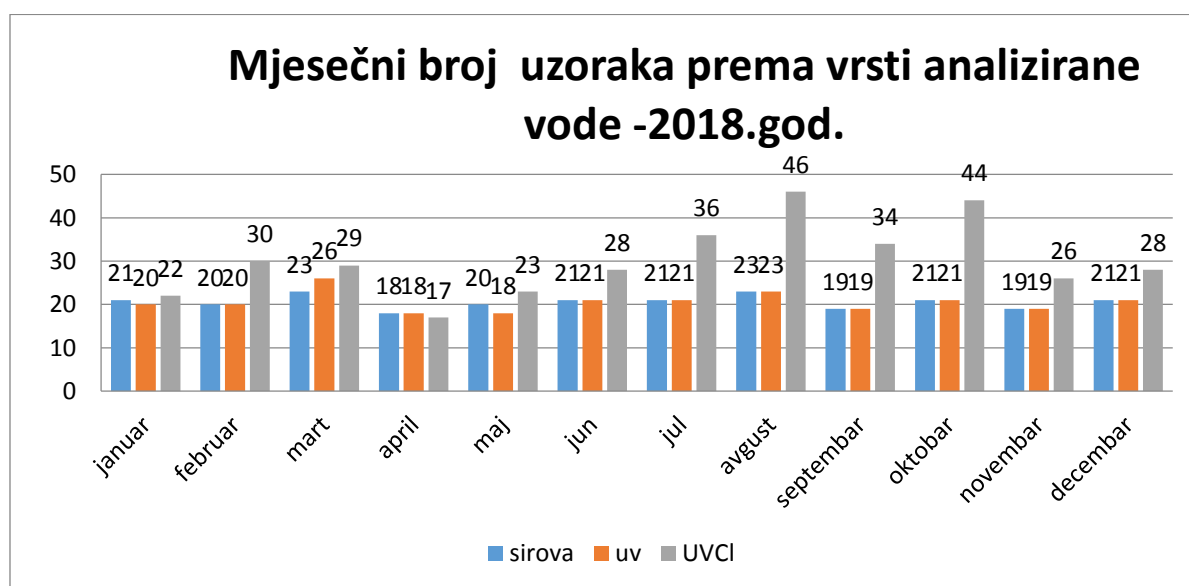
Kontrola kvaliteta vode iz RVS se obavlja na terenu i u laboratoriji. Ispravnost pijaće vode na terenu se utvrđuje pregledima vode koji podrazumevaju lokalnu inspekciju vodnog objekta i okoline i određivanja različitih fizičkih pokazatelja. Konstantno se upotpunjuje terenska oprema, čime se omogućava kvalitetno brzo, tačno i pouzdano dobijanje rezultata odmah nakon zahvatanja uzoraka. Sa zadovoljstvom se ističe da Regionalni vodovod ima opremu za uzorkovanje (pribor i instrumente) za određivanje parametara na terenu, mnogo potpuniju i bolju nego većina ovlašćenih i akreditovanih laboratorija koje vrše ove vrste ispitivanja, što je još jedan u nizu dokaza o brizi koja se posvećuje kontroli kvaliteta vode.

Tokom 2018. godine u internoj laboratoriji Regionalnog vodovoda ispitano je ukupno 865 uzoraka vode na minimalno obim parametara osnovne analize i satnih uzoraka koji su praćeni na eventualne promjene kvaliteta 5 parametara. To znači da je odrađeno ukupno 27.830 analiza pojedinačnih parametara tokom 2018. godine.

Grafik br. 4.5.1.2 : Ukupan broj uzoraka na godišnjem nivou-2018. godina (bez satnih analiza)

Grafik 4.5.1.3: Mjesečni broj uzoraka prema vrsti analizirane vode -2018. godina

Analizom rezultata obavljenih laboratorijskih ispitivanja vode iz RVS može se konstatovati da je veliki broj uzoraka bio ispravan u fizičko-hemijskom pogledu.

Tokom februara i marta dva puta je došlo do padavina koje su svojim intezitetom i količinom uslovile spiranje i pojačanu mobilizaciju suspendovanih materija iz atmosfere i površinskog sloja zemljišta, koji na taj način brže i obilnije dopijevaju do vodonosnih slojeva. Tom prilikom je došlo do kratkotrajnog zamućenja sirove vode, tokom kojeg se pribjeglo automatskom poštovanju procedura iz HACCP sistema, koje nalažu preventivni pristup upravljanja proizvodnjom vode. U ovom konkretnom slučaju pribjegava se prekidu crpljenja sirove vode u distributivni sistem, odmah nakon što laboratorijske analize utvrde povećanje bilo kojeg parametra do MDK vrijednosti, koje propisuje važeći Pravilnik. Svi ostali parametri ispitivanja, osim parametra mutnoće, su bili i dalje daleko ispod dozvoljenih MDK vrijednosti i u tom akcidentnom periodu. Ovdje naglašavamo da

za vrijeme porasta mutnoće vode na izvoru nije došlo do ulaska u sistem vode promijenjenih karakteristika, a s obzirom da potrošnju vode iz sistema tokom ovih mjeseci, akumulirane količine potpuno ispravne vode u sistemu su bile dovoljne za distribuciju tokom kratkog perioda zamućanja koje je bilo manje od 24h. Iz tog razloga nije dolazilo do prekida isporuke vode usljed porasta mutnoće, jer voda povećanog turbiditeta nije zahvatana.

4.5.2 EKSTERNA KONTROLA KVALITATA VODE

Uporedo sa kontrolom kvaliteta vode koju obavlja interna laboratorija Regionalnog vodovoda, vrši se kontrola u ovlašćenim akreditovanim ustanovama, čiji izbor uslijedi nakon sprovođenja postupka javne nabavke, shodno zakonu.

Eksterne ustanove vrše ispitivanja prema planu i programu Regionalnog vodovoda, a shodno važećim propisima. Eksterna kontrola obuhvata ispitivanje svih parametara koje važeći Pravilnik nalaže, od osnovnih, preko periodičnih pa sve do kompletnih analiza koje se rade za nove zahvate vode ili pri ponovnom aktiviranju - nakon sezone pauze, određene trase cjevovoda. Iako izvor Bolje Sestre nije stavljan van upotrebe od početka puštanja sistema u rad 2010. godine, ispitivanje na kompletnan obim analiza se vrši preventivno kako bi se stekla što kompletnija slika o sastavu i kvalitetu vode.

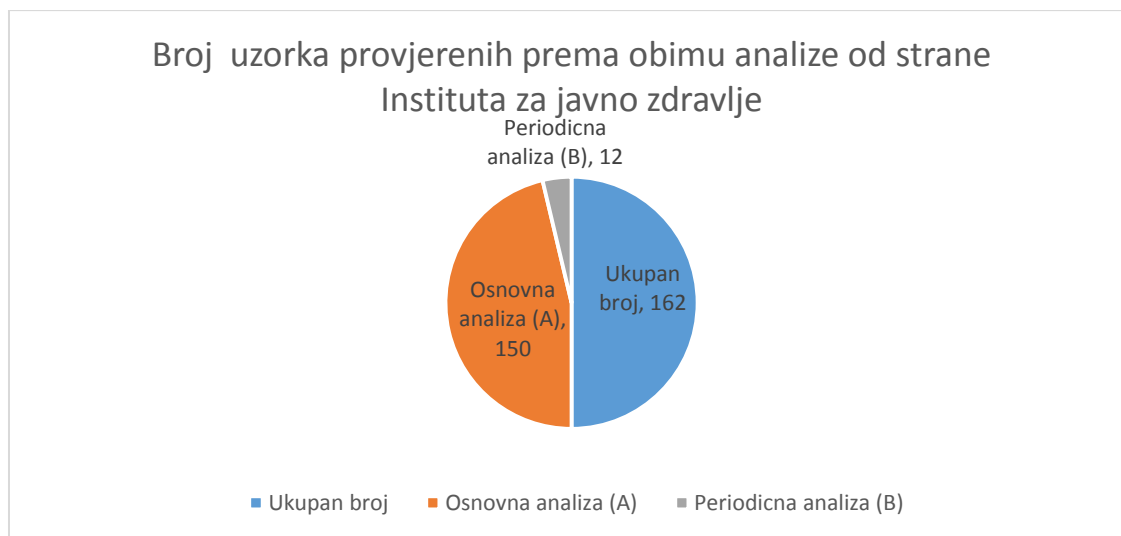
Tokom 2018. godine eksterno ispitivanje kvaliteta vode iz RVS vršili su: Institut za javno zdravlje i laboratorija Doma zdravlja Bar.

U laboratoriji Instituta za javno zdravlje je od 1.1.-31.7.2018. godine odrađeno 29 serija uzorkovanja, sa ukupno 162 uzoraka. Od tog broja, analiza na osnovni obim ispitivanja bilo je 150, dok je analiza na periodični obim ispitivanja bilo 12.

U laboratoriji Doma zdravlja Bar od 1.8.2018. do 31.12.2018. godine ispitano je 179 uzoraka vode i to 162 na osnovni obim ispitivanja i 17 na periodični obim ispitivanja.

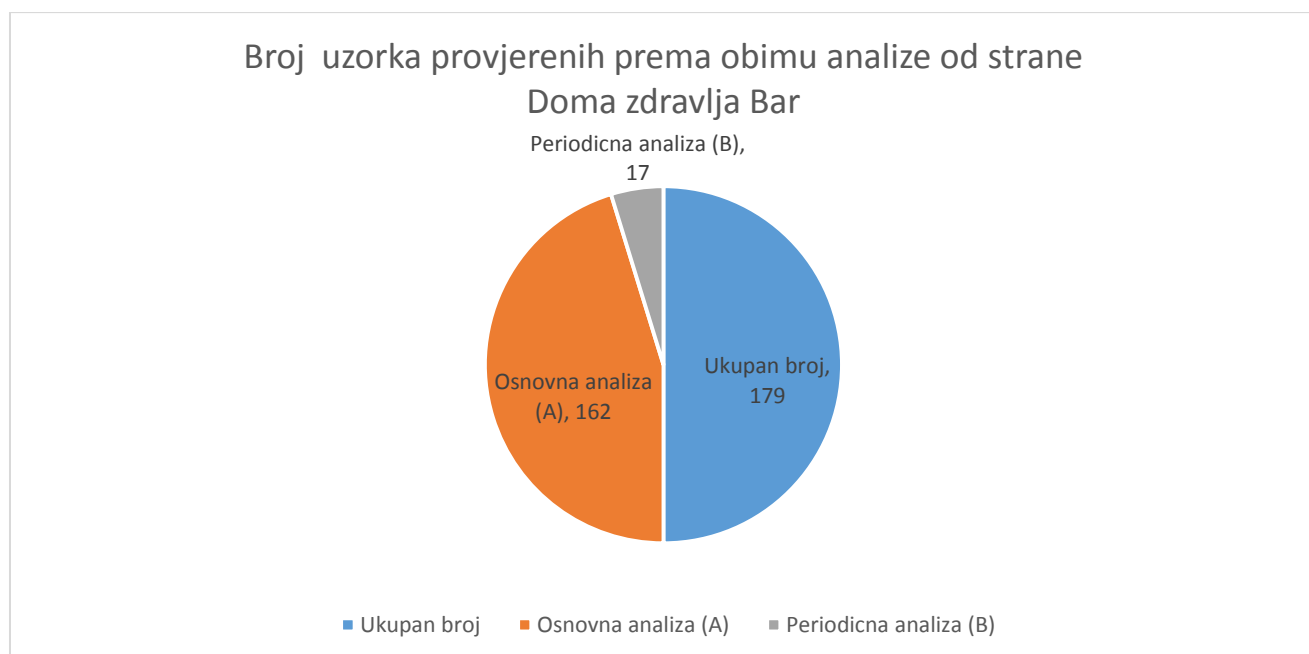
Dakle, tokom 2018. godine broj ispitanih uzoraka u eksternim ovlašćenim laboratorijama iznosio je 341. To znači da je tokom 2018. godine u eksternim laboratorijama odrađeno 7.748 analiza pojedinačnih parametara.

Grafik br. 4.5.2.1: Broj provjerenih uzorka prema obimu analize od strane Instituta za javno zdravlje

Svi ispitani uzorci od strane ove eksterne laboratorije su bili 100% ispravni u domenu fizičko-hemijskih parametara, dok je u mikrobiološkom pogledu, konkretno zbog povećanog sadržaja koliformnih bakterija u 100ml uzorka kvalitet bio neodgovarajući na odvojk u Bijeli do, krajem aprila i krajem juna i odvojk u Šušanj u oktobru, dakle tokom dva nezavisna uzorkovanja. Naknadno sprovedenim uzorkovanjem i ispitivanjem novog uzorka vode sa ovih odvojaka, u najkraćem mogućem roku, to nije registrovano. Na osnovu toga se može zaključiti da se najvjerovatnije radi o jednokratnom zagađenju izazvanom loše sterilisanom slavinom za uzorkovanje, posebno jer je u uzorcima sadržaj rezidualnog hlora bio zadovoljavajući, dok su analize na drugim tačkama pokazale da nije bilo povećanog sardžaja pomenutih bakterija.

Grafik br. 4.5.2.2: Broj provjerenih uzorka prema obimu analize od strane eksterne laboratorije Doma zdravlja Bar

4.5.3 REZULTATI ISPITIVANJA

Dakle, na osnovu rezultata fizičko-hemijskih ispitivanja i stručnog razmatranja ovlašćenih stručnjaka iz eksternih laboratorija ispitivani procenat ispravnih uzoraka iznosi 100%, dok u odnosu na ispitivanje mikrobioloških parametara procenat ispravnih uzoraka iznosi 98% zbog uzoraka koji u prvom navratu u pogledu mikrobiološkog sadržaja nijesu odgovarali zahtijevanim normama, dok je svaki od njih nakon ponovnog uzorkovanja i ispitivanja odgovarao mikrobiološkim zahtijevima. Navedena situacija, ponavljamo, navodi na zaključak da točeće mjesto nije adekvatno sterilisano za potrebe uzimanja uzorka za mikrobiološka ispitivanja.

Prema rezultatima ispitivanja interne laboratorije procenat ispravnih uzoraka u pogledu fizičko-hemijskih parametara za hlorisanu i UV dezinfikovanu vodu iznosi 100%.

Sirova voda (voda sa kaptaže prije zahvatanja i puštanja u RVS) je u šest navrata tokom 2018. godine imala vrijednosti mutnoće iznad 1NTU, koje su shodno usvojenom sistemu preventivnog upravljanja, kao i dugogodišnjoj dobroj proizvođačkoj praksi, uslovili prekid crpljenja vode iz kaptaže u sistem, sve do trenutka spuštanja vrijednosti izmjerene mutnoće ispod 1 NTU. To znači da nije bilo ulaska u sistem vode povećane mutnoće pa samim tim ni razloga za prekid isporuke vode korisnicima.

Kumulativni broj ispitanih uzoraka u internoj i eksternim laboratorijama u 2018. godini iznosi 1.199, dok je broj analiza pojedinačnih parametara u ispitanim uzorcima iznosi 35.578.

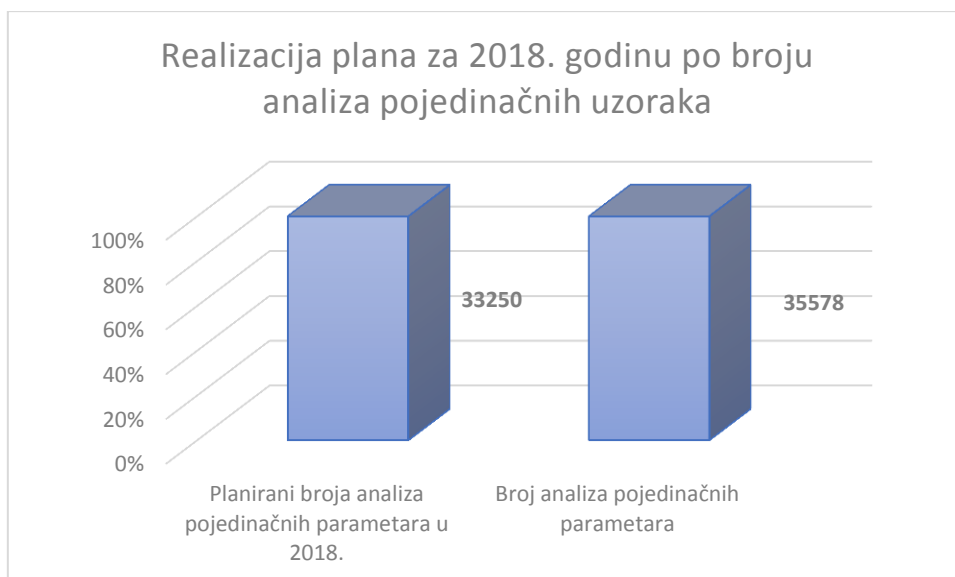
U odnosu na plan ispitivanja za 2018. godinu realizacija gotovo da potpuno odgovara planu s tim što je broj ukupno ispitanih uzoraka za 6% manji, dok je broj analiza pojedinačnih parametara u analiziranim uzorcima za 7% veći zbog većeg opsega analiziranih parametara po jednom uzorku što je rezultat osposobljavanja interne

laboratorije za analizu dodatnih fizičko-hemijskih parametara kvaliteta vode. Ovdje treba istaći da frekvencija uzorkovanja zavisi od količine isporučene vode, pa je plan za 2018. godinu rađen na osnovu isporuke u 2017. godini koja je bila veća od isporuke vode u 2018. godini.

Grafik br.4.5.3.1: Prikaz broja analiziranih uzoraka vode u 2018. godini u odnosu na planirani

Grafik br. 4.5.3.2: Prikaz broja analiza pojedinačnih parametara kvaliteta vode u 2018. godini u odnosu na planirani

4.5.4 PROVJERA I UTVRĐIVANJE KVALITETA ANALITIČKOG RADA

Svakodnevno analiziranje preko 25 različitih parametara iziskuje konstantne dnevne provjere performansi svih laboratorijskih instrumenata. Laboratorija raspolaže sa mjernom opremom za uzorkovanje i terenska mjerenja, kao i opremom za laboratorijske analize uzoraka vode. Mjerna oprema podliježe stalnim provjerama i kalibracijama, prema propisanom programu i planu održavanja.

Slika br. 4.6.4.1: Plan preventivnog održavanja instrumenata u internoj laboratoriji

J.P. "REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE ..			PROGRAM PREVENTIVNOG ODRŽAVANJA laboratorijske opreme - godina 2018.god.							
Red. br	Naziv opreme	Model/ Proizvođač	FREKVENCIJA - ♦ - Planirano							
			DNEVNO	SEDMIČNO	15-DNEVNO	MESEČNO	KVARTALNO	POLU GODIŠNJE	GODIŠNJE	PO POTREBI
1.	Analitička vaga	PA214CM/Pioneer™			♦					
2.	Tehnička vaga	PFB600-1M/KERN			♦					
3.	Spektrofotometar	PhotoLAB 6600 UV-VIS/WTW*				♦				
4.	Pocket Colorimeter™II-Analysis system	Hach Company,2004-USA				♦				
5.	Konduktometar	TetraCon 325, WTW*				♦				
6.	pH metar	SenTix ® 81, WTW*				♦				
7.	Turbidimetar	Turb 550 IR WTW*				♦				
8.	Turbidimetar	430 IR/T WTW*		♦						
9.	Plameni fotometar	Flame Photomete PFP7/JENWAY		♦		♦		♦		
10.	Dejonizator	Smart2 Pure 6/Thermo scientific								♦
11.	Sušnica	UNB400/ MEMMERT GmbH+Co.KG					♦			
12.	Peć za žarenje	LO5-15/12 /LAC-Češka Republika					♦			
13.	Kolorimetar	Pocket Colorimeter™ II, HACH		♦						
14.	Multimetar	CDC40101, PHC10101 electrode, HACH				♦				
15.	Digitalni termometar	Digitalni termometar,VWR					♦			
16.	Živin termometar	Prav, živin, TLOS					♦			
Izradila: Andela Kankaraš		Datum: 14.12.2017.	Odobрила : Danijela Kosić-Žujović				Datum: 21.12.2017.			
Kankaraš Andela			Danijela Kosić-Žujović							

Veza : H.Z.PR08.08 - EVIDENCIJA PREVENTIVNOG ODRŽAVANJA

Strana 1 od 1

Veza : H.Z.PR08.08 - EVIDENCIJA PREVENTIVNOG ODRŽAVANJA

Strana 1 od 1

Dnevne provjere se rade sa odgovarajuće napravljenim reagensima, odnosno tegovima kad je u pitanju analitička vaga, i o njima se vode odgovarajući zapisi. Kalibracija laboratorijskih instrumenata se radi na petnaestodnevnom i sedmičnom nivou zavisno od vrste opreme i preporuka proizvođača.

Petnaestodnevno (ili češće, zavisno od rezultata analize) rade se provjere kvaliteta rada, u smislu otkrivanja eventualnog neregularnog rada sredstava za odmjeravanje, kvaliteta reagenasa, kvaliteta destilovane vode i čistoće laboratorijskog posuđa. To se postiže pravljenjem vještačkih uzoraka sa tačno poznatim sadržajem određenog parametra, te naknadnom analizom na sadržaj istog jona.

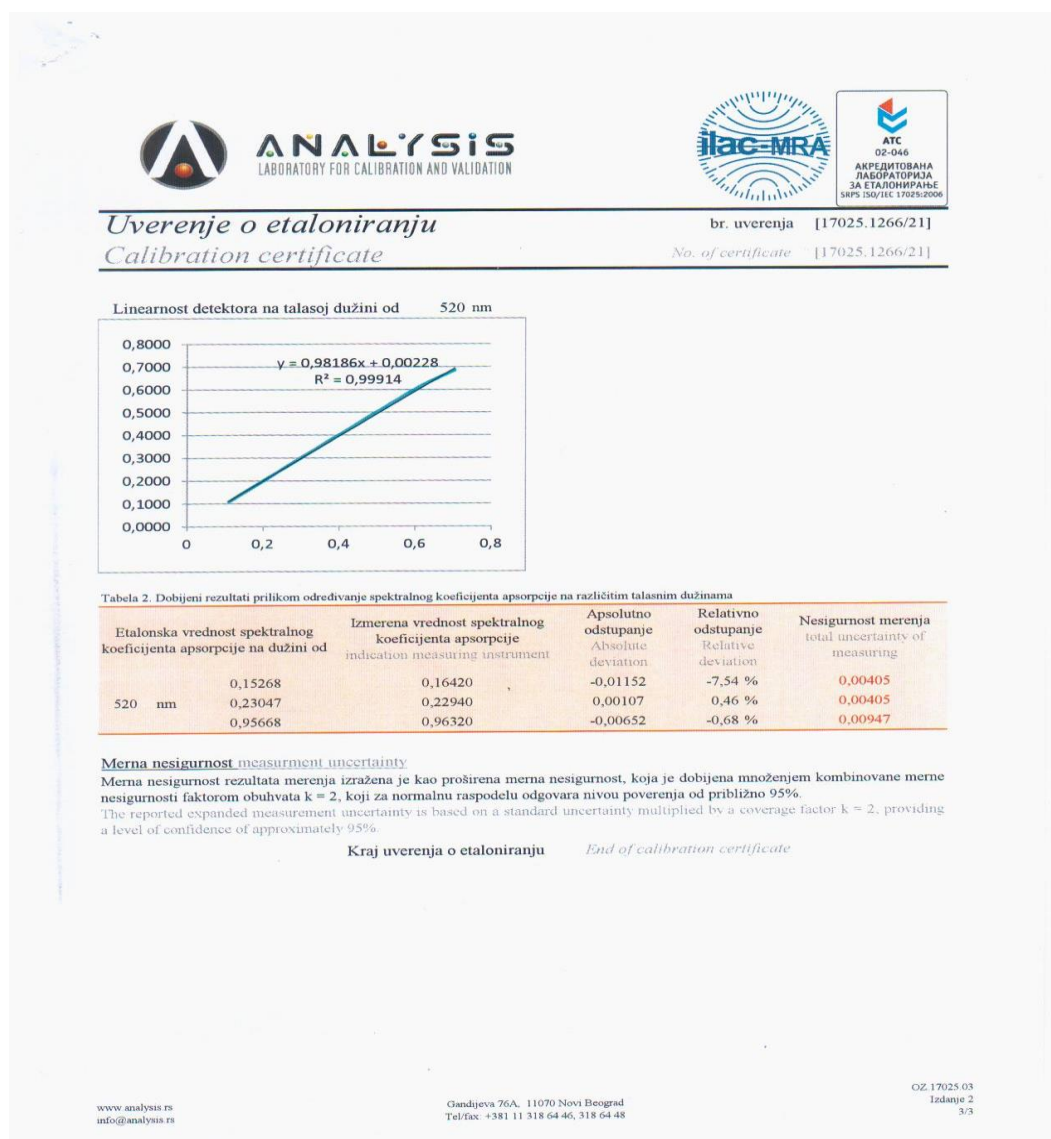
S ciljem kontinuiranog rada na provjerenim instrumentima s tehničkim karakteristikama koje su u skladu sa zahtjevima zadanih normi, a u svrhu dobijanja

pouzdanih analitičkih podataka, redovno se izvode različite vrste testova kvalifikacija sa opsežnom dokumentacijom. U tu svrhu laboratorija posjeduje opremu, etalone i instrumente za dijagnostiku, čime se postiže vrhunska profesionalnost, pospješuje efikasnost i produktivnost poslovanja u skladu s propisanim standardima.

Analitička etika nas obavezuje na zadovoljavanje određenih standarda priznatih u laboratorijskoj praksi. Za sve instrumente koji se nalaze u laboratoriji uredno i redovno se popunjavaju matični kartoni i vodi evidencija o svakoj akciji koja se na njima obavlja, a tiče se preventivnog održavanja, kontrole, kalibracije, servisiranja, etaloniranja, popravki i svega ostalog što čini njihovu istoriju rada u laboratorijskim i terenskim uslovima rada.

Zavisno od vrste instrumenta, primjenjuju se različiti nivoi provjera opreme od rutinske interne kontrole, preko verifikacije performansi od strane ovlašćene metrološke kuće.

Slika br. 4.5.4.2: Dokaz o pouzdanoj linearnosti detektora u datom mjernom opsegu

Proces etaloniranja je neophodan, kako bi se potvrdilo da je tip mjerila usklađen sa propisanim metrološkim zahtjevima i da je mjerilo podesno za upotrebu u određenom vremenskom periodu, u skladu sa postupkom odobrenja tipa mjerila koji je određen Pravilnikom o bližem postupku i načinu ispitivanja i odobravanja tipa mjerila (Sl.list Crne Gore, broj 10/10). Nakon sprovedenog postupka nabavke male vrijednosti, br.01-17/16189/2 od 17.11.2017. godine, potpisan je ugovor je sa licenciranom laboratorijom ANALYSIS DOO iz Beograda koja je tokom 2018. godine izvršila etaloniranje laboratorijskih instrumenata.

U prostorijama interne laboratorije su tri operatera firme Analysis, tokom dva dana (23.i 24. januar), izvršili proces provjera i poređenja. Etaloni i standardni referentnih materijala, koji su korišćeni imali su svoja validna Uvjerjenja o etaloniranju i sledljivost ka nacionalnim metrološkim institutima. Dio instrumenata je etaloniran u prostorijama (laboratorijama) firme Analysis, jer se prema metodici rada ne mogu etalonirati van strogo kontrolisanih mikroklimatskih uslova i statičnih etalona.

Uvidom u proračunate varijable mjernih karakteristika, koje su karakteristične za opis svakog instrumenta ponaosob iz Uvjerjenja o etaloniranju (Kalibracionog sertifikata), može se konstatovati da je izvršeno etaloniranje dalo zadovoljavajući odziv svih provjeravanih instrumenata.

Etalonirani su sljedeći instrumenti:

Red. br.	NAZIV INSTRUMENTA	Broj instrumenata
1.	Etaloniranje plamenog apsorpcionog spektrofotometra 0-100%T 400-1000nm /Direktna metoda poređenja sa etalon filterima ili standardnim referentnim materijalima	1
2.	Etaloniranje konduktometra u mernom opsegu od 5 S/cm - 150 mS/cm / Direktna metoda poređenja sa SRM/HACH-HQ30d Flexi	1
3.	Etaloniranje konduktometra u mernom opsegu od 5 S/cm - 150 mS/cm/ Direktna metoda poređenja sa SRM/etraCon 325, WTW*	1
4.	Etaloniranje pH metra u mernom opsegu od 2 - 12 pH SenTix 81, WTW*	1
5.	Etaloniranje pipeta sa promenljivom zapreminom Eppendorf od 100-1000µl / Gravimetrijska metoda	1
6.	Etaloniranje pipeta sa promenljivom zapreminom Eppendorf od 1-10ml / Gravimetrijska metoda	1
7.	Etaloniranje pipeta sa promenljivom zapreminom Transferpette S od 100-1000µl/ Gravimetrijska metoda	1
8.	Etaloniranje pipeta sa promenljivom zapreminom Transferpette S od 500-5000µl/Gravimetrijska metoda	1
9.	Etaloniranje apsorpcionog spektrofotometra u mernom opsegu spektralnog koeficijenta propustljivosti/apSORpcije 0-100%T odnosno 0A do 3A i u mernom opsegu talasnih dužina od 200nm-1000nm	1
10.	Etaloniranje termokomora u mernom opsegu temperatura od -20 do 1000 oC / Sušnica UNB400/MEMMERT GmbH+Co.KG	1
11.	Etaloniranje termokomora u mernom opsegu temperatura od -20 do 1000 oC / Peć za žarenje LO5-15/12 LAC-Češka Republika	1
12.	Etaloniranje birete – BRAND sa promenljivom zapreminom u mernom opsegu od 0 ml do 25 ml/Gravimetrijska metoda	2
13.	Etaloniranje dispensora POLYFIX u mernom opsegu od 10ml do 50ml/ Metoda etaloniranja: Gravimetrijska metoda	1

14.	Etaloniranje elektromehaničke vage sa neautomatskim funkcionisanjem u mernom opsegu do 300 g/ PA214CM/Pioneer	1
15.	Etaloniranje elektromehaničke vage sa neautomatskim funkcionisanjem u mernom opsegu do 300 g/ Sartorius Element Economical Lab Scales	1
16.	Kvalifikacija Pocket Colorimeter tmII-Analysis system Hach Company,2004-USA u skladu sa specifikacijom proizvođača	1
17.	Etaloniranje turbidimetara u mernom opsegu od 0,1NTU - 10000 NTU/ Turb 550 IR WTW*	1
18.	Etaloniranje turbidimetara u mernom opsegu od 0,1NTU - 10000 NTU/ 430 IR/T WTW*	1
19.	Etaloniranje-Normalni sud IsoLab-1000ml	1
20.	Etaloniranje-Normalni sud Glassco Boro 3,3-25ml	1
21.	Etaloniranje-Normalni sud Glassco Boro 3,3-10ml	1
22.	Etaloniranje-Trbušaste pipete Glassco -100ml	1

Slika br. 4.5.4.3 : Sertifikat o etaloniranju kolorimetra

JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje
Brg. 4P-623/3
Budva, 28.02.2018. god.

ANALYSIS
LABORATORY FOR CALIBRATION AND VALIDATION

ATC 02-046
AKREDITOVAN
POSREDOVANJE
ZA ETALONIRANJE
SRPS ISO/IEC 17025

Uverenje o etaloniranju
Calibration certificate

br. uverenja [17025.1266/21]
No. of certificate [17025.1266/21]

Merni instrument object	Fotometar	Ovim uverenjem o etaloniranju, i akreditovana laboratorija za etaloniranje potvrđujemo da je merni instrument saglasno sistemu kvaliteta, koji je akreditovan prema SRPS ISO/IEC 17025:2006. Merenja su izvedena u skladu sa dobrom laboratorijskom praksom i sistemom kvaliteta (SRPS ISO/IEC 17025:2006). Etalon standardni referentni materijali koji se koriste procesu etaloniranja, redovno se etaloniraju imaju sledjivost ka nacionalnim metrološkim institutima. Svi relevantni podaci mogu pronaći na stranici ovog uverenja etaloniranja. With this document we confirm that measuring system mentioned on this ps has been calibrated in compliance with quality assurance system, which has been certified according to SRPS ISO/IEC 17025:2006 as an authorized calibration laboratory. All measurements are obtained with good laboratory practice and according quality assurance system (SRPS ISO/IEC 17025:2006). The measuring devices used for calibration are calibrated on a regular basis and traceable to the national standards. All the necessary measured data can be found on the following pages of calibration certificate.
Proizvođač manufacturer	Hach	
Tip type	Pocket Colorimeter II	
Serijski br. serial no.	10050E149222	
Korisnik customer	JP regionalni vodovod Crnogorsko primorje, Trg Sunca bb, 85310 Budva	
Datum etaloniranja date of calibration	30.01.2018	
Datum izdavanja uverenja date of issue	31.01.2018	
Da li je merni instrument re-kalibrisan is instrument re-calibrated	☒ Ne ☐ Da	
Mesto etaloniranja Place of calibration	JP regionalni vodovod Crnogorsko primorje, Trg Sunca bb, 85310 Budva	

Director Laboratorije supervisor
[Signature]
Dr Veljko Zambica dipl. fizičar

Pečat seal
ANALYSIS
LABORATORY FOR CALIBRATION AND VALIDATION

Etaloniranje izvršio person responsible
[Signature]
Milan Vidović, hem. teh.

1) Merna nesigurnost je izračunata prema EA-4/02 dokumentom sa faktorom korekcije k=2 i sadrži nesigurnost merenja postu kao i nesigurnost merenja sistema.
1) The measurement uncertainty was calculated according to the regulations of EA-4/02 with the coverage factor k=2 and contains the uncertainty of the measuring procedure as well as the uncertainty of the measuring system.
2) Bez odobrenja Laboratorije za etaloniranje i validaciju, Analysis d.o.o. Uverenje o etaloniranju sme se umnožavati isključivo celina.
2) This calibration certificate given by the issuing Analysis d.o.o. Laboratory for Calibrations and validation may be reproduced only in its entirety.
3) Laboratorija za etaloniranje i validaciju, Analysis d.o.o. obezbeđuje politiku zaštite poverljivih informacija i vlasničkih prava klijenata u bilo kom obliku.
3) Analysis d.o.o. Laboratory for Calibrations and validation provides policy of confidential information and proprietary rights clients in any form.

www.analysis.rs
info@analysis.rs

Čakolja 76A, 11070 Novi Beograd
Tel/fax: +381 11 318 64 46; 318 64 48

02

ANALYSIS
LABORATORY FOR CALIBRATION AND VALIDATION

ATC 02-046
AKREDITOVAN
POSREDOVANJE
ZA ETALONIRANJE
SRPS ISO/IEC 17025

Uverenje o etaloniranju
Calibration certificate

br. uverenja [17025.1266/21]
No. of certificate [17025.1266/21]

Merna oprema
measuring equipment

Opis etalona description of standards	Proizvođač manufacturer	Broj uverenja etalona No. of Cert	Identifikaciona oznaka etalona No. of Cert
Standardni referentni materijal (filter) etalon talasne dužine holmijum oksid	Starna Brand	393-24-04-2352/2	6
Standardni referentni materijal (filter) etalon koeficijenta apsorpcije	Thermo	393-24-04-2353/2	A858-1

Referentni uslovi
ambient conditions

Temperatura temperature 22,7 °C - #REF! °C Vлага humidity 41,1 %RH - #REF! %RH
Temperatura filtera temperature of filters 22,4 °C - 22,6 °C Filteri su temperirani na radnoj temperaturi laboratorije

Metoda merenja
measuring procedure

Etaloniranje UV/VIS apsorpcionog spektrofotometra izvodi se direktnom metodom prenosa vrednosti spektralnog koeficijenta propustljivosti/apsorpcije, kao i prenosom vrednosti talasne dužine (Procedura etaloniranja apsorpcionih spektrofotometara u UV/VIS delu spektra optičkog zračenja - Laboratorija za etaloniranje i validaciju, Analysis d.o.o. br. proc. PR.17025.03) Procedura etaloniranja se direktno oslanja na standardne metode OIML - R 1352004, Spectrophotometers for medical laboratories i NIST - Special Publication 226-166, 1994.

Sledjivost merenja
traceability of measurements

Etalon (standardni referentni materijal) spektralnog koeficijenta propustljivosti i talasne dužine, koji se koriste prilikom etaloniranja apsorpcionih spektrofotometara, imaju sledjivost ka nacionalnom metrološkom institutu Republike Srbije (Direkcija za mere i dragocene metale) preko Uverenja o etaloniranju br. 393-22-01-2009/1, Uverenja o etaloniranju br. 393-22-01-2010/1 i Uverenja o etaloniranju br. 393-22-01-5024/1.

Rezultati merenja
measuring results

Tabela 1. Dobijeni rezultati prilikom određivanja spektralnog koeficijenta propustljivosti na različitim talasnim dužinama

Etalonska vrednost spektralnog koeficijenta propustljivosti na dužini od	Izmerena vrednost spektralnog koeficijenta propustljivosti indikatorom merenja	Apsolutno odstupanje Absolute deviation	Relativno odstupanje Relative deviation	Nesigurnost merenja total uncertainty of measuring
520 nm	0,70359 0,58821 0,11049	0,68517 0,58966 0,10885	0,01842 -0,00145 0,00164	2,62 % -0,25 % 1,49 %
				0,86 % 0,91 % 1,31 %

www.analysis.rs
info@analysis.rs

Čakolja 76A, 11070 Novi Beograd
Tel/fax: +381 11 318 64 46; 318 64 48

02.17025.03
Izdava 2
23

Na osnovu gore navedenih radnji osigurava se povjerenje u rezultate ispitivanja, koji su na taj način pouzdani, precizni i ponovljivi, što su osnovne stavke dobre laboratorijske prakse koja se sprovodi u Regionalnom vodovodu.

4.5.5 NABAVKA LABORATORIJSKE OPREME I REAGENASA

Tokom 2018. godine realizovana je nabavka laboratorijske opreme i reagenasa u vrijednosti od 15.000,00 eura. Kupljena su tri sitna laboratorijska uređaja: ultrazvučna kada, inkubator i kolorimetar. Zamenjena je staklena pH elektroda čiji je vijek trajanja istekao nakon svakodnevnog rada prethodnih 8 godina. Pravovremeno zamijenjena i po svim proizvođačkim preporukama održavana pH elektrode je ključna tačka svakog pH mjerenja. Samo pravilnim svakodnevnom održavanjem staklene WTW SenTix elektrode mogu se garantovati precizni rezultati i pouzdana merenja duži niz godina.

Upotpunjen je rad multimetra HACH, tako da se sada može uz odgovarajući adapter i stativ pozicionirati za rad i u stacionarnim uslovima.

Nabavljeni su odgovarajući termometri koji digitalno mjere temperaturu i svi posjeduju odgovarajući sertifikat o kvalitetu svog rada, npr. za mjerenje temperature u terenskim uslovima, za mjerenje temperature u frižideru i ostalim inkubatorima. Nabavljen je i ostali potrošni materijal.

4.6 KONTROLA I UPRAVLJANJE SANITARNIM ZONAMA ZAŠTITE RVS

Održavanje zona i pojaseva sanitarne zaštite sprovodi u skladu sa zakonskom dokumentacijom i određenim granicama sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre. Zaštitne mjere se ostvaruju nadzorom nad stanjem kvaliteta (laboratorijskim ispitivanjem) i kvantiteta vode i mogućim izvorima zagađivanja, spriječavanjem, ograničavanjem i zabranjivanjem radnji i ponašanja koja mogu uticati na zagađivanje voda i stanje životne sredine u cjelini kao i drugim djelovanjima usmjerenim ka očuvanju i poboljšavanju kvaliteta.

U Regionalnom vodovodu se godinama sprovodi sveobuhvatna akcija zaštite zona i pojaseva sanitarne zaštite, odnosno zaštite izvorišta i zaštite objekata i cjevovoda RVS. Rješenjem Uprave za vode Crne Gore, na osnovu Pravilnika o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite i ograničenjima u tim zonama određene su zone i pojasevi sanitarne zaštite RVS za Crnogorsko primorje, kao i zabrane odnosno ograničenja u okviru prostora sanitarne zaštite i to: prva(neposredna) zona, druga (uža) zona i treća (šira) zona sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre kao i pojas zaštite objekata i cjevovoda u sastavu RVS.

Tokom 2018. godine, kao i ranijih godina, Regionalni vodovod je vršio nadzor nad zonama sanitarne zaštite shodno obavezama definisanim vodnim aktima uz neprestano sagledavanje pozicije unapređenja svojih aktivnosti. Neposredna zona zaštite izvorišta je održavana i štićena od nedozvoljenih radnji i neovlašćenih ulazaka direktno od strane službi Regionalnog vodovoda, dok su sve primjećene radnje za koje se sumnjalo da bi mogle ugroziti kvalitet vode izvorišta redovno prijavljivanje nadležnim institucijama. Svakako najrizičnije aktivnosti odnose se na nelegalnu eksploataciju riječnih nanosa iz korita Morače (detaljnije dato u poglavlju Saradnja sa inspeksijskim organima).

Slika br. 4.6.1 Fotografija eksploatacije šljunka iz korita Morače

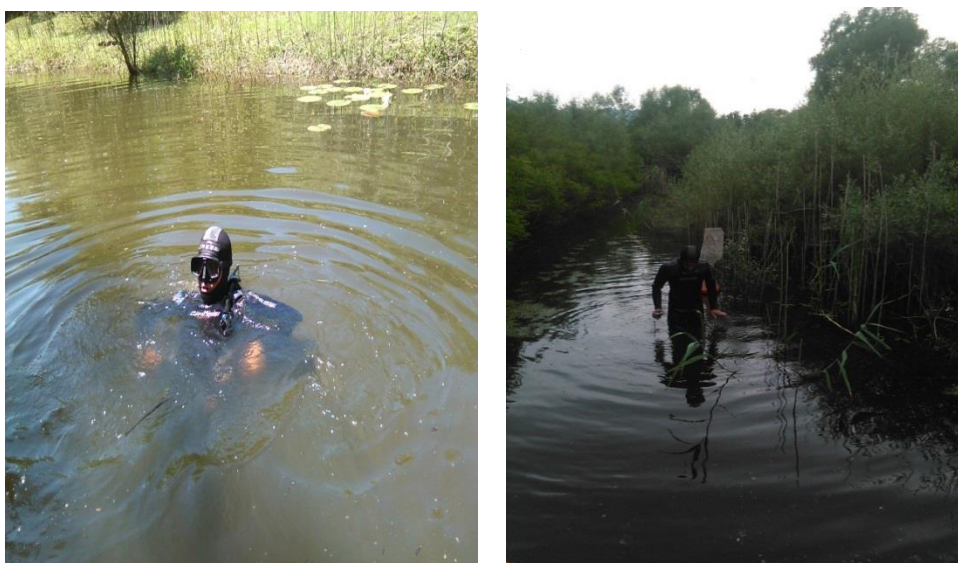
Izvedeni su radovi na čišćenju vodozahvata gdje su u potpunosti izvedeni podvodni radovi čišćenja sa profesionalnim ronionicima. Izvedeno je izmuljivanje dna vodozahvata izvorišta sa ispustom materijala u jezero na odgovarajućoj udaljenosti, ručno čišćenje spoljnih zidova dva cjevovoda DN 800mm i usisnih korpi od podvodne biljne vegetacije i naslaga, ručno čišćenje vertikalnih betonskih zidova od podvodne biljne vegetacije i naslaga, ručno čišćenje prelivnog praga i gumene brane od podvodne biljne vegetacije i organskih naslaga, čišćenje vodozahvata izvorišta od nabujale podvodne vegetacije i ostataka, ispiranje izvorišta vodenim mlazom pod pritiskom između kamenih oblutaka na vodozahvatu Bolje Sestre.

Slika br. 4.6.2: Fotografija čišćenja vodozahvata (lijevo) i fotografija nakon čišćenja vodozahvata (desno)

Definisanim aktivnostima na inspekciji podvodnih vodova na kontinentalnom dijelu RVS, sprovedjene su aktivnosti sa profesionalnim ronionicima na snimanju i uočavanju mogućih nepravilnosti. Tokom istog, uočeno je da je podvodna dionica cjevovoda u većem dijelu prekrivena sitnim sedimentima, vegetacijom i muljem.

Slika br. 4.6.4 Fotografija sa snimanja podvodnog dijela cjevovoda

Sa aspekta zaštite izvorišta veoma važan aspekt je sprječavanje nelegalne i nekontrolisane eksploatacije šljunka kojom se može oštetiti zaštitni sloj aluvijona koji je brana zagađenju karstnog izvorišta. Upućene su tri prijave na pet lokacija Upravi za inspekcijske poslove, koja će prema ustaljenoj praksi, preko nadležnih inspektora sprovoditi zakonsku proceduru i o preduzetim mjerama obavještavati Regionalni vodovod. U skladu sa potpisanim Protokolom o saradnji od strane Regionalnog vodovoda i Uprave za inspekcijske poslove, u skladu sa svojim ovlaštenjima, inspektori će vršiti i dalje kontrolu nezakonitih aktivnosti.

5. IZVEŠTAJ SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE

5.1 POSLOVI ZASTUPANJA

U 2018. godini Regionalni vodovod je bio stranka u 32 postupka kod sudova u Crnoj Gori, od kojih je završen 21 postupak.

Završeni postupci su:

- 1) Parnica kod Osnovnog suda u Baru pokrenuta 2018.godine tužbom Nilolić Tatjane protiv Regionalnog vodovoda i okončana pravosnažnim rješenjem tog suda od 26.12.2018.godine kojim je utvrđeno da je tužba povučena.
- 2) Tri drugostepena postupka kod Apelacionog suda Crne Gore, i to:
 - parnica po tužbi DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar protiv Regionalnog vodovoda, pokrenuta i završena u prvom stepenu u 2017. godini presudom Privrednog suda Crne Gore kojom je odbijen tužbeni zahtjev kao neosnovan i koja je potvrđena presudom Apelacionog suda Crne Gore od 10.5.2018. godine;
 - parnica po tužbi JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj protiv Regionalnog vodovoda, pokrenuta i završena u prvom stepenu u 2018. godini presudom Privrednog suda Crne Gore kojom je odbijen tužbeni zahtjev kao neosnovan i koja je potvrđena presudom Apelacionog suda Crne Gore;
 - postupak priznanja odluke arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu donesene u sporu po tužbi kompanije Strabag AG Austrija protiv Regionalnog vodovoda (dalje: arbitražna odluka), pokrenut kod Privrednog suda Crne Gore u 2015. godini i završen kod tog suda u 2017. godini, u kojem je Apelacioni sud Crne Gore preinačio prvostepenu presudu tako što je priznao arbitražnu odluku, a uz to kompaniji Strabag AG Austrija (dalje: Strabag) dosudio troškove postupka priznanja arbitražne odluke u iznosu od 21.800 €.
- 3) Drugostepeni postupak kod Višeg suda u Podgorici po žalbi DOO Sinigorije Bar protiv presude Osnovnog suda u Kotoru kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev DOO Sinigorije Bar protiv Regionalnog vodovoda, i koja je potvrđena presudom Višeg suda u Podgorici.
- 4) Deset drugostepenih izvršnih postupaka kod Privrednog suda Crne Gore po prigovorima protiv rješenja javnog izvršitelja, i to:
 - osam postupaka po prigovorima JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj protiv rješenja o izvršenju donesenih po predlogu Regionalnog vodovoda radi naplate duga za isporučenu vodu, u kojima su prigovori odbijeni kao neosnovani;
 - postupak po prigovoru Opštine Ulcinj protiv rješenja o izvršenju donesenog po predlogu Regionalnog vodovoda radi naplate duga za isporučenu vodu, preuzetog od JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj, koji je okončan obustavom postupka jer su u toku istog Regionalni vodovod i Opština Ulcinj zaključili sporazum o izmirenju duga;
 - postupak po prigovoru Regionalnog vodovoda protiv rješenja o izvršenju donesenog po predlogu Strabag-a za izvršenje arbitražne odluke, u kojem je rješenje javnog izvršitelja ukinuto i odlučeno da Strabag plati Regionalnom vodovodu troškove u iznosu od 5.600 €.
- 5) Pet postupaka kod Vrhovnog suda Crne Gore po reviziji protiv drugostepenih odluka, i to:
 - postupak po reviziji DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar protiv potvrđujuće presude Apelacionog suda Crne Gore od 10.5.2018. godine, donesene po žalbi protiv presude Privrednog suda Crne Gore kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar protiv Regionalnog vodovoda, u kojem je revizija odbijena kao neosnovana;

- postupak po reviziji Islamske zajednice Ulcinj protiv potvrđujuće presude Višeg suda u Podgorici od 14.11.2017.godine, donesene po žalbi protiv presude Osnovnog suda u Ulcinju kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev Islamske zajednice Ulcinj protiv Regionalnog vodovoda, u kojem je revizija odbijena kao neosnovana;
 - postupak po reviziji protiv potvrđujuće presude Višeg suda u Podgorici od 13.4.2017. godine, donesene po žalbi protiv presude Osnovnog suda u Podgorici kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev Željezničke infrastrukture AD Podgorica protiv Regionalnog vodovoda i još jednog tuženog, a usvojen u odnosu na druga dva tužena, u kojem je revizija odbijena kao neosnovana;
 - postupak po reviziji Regionalnog vodovoda protiv rješenja Apelacionog suda Crne Gore od 28.3.2018. godine kojim je priznata arbitražna odluka, u kojem je revizija odbačena kao nedozvoljena;
 - postupak po reviziji protiv potvrđujućeg rješenja Višeg suda od 18.5.2018.godine, donesenog po žalbi „JR-ROCKS“ doo Budva protiv rješenja Osnovnog suda u Kotoru kojim se taj sud oglasio nenadležnim za postupanje po parničnoj tužbi „JR-ROCKS“ doo Budva protiv Regionalnog vodovoda za upravljanje morskim dobrom CG, Opštine Budva i Regionalnog vodovoda.
- 6) Prekršajni postupak protiv Regionalnog vodovoda kod Suda za prekršaje u Budvi, pokrenut 2.8.2018. godine, a okončan pravosnažnim rješenjem od 6.12.2018. godine.

Nije završeno 11 postupaka, a to su:

- 1) Pet postupaka kod Privrednog suda Crne Gore, i to:
 - parnica po tužbi Regionalnog vodovoda protiv DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar, pokrenuta u 2014. godini;
 - parnica po tužbi „JR-ROCKS“ doo Budva protiv Regionalnog vodovoda za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Opštine Budva i Regionalnog vodovoda, pokrenuta u 2014. godini;
 - parnica po tužbi „Lovćen invest“ AD Podgorica protiv Regionalnog vodovoda pokrenuta u 1999.godini;
 - postupak izvršenja arbitražne odluke, po rješenju o izvršenju Privrednog suda Crne Gore od 17.7.2018.godine donesenom po predlogu Strabag-a, u kojem je rješenjem vijeća tog suda odbijen prigovor protiv prvostepenog rješenja i 14.8.2018. godine počela prinudna naplata preko 12.000.000 €, prenosom sredstava sa računa Regionalnog vodovoda na račun Strabag-a, a na taj način je do kraja 2018. godine naplaćeno oko 4.000.000€;
 - drugostepeni postupak kod vijeća Privrednog suda Crne Gore po prigovoru Strabag-a od 21.11.2018. godine protiv rješenja tog suda od 8.11.2018. godine kojim je odbijen predlog Strabag-a za naplatu zatezne kamate na glavni dug iz arbitražne odluke od donošenja iste do konačne isplate.
- 2) Postupak kod Višeg suda u Podgorici po žalbi Jokić Branka iz Nikšića protiv presude Osnovnog suda u Kotoru od 3.10.2018. godine kojom je djelimično usvojen njegov tužbeni zahtjev za naknadu štete protiv Regionalnog vodovoda i „Integral Inženjering“ Laktaši.
- 3) Dvije parnice kod Osnovnog suda u Kotoru, i to:
 - parnica po tužbi Opštine Kotor protiv Regionalnog vodovoda pokrenuta u 2017.godini;
 - parnica po tužbi DOO „Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju“ Podgorica protiv Regionalnog vodovoda od 30.11.2018.godine.
- 4) Dva postupka kod Osnovnog suda u Podgorici, i to:
 - parnica po tužbi Šišević Dragana i drugih tužilaca protiv Regionalnog vodovoda pokrenuta u 2015.godini;
 - vanparnični postupak za određivanje naknade za nepotpunu eksproprijaciju zemljišta u KO Vukovci, vl. Radinovića i Mirotića, izvršenu 2009. godine u korist Regionalnog vodovoda pokrenut u 2010. godini po službenoj dužnosti, jer je Uprava za nekretnine

dostavila sudu spise predmeta zato što kod nje nije zaključen sporazum o naknadi u zakonskom roku.

- 5) Postupak kod Ustavnog suda Crne Gore po ustavnoj žalbi Regionalnog vodovoda izjavljenoj 30.8.2018. godine protiv rješenja Vrhovnog suda od 13.6.2018. godine kojim je odbačena revizija Regionalnog vodovoda protiv rješenja Apelacionog suda donesenog u postupku priznanja arbitražne odluke.

Spor između Regionalnog vodovoda i Strabag-a nastao je zbog raskida ugovora kojim je Strabag angažovan kao izvođač radova na izgradnji kontinentalnog dijela RVS. Regionalni vodovod je u novembru 2009. godine raskinuo pomenuti ugovor zbog flagrantnog kršenja istog od strane Strabag-a. Strabag je potom, u istom mjesecu kod suda, u Beču izdejstvovao privremenu mjeru zabrane naplate potraživanja Regionalnog vodovoda po garanciji Raiffeisen banke izdatoj na osnovu tog ugovora radi obezbjeđenja izvršenja ugovorenih obaveza (činidbena garancija). Niži sud u Beču je izdao privremenu mjeru, a njegovu odluku je potvrdio Sreski sud u Beču. Strabag je u 2010. godini pokrenuo postupak kod nenadležnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, radi rješavanja spora, iako ta arbitraža nije bila ugovorena. Arbitražni postupak kod nenadležnog vjeća MTK u Parizu je završen u martu 2013. godine odlukom u korist kompanije Strabag. Arbitražnom odlukom nenadležne MTK je obuhvaćena i kamata na položeni iznos jemstva kod bečkog suda protiv aktiviranja činidbene garancije. Nakon toga je kod sudova Crne Gore, na zahtjev Strabaga, vođen postupak priznanje odluke nenadležnog arbitražnog suda. Privredni sud Crne Gore je četiri puta donosio rješenja kojima je odbio predlog za priznanje arbitražne odluke (dva rješenja u 2015. godini, rješenje od 3.11.2016. godine, rješenje od 23.3.2017. godine), a Apelacioni sud Crne Gore je ukinuo tri rješenja, dok je zadnje rješenje preinačio svojim Rješenjem Pž.br. 637/17 od 28.3.2018. godine, kojim je priznao odluku nenadležnog arbitražnog suda i uz to naložio da Regionalni vodovod plati Strabag-u troškove postupka priznanja arbitražne odluke u iznosu od 21.600€. Protiv tog rješenja je izjavljena revizija koju je Vrhovni sud Crne Gore odbacio kao nedozvoljenu Rješenjem Rev. IP br. 101/18 od 13.6.2018.godine.

U arbitražnom postupku, postupku priznanja odluke arbitražnog suda i postupku kod Vrhovnog Suda Crne Regionalni vodovod je zastupala advokatska kancelarija „Paunović” iz Beograda, odnosno njeni advokati Dr Miroslav Paunović i Ivana Topalov Paunović, a u zastupanju Regionalnog vodovoda u ova dva postupka kod sudova Crne Gore učestvovala je i Dragana Vukčević, advokatica iz Podgorice. Kod sudova u Beču Regionalni vodovod je zastupala austrijska kompanija Binder Grösswang Rechtsanwälte GmbH – Beč. Osim toga Regionalni vodovod je angažovao i konsultante - profesore Sveučilišta u Zagrebu za konsultantske usluge u postupku priznanja odluke arbitražnog suda i pomenute advokate advokatske kancelarije “Paunović” iz Beograda za savjetodavne usluge u postupcima kod sudova u Beču. Regionalni vodovod je smatrao da se pomenuti postupci neće završiti na navedeni način, jer su njegovi zastupnici i konsultanti tvrdili da će konačan ishod u tim postupcima biti povoljan za Regionalni vodovod.

Vođena su dva postupka izvršenja arbitražne odluke. Prvo je vođen postupak izvršenja od strane javnog izvršitelja, nezakonito, jer on nije nadležan za sprovođenje izvršenja arbitražne odluke i u tom postupku su naplaćeni troškovi postupka priznanja arbitražne odluke u iznosu od 21.600€, a potom je Privredni sud Crne Gore ukinuo rješenje javnog izvršitelja zbog njegove nenadležnosti.

Nakon toga je pokrenut postupak izvršenja kod Privrednog suda Crne Gore i taj sud je donio rješenje o izvršenju i dostavio ga Centralnoj banci Crne Gore radi prinudne naplate, plenidbom sredstava na računima Regionalnog vodovoda, a ista je počela sredinom avgusta 2018.godine. Rješenjem o izvršenju koje se realizuje određeno je da se sa računa Regionalnog vodovoda Štrabagu isplati:

- 9.457.280,51€ na ime glavnog duga;
- 1.063.912,49€ na ime obračunate kamate na iznos glavnog duga do dana donošenja izvršne isprave, tj. do 12.3.2013. godine;

- kamatu na iznos od 190.000,00€ koji je Strabag položio kod suda u Beču kao garanciju protiv aktiviranja činidbene garancije, po kamatnoj stopi od 5,75 % godišnje, od 25.11.2009. godine do 3.4.2012. godine, kao dana odblokiranja garancije od strane bečkog suda;
- kamatu na iznos od 230.000,00 USD po stopi od 4,39 % na godišnjem nivou od 21.12. 2010. godine do konačne isplate u protivvrijednosti u eurima;
- 505.000,00 USD, na ime troškova arbitraže, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 12.3.2013.godine (kao datuma donošenja izvršne isprave) do konačne isplate u protivvrijednosti u eurima;
- 501.693,14€, na ime sudskih i drugih troškova, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 12.3.2013. godine (kao datuma donošenja izvršne isprave) do konačne isplate;
- 21.800,00€, na ime toškova postupka priznanja arbitražne odluke nenadležne MTK, sa zakonskom zateznom kamatom od 5.5.2018. godine, kao dana izvršnosti rješenja o priznanju do konačne isplate;
- 4.200,00€, na ime toškova izvršnog postupka.

U izvještajnom periodu u parnicama su rasprave zakazivane svakog mjeseca i zastupnik Regionalnog vodovoda je učestvovao na raspravama. Sudovima je dostavljen veliki broj podnesaka (izjašnjenja na nalaze i mišljenja vještaka, žalbe, odgovori na tužbe, žalbe i prigovore protiv rješenja o izvršenju, itd.).

Kod javnog izvršitelja u Ulcinju vođeno je osam postupaka po predlogu Regionalnog vodovoda za izvršenje radi naplate duga za vodu od JP „Vodovod i kanalizacija Ulcinj. Svi postupci su završeni. Nakon što je Privredni sud Crne Gore odbio prigovore JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj protiv rješenja o izvršenju, javni izvršitelj je sproveo izvršenje - prinudnu naplatu glavnog duga, kamate i troškova postupka izvršenja.

Pripremljena je tužba za naplatu potraživanja Regionalnog vodovoda od d.o.o. „Vodovod i kanalizacija“ Cetinje i Prijestonice Cetinje po osnovu preusmjeravanja dijela zajma Abu Dhabi fonda za razvoj, dodijeljenog Regionalnom vodovodu za izgradnju RVS, u iznosu od 500.000€, za realizaciju projekta rješavanja vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje. Zbog nedostatka sredstava za realizaciju tog projekta Vlada je Zaključkom br. 03-7120 od 28.7.2011.godine naložila Ministarstvu finansija da, u komunikaciji sa Abu Dhabi fondom za razvoj, razmotri mogućnost i definiše način preusmjeravanja dijela zajma Abu Dhabi fonda za razvoj, za potrebe rješavanja prioriternih pitanja vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje. Nakon što je Abu Dhabi fond za razvoj dao saglasnost za to, navedeni iznos je utrošen za investicioni zahvat u skladu sa Programom mjera za rješavanje vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje. Međutim, i pored činjenice da je projekat uspješno okončan 2012.godine, nije riješen dužničko - povjerilačko odnos u vezi preusmjerenog iznosa zajma Abu Dhabi Fonda za razvoj, kojim je bio zadužen Regionalni vodovod. Zbog nepostojanja odgovarajućeg pravnog aranžmana između Vlade, Regionalnog vodovoda, Prijestonice Cetinje i d.o.o. „Vodovod i kanalizacija“ Cetinje, o povraćaju dijela zajma ustupljenog za sanaciju vodovodne mreže prijestonice, Regionalni vodovod je servisirao sve kreditne obaveze i za taj dio zajma i prilikom refinansiranja zajma Abu Dhabi fonda za razvoj otplatilo je cjelokupan iznos zajma. Ukupni dug za ustupljeni dio zajma za realizaciju pomenutog projekta iznosi oko 740.000€, od čega je 500.000€ glavnica, odnosno ustupljeni iznos, a oko 240.000€ se odnosi na kamate i negativne kursne razlike koje je Regionalni vodovod platio Abu Dhabi fondu za razvoj po ugovoru o zajmu. Na potrebu rješenja ovog pitanja ukazali su Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, nezavisni međunarodni revizori i Državna revizorska institucija koja je u svom izvještaju dala preporuku Prijestonici Cetinje i d.o.o. „Vodovod i kanalizacija“ Cetinje da regulišu dužničko - povjerilački odnos sa Regionalnim vodovodom, kao i preporuku nadležnim državnim organima da riješe ovo

pitanje. Ukoliko se to ne učini u dogledno vrijeme, Regionalni vodovod će tražiti naplatu svog potraživanja preko suda, te je pripremljena tužba.

5.2 POSLOVI IZ OBLASTI RADA

U Sektoru za pravne i administrativne poslove su u izvještajnom periodu pripremani pojedinačni akti za zaposlene (ugovori o radu, aneksi ugovora o radu, odluke o izboru kandidata po oglasima za popunu slobodnih radnih mjesta, rješenja za godišnje odmore, prekovremeni rad i plaćeno odsustvo i druga rješenja o pravima i obavezama zaposlenih), kao i Ugovori o stručnom osposobljavanju u okviru Programa Vlade o stručnom osposobljavanju visokoškolaca.

Pripremane su i odluke za popunu radnih mjesta i prijave za oglašavanje zapošljavanja posredstvom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Takođe su pripremane odluke koje su donesene u dva disciplinska postupka i pružena je pomoć disciplinskoj komisiji koja je vodila te postupke, u obradi predmeta.

Uredno je vršeno prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih kod Poreske uprave Crne Gore.

Ažurno je vođena evidencija iz oblasti rada.

5.3 AKTIVNOSTI U VEZI SA TRANSFORMACIJOM REGIONALNOG VODOVODA

Sektor za pravne i administrativne poslove je i u 2018. godini sprovodio aktivnosti na transformaciji Regionalnog vodovoda u privredno društvo u skladu sa Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG“ broj 56/16) i Odlukom o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ („Službeni list CG“, broj 79/17).

Učestvovao je u pripremi statuta privrednog društva. Kako je osnivačkom odlukom propisano da Vlada donosi statut društva, te da prvi statut treba donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu te odluke, što znači do 5.2.2018. godine, direktor je formirao radnu grupu za izradu nacrt statuta, s obzirom da je Vlada prilikom donošenja osnivačke odluke, na sjednici od 10.11.2017.godine, donijela i zaključak kojim je zadužila direktora da preduzme radnje koje treba realizovati nakon donošenja te odluke. U radnoj grupi su bili članovi upravnog odbora i zaposleni u Regionalnom vodovodu. Radna grupa je izradila nacrt statuta i dostavila ga Ministarstvu održivog razvoja i turizma, nakon čega su to ministarstvo i Sekretarijat za zakonodovstvo usaglasili tekst predloga statuta i predlog je dostavljen Vladi, pa se očekuje da će statut biti uskoro donesen.

Odlukom o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ je, pored donošenja statuta, predviđeno donošenje drugih opštih akata društva u roku od 12 mjeseci od dana upisa društva u Centralni registar privrednih subjekata. Sektor za pravne i administrativne poslove priprema nacрте opštih akata društva - Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Kolektivnog ugovora društva i alternativnih akata (Pravilnik o radu, Pravilnik o zaradama i drugim primanjima...), Pravilnika o zaštiti zdravlja na radu, Pravilnika o kancelarijskom poslovanju, Pravilnika o rješavanju stambenih potreba, Kodeksa ponašanja, Vodiča za pristup informacijama u posjedu društva, Pravila obrade i zaštite podataka o ličnosti, itd.

Takođe se pripremaju ugovori o radu koje društvo treba da zaključi sa zaposlenima nakon registracije.

5.4 AKTIVNOSTI NA IZRADI PROPISA

Sektor za pravne i administrativne poslove je u izvještajnom periodu pripremao radni materijal za usaglašavanje Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja i Uredbe o

načinu obračuna posebne naknade na investicije za izgradnju ili rekonstrukciju objekata na Crnogorskom primorju ("Službeni list CG" broj 16/17) sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18).

Osim donesenih akata – osnivačke odluke i pomenute uredbe, Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja predviđeni su i podzakonski akti koje treba da donese Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a to su:

- Pravilnik kojim treba razraditi elemente za određivanje cijena usluga regionalnog vodosnabdijevanja, odnosno cijena vode koja se isporučuje iz RVS i utvrditi metodologiju za određivanje tih cijena;
- Pravilnik kojim treba propisati sadržaj i način vođenja evidencije o korišćenju izvorišta i količinama zahvaćene vode iz izvorišta, kao i o količinama isporučene vode iz RVS, način i rokove čuvanja te evidencije i dokumentacije, te sadržaj informacionog sistema regionalnog vodosnabdijevanja.

Zaposleni u Regionalnom vodovodu su učestvovali u izradi pomenutih pravilnika.

Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja predviđeno da privredno društvo propiše Opšte uslove isporuke vode u roku od 30 dana od dana njegovog početka rada. Pripremljen je nacrt Opštih uslova isporuke vode.

5.5 AKTIVNOSTI NA UPISU PRAVA U KATASTAR NEPOKRETNOSTI

U prethodnom periodu je u katastar nepokretnosti Uprave za nekretnine Crne Gore upisan veliki broj nekretnina Regionalnog vodovoda (zemljište, objekti) i službenosti na parcelama koje su bile predmet nepotpune eksproprijacije (službenost postavljanja cjevovoda RVS, službenost prolaza, odnosno pristupnog puta do infrastrukture RVS).

I u izvještajnoj periodu su sprovedene aktivnosti na uknjižbi nepokretnosti i službenosti. Geodetska organizacija d.o.o. "Premjer" Herceg Novi je angažovana za geodetsko snimanje Rezervoara Jelenak u KO Drušići (opština Cetinje) i pristupnog puta do rezervoara, parcelaciju, izradu dokumentacije za uknjižbu rezervoara i puta i podnošenje zahtjeva za uknjižbu Upravi za nekretnine – PJ Cetinje.

Planom javnih nabavki za 2018.godinu su opredijeljena sredstva za angažovanje ovlaštene geodetske organizacije za izradu geodetskih elaborata i druge dokumentacije za upis novoizgrađenih objekata i drugih neuknjiženih nepokretnosti.

Osim toga, u 2018. godini, je Upravi za nekretnine Crne Gore – Područnim jedinicama u Baru, Budvi, Kotoru, Tivtu, Herceg Novom i Cetinju podneseno 10-ak zahtjeva za promjenu, odnosno ispravku upisa (za upis svojine Crne Gore, umjesto upisane svojine Regionalnog vodovoda i sl.). Takođe su podnošeni zahtjevi za brisanje službenosti.

5.6 OSTALI PRAVNI POSLOVI

U 2018. godini Sektor za pravne i administrativne poslove je izradio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zaradama i drugim primanjima i prečišćene tekstove tih pravilnika.

Izrađivao je i oduke organa Regionalnog vodovoda - upravnog odbora i direktora.

Obavljao je i administrativne poslove za upravni odbor (priprema materijala za sjednice, izrada zapisnika sa sjednica i službenih zabilješki o donošenju odluka upravnog odbora elektronskim putem, itd).

U Regionalnom vodovodu u je sprovedeno nekoliko postupaka po zahtjevima za slobodan pristup informacijama.

Diplomirani pravnici iz Sektora za pravne i administrativne poslove su, shodno Zakonu o javnim nabavkama, bili članovi komisija za ocjenu i vrednovanje ponuda u postupcima javnih nabavki koje je sprovodio Regionalni vodovod. Zaposleni u Sektoru za pravne i administrativne poslove su bili članovi disciplinskih komisija, kao i drugih radnih tijela obrazovanih za izvršenje određenih zadataka (radne grupe i sl.).

Sektor za pravne i administrativne poslove je pripremao ugovore i sporazume.

Učestvovao je u izradi planova, izvještaja i drugih dokumenata Regionalnog vodovoda.

Ustrojena je i vođena evidencija u skladu sa Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju.

Vršene su pripreme za odabir arhivske građe i izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala.

Uredno su obavljani i drugi poslovi iz djelokruga Sektora za pravne i administrativne poslove.

6. IZVJEŠTAJ SLUŽBE ZAŠTITE LICA I IMOVINE

U prethodnom periodu urađen je obiman posao na formiranju i uspostavljanju funkcionalne i efikasne službe zaštite. U skladu sa važećom zakonskom regulativnom Izrađen je i usvojen Plan zaštite, u kom su detaljno obrađeni svi dijelovi (objekti) RVS, a na koji je Ministarstvo unutrašnjih poslova dalo saglasnost. Planom zaštite je detaljno obrađeno sadašnje stanje i data procjena ugroženosti. Planom su i predviđene mjere poboljšanja koje se odnose na:

- unaprjeđenje tehničke zaštite objekata,
- uvođenje patrolne službe,
- osnivanje Operativnog centra na objektu u okviru potrojenja za proizvodnj vode „Bolje Sestre“.

Tokom 2017.godine formirana je radna grupa sa zadatkom da sačini detaljan izvještaj o prijedlogu mjera koje treba preduzeti radi poboljšanja zaštite objekata u skladu sa Planovima zaštite objekata Regionalnog vodovoda. Planom zaštite RVS je predviđeno formiranje operativnog centra sa video nadzorom RVS, u okviru kojeg bi se 24 časa vršio nadzor sistema. Takođe, predviđeno je i formiranje patrolne službe koja bi po uspostavljenom planu vršila obilazak i kontrolu izmještenih objekata RVS koji su u ovom trenutku pokriveni mjerama tehničke zaštite. Kao alternativa osnivanju operativnog centra i patrolne službe razrađena je i druga varijanta koja podrazumjeva angažovanje profesionalne zaštitarske firme, koja bi obavljala predmetne poslove. Mišljenje radne grupe je da je opcija angažovanja profesionalne zaštitarske firme prihvatljiva, uz uslov da se nadzor nad operativnim centrom vrši i u sklopu Regionalnog vodovoda, obzirom na važnost ovih aktivnosti. Sprovedenjem prethodno navedenih aktivnosti, bez obzira na odabranu varijantu, bi se značajno podigao nivo bezbjednosti RVS, pri čemu procijenjeni nivo godišnjih troškova iznosi oko 70.000 eura. Takođe, Planom rada za 2018. godinu je bila planirana i investicija na poboljšanju tehničkih mjera obezbjeđenja RVS, ugradnjom nove opreme za nadzor, u okvirnom iznosu od 50.000 eura, što zbog trenutne situacije u kojoj se nalazi Regionalni vodovod nije realizovano.

U cilju sprovođenja aktivnosti definisanih Planom zaštite Regionalni vodovod je kod Ministarstva unutrašnjih poslova inicirao i početak saradnje u smislu nabavke Tetra sistema kojim bi se omogućila sigurna komunikacija između vitalnih djelova RVS i u periodima prirodnih nepogoda i više sile. Za ovu aktivnost je bilo neophodno izvršiti nabavku opreme u vrijednosti od oko 25.000 eura.

Radi procjene kvaliteta implementacije Plana zaštite ugovorom je angažovana firma „Alfa AC“ d.o.o. Podgorica, koja je sprovela aktivnosti na terenu i dostavila je navedenu procjenu u septembru 2018.godine.

Međutim, aktivnosti na sprovođenju predmetnih aktivnosti su obustavljene usljed finansijske neizvjesnosti prouzrokovane odlukom Apelacionog suda Crne Gore, kojom je poništena odluka Privrednog suda i usvojena odluka vijeća Međunarodne trgovinske komore u Parizu. Nakon pravosnažnosti predmetne odluke su obustavljene sve aktivnosti koje su predviđale značajnija finansijska sredstva za realizaciju, pa samim tim aktivnost na unaprjeđenju mjera zaštite RVS.

Tokom 2018. godine obavljane su redovne aktivnosti službe za zaštitu lica i imovine Regionalnog vodovoda.

7. SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

7.1. SARADNJA SA INSPEKCIJSKIM ORGANIMA

Uprava za inspekcijske poslove i Regionalni vodovod potpisali su, 15.4.2014 godine, Protokol o saradnji kojim su definisane međusobne obaveze ova dva subjekta u cilju zaštite djelatnosti vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, koje je osnovna djelatnost Regionalnog vodovoda. Osnovni zadaci protokola su se odnosili na kontrolu nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska na rijeci Morači u II zoni zaštite izvorišta Bolje Sestre i kontroli objekata za koje nije plaćena naknada za izgradnju RVS. Osnovni zadaci su se proširili i na kontrolu vodnih akata i kontrolu kvaliteta vode lokalnih izvorišta s obzirom na činjenicu da se voda koja se distribuira iz RVS krajnjim korisnicima, miješa sa vodom iz lokalnih izvorišta kojim gazduju lokalna vodovodna preduzeća.

Uprava za inspekcijske poslove je preko nadležnih inspektora sprovodila zakonsku proceduru i o preduzetim mjerama obavještavala Regionalni vodovod. U skladu sa potpisanim Protokolom o saradnji, inspektori su, shodno svojim ovlaštenjima, vršili kontrolu i donosili rješenja i to: sanitarni inspektori (kontrola kvaliteta vode), vodoprivredni inspektori (posjedovanje vodnih akata, eksploatacija šljunka), inspektori zaštite prostora (kontrola objekata bez građevinske dozvole), građevinski inspektori (kontrola objekata bez upotrebne dozvole). Do sada je Uprava za inspekcijske poslove iskazala visoki stepen profesionalizma i uvažavanja zahtjeva preduzeća u cilju zaštite resursa kojima Regionalni vodovod raspolaže.

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl.list Crne Gore br. 64/17) je promijenio vrstu nadzora i ovlaštenja inspektora i na osnovu njega Direkcija za inspekcijske poslove pri Ministarstvu održivog razvoja i turizma je preuzela nadzor po tom zakonu preko urbanističko-građevinskih inspektora.

Inspektori ribarstva su iz Uprave za inspekcijske poslove prebačeni u Direktoratu za ribarstvo pri Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja. U oktobru 2018. godine, u neposrednoj blizini izvorišta Bolje Sestre, primjećena su lica za koja se sumnja da su vršila krivolov omamljivanjem strujom. Regionalni vodovod je podnio prijavu Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore kao i Direktoratu za ribarstvo, koji su se uključili u rješavanje problema.

Kao društveno odgovorna kompanija, Regionalni vodovod je nadležne institucije upozoravao i na postavljanje plovniha objekata - splavova kao i izgradnju na ostrvu Kosmača u neposrednoj blizini izvorišta Bolje Sestre. Predstavnici Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore su preko svojih službi izvršili uvid na licu mjesta i prosljedili dokumentaciju na daljnji rad Direktoratu za inspekcijske poslove pri Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

7.1.1. NELEGALNA EKSPLOATACIJA PIJESKA I ŠLJUNKA U ZONAMA SANITARNE ZAŠTITE IZVORIŠTA, BOLJE SESTRE

Nelegalnom eksploatacijom šljunka, odnosno nekontrolisanim skidanjem šljunčanih slojeva koji predstavljaju zaštitu karstnog izvorišta Bolje Sestre, smanjuje se zaštitni pojas aluviona oko izvorišta Bolje Sestre i izvorište čini podložno prodoru eventualnog zagađenja čime može biti ugrožen visoki kvalitet vode sa izvorišta, a može uticati i na kvantitet odnosno izdašnost izvorišta. Stoga je veoma važno spriječiti nekontrolisanu eksploataciju šljunka i pijeska u zonama sanitarne zaštite izvorišta.

Naime, u Regionalnom vodovodu posebna pažnja je posvećena očuvanju kvaliteta i kvantiteta vode koja se zahvata sa izvorišta Bolje Sestre. U vezi sa tim vrše se konstantne provjere kvaliteta i kvantiteta vode sa izvorišta, ali i pojačani nadzor zona sanitarne zaštite u cilju evidentiranja svih nedozvoljenih radnji, a sa krajnjim ciljem zaštite resursa kojim raspolažemo i koji je od nemjerljivog značaja za normalno funkcionisanje života na Crnogorskom primorju.

Kada je riječ o brizi o zonama sanitarne zaštite od puštanja u rad RVS za Crnogorsko primorje 2010. godine, Regionalni vodovod se konstantno obraćao institucijama koje su shodno zakonskim obavezama i institucionalnim procedurama zadužene za praćenje i kontrolu obezbjeđivanja održivosti postojećeg visokog kvaliteta i očuvanju kvantiteta vode izvorišta Bolje Sestre. Mjere utvrđenih zona sanitarne zaštite izvorišta sa posebnim osvrtom na ograničenja koja se odnose na zabranu eksploatacije šljunka i pijeska od strane Regionalnog vodovoda se sprovode u kontinuitetu. Regionalni vodovod kao institucija koja sistemski upravlja izvorima i koja se stara za njegovo očuvanje u svim sferama i aspektima, je svjesna situacije sa problemom eksploatacije pijeska i šljunka, u dosadašnjem periodu uputio 125 dopisa (od 11.05.2010.–23.10.2018.), institucijama koje su shodno zakonskoj obavezi i institucionalnim procedurama zadužene za praćenje i kontrolu ove problematike (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Upravi za vode, Upravi za inspekcijske poslove, Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Komunalnoj policiji, Nacionalnom parku Skadarsko jezero, MUP-u, itd.). Pored nelegalne eksploatacije riječnih nanosa, od 2015. godine vrši se i regulacija vodotoka po Glavnom projektu regulacije rijeke Morače na dionici od ušća rijeke Sitnice u Botunu do Ponara.

U Rješenju o zonama sanitarne zaštite za izvorište Bolje Sestre i ograničenjima u zonama sanitarne zaštite, broj:060-327/08-02014-249 od 12.12.2008.g. izdatom od Uprave za vode, između ostalog je navedeno da je u užoj zoni sanitarne zaštite zabranjeno vađenje pijeska i šljunka iz aluviona Morače i iz glaciofluvijalnih sedimenata Grbavaca, na potezu od Lekića do Vukovačkog mosta, osim za potrebe regulacije riječnog toka. Na predmetnom području aktivnosti na regulaciji toka rijeke Morače vrše se od 2015. godine, međutim stanje terena navedeno u Geodetskom elaboratu mjerenja postojećeg stanja u trenutku početka izvođenja radova je odstupalo od stvarnog stanja na terenu te se u Regionalnom vodovodu smatra da bi do izrade inoviranog elaborata bilo potrebno uvesti moratorijum i na ove radove.

Regionalni vodovod je ovom problem dao veliki značaj i tokom 2018. godine na više sjednica Upravnog odbora razmatran je problem nelegalne eksploatacije u smislu mogućeg negativnog uticaja na izvorište RVS. Na sjednici održanoj 29.11.2018. godine donešeni su i posebni zaključci po ovom pitanju se:

1. zadužuje direktor Regionalnog vodovoda da pokrene Inicijativu kod Uprave za vode oko intenziviranja aktivnosti na sprečavanju nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska u cilju zaštite izvorišta Bolje Sestre kako bi se očuvao kvantitet i kvalitet vode koja se isporučuje korisnicima Crnogorskog primorja;
2. nalaže pokretanje inicijative za stavljanje moratorijuma na aktivnosti na regulaciji toka rijeke Morače na dionici od ušća rijeke Sitnice u Botunu do Ponara.

U decembru 2018. godine, po navedenim zaključcima, upućena je inicijativa ka Upravi za vode

Regionalni vodovod redovno vrši nadzor i obezbjeđenje neposredne zone sanitarne zaštite izvorišta, nadzor uže zone sanitarne zaštite izvorišta i u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima sprovodi aktivnosti na zaštiti izvorišta Bolje Sestre od početka svoga funkcionisanja. Takođe, sprovodi se i niz preventivnih aktivnosti, od redovnog čišćenja vodozahvata, do instaliranja automatskih stanica za praćenje pojedinih parametara koji daju indicije o kvalitetu vode, što je detaljnije objašnjeno u prethodnim poglavljima.

7.2 SARADNJA SA UNIVERZITETIMA I FAKULTETIMA U CRNOJ GORI I REGIONU

7.2.1 SARADNJA SA UNIVERZITETOM DONJA GORICA

Shodno potpisanom Memorandumu o saradnji, između Univerziteta Donja Gorica (u daljem tekstu UDG) i Regionalnog vodovoda, ove dvije institucije su tokom avgusta i septembra pripremale projektnu aplikaciju za prijavu na konkurs Ministarstva nauke za dodjelu granta za inovativni projekat. Kandidovani projekat za cilj ima dizajn i implementaciju sistema za monitoring parametara kvaliteta životne sredine u realnom vremenu. Sistem će biti zasnovan na jeftinoj Internet-of-Things (IoT) tehnologiji široko rasprostranjenoj na tržištu. Projektom je planirano kreiranje pilot sistema koji će biti namijenjen Regionalnom vodovodu. Posebno dizajnirana senzorska rješenja planiraju se postaviti u Malom Blatu blizini izvorišta Bolje Sestre, na vodozahtvatu kao i duž cijelog cjevovoda. Prikupljeni podaci bi mogli biti ponuđeni svim zainteresovanim stranama, a kao jedan od rezultata projekta biće formiranje Instituta (ili Centra) za vodne resurse koji će za cilj imati promociju i komercijalizaciju predmetnog rješenja, ali i ostale aktivnosti. Nosilac projekta na konkursu bio je Univerzitet Donja Gorica (zbog uslova koji podrazumjevaju upis u Registar inovativnih organizacija i sl. što Univerzitet već ispunjava), dok bi partner na projektu i korisnik proizvoda nastalog projektom bio Regionalni vodovod. Budžet projekta iznosi 99.280,00 eura, dok je odobreni iznos granta oko najviše 70% odnosno prema procjenama u budžetu projekta 69.280, 00 eura, dok preostali dio od 30.000 eura predstavlja obavezu nosioca projekta (UDG) i partnera na projektu (Regionalni vodovod). Na XVIII sjednici Upravnog odbora preduzeća održanoj 24.07.2018. godine u okviru tačke 11 donešen je zaključak koji glasi : „*Upravni odbor daje saglasnost za pokretanje inicijative za osnivanje Instituta za vodne resurse sa Univerzitetom Donja Gorica. Obavezuje se menadžment Regionalnog vodovoda da pripremi Protokol koji će zaključiti Regionalni vodovod i Univerzitet Donja Gorica na osnovu kojeg će se izraditi pravno-tehnički model za izradu osnivačkih akata Instituta, koji će nakon toga biti prezentovani Upravnom odboru i dostavljeni na saglasnost Vladi Crne Gore. Upravni odbor daje saglasnost za formiranje zajedničke prijave Regionalnog vodovoda i Univerziteta Donja Gorica na konkurs Ministarstva nauke za dodjelu granta za inovativni projekat i ovlašćuje direktora da za potrebe formiranja budžeta za navedeni inovativni projekat, donese odluku o visini sredstava koje će uložiti Regionalni vodovod kao sopstveno učešće u iznosu do maksimalno 20.000 eura, u zavisnosti od odobrenog granta od strane Ministarstva nauke*“. Nakon sprovedene evaluacije u dvije faze, dana 4.12.2018. godine obavješteni smo da je po rezultatima konkursa za dodjelu granta za inovativne projekte Regionalnog vodovoda u saradnji sa UDG jedan od dobitnika granta za projekat "Real-time environmental parameters monitoring system" RTEPMS. Do isteka roka za prijavljivanje na Konkurs za dodjelu grantova za inovativne projekte 2018-2020, koji je objavljen u julu ove godine, pristiglo je 29 prijava, koje su upućene na prvu fazu evaluacije, a koju su sprovodili međunarodni evaluatori, izabrani na osnovu posebnog Poziva za evaluatore sa precizno utvrđenim kriterijumima. Prag od 70 poena prešlo je 17 projektnih prijava, koje su potom upućene na drugu fazu evaluacije, čiji je fokus bio na inovativnosti, potencijalima za komercijalizaciju i konkurentnosti. Finalna evaluaciona komisija u sastavu od tri međunarodna eksperta sprovodila je drugu fazu, tokom koje su održani i intervjui sa kandidatima. UDG i Regionalnog vodovoda bili su među 17 odabranih kandidata i zajednički projekat je pozitivno ocjenjen od strane Komisije. Rok za realizaciju ovog projekta je 18 mjeseci, sa početkom od 01.01.2019. godine.

Pored ove konkretne aktivnosti između Regionalnog vodovoda i UDG planirana je saradnja i na drugim poljima, a svakaoko najznačajnije će biti osnivanje Centra za vodne usluge planirano za narednu godinu.

7.2.2 SARADNJA SA UNIVERZITETOM CRNE GORE

Regionalni vodovod je i u 2018. godini nastavio sa aktivnostima shodno Memorandumu o saradnji potpisanim sa Univerzitetom Crne Gore (u daljem tekstu UCG) krajem 2016. godine kada su, nakon uspješno sprovedenog konkursa, u 2017. godini najbolji studenti tehničkih fakulteta Crne Gore dobili jednogodišnje stipendije od strane Regionalnog vodovoda. Dodjela stipendija najboljim studentima uspješno je realizovana i u 2018. godini (po konkursu iz 2017. godine), pri čemu je mogućnost stipendiranja pružena ne samo studenatima tehničkih fakulteta već i studentima Ekonomskog fakulteta. Pored stipendiranja najboljih studenata Memorandum pretpostavlja i saradnju na drugim pitanjima koji su od interesa po obje institucije, pa su tako u prethodnom period razmatrani i definisani modeli buduće saradnje koji, između ostalog, obuhvataju: saradnju sa univerzitetskim jedinicama UCG pri izradi magistarskih i doktorskih radova, saradnju po pitanju pružanja konsultantskih usluga ekspertske kadrova UCG, predlog da Regionalni vodovod bude naučna baza za tehničke fakultete od naredne školske godine, saradnju po pitanju edukacije kadrova Regionalnog vodovoda i studenata i osoblja UCG u međusobnoj razmjeni znanja i iskustava uz podršku Centra izvrsnosti, saradnju na pripremi dokumentacije za povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte koji bi bili zajednička aktivnost UCG i Regionalnog vodovoda i dr.

Regionalni vodovod je od školske 2017/2018. godine naučna baza za studente, što znači da su studenti imali priliku da se u sklopu praktičnog dijela nastave upoznaju sa načinom funkcionisanja RVS i kompletnog preduzeća. U prethodnom periodu ovaj vid nastave organizovan je za studente Mašinskog fakulteta koji su nekoliko puta posjetili Regionalni vodovod. Konretizovanje saradnje sa ostalim fakultetima Univerziteta Crne Gore biće nastavljeno i u narednom periodu.

Sa aspekta odgovornosti prema životnoj sredini, Dekan Mašinskog fakulteta prof. dr Igor Vušanović i direktor Regionalnog vodovoda g. Goran Jevrić potpisali su ugovor o pružanju konsultantskih usluga Centra za kvalitet Mašinskog fakulteta za implementaciju sistema za upravljanje zaštitom životne sredine u redovno poslovanje Regionalnog vodovoda. Ovo je još jedna u nizu aktivnosti kojima se uspješno realizuje Memorandum o saradnji koji je potpisan između Univerziteta Crne Gore i Regionalnog vodovoda 2016. godine. Uvođenjem ovog sistema kvaliteta ISO 14001, postiže se smanjenje eventualnih negativnih učinaka na životnu sredinu, smanjenje rizika od ekoloških katastrofa, povećanje sposobnosti brze i efikasne intervencije, poboljšani ugled i stvaranje povjerenja kod društvene zajednice. Između ostalog i na taj način će ovo privredno društvo pokazivati brigu za zaštitu životne sredine, čime promoviše i potvrđuje privrženost društvenom odgovornom poslovanju.

Nažalost, zbog blokade žiro računa Regionalnog vodovoda u avgustu 2018. godine, tokom ove godine nije raspisan konkurs za dodjelu stipendija najboljim studentima, sa čim će se nakon stabilizacije poslovanja Regionalnog vodovoda svakako nastaviti.

7.2.3 UČEŠĆE REGIONALNOG VODOVODA U ORGANIZACIJI UNESCO KURSA

Krajem 2017. godine Regionalni vodovod, Rudarsko geološki fakultet iz Beograda, Građevinski fakultet iz Podgorice i Zavod za geološka istraživanja iz Podgorice potpisali su Memorandum o saradnji u kojem su definisane pitanja zajedničke saradnje u smislu podrške međunarodnom UNESCO kursu pod nazivom Karakterizacija i inženjering karstnih akvifera (eng.Characterization and Enginerring of Karst Aquifers - CEKA). Organizatori su Rudarsko-geološki fakultet univerziteta u Beogradu (Centar za hidrogeologiju karsta DHG) i Republički zavod za geološka istraživanja Republike Srpske iz Zvornika, a kurs je podržan i od strane : HET (Hydro-Electro System on Trebišnjica River) Trebinje, Bosnia & Hercegovina; Northern Arizona University, Flagstaff, AZ, USA; Karst Commission of the IAH (International Association of Hydrogeologists; IGRAC (International Groundwater Resources Assessment Centre), Delft, The Netherlands;

Edwards Aquifer Authority, San Antonio, Texas, USA. U periodu 2014-2017. učešće na kursu uzelo je 80 učesnika iz 21 zemlje svijeta.

Imajući u vidu značaj ovog kursa, promocije uspješnih tehničkih rješenja zahvata i korišćenja vode u karstu (kršu), među kojima je svakako i izvorište za regionalno vodnosnabdijevanje Crnogorskog primorja, ispitivanja karsta na području Crne Gore u okviru kurs CEKA su od 2018. godine podržale navedene institucije iz naše zemlje. Ovo će svim potpisnicima sporazuma donijeti benefite koji se konkretno za Regionalni vodovod ogledaju u dobijanju rezultata značajnih za ispitivanje uticaja podzemnih voda na kvalitet i izdašnost izvorišta Bolje Sestre, preispitivanje uspostavljenih zona sanitarne zaštite, dobijanju ekspertske pomoći od strane eminentnih profesora i institucija koje učestvuju na ovom kursu, ali i promovisanja samog sistema odnosno svih aspekata njegovog funkcionisanja- pravilnog upravljanja jednim kompleksnim i specifičnim sistemom koji nije bio zahtjevan samo u smislu izgradnje, već i zahtjeva upravljanje bazirano na stručnom rješavanju svakodnevnih izazova i blagovremeno reagovanje u smislu preventivnog otklanjanja mogućih rizika.

Shodno obavezama definisanim pomenutim Sporazumom, a u skladu sa zahtjevom organizatora Regionalni vodovod je pružio finansijsku, tehničku i podršku u ljudstvu za potrebe izvođenja određenih testova na izvorištu i ostalih aktivnosti planiranih za vrijeme održavanja petog po redu UNESCO kursa u Crnoj Gori u periodu od 29. do 31. maja 2018. godine. Za vrijeme dvodnevne posjete izvorištu Bolje Sestre, učesnici su se upoznali sa tehničkim karakteristikama sistema, tehničkim rješenjem koje je korišćeno prilikom izgradnje vodozahvata Bolje Sestre, a izvedeni su i testovi kojima su ispitivane karakteristike podzemnih voda u bušotini koja je u neposrednoj blizini izvorišta i njihovom uticaju na izvorište.

Prvog dana posjete polaznici kursa su, u pratnji vodećih inženjera Regionalnog vodovoda upoznati sa osnovnim karakteristikama sistema uz obilazak vodozahvata, postrojenja za proizvodnju vode i laboratorije za ispitivanje kvaliteta vode, nakon čega je prof. dr Zoran Stevanović održao predavanje i upozao studente sa istražnim radovima na izvorištu Bolje Sestre iz polja hidrogeologije uz interaktivni rad sa studentima kroz praktične vježbe. Sledećeg dana rađene su eksperimentalne vježbe na terenu nakon čega su predavanja održali eminentni eksperti iz oblasti karsta na svjetskom nivou prof. dr. Richard Parizek, sa Univerziteta u Pensilvaniji i dr Petar Milanović, profesor emeritus. Pored njih predavanja su držali i prof. dr Mićko Radulović sa Građevinskog fakulteta iz Podgorice, docent Milan Radulović takođe sa Građevinskog fakulteta iz Podgorice i prof. dr Dragan Milovanović sa Univerziteta u Beogradu. Prisutnima su dobrodošlicu poželjeli direktor Regionalnog vodovoda Goran Jevrić i Državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma Saša Radulović. Direktor preduzeća je uručena zahvalnica za doprinos i podršku Regionalnog vodovoda organizaciji kursa, čiji je Regionalni vodovod već tradicionalni partner. Zato ovdje ističemo da je Regionalni vodovod i u prethodnom periodu, prije formalnog pristupanja organizaciji kursa, bio domaćin istog događaja.

Kako je to definisano i u Sporazumu Rudarsko-geološki fakultet će:

- omogućiti besplatne konsultantske/savjetodavne usluge svog osoblja i drugih učesnika na kursu CEKA koji će se održavati u Crnoj Gori;
- u svim dokumentima koji se odnose na realizaciju kursa CEKA (promotivni materijal, izvještaji za UNESCO i medije i dr.) isticati ulogu i podršku ostalih potpisnika ovog sporazuma;
- na internet stranici Centra za hidrogeologiju karsta DHG objavljivati i održavati informacije o kursu CEKA i ulogu u istom i podršci koju su kursu dali potpisnici ovog sporazuma;
- obrađivati i dostavljati JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ rezultate svih testova koji su izvedeni tokom praktičnog rada i testova na području izvorišta Bolje Sestre;

- aktivno promovisati izvorište Bolje Sestre i na njemu primijenjena tehnička rješenja i organizaciju rada na naučnim i stručnim skupovima, u stručnim radovima i publikacijama i izvještajima za javnost i dr.

Slika br. 7.2.3.1: Učesnici UNESCO kursa na postrojenju Bolje Sestre

7.3 MEĐUNARODNA SARADNJA

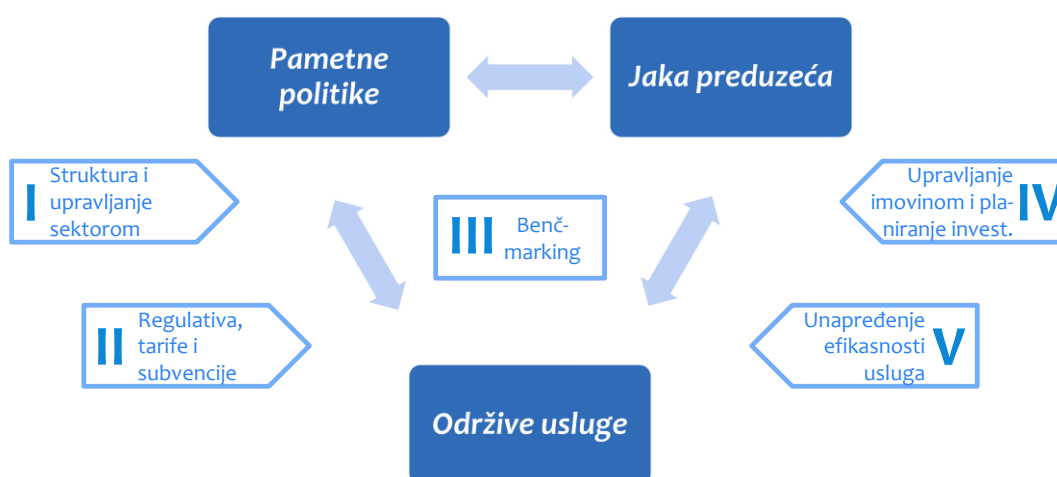
7.3.1. SARADNJA SA EVROPSKOM BANKOM ZA OBNOVU I RAZVOJ

Značaj saradnje koju Regionalni vodovod ima sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) je od presudnog značaja za razvoj ne samo preduzeća, već sektora vodosnabdijevanja u Crnoj Gori. EBRD vjeruje u održivost vizije razvoja Regionalnog vodovoda i tim povodom je tokom 2018. godine organizovano 5 zvaničnih sastanaka visokih zvaničnika EBRD iz Londona sa predstavnicima preduzeća, na kojim je data saglasnost i podrška realizaciji razvojnih projekata vrijednosti oko 25 miliona eura.

7.3.2 SARADNJA SA MEĐUNARODNIM UDRUŽENJEM VODOVODA U SLIVU RIJEKE DUNAV SA SJEDIŠTEM U BEČU

Jedna od najznačajnijih inicijativa na međunarodnoj saradnji jeste saradnja Regionalnog vodovoda sa vodovodnim preduzećima u regionu Dunava kroz Dunavski program za vode. Dunavski program za vode je inicijativa usmjerena na jačanje kapaciteta vodovodnih i kanizacionih preduzeća iz regiona Dunava, uz moto „pametne politike, jaka preduzeća, održive usluge“, a čije se aktivnosti zasnivaju na pet stubova (vidjeti sliku). Program zajednički predvode Svjetska banka i Međunarodna asocijacija vodovodnih preduzeća u slivu reke Dunav (eng. *International Association of Water Supply Companies in the Danube River Catchment Area - IAWD*), dok je sjedište programa u Beču.

Slika br. 7.3.2.1: Misija i stubovi Dunavskog programa za vode

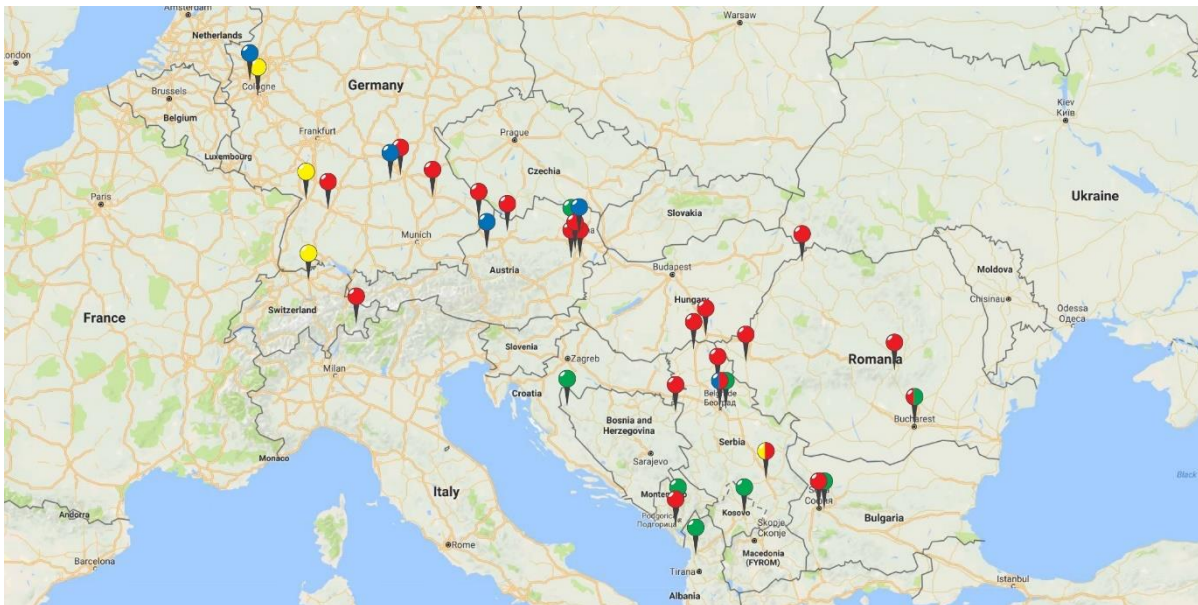
Prva faza Dunavskog programa za vode trajala je od 2013-2015. godine, a druga faza koja traje od 2016-2018. godine se trenutno privodi kraju. Osnovno finansiranje programa u obje faze omogućeno je podrškom Vlade Austrije, preko Ministarstva finansija Austrije. Zbog izuzetnog uspjeha programa, Vlada Austrije uveliko razmatra mogućnost da finansira i treću fazu Dunavskog programa za vode koja bi trajala od 2019-2021. godine.

Pored sredstava koje za program izdvaja Vlada Austrije, program finansijski podržavaju i druge Vlade iz Evrope, i to pre svega Vlada Nemačke i Vlada Švajcarske, svaka preko svojih organizacija zaduženih za saradnju na jačanju kapaciteta lokalnih partnera. Finansijska sredstva koja su obezbeđena podrškom navedenih vlada omogućila su da se puno toga uradi u sektoru vodovoda i kanalizacije u regionu Dunava i danas postoji nezapamćen nivo saradnja između mnogobrojnih vodovodnih i kanalizacionih preduzeća, njihovih udruženja i drugih zainteresovanih strana koje su sve okupljene oko Dunavskog programa za vode.

Regionalni vodovod je upravo jedno od tih preduzeća koja aktivno učestvuju u aktivnostima Dunavskog programa za vode od samog početka, a u više navrata je bio i okosnica prelomnih aktivnosti na jačanju kapaciteta vodovodnog i kanalizacionog sektora u regionu Dunava.

Regionalni vodovod je od 2017. godine i punopravni član Međunarodnog udruženja vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD) koji koordinira Dunavskim programom, a koje je neprofitno udruženje vodovodnih i kanalizacionih preduzeća i drugih zainteresovanih strana u regionu Dunava. Misija IAWD je da pomogne vodovodnim i kanalizacionim preduzećima i zaposlenima u tim preduzećima da ispune svoju dužnost formiranja bezbjednog i dobro organizovanog ciklusa urbanih voda i da obezbjede da njihovi potrošači imaju pristup vodi koja je sigurna i bez opasnosti po potrošače. Da bi se ovo postiglo, IAWD smatra da kvalitet vode Dunava i njegovih pritoka mora biti zaštićen kako radi današnjih, tako i radi budućih generacija.

Slika 7.3.2.2: Mapa članova udruženja IAWD

7.3.3 BENČMARKING PREDUZEĆA U REGIONU DUNAVA

Još od 2014. godine, kada su nakon perioda planiranja otpočele aktivnosti na implementaciji Dunavskog programa za vode, Regionalni vodovod učestvuje u aktivnostima na jačanju sopstvenih kapaciteta, ali i na stalnom jačanju centralnog stuba Dunavskog programa za vode. Ovo je omogućeno učešćem Regionalnog vodovoda u programu benčmarkinga vodovodnih i kanalizacionih preduzeća koji se sprovodi po metodologiji Evropske benčmarking sadaranje (EBC – *European Benchmarking Cooperation*). Tokom prethodna dva ciklusa Dunavskom programa za vode, Regionalni vodovod je aktivno učestvovao u programu benčmarkinga za vodovodna i kanalizaciona preduzeća EX-YU prostora (platforma za jugoistočnu Evropu) Tokom 2017. Regionalni vodovod je učešće nastavliko kroz napredni program, u odnosu na početni standardni nivo tokom 2014., 2015., i 2016. godine, što je slučaj i sa 2018. godinom. Znači, shodno planovima Regionalni vodovod je tokom 2018. godine učestvovao u ovom programu i u avgustu 2018. godine završeno je prikupljanje podataka-performansi rada koji su prosleđeni na obradu EBC-u, a dobijanje izvještaja od strane EBC se očekuje u januaru ili februaru 2019. godine. Na taj način dobiće se informacija o uporednim podacima prethodnih i tekućoj godini, što predstavlja dobar pokazatelj unapređenja rada iz godine u godinu. Pored toga preduzeće dobija i informaciju gdje se po učinku i organizaciji rada nalazi u odnosu na druga preduzeća koja posluju pod istim ili sličnim uslovima. Kroz učešće u ovom i sličnim projektima postiže se unaprijeđenje mjerenja performansi rada preduzeća, identifikacija oblasti za poboljšanje i vremensko praćenje unapređenja učinka kroz vrijeme.

7.3.4 Konferencija „Vizija održivog upravljanja vodnim resursima u XXI vijeku“

Kao što je konstatovano i u prošlogodišnjem izvještaju o radu, Regionalni vodovod se u oktobru 2017.godine priključio i novoformiranoj Dunavskoj platformi za benčmarking vodovodnih i kanalizacionih preduzeća. koja će, po pretpostavkama, okupiti predstavnike najmanje 17 zemalja Evrope. Zbog izuzetnog doprinosa Regionalnog vodovoda u prethodnom periodu, na predlog koordinatora programa, Regionalni vodovod je kandidovan za domaćina prve (početne) radionice Dunavske platforme.

Radionica je održana u periodu od 21. do 23. marta na Žabljaku, a skup je nosio naziv „Vizija održivog upravljanja vodnim resursima u XXI vijeku“. Pored tema koje su u direktnoj vezi sa Dunavskim programom skup na Žabljaku je bio odlična prilika za razmjenu iskustava po drugim važnim temama koje se tiču ovog sektora, pa je tako u oficijalnom dijelu skupa koji je održan dana 22.marta bilo riječi o izazovima koje nosi predstojeće otvaranje poglavlja 27, transformaciji i agregaciji preduzeća i dr. Skup je otvorio Državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, gospodin Saša Radulović, a pored njega gostima su dobrodošlicu poželjeli: predsjednik Opštine Žabljak, gospodin Veselin Vukićević, koordinatorski Dunavskog programa za vode i teh. rukovodilac IAWD, gospodin Philip Weller, vođa Dunavskog programa ispred Svjetske banke, gospođa Patricia Lopez, izvršni direktor Aqua Publica Europea (evropske asocijacije javnih vodovodnih operatera), gospodin Milo Fiasconaro i direktor Regionalnog vodovoda, gospodin Goran Jevrić. Skupu koji je trajao tri dana prisustvovali su predstavnici preduzeća i institucija iz 14 zemalja.

Ovo je bila odlična prilika za sva komunalna preduzeća i institucije koje se bave ovom problematikom da kroz iskustva drugih zemalja i povezivanje sa preduzećima čija djelatnost je u vezi sa ovom oblašću ostvare benefite, jer je pored benčmarkinga bilo i drugih značajnih tema za čitav komunalni sektor.

Svi učenici skupa, kojih je bilo preko 80, su bili veoma zadovoljni organizacijom skupa i temama koje su tom prilikom razmatrane. Koordinator Dunavskog programa za vode, Philip Weller, je konstatovao da je događaj bio prilika da se razmjene pozitivna iskustva upravljanja i dobre prakse, koje drugi sada mogu iskoristiti u svom poslovnom okruženju.

Ukoliko želimo na jednom mjestu sumirati sve impresije nakon ove konferencije, onda se može reći da je glavna poruka bila da od načina na koji koristimo vode, odnosno upravljamo komunalnim sistemima, zavisi naša budućnost i budućnost naše djece.

Slika br. 7.3.4.1: Konferencija „Vizija održivog upravljanja vodnim resursima u XXI vijeku“

Iz navedenog se može vidjeti da značaj zalaganja Regionalnog vodovoda na unapređenju sektora voda prevazilazi ne samo okvire crnogorskog primorja i okvire cele Crne Gore, već značajno prevazilazi i okvire Zapadnog Balkana.

7.3.5 ČLANSTVO U AQUA PUBLICA EUROPEA (APE)

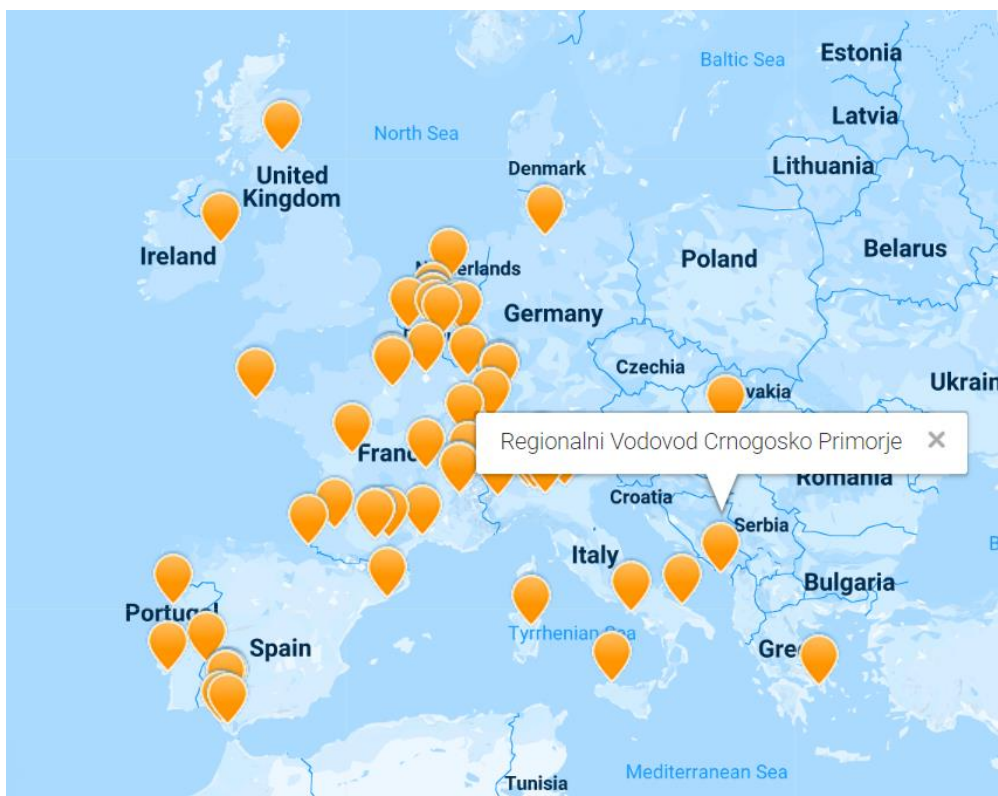
Regionalni vodovod je u junu 2018. godine je zvanično primljen u članstvo Aqua Publica Europea (APE) sa sjedištem u Briselu, tokom sjednice upravnog odbora APE koja je održana 14. i 15. juna 2018. godine u prostorijama Budimpeštanskog vodovoda. Regionalni vodovod je ujedno prvo preduzeće u članstvu APE koje se nalazi izvan aktuelnih granica Evropske unije.

Značaj članstva Regionalnog vodovoda u APE pokazuje se u tome što, pored sticanja znanja o najsavremenijim tehnološkim rješenjima u sektoru, omogućava da se prate evropska iskustva i afirmiše značaj javnog upravljanja vodom, koja je za Crnu Goru dobro od najvišeg strateškog značaja.

Aqua Publica Europea (APE) je evropska neprofitna asocijacija javnih vodovodnih i kanalizacionih preduzeća, sa sedištem u Briselu. Osnovni cilj APE jeste ujedinjenje javnih vodovodnih i kanalizacionih preduzeća iz Evrope, kao i drugih zainteresovanih strana, radi promocije javnog upravljanja vodom, kako na nivou Evrope, tako i na međunarodnom nivou.

Članovi APE su javna vodovodna i kanalizaciona preduzeća iz država Evrope, kao i njihova udruženja. Najveći broj članica APE dolazi iz država Evropske unije, uključujući tu i značajan broj vodećih evropskih gradova (Brisel, Pariz, Budimpešta, Barselona, Atina, Hamburg, Milan, Dablin, itd), a zbirno članovi APE snabdjevaju više od 70 miliona stanovnika Evrope. I pored toga što se radi o relativno mladom udruženju koje je osnovano pre tačno 10 godina, snaga udruženja se ogleda u rastućem, ali već impozantnom članstvu.

Slika 7.3.5.1: Mapa članova udruženja Aqua Publica Europea

Razlozi za brzi rast članstva APE leže u promociji održivih rješenja u vodovodnom i kanalizacionom sektoru koja služe preventivno javnom interesu, a ne privatnim interesima pojedinih korporacija. Aktivnosti APE su fokusirane na sledeće tri oblasti:

- 1) javno upravljanje vodnim uslugama uz održivo finansiranje ovih sektora;
- 2) transparentna i prihvatljiva usluga vodosnabdevanja i upravljanja otpadnim vodama uz obezbeđenje sigurnosti i kvaliteta vodosnabdijevanja;
- 3) Efikasno upravljanje u cilju održivosti zaštite životne sredine;

Zbog svog renomea i ekspertiza koje posjeduje, APE ima važnu ulogu u procesu donošenja odluka Evropske Komisije o direktivama koje se tiču voda, vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama.

Realizaciju saradnje između svojih članova kojom se obezbjeđuje ostvarivanje ciljeva udruženja, APE naročito postiže preko programa „APE Water Erasmus“ kojim se kroz razne platforme, ali i kroz direktnu razmjenu osoblja između preduzeća, ojačavaju kapaciteti javnih vodovodnih operatera i razvija, i među članovima dijeli, poslovna kultura upravljanja u oblasti vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda.

Dopinos koji Regionalni vodovod kroz različite projekte i aktivnosti daje kompletnom sektoru voda na nivou Crne Gore, Zapadnog Balkana i Dunavskog regiona, pa čak i na nivou cele Evrope, prepoznat je od strane mnogobrojnih međunarodnih organizacija. Ipak, najvažnije je da ovaj doprinos bude prepoznat u samoj Crnoj Gori, a što nije tako lako postići kao što bi se to moglo činiti.

Sve navedene aktivnosti u kojima Regionalni vodovod učestvuje imaju za cilj da promovišu i omoguće napredak u sektoru vodnih usluga u Crnoj Gori, a koje predstavljaju osnov za cjelokupan razvoj društva.

7.4 SARADNJA SA MINISTARSTVOM PRAVDE

Ministarstvo Pravde Crne Gore i Regionalni vodovod zaključili su dana 4.6.2015. godine Sporazum o poslovnoj saradnji u cilju izvršenja kazne rada u javnom interesu.

U izvještajnom periodu dva lica su izvršavala kaznu rada u javnom interesu u Regionalnom vodovodu sa ukupnim fondom od 260 radnih časova. Lica su obavljala poslove predviđene potpisanim ugovorom kao što su: čišćenje objekata, košenje, uklanjanje šteta i sl.

7.5. SARADNJA SA ORGANIMA ZADUŽENIM ZA IZRADU PLANSKE I PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

Kao i u prethodnim periodima, u izvještajnom periodu odvijala se saradnja sa organima zaduženim za izradu planske dokumentacije: Ministarstvom održivog razvoja i turizma i nadležnim sekretarijatima opština. U okviru izrade planske dokumentacije dostavljani su podaci o RVS, kao i mišljenja na planska dokumenta u različitim fazama izrade.

Na zahtjeve nadležnih organa, dostavljani su podaci o objektima i cjevovodu RVS, kao i urbanističko tehnički uslovi i opšti posebni uslovi priključenja na RVS, i mišljenja za potrebe izrade planske dokumentacije i usklađivanja koncepcija vodosnabdjevanja pojedinih područja Crnogorskog primorja sa postojećim i planiranim strukturama regionalnog vodovodnog sistema. Kao i ranije, po prethodnom Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata tako i po važećem, najredovnije se dostavljala na mišljenje planska dokumentacije iz opština Bar, Budva i Tivat.

Od izgradnje RVS-a ovo preduzeće nastoji da očuva cjevovode i objekte ovog sistema od eventualnog oštećenja trećih lica u postupku izrade planova, projektne dokumentacije i u toku gradnje.

Rješenjem Uprave za vode Crne Gore br 060-327/08-02014-249 od 12.12.2008. uspostavljen je pojas zaštite oko glavnog cjevovoda RVS. Na osnovu ovog rješenja „sve obaveze, ograničenja i zabrane proistekle iz ovog rješenja i ostalih zakonskih propisa koji se odnose na ovu oblast kao i sprovođenje sanitarnih i preventivnih mjera su u obavezi investitora”, odnosno Regionalnog vodovoda.

Na osnovu Pravilnika o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite i ograničenjima u tim zonama („Sl. list CG“ 66/09), član 32 „Pojas sanitarne zaštite određuje se oko glavnih cjevovoda i u zavisnosti od konfiguracije terena iznosi po 2 m od osovine cjevovoda sa obje strane. U pojasu zaštite nije dozvoljena izgradnja objekata, postavljanje uređaja i vršenje radnji koje na bilo koji način mogu zagaditi vodu ili ugroziti stabilnost cjevovoda.”

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“ br 64/2017, 44/2018) poboljšano je regulisanje zaštite RVS u okviru sve tri faze planiranja, projektovanja i gradnje i to Član 29 - Revizija planskog dokumenta, Član 74 - Izdavanje urbanističko tehničkih uslova, Član 81 i 82 - Revizija glavnog projekta

Zaštita RVS se nastoji poboljšati i na način da ovo preduzeće prilikom davanja mišljenja na plansku dokumentaciju i urbanističko tehničke uslove striktno zahtijeva da se u urbanističko tehničkim uslovima unesu sljedeći navodi: „U daljoj projektnoj dokumentaciji potrebno je navesti da je izvođenje radova u zaštitnom pojasu cjevovoda i objekata RVS za Crnogorsko primorje moguće jedino u prisustvu predstavnika tog preduzeća“.

Evidentna je činjenica da je najveći broj zahtjeva za mišljenje na planske dokumente, urbanističko tehničke uslove, i po važećem i po prethodnom Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata dostavljan od opština Bar, Budva, Tivat.

Mišljenja na projektnu dokumentaciju su dostavljana revidentskim kućama u postupku revizije projekne dokumentacije.

7.6. SARADNJA SA PRIVREDNOM KOMOROM CRNE GORE

U posljednjem kvartalu 2015. godine oformljen je Odbor udruženja komunalne privrede pri Privrednoj komori Crne Gore. Predstavnik Regionalnog vodovoda izabran je kao stalni član odbora, koji se intenzivno baviti problemima prisutnim u komunalnom sektoru.

U 2018. godinu fokus je, kao i prethodnih godina, bio na unaprijeđenju poslovnog ambijenta komunalnog sektora, praćenju i unaprijeđenju zakonske regulative vezane za komunalni sektor, kao i saradnja sa državnim organima kao donosiocima odluka.

S Obzirom na potencijale izvorišta Bolje Sestre i mogućnost korišćenja kapaciteta izvorišta u komercijalne svrhe, ovo preduzeće je od 2015. godini bilo u stalnoj komunikaciji sa Privrednom komorom Crne Gore, kako bi se pronašli pouzdani partneri na ovim projektima.

Tokom 2018. godine direktor Regionalnog vodovoda izabran je za člana Upravnog odbora Privredne komore, a predstavnik Regionalnog vodovoda u Odboru udruženja komunalne privrede za predstavnika tog Odbora u Skupštini Privredne komore.

8. REALIZACIJA PLANA JAVNIH NABAVKI

Plan javnih nabavki za 2018. godinu je usvojen od strane Upravnog odbora dana 28.12.2017. godine Odlukom br. 01-17/17025/3 i tokom godine je pretrpio tri izmjene koje su odobrene Odlukama Upravnog odbora br. 18-605/2 od 27.02.2018. godine, 18-2622/4 od 24.07.2018. godine i 18-4775/4 od 29.11.2018. godine. Relativno veći broj izmjena i dopuna Plana javnih nabavki za 2018. godinu u odnosu na prethodne godine, korespondira sa preporukom Državne revizorske institucije da je veći broj izmjena Plana javnih nabavki adekvatniji pristup prilikom realizacije javnih nabavki tokom godine, u odnosu na, do sada, konzervativan pristup koji je JP sprovodilo, a koji se odnosi na konzistentnost i punu transparentnost svih planiranih javnih nabavki i budućih aktivnosti koje su predstavljane u Planu već na samom početku godine, pri čemu je akcenat bio stavljen upravo na potrebi da se izmjene Plana vrše u što je moguće manjoj mjeri. Tokom 2018. godine izmjene i dopune Plana su se prevashodno odnosile na redukciju opsega planiranih javnih nabavki zbog blokade računa izazvane presudom Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa kompanijom „Strabag“ AG. Tako je od ukupnog iznosa od 4.032.000 € planiranog početkom 2018. godine, Plan redukovan na iznos 1.479.400 €. Usljed očekivanog ukidanja blokade računa JP-a prije kraja 2018. godine, izmjena, odnosno redukcija Plana izvršena krajem novembra 2018. godine, nije obuhvatila sve planirane razvojne projekte, koje je eventualno trebalo zaustaviti. Usljed činjenice da se nisu ostvarile očekivane prognoze o ukidanju blokade računa do kraja godine, ispostavilo se da je i konačno planirani iznos za javne nabavke koji je trebalo da se realizuje u 2018. godini, veći od iznosa koji je stvarno realizovan.

Sprovođenje Zakona o javnim nabavkama u JP-u tokom 2017. i 2018. godine je bilo predmet eksternih kontrola nadležnih državnih organa.

U skladu sa Strateškim planom rada unutrašnje revizije za period 2017 - 2019. godine sa Godišnjim planom za 2018. godinu, a na osnovu potpisanog Sporazuma sa Regionalnim vodovodom, br. 13-7/39 od 09.10.2015. godine, Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva održivog razvoja i turizma je, po nalogu Ministra, izvršilo „Ad hoc“ reviziju sistema javnih nabavki u Regionalnom vodovodu. Revizija je obuhvatila cjelokupan proces javnih nabavki od dana usvajanja Plana do realizacije, za sve postupke tokom 2017. godine kao i dio nabavki zaključno sa 30.06.2018. godine. Predmet revizije bila je dokumentacija koja obuhvata proces nabavke roba, usluga i ustupanja radova. Tokom revizije provjerena je formalno - pravna ispravnost pomenute dokumentacije koja prati sam proces nabavke i ugovaranja određenih roba, usluga i izvođenja radova u skladu sa procedurama Zakona o javnim nabavkama. Pregledom dokumentacije, provjerom na licu mjesta i testiranjem unutrašnjih kontrola zaključeno je da sistem javnih nabavki funkcioniše na adekvatan način, ali da je radi efikasnosti obavljanja poslova nabavki potrebno izvršiti izvjesno unaprjeđenje procedura u cilju dodatnog podizanja nivoa sprovođenja Zakona. S tim u vezi u sačinjenom Izvještaju o reviziji sistema javnih nabavki br. 118-152/32 od 04.10.2018. godine konstatovano je sljedećih 5 preporuka, uz koje se daju i odgovarajući komentari:

P-1. Poslove službenika za javne nabavke predviđene Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Javnom preduzeću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (br. 18-242/10 od 24.07.2018. godine) prilagoditi članu 58 Zakona o javnim nabavkama gdje isti sprovodi postupak nabavke iz člana 29 i 30 istoimenog zakona.

Komentar: Odgovarajuće izmjene Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojima je, u okviru poslova Specijaliste za nabavke, uklonjena obaveza sprovođenja šoping postupka javne nabavke, a propisana obaveza sprovođenja postupaka nabavki male

vrijednosti i hitnih nabavki, je izvršena na sjednici Upravnog odbora od 10.01.2019. godine, čime je ova preporuka realizovana.

P-2. Nastaviti sa započetim aktivnostima stručnog usavršavanja zaposlenih. Stručno usavršavanje kadrova iz oblasti javnih nabavki kao i iz drugih profesionalnih kategorija, predstavljaće snažnu podršku dobrom organizacionom funkcionisanju zaposlenih u Javnom preduzeću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“.

Komentar: Kontinuirana obuka i stručno usavršavanje zaposlenih na poslovima javnih nabavki, kao i u drugim profesionalnim djelatnostima važnim za funkcionisanje preduzeća, predstavlja permanentnu aktivnost u JP, te može se konstatovati da je preporuka realizovana.

P-3. Javno preduzeće „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ treba da u skladu sa članom 13 tačka 12 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore“ br. 73/08, 20/11, 30/12, 34/14) donese interno uputstvo za sprovođenje javnih nabavki.

Komentar: Na sjednici Upravnog odbora JP od 08.02.2019. godine, usvojeno je Uputstvo za sprovođenje javnih nabavki, čime je ova preporuka realizovana. Usvojeno Uputstvo je zasnovano na već normiranim obavezama koje proizilaze iz odredbi Zakona o javnim nabavkama i podzakonskih akata, te samo formalizuje procedure koje se, u svakom slučaju, redovno i već duži period sprovode u poslovanju JP.

P-4. U internom pravilniku o nabavkama male vrijednosti tačno opisati/navesti postupak javne nabavke male vrijednosti koje će se realizovati direktnim prihvatanjem predračuna/profakture sa jasno naznačenom visinom procijenjene vrijednosti sa uračunatim PDV-om u zavisnosti od predmeta nabavke-robe usluge ili radova.

P-5. Regulisati objavljivanje postupka javne nabavke male vrijednosti na internet stranici Javnog preduzeća „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ kako bi se primijenilo načelo transparentnosti postupka javne nabavke.

Komentar: Izmjenama Pravilnika o nabavkama male vrijednosti koje su usvojene na sjednici Upravnog odbora održanoj 10.01.2019. godine, definisane su procedure kojima se opisuje postupak javne nabavke male vrijednosti koji se realizuje direktnim prihvatanjem predračuna/profakture sa naznačenom visinom procijenjene vrijednosti predmeta nabavke, kao što je izvršeno i regulisanje obaveze objavljivanja postupaka nabavki male vrijednosti na internet stranici JP. S tim u vezi, odgovarajuća praksa objavljivanja postupaka nabavke male vrijednosti je bila uspostavljena i ranije i postupci nabavki male vrijednosti koji se odnose na javno prikupljanje ponuda su bili objavljivani na internet stranici preduzeća (<http://www.regionalnivodovod.me/dokumenti/javne-nabavke.html>) znatno prije formalnog usvajanja izmjena Pravilnika o nabavkama male vrijednosti.

Dana 17.10.2018. godine inspektor Uprave za inspekcijske poslove, Odsjeka za inspekciju za javne nabavke, je izvršio inspekcijski nadzor i kontrolu primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama. Posebna pažnja je bila posvećena kontroli sprovođenja odredbi Zakona koje se tiču objavljivanja Plana javnih nabavki, Izvještaja o sprovedenim javnim nabavkama, Izvještaja o kršenju antikorupcijskih pravila, evidentiranja postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora o javnim nabavkama. Pored toga, analiziran je i način sprovođenja svih otvorenih postupaka javne nabavke tokom 2018. godine, kao i primjena Pravilnika o nabavkama male vrijednosti i Pravilnika o hitnim nabavkama, Shodno Zapisniku o izvršenom inspekcijskom nadzoru br. 02010/2018-53 od 17.10.2018. godine, nije identifikovano ni jedno kršenje Zakona.

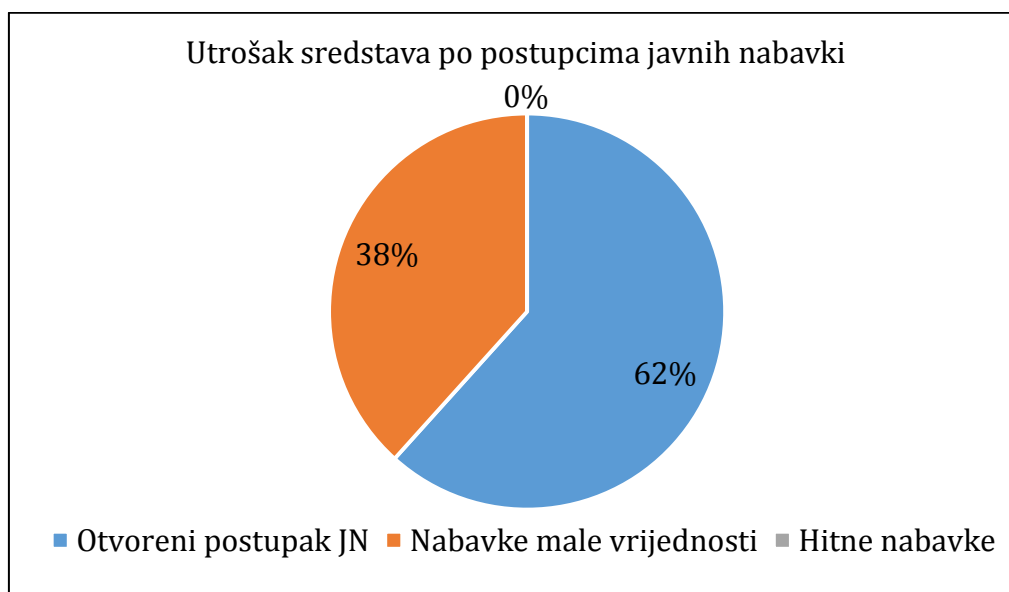
Tokom 2018. godine započeta je realizacija trećeg tenderskog postupka za povezivanje opštine Herceg Novi na RVS, kao najvažnijeg razvojnog projekta koji je bio planiran u ovoj godini. Nakon

dva tenderska postupka koji su okončani u prethodnom periodu bez izbora izvođača radova, jer u oba postupka nije bila dostavljena ni jedna ispravna ponuda, očekivalo se da će treći tenderski postupak biti konačno uspješan. Međutim, neočekivanom odlukom Apelacionog suda Crne Gore koja je rezultovala kasnijom blokadom računa JP-a, menadžment preduzeća je bio prinuđen da obustavi postupak javne nabavke zbog nemogućnosti obezbjeđenja finansijskih sredstava za ovu nabavku, jer bi se eventualnim finansiranjem ovog ugovora ugrozilo obavljanje osnovne djelatnosti vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja. Imajući u vidu da su u drugoj polovini 2018. godine započete aktivnosti na realizaciji kreditne podrške Evropske banke za obnovu i razvoj za realizaciju, kao prioritetnog, povezivanja opštine Herceg Novi na RVS, te da je Vlada Crne Gore predvidjela u Zakonu o budžetu za 2019. godinu izdavanje državnih garancija za ovaj projekat u iznosu od 12 miliona eura, za očekivati je da se već tokom 2019. godine nastavi sa aktivnostima po pitanju ovog razvojnog projekta, uključujući i zaključenje ugovora o građenju.

Bitnu karakteristiku implementacije Plana javnih nabavki za 2018. godinu predstavlja i okolnost da su praktično sve aktivnosti JP-a po pitanju implementacije postupaka javnih nabavki zaustavljene blokadom računa od 14.08.2018. godine, s obzirom na činjenicu da Zakon o javnim nabavkama predviđa da za svaki postupak javne nabavke, Naručilac prethodno mora imati obezbijedena finansijska sredstva. Tako je obustavljena realizacija ne samo razvojnih projekata, već je ugroženo i funkcionisanje RVS-a, imajući u vidu nemogućnost izbora izvođača radova na održavanju tehničkih komponenti sistema, zaustavljanje izbora dobavljača roba od kojih zavisi operativan rad sistema, kao i blokada realizacije usluga koje su neophodne za redovan rad preduzeća. Iz tog razloga se izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki za 2018. godinu u suštini svodi na izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki za nepunih 8 mjeseci 2018. godine.

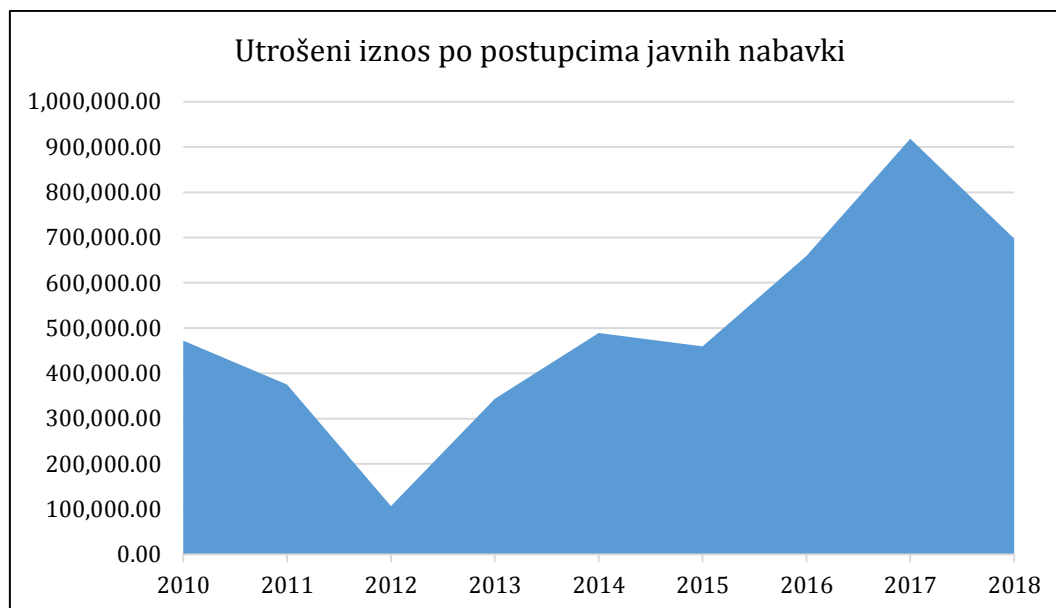
Tokom 2018. godine (do 14.08.2018. godine) uspješno je sprovedeno 13 otvorenih postupaka javne nabavke, ukupne vrijednosti od 430.330,92 eura, koji su rezultovali zaključenjem ugovora. Pravilnikom o nabavkama male vrijednosti je realizovano ukupno 267.439,95 eura. Imajući u vidu da nije bilo realizacije postupaka shodno Pravilniku o sprovođenju hitnih nabavki, može se konstatovati da je Plan javnih nabavki bio dobro koncipiran i pravovremeno realizovan.

Grafik 8.1 : Utrošak sredstava po postupcima javnih nabavki u 2018. godini

Ukupna vrijednost realizovanih javnih nabavki u 2018. godini iznosi 697.770,87 eura.

Grafik 8.2: Utrošeni iznos po postupcima javnih nabavki u periodu 2010 – 2018. godine

U 2018. godini sprovedeni su sljedeći značajniji postupci javne nabavke (otvoreni postupci javne nabavke i značajnije nabavke male vrijednosti):

1. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku usluga izrade Glavnog projekta cjevovoda na dionici Prekidna komora Prijedor - Lastva Grbaljska. Kako je u toku izrada Glavnog projekta saobraćajnog buleva u okviru kojeg se, po posebnom ugovoru sa projektantom buleva, projektuje i cjevovod na dionici Lastva Grbaljska – Tivat, u cilju povezivanja ovog cjevovoda od Lastve Grbaljske sa Prekidnom komorom Prijedor, raspisan je Otvoreni postupak javne nabavke po kojem je ugovor, vrijednosti 24.200 €, dodijeljen ponuđaču „Hidrogis system“ d.o.o. Podgorica. Ugovor je u fazi realizacije.
2. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku usluga izrade Idejnog projekta infrastrukture za izvoz vode putem tankera nosivosti do 300.000 t. Realizacijom ovog ugovora stvorice se preduslovi za izgradnju cjevovoda i prateće infrastrukture za izvoz vode putem velikih tankera, koji se zbog tehničkih ograničenja ne mogu vezati u Luci Bar. Ugovor, vrijednosti 21.600 €, je u fazi realizacije i dodijeljen je ponuđaču „Nik com“ d.o.o. Nikšić.
3. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku putničkih vozila po principu staro za novo. Ugovor je dodijeljen ponuđaču „Alliance“ d.o.o. Podgorica za iznos od 35.000 €. Realizacijom ugovora uspješno su zamijenjena 3 vozila, starosti 10 godina, sa novim vozilima.
4. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku manjih građevinsko-zanatskih radova na adaptaciji upravne zgrade u Budvi. Ugovor, vrijednosti 63.216,02 € zaključen je sa ponuđačem „Adi invest“ d.o.o. Nikšić. Ugovor je uspješno realizovan.
5. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku usluga servisa hlorne stanice na rezervoaru Đurmani. Usluge su izvršene od strane ponuđača „ETG grupa“ d.o.o. Podgorica, kao ovlaštenog servisera opreme proizvođača „Grundfos“ za teritoriju Crne Gore, za iznos od 19.834,20 €. Ugovor je uspješno realizovan.
6. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku usluga mobilne telefonije. Tenderska dokumentacija je podrazumijevala zaključenje okvirnog sporazuma na dvije godine, kako bi se obezbijedila niža ukupna cijena za usluge. Ugovor za drugu godinu primjene

- okvirnog sporazuma, vrijednosti 12.500,00 €, zaključen sa ponuđačem „Mtel“ d.o.o. Podgorica, se uspješno realizuje.
7. Otvoreni postupak javne nabavke usluga ustupanja zaposlenih. Ugovor je dodijeljen „Aztek“ d.o.o. Budva, na iznos od 83.000 €, od čega provizija agencije za ustupanje zaposlenih iznosi 3.049,20 € (sa PDV), dok ostatak pripada ustupljenim zaposlenima na ime bruto naknada za rad. Ugovor je uspješno realizovan.
 8. Otvoreni postupak javne nabavke usluga nabavke avio karata i usluga rezervacije hotela i restorana, vrijednosti 35.000 €, ugovorom je dodijeljen ponuđaču „Marco Polo travel agency“ d.o.o. Podgorica. Ugovor se uspješno realizuje.
 9. Otvoreni postupak javne nabavke usluga revizije finansijskih izvještaja JP-a za fiskalnu 2015, 2016 i 2017. godinu za potrebe međunarodnih finansijskih institucija je rezultovao zaključenjem Okvirnog sporazuma sa ponuđačem „Deloitte“ d.o.o. Podgorica. Ugovor za reviziju fiskalne 2016. godine je zaključen na iznos od 9.075 €.
 10. Otvoreni postupak javne nabavke usluga ispitivanja kvaliteta vode za piće. Ugovor, vrijednosti 32.500 €, dodijeljen je J.Z.U Dom zdravlja Bar, kao ovlaštenoj i akreditovanoj instituciji za ove poslove u Crnoj Gori. Ugovor se uspješno realizuje.
 11. Otvoreni postupak javne nabavke usluga servisa vozila, vrijednosti 14.500 €, ugovorom je dodijeljena ponuđaču „Alliance“ d.o.o. Podgorica. Realizacija ugovora je u toku.
 12. Otvoreni postupak javne nabavke radova na održavanju hidro-mašinske opreme u postrojenjima RVS. Ugovor, vrijednosti 69.841,20 €, zaključen je sa ponuđačem „Indel inženjering“ d.o.o. Podgorica. Realizacija ugovora je u toku i dio ugovorenog iznosa će biti utrošen na nabavku rezervnih djelova i opravku uočenih nedostataka, a ostali dio tog iznosa će se utrošiti u skladu sa potrebama planskog i interventnog održavanja hidro-mašinske opreme.
 13. Otvoreni postupak javne nabavke za nabavku i održavanje štampač/skener/fotokopir aparata. Postupak je realizovana kroz dvije partije, pri čemu su oba ugovora dodijeljena ponuđaču „Šćepanović“ d.o.o. Podgorica. Ugovor za nabavku štampač/skener/fotokopir, vrijednosti 2.964,50 €, je uspješno realizovan, dok je ugovor za održavanje, vrijednosti 7.000 € u fazi realizacije.
 14. Nabavka hlora, vrijednosti 10.000 €, ugovorom je dodijeljena ponuđaču „PDG Professional Development Group“ d.o.o. Podgorica. Ugovor se uspješno realizuje.
 15. Nabavka usluga dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije objekata, vrijednosti 5.989,50 €, ugovorom je dodijeljena ponuđaču „Slavisan DDD“ d.o.o. Podgorica. Realizacija ugovora je u toku.
 16. Nabavka radova na čišćenju vodoizvorišta Bolje Sestre i inspekciji podvodnih vodova koji su postavljeni po dnu Malog Blata i Skadarskog jezera. Realizacijom ugovora vodoizvorište Bolje Sestre je blagovremeno pripremljeno za period povećane eksploatacije vode tokom trajanja ljetnje turističke sezone, dok je povodom stanja podvodne infrastrukture kojom upravlja JP u dužini od oko 8 km, sačinjen poseban izvještaj. Ugovor za obje partije je dodijeljen ponuđaču „Hidromont inženjering“ d.o.o. za ukupan iznos od 12.697,74 €.
 17. Nabavka usluga izrade Elaborata o analizi stanja hidrotehničkog tunela „Sozina“ je ugovorom vrijednosti 5.092,58 € dodijeljena Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore i ekspertskom timu u sastavu prof. dr Goran Sekulić, doc. dr Milan Radulović, doc. dr Slobodan Živaljević i doc. dr Radovan Đurović. Usluge su uspješno realizovane.
 18. Nabavka usluga procjene kvaliteta implementacije Plana zaštite obavezno šticeđenih objekata za potrebe JP je ugovorom dodijeljena ponuđaču „Alfa AC“ d.o.o. za iznos od 4.700,00 €. Usluge su uspješno realizovane.
 19. Nabavka usluga izrade projektne dokumentacije za adaptaciju II sprata Upravne zgrade preduzeća u iznosu od 4.970€ je dodijeljena privrednom društvu „Dvarp“ d.o.o. Ugovor je uspješno realizovan.

20. Nabavka usluga izrade projektne dokumentacije za adaptaciju poslovnog prostora u postrojenju za proizvodnju vode Bolje Sestre u iznosu od 2.700€ je dodijeljena privrednom društvu „Urbanizam i projektovanje“ d.o.o. za iznos od 2.700€. Ugovor je uspješno realizovan.
21. Nabavka usluga izrade Analize godišnjih troškova eksploatacije hidrotehničkog tunela „Sozina“ sa pripadajućom naknadom za korišćenje tunela je realizovana sa prof. dr Božom Mihailovićem u iznosu od 4.390,11 €. Ugovor je uspješno realizovan.
22. Nabavka usluga periodičnog ispitivanja elektroinstalacija i dizalica je dodijeljena ponuđaču „Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu“ ugovorom u iznosu od 3.811,50 €. Ugovor je uspješno realizovan.
23. Nabavka usluga izrade urbanističko-arhitektonskog rješenja eko kampa „Iskreno zeleno“ je ugovorom u iznosu od 9.650 € dodijeljena ponuđaču „Studio synthesis architecture & design“ d.o.o.. Ugovor je uspješno realizovan.
24. Nabavka usluga izrade Mišljenja o knjiženju i amortizaciji IDA kredita MOT-4322 je uspješno realizovana od strane „Ernst & Young“ d.o.o. Beograd za iznos od 1.500€.
25. Nabavka dnevne i periodične štampe, vrijednosti 1.882,40€, ugovorom je dodijeljena ponuđaču „S press +“ d.o.o. Podgorica. Ugovor je uspješno realizovan.
26. Nabavka usluga štampe je dodijeljena ponuđaču Štamparija „Obod“ a.d. ugovorom vrijednosti 7.974,07 €. Ugovor je u fazi realizacije.
27. Ugovor za nabavku laboratorijske opreme u iznosu od 14.806,77 € je dodijeljen ponuđaču „PDG Professional Development Group“ d.o.o. i uspješno je realizovan.
28. Nabavka potrepština za potrebe Regionalnog vodovoda je dodijeljena ponuđaču „Voli trade“ d.o.o. za iznos od 6.885,48 €. Ugovor je u fazi realizacije.
29. Ugovor o nabavci ulja i masti za podmazivanje je dodijeljen privrednom društvu „M oil“ d.o.o. za iznos od 1.621,03 €. Ugovor je uspješno realizovan.
30. Nabavka usluga registrovanja (tehnički pregled), obaveznog i kasko osiguranja vozila je ugovorena sa ponuđačem „Sava osiguranje“ a.d. i „Sava car“ d.o.o. za iznos od 3.751,39 €. Ugovor je uspješno realizovan.
31. Nabavka usluga osiguranja zaposlenih, vrijednosti 1.586,88 €, ugovorom je dodijeljena ponuđaču „Swiss osiguranje“ a.d. Podgorica. Ugovor je uspješno realizovan.
32. Nabavka usluga održavanja sistema klimatizacije u objektima Regionalnog vodovoda je ugovorena sa ponuđačem „Termoinženjering“ d.o.o. na iznos od 8.903,18 €. Ugovor je uspješno realizovan.
33. Radovi na rekonstrukciji dijela cjevovoda u zatvaračnici PK Prijedor i ugradnji vodomjera za kontrolu potrošnje vode za sopstvene potrebe su dodijeljeni privrednom društvu „Indel inženjering“ d.o.o. za iznos od 13.854,50 €. Ugovor je uspješno realizovan, pri čemu treba naglasiti da je predmetnim radovima omogućeno povećanje protočne moći cjevovoda na dionici PK Prijedor – PK Tivat za cca 10%.
34. Nabavka usluga izrade Studije valorizacije lokacije „Karuč“ je dodijeljena ponuđaču „CAU - Centar za arhitekturu i urbanizam“ d.o.o. za iznos od 13.000 €. Ugovor je uspješno realizovan.
35. Privredno društvo „Računovođa“ d.o.o. je u saradnji sa „Institutom sertifikovanih računovođa Crne Gore“ izvršilo analizu stava Regionalnog vodovoda povodom preporuke br. 8 Državne revizorske institucije koju je ta institucija dala u svom Izvještaju o reviziji finansijskog izvještaja Naručioca za 2016. godinu, a koja se tiče načina evidentiranja izvršenih radova na sanaciji cjevovoda u opštini Tivat. Ugovor, u iznosu od 2.000 €, je uspješno realizovan.
36. Ugovor za pružanje usluga štampanja stručnih publikacija za potrebe izdavanja publikacije „Vode Crne Gore“ je dodijeljen ponuđaču „Golbi“ d.o.o. za iznos od 12.777,60 €. Ugovor je u fazi realizacije.

Shodno Zakonu o javnim nabavkama, svi zaključeni ugovori su objavljeni na Portalu javnih nabavki i dostavljeni Upravi za javne nabavke. Za zaključene ugovore sačinjeno je Rješenje o implementaciji ugovora kojim je imenovan zaposleni odgovoran za sprovođenje ugovora, a koje sadrži jasna uputstva i obaveze zaposlenog, kako u odnosu na drugu ugovornu stranu, tako i u odnosu na ugovorene uslove.

I pored vanrednosti u poslovanju Regionalnog vodovoda tokom 2018. godine i nemogućnosti realizacije postupaka javnih nabavki u periodu dužem od 4 mjeseca (od 14.08. do 31.12.), Plan javnih nabavki za 2018. godinu je u velikoj mjeri realizovan. U javnim nabavkama JP je vodilo antikoruptivnu i transparentnu poslovnu politiku, a sistem javnih nabavki je funkcionisao na adekvatan način, što je potvrđeno i od strane Odjeljenja za unutrašnju reviziju Ministarstva održivog razvoja i turizma i Uprave za inspekcijske poslove.

9. REALIZACIJA RAZVOJNIH AKTIVNOSTI

Kako je već ranije navedeno, odluka Apelacionog suda Crne Gore od 28.03.2018. godine, kojom je preinačena 4. odluka Privrednog suda Crne Gore i priznata presuda nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG, je značajno uticala na vršenje redovnih aktivnosti JP, dok su razvojne komponente od početka druge polovine godine obustavljene. Imajući u vidu da je predmetnom odlukom dosuđeno da se izvrši isplata oko 12 miliona eura, donešena je odluka da se obustave razvojne aktivnosti i svi raspoloživi resursi angažuju u obezbjeđenje redovnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja. Dakle, shodno javnom interesu, pripritet je dat održavanju pogonske spremnosti RVS, kako bi se spremno odgovorilo sve većim potrebama za vodom na području Crnogorskog primorja, dok su aktivnosti na razvojnim projektima koje zahtijevaju značajnije finansiranje obustavljene do konačnog rješenja predmetnog pitanja.

Ipak, u izvještajnom periodu pojedine aktivnosti planirane za 2018. godinu su u nekom dijelu i odrađene pa slijedi njihov pregled.

9.1 PRIKLJUČENJE OPŠTINE HERCEG NOVI NA RVS

Nakon potpisivanja Protokola o saradnji 29.09.2013. godine, sa JP-om, kojim je Opština Herceg Novi po prvi put iskazala potrebu za priključenje na RVS, započete su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije, dobijanju građevinske dozvole i raspisivanju tendera za izvođenje radova na izgradnji 3,2 km cjevovoda DN500 i pratećeg optičkog kabla kojim će se i ovaj dio sistema uključiti u centralni SCADA sistem za daljinsko upravljanje. U ovu svrhu je u 2016. godini izvršena i sanacija dijela cjevovoda koji će se takođe koristiti za isporuku vode opštini Herceg Novi. Procijenjena vrijednost investicije na izgradnji infrastrukture kojom će se omogućiti isporuka do 200 l/s, od čega 130 l/s za područje Hercegnovske rivijere i 70 l/s za područje hercegnovskog dijela poluostrva Luštica, iznosi cca 1.600.000 €, a uključuju i sanaciju klizišta na dionici cjevovoda koji je bio predmet sanacije. Predmetna sredstva su obezbijeđena iz sopstvenih prihoda, na osnovu ugovornog odnosa o prijevremenom plaćanju posebne naknade za investicije na teritoriji Crnogorskog primorja sa investitorom „Azmont investments“. U 2017. godini je raspisan tender za izvođenje radova, koji je u avgustu, nakon podnošenja žalbe jednog od ponuđača, poništen jer nijedna od dostavljenih 5 ponuda nije ispunjavala uslove tražene tenderskom dokumentacijom. Postupak je nastavljen u 2018. godini, ali je u avgustu 2018. godine je, usljed odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG, poništen i drugi tender za izbor izvođača radova.

9.2 POČETAK AKTIVNOSTI NA IZGRADNJI II FAZE RVS

Nakon 8 godina eksploatacije, posebno nakon rekordnih isporuka vode tokom prethodnih godina, kada je iskorišćenost dijela sistema za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi dostizala u dužim vremenskim periodima nivo od 100 %, kao prioritet se nameće hitno iniciranje aktivnosti na izgradnji planiranog novog cjevovoda kojim će se postojeći kapacitet podići sa postojećih 330 l/s na 600 l/s, pri čemu se sagledava i mogućnost dodatnog povećanja kapaciteta na 700-750 l/s. Kako je riječ o investiciji koja zahtijeva značajna finansijska sredstva, JP je tokom 2016. godine pokušavalo da kreira održiv model fazne realizacije projekta, koji će dati postepeni efekat u povećanju kapaciteta RVS za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi. Hidraulička analiza djela sistema od Budve do Tivta, koja je završena u septembru 2015. godine, je potvrdila neophodnost prijevremene izgradnje još jednog cjevovoda za potrebe vodosnabdijevanja opština Herceg Novi, Kotor i Tivat. Izgradnja predmetnog cjevovoda je prvobitno planirana za 2025. godinu, odnosno za period kada se očekivalo da će potreba za vodom usloviti izgradnju druge faze regionalnog vodovodnog sistema. Hidraulička analiza, je pokazala da je neophodno izgraditi cca 14 km novog cjevovoda nominalnog prečnika DN700 mm, procijenjene vrijednosti od oko 7.5-8,5 miliona €.

Dakle, imajući u vidu trend rasta potreba za vodom na području opština Kotor, Tivat i Herceg Novi, pri čemu se, usljed paralelnih aktivnosti na izgradnji bulevara na dionici Lastva Grbaljska – Tivat, postupak podijelio na dvije dionice, i to:

- Izgradnja cjevovoda na dionici PK Prijedor – Lastva Grbaljska
- Izgradnja cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – Tivat

9.2.1 IZGRADNJA CJEVOVODA NA DIONICI PK PRIJEVOR - LASTVA GRBALJSKA

JP je, shodno Planu rada za 2018. godinu, polovinom 2018. godine pokrenuo aktivnosti na izradi Glavnog projekta cjevovoda na dionici PK Prijedor - Lastva Grbaljska. Obezbijeđeni su urbanističko-tehnički uslovi za izradu projektne dokumentacije, pripremljen je Projektni zadatak i zaključen ugovor za prvorangiranim ponuđačem na tenderu objavljenom u skladu po Planu javnih nabavki. Planirano je da izrada glavnog projekta bude završena do kraja 2018. godine, ali je već pomenuta finansijska situacija usporila aktivnosti i po ovom pitanju.

9.2.2 IZGRADNJA CJEVOVODA NA DIONICI LASTVA GRBALJSKA – TIVAT

JP je, shodno Planu rada za 2018. godinu, započelo aktivnosti na izradi Glavnog projekta izgradnje cjevovoda, pri čemu je, shodno odobrenju Uprave za javne nabavke, sklopljen Ugovor o izradi Glavnog projekta sa konzorcijumom koji vrši projektovanje bulevara na dionici Jaz-aerodrom Tivat. Trasa bulevara je paralelna sa trasom planiranog cjevovoda. Razlozi za uspostavljanje saradnje u smislu objedinjavanja postupaka projektovanja saobraćajnice i cjevovoda, se nalaze u značajnoj finansijskoj uštedi, s obzirom da se izgradnje bulevara i cjevovoda mogu objediniti, ali i skraćenju rokova izgradnje. Takođe, izbjegli bi se eventualni problemi koji bi mogli nastati usljed poklapanja trase saobraćajnice sa trasom RVS, kao što je već bio slučaj prilikom rekonstrukcije raskrsnice na Zavali, kada se sa izvođenjem radova kasnilo 18 mjeseci. Dinamika izrade projektne dokumentacije za izgradnju cjevovoda je uslovljena dinamikom izrade projektne dokumentacije za bulevar, pa se u tom smislu ne može sa preciznošću navesti očekivani rok završetka izrade Glavnog projekta. Kompletiranje Glavnog projekta izgradnje saobraćajnice i cjevovoda RVS, će omogućiti početak aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih pitanja sa privatnim vlasnicima zemljišta na planiranoj trasi

saobraćajnice i stvaranje uslova za početak gradnje. Radovi na izgradnji će se finansirati putem aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj.

9.3 IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA IZVOZ VODE TANKOVANJEM

Tokom 2016., 2017. i 2018. godine, mnogim inostranim firmama su prezentovane mogućnosti korišćenja kapaciteta izvorišta Bolje Sestre u komercijalne svrhe, odnosno mogućnosti plasiranja vode za piće na inostrano tržište, a u novembru 2017. godine je u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova svim diplomatsko-konzularnim predstavništvima proslijeđena je brošura o mogućnostima izvoza vode iz RVS. U prethodnom periodu nekoliko kompanija je posjetilo ovo preduzeće, iskazavši ozbiljno interesovanje za saradnju po tom pitanju. Pored obavljanja svoje osnovne djelatnosti vodosnabdijevanja opština na Crnogorskom primorju, s obzirom na relativno mali stepen iskorišćenosti sistema u toku godine, koje se kreće na nivou od maksimalnih cca 30 %, ovo se ukazuje prilika potencijalnim poboljšanjem poslovanja izvozom vode za piće. U prethodnom periodu su stvorene tehničke pretpostavke i razmatrana konkretna rješenja i to:

- Brodski izvoz vode za piće preko platforme, tankerima kapaciteta do 300.000 m³;
- Brodski izvoz vode za piće preko Luke Bar, tankerima maksimalnog kapaciteta do 80.000 m³.

Za ostvarenje prve varijante po pitanju izvoza vode za piće neophodno je izgraditi cca 2,5 km novog cjevovoda na potezu R Đurmani - Čanj, kao i dodatnih cca 1,0 km cjevovoda u moru i platformu za pristajanje tankera kapaciteta do 300.000 m³. Ovom varijantom moguće je realizovati izvoz i hlorisane i nehlorisane vode za piće brodskim transportom iz rezervoara Đurmani. Izrada Idejnog projekta je realizovna tokom 2018. godine.

Za ostvarenje druge varijante neophodno je izgraditi cca 2.0 km novog cjevovoda na potezu od magistralnog puta Bar – Ulcinj do ulaza u Luku Bar, kao i dodatni cjevovod unutar lučkog akvatorijum do lokacije predviđene za vez, na kome bi se tankovala voda. Ovom varijantom obezbjeđuje se hlorisana voda za brodski transport iz južnog kraka RVS. Predmetne aktivnosti je planirana i Planom rada za 2018. godinu, ali je tender za izbor projektanta poništen nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG.

9.4 AKTIVNOSTI NA PODIZANJU BEZBJEDNOSTI RVS

9.4.1. IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA NATKRIVANJE VODOZAHVATA

U sklopu izgradnje RVS je izgrađen i objekat vodozahvata izvorišta ,Bolje Sestre. Vodozahvat je izveden u vidu lučne betonske brane koja sadrži specijalni sistem za regulaciju isticanja izvorišne vode kojim je onemogućen prodor jezerske vode u vodozahvat.

JP je u prethodnom periodu sproveo aktivnosti na izradi Plana zaštite objekata RVS u kojem je dat poseban osvrt na neposrednu zonu sanitarne zaštite izvorišta, a samim tim i na objekat vodozahvata. Obzirom da su bezbjedonosne analize konstatovale znatnu izloženost izvorišta potencijalnim rizicima od izazivanja namjernog zagađenja, to je Planom preporučeno da se uvede dodatna zaštita izvorišta. Takođe, istovjetna preporuka je data i u Izvještaju komisije za tehnički prijem RVS, a na osnovu kojeg je dobijena Upotrebna dozvola za rad sistema. Imajući u vidu navedeno, a u cilju prevencije potencijalnih rizika po zdravlje potrošača, ovo JP je planiralo da u 2017. godini sprovede aktivnosti na izradi i reviziji projektne dokumentacije za natkrivanje objekta vodoizvorišta, te pravovremeno podnijelo zahtjev za finansiranje navedene aktivnosti iz Kapitalnog budžeta. U avgustu 2017. godine je dobijena informacija da je

finansiranje predmetne aktivnosti uključeno u Kapitalni budžet, pa je urgentno pripremljen Projektni zadatak i predat zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. Međutim, usljed nedostatka planske dokumentacije za predmetno područje, zahtjev je na sugestiju Direktorata za građevinarstvo povučen i podniet zahtjev za izradu Glavnog projekta i izgradnju krovne konstrukcije. U okviru javne rasprave na PPPN NP Skadarsko jezero dostavljeni su zahtjevi da se ovim planskim dokumentom stvore uslovi za realizaciju ovog projekta. Nakon usvajanja PPPN NP Skadarsko jezero će se podnijeti zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i raspisati tender za izradu Glavnog projekta. Dakle, aktivnosti po ovom pitanju nisu sprovedene zbog nepostojanja planskih pretpostavki za radove ove vrste.

9.4.2 UNAPJEĐENJE VIDEO NADZORA

U okviru RVS ne postoji jedinstveni video nadzor kojim bi se nadzirali svi objekti koje se nalaze u sastavu RVS, uključujući i upravnu zgradu. Razvoj ovog dijela IT sektora bi značajno doprinio bezbjednosti RVS. U prvom kvartalu 2017. godine je realizovana investicija od 50.000 eura na ugradnji opreme propisane Planom zaštite RVS, dok je preostali dio bio planiran za sprovođenje u 2018. godini. Međutim, aktivnosti su obustavljene nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG.

9.5 RAZVOJ TELEKOMUNIKACIONE INFRASTRUKTURE (SCADA)

Uporedo sa izvođenjem radova na izgradnji cjevovoda izvršeno je i instaliranje optičkog kabla čija je osnovna svrha povezivanje djelova sistema regionalnog vodovoda u jednu funkcionalnu cjelinu. U sklopu radova je ugrađen optički kabal sa 48 vlakana, u ukupnoj dužini od cca 90 km. Kako je kabal ugrađivan fazno, zavisno od tendera koji su raspisivani u periodu od 4 godine, pri čemu nije izgrađen kabl na dijelu sistema gdje je vršena rekonstrukcija postojećeg cjevovoda, na dionici između Budve i Tivta. Po izgradnji kompletne infrastrukture pristupilo se povezivanju iste u SCADA sistem –sistem za upravljanje i monitoring rada regionalnog vodovodnog sistema (šematski prikaz sistema je dat u prilogu). Napominjemo da je SCADA sistem zatvorenog tipa i da se neće vršiti povezivanje ovog sistema sa drugim mrežama.

U okviru izgradnje novih cjevovoda na dionici između Budve i Tivta će se izgraditi i optički kabl koji služi za potrebe kontrole i upravljanja RVS. Trenutno se na ovoj dionici koristi GPRS veza, zbog nepostojanja optičkog kabla, pa je razmatrana mogućnosti poboljšanja veze u saradnji sa Radio difuznim centrom. Radio difuzni centar ima infrastrukturu kojom bi se mogla obezbijediti značajno bolja i sigurnija bežična veza između objekata RVS na ovom dijelu teritorije Crnogorskog primorja. Na ovaj način bi se dosadašnja, nesigurna, GPRS veza, do izgradnje optičkog kabla, značajno poboljšala. U tom smislu je krajem 2018. godine započeta saradnja sa Radio difuznim centrom i u toku je sagledavanje mogućih tehničkih rješenja.

9.6 UČEŠĆE JP-A U OKVIRU PREKOGRANIČNOG INTERREG – IPA CBC ITALIJA-ALBANIJA-CRNA GORA PROGRAMA

JP je u prethodnim godinama dalo poseban značaj kontroli kvaliteta vode za piće, kao i pitanju očuvanja kvaliteta vode. U tom smislu se sprovodi redovni monitoring fizičko-hemijeskih parametara vode, kao i mikrobiološke analize. Predmetna ispitivanja se vrše od strane interne laboratorije, ali se shodno zakonu vrše i eksterne kontrole kvaliteta vode od strane ovlašćenih institucija. U okviru svojih ingerencija, JP vrši nadzor i obezbjeđenje Neposredne zone sanitarne zaštite izvorišta, nadzor Uže zone sanitarne zaštite izvorišta i u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima sprovodi aktivnosti na zaštiti izvorišta Bolje Sestre. Takođe, sprovodi se i niz

preventivnih aktivnosti, od redovnog čišćenja vodozahvata, do instaliranja automatskih stanica za praćenje pojedinih parametara koji daju indicije o kvalitetu vode.

U narednom periodu su planirane dodatne aktivnosti za praćenje, kontrolu i zaštitu izvorišta od eventualnih loših uticaja, odnosno zagađenja podzemnih voda koje gravitiraju regionalnom izvorištu Bolje Sestre. U tom smislu je neophodno naučno utvrditi i potvrditi širu zonu sanitarne zaštite izvorišta, unaprijediti način praćenja parametara kvaliteta podzemnih voda i vode koja se transportuje potrošačima na Crnogorskom primorju, unaprijediti način upravljanja sistemom u vanrednim okolnostima, unaprijediti praćenje i analizu parametara sistema, detekcija i sanacija gubitaka vode u sistemu. Sve navedene aktivnosti će u konačnom omogućiti značajno poboljšanje praćenja, kontrole i upravljanja rizika po zagađenje podzemnih voda, za koje još uvijek nije utvrđeno konačno slivno područje, a koje može biti i prekogranično (s obzirom da se planinski vijenac sa kojeg dolazi do slivanja oborinskih voda prostire kroz Crno Goru i Albaniju), ali će se poboljšati efikasnost i način korišćenja podzemnih voda (posebno u smislu racionalnosti u vidu smanjenja gubitaka vode), ali i povećanja energetske efikasnosti prilikom transporta vode duž 130 km dugog sistema.

Imajući u vidu sve navedeno JP je u okviru Projekta Interreg – IPA CBC, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, a na inicijativu generalnog direktora Direktorata za vodoprivredu Momčila Blagojevića apliciralo za implementaciju aktivnosti koje će značajno unaprijediti upravljanje rizika u oblasti kvaliteta podzemnih voda i zaštitu izvorišta Bolje Sestre, ali i omogućiti unapređenje GIS sistema RVS i bolje praćenje parametara rada RVS. Aplikacija je u saradnji sa partnerima iz Italije (Regione Puglia - Dipartimento dell'Agricoltura e dello Sviluppo Rurale ed Ambientale – Sezione Risorse Idriche, Acquedotto Pugliese S.p.A. i Regione Molise) i iz Albanije (Bashkia Tirane) podnesena i u načelu prihvaćena od strane Zajedničkog sekretarijata. Predviđeni okvirni budžet za planirane aktivnosti ovog preduzeća iznosi 1.157.560,37 Eura, od čega se 85 % refundira nakon uspješnog sprovođenja planiranih aktivnosti.

Tokom godine je izvršeno usaglašavanje predloženih budžeta u iznosu od 15 %, pri čemu će se u saradnji sa partnerima iz Italije i Albanije, a uz podršku Kancelarije za evropske integracije Crne Gore, nastojalo izdejstvovati što manje intervencije na predloženom budžetu JP-a.

U okviru Projekta Interreg – IPA CBC Italija-Albanija-Crna Gora su predložene sledeće aktivnosti:

1. Aktivnosti za praćenje, kontrolu i zaštitu regionalnog izvorišta Bolje Sestre i u vezi sa tim:
 - Utvrđivanje granica III zone zaštite izvorišta Bolje Sestre;
 - Izgradnja monitoring stanica sa daljinskom očitavanjem;
2. Aktivnosti na unapređenju načina upravljanja sistemom u vanrednim okolnostima;
3. Ispitivanje mogućnosti zahvata dodatnih izvorišta za potrebe proširenja kapaciteta RVS;
4. Izrada projektne dokumentacije, nabavka i ugradnja finih filtera za vodu za piće;
5. Nabavka i ugradnja opreme i to:
 - Izgradnja mjerno-regulacionog bloka ispred pumpne stanice Budva;
 - Nabavka GPS uređaja;
 - Nabavka opreme za detekciju i mjerenje gubitaka.

Odluka o dodijeli sredstava se očekuje početkom naredne godine.

9.7 AKTIVNOSTI NA PLANU REFORME SEKTORA VODOSNABDIJEVANJA

Kada je u pitanju Plan reforme sektora vodosnabdijevanj i tretmana i odvođenja otpadnih voda Crnogorskog primorja treba imati u vidu da je cilj ovog Plana je da se pripremi prijedlog nove institucionalne organizacije vodovodnog sektora u regionu kojim bi se revidovale i unaprijedili tehnički, finansijski i administrativni kapaciteti JP regionalni vodovod „Crnogorsko primorje“ i lokalnih vodovodnih preduzeća. Predložena nova organizaciona struktura bi se bavila izazovima kojima se trenutno svi subjekti involvirani u ovu oblast suočavaju, a to su; visoki investicioni troškovi, visoki operativni troškovi, veoma visoki troškovi električne energije, visoki troškovi održavanja, predimenzionirani broj radnika i loša finansijska situacija. Nakon završetka analize od strane međunarodnog ekspertskeg tima po nalogu EBRD, Plan će biti predstavljen Vladi Crne Gore i lokalnim vodovodnim preduzećima.

Posebno značajnim ocjenjujemo i činjenicu da smo kroz pripremu i izdavanje časopisa „Vode Crne Gore“ (posebno kroz drugi i treći broj) na najbolji način upoznali stručnu javnost, ali i Vladu i njene institucije, sa problematikom, izazovima ali i šansama koje podrazumijeva reforma sektora, odnosno očekivana agregacija na području Crnogorskog primorja. Intenzivna međunarodna saradnja, kako bilateralna tako i ona sa brojnim institucijama (IAWD) i održavanje veoma zapažene konferencije na Žablaku, znatno su doprinijeli da laička i stručna javnost, kao i donosioci odluka, budu na najbolji način uvedeni u proces.

9.8 AKTIVNOSTI NA IZRADI PLANA RAZVOJA DO 2030. godine

Potrebno je konstatovati da je izrada Plana razvoja do 2030.godine u najdirektnijoj korelaciji sa dinamikom pripreme i implementacije Plana reforme sektora vodosnabdijevanja. Svakako i okolnosti vezane za potrebu preusmjeravanja intenziteta poslovnih aktivnosti na druge prioritete i vanredn eposlovne izazove sa kojima se JP suočavalo poslednje dvije godine, imale su određen uticaj na dinamiku odvijanja ovih poslova.

Za kvalitet Plana i pravilan odabir investicija za daljnje širenje regionalnog vodovodnog sistema i povećanje njegovog kapaciteta u planskom periodu, kao i razvoj ViK-ova i njihovih mreža, od posebnog značaja su podaci koji se tiču sadašnjih i budućih potreba za vodom. Planom će se, pored ostalog, definisati ciljevi razvoja i poslovanja, izbor poslovne politike i utvrđivanje strategije za realizaciju postavljenih, prije svega, razvojnih ciljeva vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja. Analize stanja sprovedene tokom izrade Plana reforme sektora, svakako će doprinijeti kvalitetu rješenja koja će biti predložena kroz Plan razvoja.

Takođe, pri izradi Plana potrebno je imati u vidu da se istim obuhvate aktivnosti na utvrđivanju ciljeva poslovanja i razvoja, zatim predviđanja i definisanja budućih zadataka tj. inkorporiranje osnovnih elemenata reforme sektora vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, kao i uslova u kojima treba da se izvršavaju zadaci i ostvaruju ciljevi. U tom smislu, Planom će se obuhvatiti i utvrđivanje upravljačkih mehanizama i mjera za izvršavanje planiranih zadataka, odnosno ostvarivanja ciljeva preduzeća na osnovu:

- analize poslovanja preduzeća i cjelokupnog sektora vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja;
- predviđanja uslova poslovanja i razvoja u budućem periodu.

9.9 VALORIZACIJA ZEMLJIŠTA NA KARUČU

Prvobitnom projektnom dokumentacijom regionalnog vodovodnog sistema, urađenom 80-tih godina prošlog vijeka, planirano vodosnabdijevanje područja Crnogorskog primorja iz izvorišta Karuč. Ovo JP je za potrebe izgradnje pumpne stanice i postrojenja za preradu vode,

izvršilo kupovinu zemljišta na obližnjoj lokaciji, ukupne površine 90.815 m². Međutim, kako je uporedna tehno-ekonomska analiza izvorišta Karuč i Bolje Sestre, izrađena septembra 2006. godine, nepobitno pokazala da je izvorište Bolje Sestre kvalitetnije rješenje za vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, jasno je da se pomenuto zemljište neće iskoristiti za prvobitno predviđene svrhe.

U avgustu 2018. godine urađena je brošura sa Idejno urbanističko-arhitektonskim rješenjem turističkog kamp kompleksa „Iskreno Zeleno” u sklopu Nacionalnog parka Skadarsko jezero.

Brošura predstavlja detaljnu razradu i nastavak već prezentovanih ideja i rješenja u Studiji valorizacije Karuča, kao i ključni osnov za sve dalje faze koje su planirane u cilju uspješne realizacije projekta.

10. IZVJEŠTAJ O OSTALIM AKTIVNOSTIMA JP

10.1 IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU PLANA INTEGRITETA JP

Princip integriteta, konkretizovan kroz Plan integriteta, za cilj ima dalji razvoj profesionalnog i etičnog odvijanja poslovnih procesa kroz donošenje adekvatnih poslovnih odluka u JP. Njegovo sprovođenje za rezultat treba da ima mjere i aktivnosti kojima se obezbjeđuje da svi zaposleni u JP poslove koji su im povjereni obavljaju pošteno, nezavisno, nepristrasno, transparentno, i u skladu sa propisima. Identifikacijom rizičnih oblasti odnosno rizičnih procesa i radnih mjesta, pregledom mjera koje već postoje kao i predlaganjem mjera koje te rizike treba da umanje ili otklone, stvaraju se uslovi da se rizici na vrijeme prepoznaju i otklone. Plan integriteta temelji se na identifikaciji mogućih rizičnih oblasti, radnih mjesta i utvrđivanju preostalih rizika koji nijesu pokriveni postojećim mjerama kontrole, te predlogom mjera za njihovo ublažavanje i, tamo gdje je to moguće, potpuno eliminisanje.

Plan integriteta obuhvata monitoring rizičnih grupa poslovnih procesa unutar JP, kao i sprovođenje konkretnih mjera karakterističnih za svaku oblast rizika. Plan se sastoji od 6 djelova, odnosno od mjera koje se odnose na:

1. Rukovođenje i upravljanje;
2. Kadrovsku politiku, etično i profesionalno ponašanje zaposlenih;
3. Planiranje i upravljanje finansijama;
4. Čuvanje i bezbjednost podataka i dokumenata;
5. Poslovi obezbjeđivanja objekata preduzeća;
6. Poslovi Tehničkog sektora.

Prvi Plan integriteta usvojen je 30.03.2016. godine, dok je novi Plan za period 2019-2020 usvojen u septembru 2018. godine i urađen je u skladu sa odredbama relevantne legislative koja uređuje ovu oblast i opštim aktima JP-a. Takođe, radna grupa za izradu Plana je, shodno obavezama i procedurama iz programa izrade Plana, posebnu pažnju poklonila nalazima iz Izvještaja o sprovođenju prethodnog Plana, i Upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti Plana dostavljenog Agenciji za sprečavanje korupcije (u daljem tekstu :ASK) u aprilu 2018. Radna grupa je u cjelosti uvažila preporuke koje je JP-u, shodno članu 77 Zakona o sprečavanju korupcije, uputila ASK dopisom broj 03-02-1400/5 od 18.07.2018. godine. Kada je u pitanju preporuka 1. koja se odnosi na nalaze i preporuke iz Konačnog izvještaja Državne revizorske institucije (u daljem tekstu: DRI) o reviziji finansijskih iskaza JP-a za 2016. godinu, želimo da naglasimo da je JP po svim preporukama koje su bile sprovodive promptno postupio i dok su određeni nalazi bili neutemeljeni, a preporuke izdate po njima nesprovodive. Obzirom da se ovdje radi o obimnoj materiji koja je praćena i relevantnim analizama referentnih institucija (Ekonomski fakultet, Institut sertifikovanih računovođa), iskazima eksternih revizora (Ernst&Young i Deloitte) kao i izjašnjenjima Svjetske Banke i EBRD, smatrali smo cjelishodnim da ASK-u uz štampanu formu ovog Plana dostavimo i Izvještaj o sprovođenju preporuka DRI kojeg smo dostavili Vladi Crne Gore i resornim Ministarstvima .

Dodatnu pažnju prilikom izrade Plana, radna grupa je obratila na mjere za ublažavanje i eliminaciju do sada poznatih rizika navedenih u Registru rizika JP-a, ali i identifikacij novih -

eksternih rizika –koji ozbiljno ugrožavaju izuzetno važne funkcije koje se tiču vitalnih javnih interesa od nacionalne važnosti i ukupnu održivost ovog JP-a. U tom kontekstu, evidentno je da će presuda Apelacionog suda koja je rezultirala blokadom svih računa JP-a u iznosu većem od 12 miliona eura, bez obzira na finansijski model koji bude primijenjen za deblokadu računa, i u narednim godinama izazivati teške posljedice za poslovanje JP a nakon najnovije odluke Ustavnog Suda kojim je uvažena ustavna žalba JP-a, dalji tok postupka ostaje prilično nepredvidiv i nepodesan za komentarisanje.

Struktura plana sastoji se od sljedećeg: oblasti rada koje su prepoznate kao podložne riziku; prepoznavanja radnih mjesta koja mogu biti podložna riziku u okviru pomenutih rizičnih oblasti; definisanja vrste rizika u odnosu na određenu oblast i radna mjesta; postojećih mjera kontrole; konkretizovanje preostalog rizika (rezidualnog) ili opis rizika koji nije pokriven postojećim mjerama kontrole, ocjene intenziteta rezidualnog rizika, predloženih ili preduzetih mjera za smanjenje ili eliminisanje rizika; imenovanja odgovorne osobe za praćenje sprovođenja predloženih mjera, kao i utvrđivanja napretka u odnosu na primjenu predloženih mjera i status rizika.

Izvršavanje o sprovođenju predloženih mjera vrši se najmanje jednom godišnje, a po potrebi se može podnositi i u kraćim vremenskim intervalima. U tom kontekstu, menadžer integriteta zadužen je za stalno praćenje i periodične kontrole rizika i ažuriranje mjera plana integriteta, aktivnosti koje se odnose na sprovođenje pravila etičkih kodeksa, podsticanje integriteta i sprječavanja korupcije, sukoba interesa i drugih oblika pristrasnog postupanja zaposlenih na određenim poslovima. Svi zaposleni u JP, lica na radu kod JP posredstvom ovlaštene agencije za ustupanje zaposlenih, kao i lica koja kod JP odrađuju pripravnčki staž u okviru programa stručnog osposobljavanja visokoškolaca, volonteri i sva druga lica koja po nekom osnovu obavljaju poslove za potrebe JP, dužna su obavijestiti menadžera integriteta o situaciji, pojavi ili radnji za koju su na osnovu razumnog uvjerenja procijenili da predstavlja mogućnost za nastanak ili razvoj korupcije, sukoba interesa, drugih oblika nezakonitog ili neetičnog postupanja. Menadžer integriteta je dužan da razmotri obavještenja o kojima je obaviješten i da postupi u skladu sa njegovim dužnostima kod sprovođenja plana integriteta. Zaposleni u JP dužni su da menadžeru integriteta, na njegov zahtjev, dostave sve potrebne podatke i informacije od značaja za sprovođenje plana integriteta.

U izvještajnom periodu preduzete su mnogobrojne aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i što transparentnijeg i efikasnijeg poslovanja JP, i to:

1. Izvršena je detaljna analiza postojeće organizacione strukture JP u okviru Pravilnika o radnim odnosima i sistematizaciji radnih mjesta;
2. Urađene su preliminarne analize buduće organizacije i sistematizacije poslova i zadataka koja treba da odgovori izazovima promjena u poslovnom okruženju kao i izmijenjenoj dinamici i intezitetu poslovanja koje treba da odgovori na strateška pitanja koja se odnose na:
 - ukupnu vizije budućeg razvoja JP i sektora vodosnabdijevanja crnogorskog primorja;
 - konkretne razvojne projekte samog JP;
 - reformu sektora vodosnabdijevanja na crnogorskom primorju i Crnoj Gori u cjelini.

10.2 DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Društvenom odgovornošću preduzeća svjesno i dobrovoljno su integrisane poslovne aktivnosti čime je naglašeno da je briga o okruženjenju važna karika u svakodnevnm aktivnostima. Nastavljena je podrška mladima kroz davanje stipendija najboljim studentima Univerziteta Crne Gore. Kroz početak aktivnosti na uvođenju standard ISO 14001 u poslovanje preduzeća iskazana je briga o povećanom stepenu zaštite životne sredine, ali i radne sredine u kojoj zaposleni svakodnevno borave.

Kroz međunarodne aktivnosti i posebno organizovanje međunarodne konferencije na temu „Vizija održivog upravljanja vodovodnim resursima u XXI vijeku“, skrenuta je pažnja na najznačajnije teme karakteristične za sektor vodosnabdijevanja.

Nakon sjajnog prijema prvog broja stručne publikacije „Vode Crne Gore“ koji je objavljen na Dan Regionalnog vodovoda 29.09.2017. godine, uloženi je poseban napor, analitički rad i motivacija partnera u postizanju poboljšanja pristupa, kvaliteta i efikasnosti vodovodnih usluga u drugom broju stručne publikacije „Vode Crne Gore“ koji je objavljen na Svjetski dan voda 22.03.2018. Publikacija „Vode Crne Gore“ štampana je na osnovu Memoranduma o saradnji i Ugovor o saizdavaštvu sa JP za upravljanje morskim dobrom crne Gore, u cilju realizacije saradnje dva državna preduzeća na planu valorizacije vrijednih i značajnih državnih resursa kojim upravljaju. Na taj način prezentovana je predanost poboljšanju dobroti zajednici kroz diskretnu poslovnu praksu. Treći broj ove publikacije objavljen je 29.09.2018. godine na temu *Agregacija u cilju upravljanja vodnim resursima*. Time je ispunjen prvobitan plan o uzlasku dva broja publikacije godišnje.

10.3 POSLOVANJE PREMA HACCP PRINCIPIMA

Implementiranjem HACCP principa u cjelokupno poslovanje RVCP pružila se mogućnost za sertifikaciju istog. Nakon prošlogodišnjeg potvrđivanje koje je sprovedla treća strana, Crnogorsko sertifikaciono tijelo, dobijen je Certifikat kao potvrda prilagođenosti našeg poslovanja po svim tačkama koje HACCP principi nalažu. Sada je ovo vodovodno preduzeće i formalno prepoznato kao organizacija u koju se može imati povjerenja u pogledu ispunjavanja zahtjeva za osposobljenošću te pouzdanošću sigurne proizvodnje i distribucije najvažnije tečnosti, vode za piće.

Nastavljeno je i ove godine poštovanje svih zadataka koje ovaj sistem preventivnog upravljanja proizvodnjom vode za piće nalaže. Godišnjim HACCP planom i planom monitoringa nastavljen je program samokontrole na osnovu HACCP sistema kroz uzorkovanja interne laboratorije i monitoringom eksternih ovlaštenih i akreditovanih zdravstvenih laboratorija, a ispitivanje ispravnosti vode obuhvata:

- vodu na izvorištu prije procesa obrade i nakon obrade te dezinfekcije,
- vodu u magistralnim cjevovodima i rezervoarima vode za piće,
- vodu na tačkama ispuruke prema krajnjim potrošačima

Imajući u vidu da je ovaj dio naše djelatnosti veoma bitan, donešena je odluka da se bezbjednost proizvedene vode za piće u RVS-u podigne na viši nivo.

Nastavilo se sa uspješnim sprovođenjem aktivnosti definisanih poslovnikom, procedurama i uputstvima HACCP sistema i uočljiv progres po pitanju spoznaje značaja uvođenja pomenutih procedura od strane zaposlenih koji su uključeni u sprovođenje istih.

Po pitanju HACCP dokumentacije izvršene su izmjene koje se većinom odnose na formu zapisa i u tom smislu olakšan je način popunjavanja pojedinih obrazaca (mahom koji se tiču Procedure H.PR06-Sanitarno-higijenska zaštita). Stalnim unapređenjem dokumentacije i prilagođavanjem iste zaposlenima koji su zaduženi za vođenje zapisa, greške prilikom popunjavanja se svode na

prihvatljiv nivo, a vrijeme utrošeno za popunjavanje smanjuje, što utiče na sveukupnu efektivnost rada. Od strane nadzorne komisije je ocijenjeno da je ovaj pristup pozitivan i da se u istom pravcu nastavi i u narednom periodu, odnosno da se konstantno radi na unapređenju kako dokumentacije, tako i čitavog HACCP sistema. Načela definisana Politikom uspješno se sprovode i u tom segmentu nijesu se desile dodatne izmjene. Takođe nisu uočene nove okolnosti koje bi mogle uticati na bezbjednost vode za piće, osim onih koje su već definisane u okviru implementiranog HACCP sistema.

U ovoj godini nije bilo havarija na sistemu kao ni povlačenja proizvoda odnosno obustave isporuke vode korisnicima zbog neispravnosti ili nekog drugog razloga. Od vanrednih situacija konstatovana je jedino promjena odnosno blago povišenje mutnoće sirove vode u dva navrata, pri čemu je postupano u skladu sa Procedurom H.PR10 - Procedura upravljanja vanrednim situacijama. U svim slučajevima porasta mutnoće vode na izvoru nije došlo do situacije isporuke vode koja ne zadovoljava propisane zahtjeve u smislu ispravnosti te nije bilo potrebe za obavještanjem korisnika kao ni povlačenjem proizvoda odnosno prekidom isporuke vode.

Interna provjera sprovedena je 14.06.2018. godine i tom prilikom je uočena jedna manja neusaglašenost koja se odnosi na proces upravljanja dokumentacijom. Uočena neusaglašenost nije systemske prirode, od strane rukovodioca HACCP sistema je za uočenu neusaglašenost definisana korektivna mjera, koja je is sprovedena u najkraćem roku.

Pregledom rezultata monitoringa i verifikacije konstatovano je da se praćenje i kontrola ključnih elemenata za sprovođenje sistema (monitoring u CP i CCP tačkama) obavlja prema planu kao i da nije bilo, bilo kakvih odstupanja u odnosu na zahtjeve propisane HACCP-om, odnosno zakonskom regulativom.

Sve kritične kontrolne tačke su stavljenje pod kontrolu i u tom smislu: izvještaji eksternih laboratorija pokazuju da je kvalitet vode odgovarajući, koncentracije rezidualnog hlora na mjestu injektiranja su u granicama dozvoljenih, što potvrđuju i svi rezultati mjerenja interne i eksterne laboratorije.

Procesi u radu regionalnog vodovodnog sistema su se odvijali na propisan način i sem vanrednih situacija koje se tiču promjene kvaliteta vode na izvoru u smislu povećane mutnoće, nije bilo promjena u kvalitetu vode za piće. S napomenom da promjena kvaliteta sirove vode ne utiče na krajnji proizvod, vodu koja se isporučuje korisnicima, zato što se sprovode sve propisane mjere.

Konačni zaključak eksternih ocjenjivača prof. dr Radomira Radovanovića i gđe Slavice Jovanović, kao tehničkog auditora je, da je sprovođenje HACCP principa efektivno i efikasano, da uvedeni sistem zadovoljava kriterijume bezbjednosti hrane i da obezbjeđuje ispunjavanje postavljenih ciljeva. Potvrda odlične ocjene za sistem je i to da nadzorna komisija nije skrenula pažnju ni na jednu neusaglašenost, već su kontrola dokumentacije i sveobuhvatan način sprovođenja ostavili izuzetno pozitivan utisak.

Ovako primijenjene preventivne mjere najefikasniji su pokazatelj ozbiljnog i odgovornog odnosa prema našem proizvodu – vodi za piće.

10.4 IMPLEMENTACIJA ISO 14001

Zbog odgovornosti prema životnoj sredini sa JP-a je u 2018. godini počeo sa implementacijom sistema za upravljanje zaštitom životne sredine ISO 14001 u redovno poslovanje. Konsultant na ovim poslovima, shodno memorandumu o saradnji između JP-a i Univerziteta Crne Gore iz 2016. godine, je Centar za kvalitet Mašinskog fakulteta.

Tokom 2018. godine izrađena je neophodna dokumentacija koja podrazumjeva procedure, uputstva i zapise usklađene sa zahtjevima standarda, dok je sertifikacija odložena zbog trenutne situacije u firmi, jer zahtjeva određena finansijska sredstva i ugovaranje te vrste.

10.5 UREĐENJE ODNOSA SA DRUGIM SUBJEKTIMA PO PITANJU KORIŠĆENJA INFRASTRUKTURE RVS

Izgradnja RVS, kao kompleksnog sistema koji se prostire na teritoriji 7 opština, je vršena u više navrata u periodu od 1985. do 2012. godine. U ovom periodu je izgrađena značajna vodovodna, elektro-energetska i hidrograđevinska infrastruktura. Značajan dio infrastrukture koja je izgrađena u periodu 1986-1993. godine je, obzirom na činjenicu da RVS u toj fazi nije bio izgrađen do nivoa koji bi formirao jednu funkcionalnu cjelinu, ustupljen drugim subjektima na korišćenje. Iako je 2010. godine pušten u rad dio I faze RVS, dio navedene infrastrukture se još uvijek koristi od strane tih subjekata. Imajući u vidu navedeno, JP je odlučilo da pokrene aktivnosti na formalizovanju korišćenja predmetne infrastrukture i u tom smislu formiralo radne grupe čiji je zadatak da prikupi i ocijeni dokumentacionu osnovu po pitanju imovinsko – pravnih odnosa i obaveza koje proističu iz ugovornih obaveza sa korisnicima infrastrukture. Statusa korišćenja infrastrukture JP dat je u tačkama koje slijede.

10.5.1 VODOVODNA INFRASTRUKTURA

Kao što je već navedeno, dio vodovodne infrastrukture koji je izgrađen tokom 80-tih i 90-tih godina je 1993. i 1994. godine ustupljen lokalnim vodovodnim preduzećima. Infrastruktura je ustupljena bez nadoknade, ali uz obavezu održavanja. Jedan dio ove infrastrukture je, u periodu 2008-2010. godine, rehabilitovan i uz novoizgrađenu infrastrukturu čini funkcionalnu cjelinu koja se trenutno koristi za snabdijevanje opština Kotor i Tivat. Međutim, dio infrastrukture, posebno u opštinama Herceg Novi i Kotor, nije u ovoj fazi priključen na sistem za isporuku vode lokalnim vodovodnim preduzećima, već se i dalje koristi od strane tih preduzeća za distribuciju vode krajnjim potrošačima.

Na teritoriji opštine Kotor se, prema evidenciji ovog JP, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sljedeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovoda DN400 na dionici od odvojka „Kotor“ do ulaza u tunel „Vrmac“, u dužini od oko 1.670 m;
2. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici moreuza Verige, u dužini od oko 400 m.

U prethodnom periodu su završene aktivnosti Radne grupe koja je imala za cilj utvrđivanje dokumentacione osnove za konačno razješenje formalno pravnog statusa infrastrukture, u smislu uklanjanja eventualnih nedoumica po pitanju imovinskih prava. Radna grupa je završila rad nakon dobijanja dopisa od strane Opštine Kotor i ViK Kotor da ne posjeduju dokumentaciju koja bi ukazivala da se predmetna infrastruktura nalazi u njihovom posjedu (detaljnije datu o okviru poglavlja Saradnja sa ViK Kotor)

Na teritoriji opštine Herceg Novi se, prema evidenciji JP-a, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovod DN 600 na dionici Sveta Nedelja – rezervoar “Zelenika”, u dužini oko 9.600 m;
2. Rezervoar “Zelenika”, zapremine 2.000 m³;
3. Čelični cjevovod DN 250 od odvojka za Kumbor do ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“, u dužini od oko 660 m;
4. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici od ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“ do poluostrva Luštica, u dužini od oko 980 m;
5. Čelični cjevovod DN400 od pumpne stanice “Opačica” do rezervoara “Zelenika”, u dužini od oko 1.950 m.

U okviru rada Radne grupe su dostavljeni dokazi da se predmetna infrastruktura nalazi u vlasništvu JP, pa se očekuje da će se u narednom period aktivnosti na utvrđivanju formalno pravnog statusa predmetne infrastrukture završiti. Tokom 2018. godine to nije riješeno.

Na teritoriji opštine Cetinje se, prema evidenciji JP-a, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Rezervoar „Jelenak“, zapremine oko 500 m³;

Za predmetnu infrastrukturu je nesporan formalno pravni status u smislu vlasništva, pa samim tim nije bilo potrebe za formiranjem radne grupe.

Međutim, aktivnosti na konačnom formalnom uređenju odnosa su skoro u potpunosti obustavljene nakon Presude Apelacionog suda od 28.03.2018. godine. Aktivnosti jp su u potpunosti bile usmjerene u konsolidovanje funkcionisanje preduzeća, uz posebne napore da se predmetna situacija ne reflektuje na kvalitet vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, posebno u ljetnjem periodu, te su tom smislu sve neesijalne aktivnosti odložene.

10.5.2 ELEKTRO – ENERGETSKA INFRASTRUKTURA

JP je u 2015. godini pokrenulo pregovore sa Elektroprivredom Crne Gore (EPCG) po pitanju sklapanja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kojim bi se formalizovalo korišćenje elektro infrastrukture Regionalnog vodovoda od strane EPCG. Međutim, obzirom na postupak transformacije EPCG, odnosno na postupak izdvajanja posebnih cjelina preduzeća, koje u nadležnost dobijaju zasebne funkcionalne cjeline, početak pregovora je u više navrata odlagan. Nakon izdvajanja zasebne cjeline za poslove distribucije električne energije – Funkcionalna cjelina Distribucija (CEDIS), započeti su razgovori o konačnom rješavanju otvorenih pitanja, kojom prilikom je formirana Radna grupa.

Početkom septembra 2017. je održan inicijalni sastanak na kojem je dogovoren sastav zajedničke radne grupe, kao i teme kojim će se radna grupa baviti. Predstavnicima CEDIS-a je dostavljena dokumentacija koja ukazuje na činjenicu da ovo JP investiralo u značajnu elektro infrastrukturu. U okviru radne grupe Regionalni vodovod je zauzeo stav da je u interesu oba subjekta, da CEDIS izvrši otkup kompletne elektroinfrastrukture, jer će uključanjem iste u elektro mrežu dodatno poboljšati održivost sistem distribucije. Međutim, predstavnici CEDIS do kraja prvog kvartala nijesu formirali konačan stav po ovom pitanju.

Kako je i gore navedeno, aktivnosti na konačnom formalnom uređenju odnosa su skoro u potpunosti obustavljene nakon Presude Apelacionog suda od 28.03.2018. godine. Aktivnosti Regionalnog vodovoda su u potpunosti bile usmjerene u konsolidovanje funkcionisanje preduzeća, uz posebne napore da se predmetna situacija ne reflektuje na kvalitet vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, posebno u ljetnjem periodu, te su tom smislu sve neesencijalne aktivnosti odložene. U septembru 2018. godine je dogovoreno ponovno formiranje radne grupe, jer veći dio prethodnih predstavnika CEDIS-a više nije zaposlen u tom preduzeću.

10.6 ANALIZA ODNOSA ZAPOSLENIH KROZ VIŠEMJESEČNI IZAZOV TRAJANJA NEIZVJESNOG POSLOVANJA JP

U skladu sa pravosnažnom odlukom Apelacionog suda Crne Gore Pž.br. 637/17 od 28.03.2018. godine, priznata je odluka nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne Trgovinske Komore u Parizu, uprkos činjenici da u Ugovoru zaključenom dana 01.04.2008. godine između JP i Strabag, nije bila definisana institucija tj. ugovorena arbitraža pred kojom bi se vodio arbitražni spor. JP je time naložena isplata 11,9 miliona eura uz pripadajuću kamatu.

Žiro-računi JP su, kao što je već rečeno, blokirani dana 14.08.2018. godine do konačnog izmirenja obaveze utvrđene presudom.

Dakle, iako je račun blokirao sredinom avgusta, preduzeće se u jeku priprema za predstojeću ljetnju turističku sezonu kada su i najveće isporuke vode iz ovog sistema, suočio sa situacijom koja je u velikoj mjeri uticala na ranije usvojene planove poslovanja preduzeća, posebno uzevši u obzir da s obzirom na prethodne, suprotne, odluke Privrednog suda po ovom pitanju, ovakav ishod nije bilo realan ni očekivan.

Ovakav ishod presude je mogao ugroziti uspješnost glavne turističke sezone, da JP, koje svake godine od marta mjeseca sprovodi aktivnosti na pripremi sezone, tokom 2018. godine, nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, nije preduzeo dodatni napor na planu zaštite funkcionisanja regionalnog vodovodnog sistema od blokade žiro-računa preduzeća i svih posljedica koje takav čin može izazvati u kritičnom periodu godine po pitanju vodosnabdijevanja.

U vezi sa tim svi zaposleni i pored saznanja da će se naći u situaciji koja će prouzrokovati kašnjenje u isplati zarada i dr. uložili su dodatni napor kako bi se planirani radovi na pripremi sistema za period maksimalne isporuke vode nesmetano odvijali. Urađeni su svi redovni servisi opreme, čišćenje vodozahvata, nabavka robe neophodne za redovno funkcionisanje sistema itd. Time je sistem doveden u stanje apsolutne spremnosti da odgovori zahtjevima lokalnih vodovoda za maksimalnom isporukom vode.

Tokom ljetnih mjeseci, prije svega zahvaljujući apsolutnoj posvećenosti zaposlenih na svim pozicijama u preduzeću, nije zabilježen ni jedan incident koji je mogao dovesti u pitanje redovnu isporuku vode iz RVS, iako je sistem funkcionisao sa višestruko većim stepenom iskorišćenosti nego što je to slučaj u preostalom dijelu godine. Osiguran je kontinuitet snabdijevanja Crnogorskog primorja vodom za piće visokog kvaliteta.

Pored redovnih aktivnosti koje ovakav način rada iziskuje sprovedene su i pomenute aktivnosti na rekonstrukciji PK Prijedor čime je povećan kapacitet isporuke za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi, što se već u septembru pokazalo itekako svrsishodno, jer se Vodovod i kanalizacija Kotor u septembru i oktobru suočio sa situacijom smanjenje izdašnosti vode na svojim izvorima uz povećan salinitet pa je iz regionalnog vodovodnog sistema vršena isporuka vode i do 230 l/s što je maksimalan protok za tu opštinu od njenog priključenja na regionalni vodovodni sistem.

Takođe, zaposleni su se bavili i ranije planiranim razvojnim aktivnostima te su nastavili sa ranije započetim priprema predaje aplikacija za IPA fond i konkurs za dodjelu granta od strane Ministarstva nauke,

Sem aktivnosti koje se tiču funkcionisanja RVS, zaposleni su kroz učešće u više radnih grupa radili i na rješavanju problema vodosnabdijevanja na teritoriji opštine Bar, izradi pravnih akata

shodno Zakonu o regionalnom vodosnabdijavanju Crnogorskog primorje za šta je zaduženo resorno Ministarstvo, pripremi novog Zakona o vodnim uslugama itd.

Sve prethodno je navedeno kako bi se pokazalo da u kolektivu JP postoji vjera u održivost i stabilno funkcionisanje preduzeća koje se trenutno našlo u jednoj ozbiljnoj i još uvijek neizvjesnoj situaciji.

Napominjemo da za svo vrijeme od marta pa do dana sačinjavanja ovog izvještaja, od kad možemo reći da je aktuelna situacija neizvjesnog poslovanja preduzeća, nije bilo neopravdanog izostanaka sa posla bilo kog od zaposlenih niti odbijanja izvršavanja bilo kog poslovnog zadatka, već naprotiv svi su dali svoj maksimalni doprinos zaštiti državnog interesa koji za cilj ima uredno vodosnabdijevanje područja na Crnogorskom primorju, ali i stvaranje uslova za ekonomski prosperitet u smislu povećanja prihoda od turizma, koji su u 2018. godini iznosili preko milijardu eura.

Stoga, dugogodišnji, ne mali, institucionalni izazovi sa kojima je suočen Regionalni vodovod i uspjeh u radu i postizanju najboljih i rekordnih poslovnih rezultata tokom 2017. i 2018. godine od osnivanja preduzeća su dokaz jakog kadrovske kapaciteta Regionalnog vodovoda i razvojne vizije i poslovne politike koje menadžment sprovodi, posebno od 2013. godine, kada je pokrenuto sistemsko restrukturiranje preduzeća i u tom smislu poboljšanje funkcionisanja RVS-a, te trajno rješavanje nagomilanih izazova iz prethodnog perioda.

11. IZAZOVI U FUNKCIONISANJU JP

11.1 SPOR SA STRABAG A.G. AUSTRIJA I POSTUPCI U VEZI SA SPOROM

11.1.1 UVOD

JP je sa kompanijom Strabag 01.04.2008.g. zaključio ugovor za izgradnju kontinentalnih cjevovoda regionalnog vodovodnog sistema za Crnogorsko primorje u vrijednosti od 17,5 mil. eura sa rokom završetka od 12 mjeseci, tj. do 01.04.2009. godine. Dana 01.12.2009. godine, nakon što je postalo jasno da izvođač niti je u stanju niti ima namjeru da završi radove predviđene ugovorom, isti je raskinut. O razlozima koji su doveli do raskida ugovora i njegovom grubom kršenju od strane Strabag-a, JP je u periodu 2009-2010 imalo detaljnu komunikaciju sa resornim Ministarstvom održivog razvoja i turizma, nakon čega je pokrenuta procedura obezbjeđivanja saglasnosti Vlade Crne Gore za raskid ugovora.

U momentu raskida ugovora, Strabag je završio manje od 50% ugovorenih radova, a od 17,5 mil. eura vrijednosti ugovora u momentu raskida bilo je isplaćeno oko 60% vrijednosti, tj. 11,5 mil. eura.

Nakon raskida ugovora, JP je preuzeo poslove koordinacije i organizacije izgradnje ovog dijela regionalnog vodovodnog sistema. Svi radovi su, i pored činjenice da su izvođeni u hidrološki najnepovoljnijem periodu godine, uspješno završeni 15.07.2010. godine, a 28.07.2010. godine potrošačima na Crnogorskom primorju su isporučene prve količine vode iz regionalnog vodovodnog sistema.

11.1.2 ARBITRAŽA

Strabag, je podnio tužbu za naknadu štete kod neugovorene i nenadležne Međunarodne trgovinske komore (MTK) u Parizu. Nenadležno vijeće Arbitražnog suda MTK je 12.03.2013. godine preglasavanjem donijelo odluku u korist Strabag-a. Ova odluka je pristrasna (neskriveno favorizuje Strabag), neutemeljena i površna (nedostaje obrazloženje o mnogim argumentima i dokazima koje je u postupku dostavio Regionalni vodovod) i suštinski pogrešna i vrlo nepravilna i protivna osnovnim načelima na kojima treba da počiva arbitražno rješavanje sporova u međunarodnim poslovnim odnosima. Istom su nepravilno maksimalno prihvaćeni zahtjevi Strabag-a koji nemaju utemeljenja u dokumentacionoj osnovi, a minimalizovana ili čak ignorisana pozicija Regionalnog vodovoda, uprkos dokumentaciji koja je dostavljena.

Činjenica da je odluka donijeta nadglasavanjem u vijeću, te da je jedan arbitar dostavio izdvojena mišljenja, i po pitanju nadležnosti i po pitanju suštine spora, koja se drastično razlikuju od same odluke, jasno govori o njenim ozbiljnim manjkavostima.

Glavni nedostatak arbitražne odluke je taj što je ona donijeta od strane arbitraže koja nije mogla da odlučuje u ovom postupku, jer nije bila nadležna za predmetni spor. JP je na početku postupka istakao prigovor nenadležnosti i insistirao na njemu tokom čitavog toka arbitraže, navodeći da arbitraža MTK u Parizu, kojoj je Strabag podnio tužbu, ne može da sudi u ovoj stvari, jer ugovor JP sa Strabag-om ne predviđa njenu nadležnost. Arbitražni sud se ogлуšio o argumente JP i proglasilo se nadležnim, što je protivno osnovnom načelu međunarodne trgovinske arbitraže da se njena nadležnost ustanovljava samo jasnim, izričitim arbitražnim sporazumom koji nedvosmisleno pokazuje namjeru obje strane u sporu da joj se povjerava rješavanje spora. Arbitar, koji je izdvojio mišljenje, jasno je zauzeo stav da arbitraža nije nadležna i da njena odluka ne može biti sprovedena u Crnoj Gori.

JP je bio primorano da učestvuje u arbitražnom postupku, jer bi se proces odvijao i u njegovom odsustvu (Arbitražni pravilnik MTK izričito predviđa da se postupak odvija i da se odluka donosi i ako tužena strana odbije da se pojavi na arbitraži).

No, arbitražna odluka je pogrešna i sa stanovišta suštine spora. Uopšte nijesu uzeti u obzir argumentacija i dokazi JP o ogromnim propustima Strabag-a kao izvođača radova, kojima je ukazano na:

- prepuštanje cijelog posla podizvođačima, protivno ugovoru,
- potpuno odsustvo planiranja i organizacije i ogromne propuste u koordinaciji i kontroli rada podizvođača,
- nesposobnost rukovodećeg kadar na gradilištu, koji je u cjelosti organizovan i vođen od strane osoblja Strabag-ove podružnice iz Beograda,
- odsustvo ključnih ljudi (uključujući odgovornog rukovodioca radova) sa gradilišta za svo vrijeme odvijanja posla, suprotno odredbama ugovora,
- nezainteresovanost centrale Strabag-a iz Beča tokom cijelog trajanja ugovora da se uključi u rješavanje problema, iako je resorni ministar u Vladi Crne Gore od njih to tražio, a Inženjer, saglasno svojim ugovornim ingerencijama, zatražio smjenu kompletnog osoblja na gradilištu na čelu sa rukovodiocem radova i angažovanje osoblja iz Austrije koje je bilo predviđeno ponudom,
- ogromno kašnjenje u izvršenju radova, koje je kulminiralo zahtjevom za produženje roka (podnijetim poslije isteka roka) kojim je traženo produženje od 417 dana (što je duže od ugovorenog roka od 365 dana), a potom (nakon što on zahtjev nije prihvaćen) izjavom Strabag-a da rok i ne postoji, te da Strabag predlaže da završi radove u nedefinisanoj roku,
- nepostojanje kontrole kvaliteta izvršenih radova,
- nerazumijevanje ugovornih uslova i propisanih obaveza izvođača radova (metodologija građenja, kontrola kvaliteta, a za najteže dionice i izrada izvođačkih projekata), kao i ogromni propusti u izvršenju tih obaveza, isključivo zbog nesposobnosti rukovodećeg osoblja da koordinira veliki broj podizvođača,
- nepoštovanje zakonske regulative Crne Gore (stručno osoblje bez odgovarajućih licenci Inženjerske komore, a svi zaposleni nerezidenti bez radne dozvole za rad u Crnoj Gori), itd...

Svi navodi JP potkrijepljeni su dokazima iz vremena nastajanja problema na gradilištu: dopisima Inženjera, međusobnom korespondencijom stranaka, gradilišnom dokumentacijom, korespondencijom Strabag-a sa njegovim podizvođačima, zapisnicima sa sastanaka stranaka sa predstavnicima Vlade Crne Gore, zapisnicima sa sastanaka sa projektantom i revidentom, rješenjima nadležnih državnih organa Crne Gore, itd. Pored toga, svjedoci JP na ročištu u Parizu kao rukovodioci najvažnijih Strabag-ovih podizvođača koje je Regionalni vodovod preuzeo zajedno sa ostalim podizvođačima i sa kojima je završio posao, te rukovodilac organizacije koja je koordinirala završetak radova nakon raskida ugovora sa Strabag-om, su činjenicama i dokazima potvrdili navode JP, ukazavši na svu pogubnost i neodgovornost u ponašanju Strabag-a tokom izvođenja radova, kao i katastrofalnu organizaciju i koordinaciju podizvođača. Takođe, vještaci Instituta za građevinarstvo iz Podgorice su profesionalno pobili stavove vještaka koje je angažovao Strabag.

O očiglednoj nezainteresovanosti Strabag-a da uspješno realizuje svoje ugovorene obaveze na izgradnji značajnog dijela važnog infrastrukturnog projekta koji treba da osnaži ekonomski

sistem države Crne Gore i povećá kvalitet života stanovništva koje je decenijama unazad imalo problema sa nestašicom vode za piće, najupečatljivije potvrđuje ostvarena produktivnost radova nakon raskida ugovora, koja je pet puta veća od one koja je postojala kada je radovima koordinirao i odlučivao Strabag. Ta produktivnost je postignuta sa podizvođačima koji su bili angažovani od strane Strabag-a, a nakon što je JP preuzelo posao od Strabag-a nastavljajući da ga realizuje sa istim podizvođačima. Neshvatljivo je da Arbitražni sud nije razmotrio dokaznu građu Regionalnog vodovoda i što je propustio da se o njoj izjasni. Većina u nenadležnom arbitražnom vijeću MTK nije uzela u obzir ni osobenosti posla (veliki značaj projekta za privredu Crne Gore, važnost završetka projekta u roku, direktno angažovanje Vlade Crne Gore u praćenju odvijanja projekta i u direktnoj pomoći Strabag-u da otkloni svoje propuste u organizaciji i izvođenju radova). Nenadležno arbitražno vijeće MTK je potpuno prenebreglo navode i dokaze Regionalnog vodovoda da je Strabag, iako je znao za važnost projekta, direktno obmanjivao Vladu Crne Gore i JP u pogledu rokova završetka posla. Vijeće se prosto oglušilo o dokaze da je Strabag, svojim radnjama i propustima, do te mjere povrijedio ugovor da je Regionalni vodovod bio primoran da ga raskine kada je postalo jasno da nastavak saradnje dovodi u pitanje završetak regionalnog vodovodnog sistema.

Ono je ignorisalo i dokazanu činjenicu o vrlo niskom stepenu izvršenja posla u momentu raskida (oko 60% završenih radova na kopnenoj dionici pri čemu su ostale nezavršene najteže dionice i svega 20% završenih radova na podvodnoj dionici) što je konstatovano popisom sačinjenim na dan raskida ugovora i ovjerenim od obje strane, te da je Regionalni vodovod preostale radove završio u roku od 6 mjeseci i to u vremenski najnepovoljnijim uslovima. U momentu raskida ugovora, Strabag je završio manje od 50% ugovorenih radova, a od 17,5 mil. eura vrijednosti ugovora u momentu raskida bilo je isplaćeno oko 60%, tj. 11,5 mil eura. Ignoriralo je i činjenicu da je odluka o raskidu ugovora bila veliki rizik za Regionalni vodovod, posebno u vrijeme koje je bilo veoma nepovoljno za građenje (01. decembar 2009. godine), dok Strabag, nije pretrpio nikakve posljedice, jer svoju operativu nije ni imao.

Nenadležno arbitražno vijeće MTK je potpuno zanemarilo činjenicu da je, nakon isteka ugovorenog roka od 365 dana, rukovodeće osoblje Strabag-a tadašnjem Ministru održivog razvoja i turizma, 24.07.2009. godine na sastanku u Ministarstvu održivog razvoja i turizma garantovalo završetak svih radova na kopnenoj dionici do 31.08.2009. godine, a svih radova na podvodnoj dionici do 15.12.2009. godine, a da je samo četiri dana nakon toga, 28.07.2009. godine, Strabag od JP tražio produženje od dodatnih 417 dana i ogromnu finansijsku kompenzaciju po više osnova. Ugovorni rok je bio produžen za 95 dana, a nakon što je i ovaj rok istekao, Strabag je 30.10.2009. godine obavijestio jp da rok završetka više ne postoji, odnosno da će završiti radove u nedefinisanim roku.

Nenadležno arbitražno vijeće MTK se nije potrudilo da objasni šta je Regionalni vodovod trebalo da uradi u toj situaciji. U ovom dijelu odluke Arbitražno vijeće je potpuno zanemarilo interes Regionalnog vodovoda i Crne Gore, prenebreglo odredbe ugovora i crnogorskog prava i Evropske konvencije o međunarodnoj trgovačkoj arbitraži i oglušilo se o mnogobrojne primjere, iznijete i dokazane u postupku, da je u mnogim aspektima svog prisustva na projektu Strabag direktno postupao u lošoj namjeri prema svom ugovornom partneru i zemlji u kojoj je prihvatio da učestvuje u vrlo značajnom projektu.

Koliko je JP oštećeno svjedoči i činjenica da je sud u Beču naložio Raiffaisen Bank AG Vienna, kao izdavaocu garancije za dobro izvršenje posla, da ne izvrši naplatu iste po prijemu zahtjeva koji je podnio Regionalni vodovod, onda kada je bilo jasno da je kvalitet radova maksimalno ugrožen. Ovaj zahtjev, praćen izjavom da je Strabag prekršio svoje ugovorne obaveze, Regionalni vodovod je uputio 16.11.2009. godine. Garancija je predviđala da će banka isplatiti iznos od 1.711.284 eura na prvi poziv, tj. prvi zahtjev praćen pismenom izjavom da Izvođač krši svoje obaveze iz ugovora, bez obaveze navođenja ili dokazivanja osnova zbog koje se traži njeno

aktiviranje. Sud u Beču izdao je zabranu banci da ne izvršava bilo kakvo plaćanje po toj garanciji u roku od 6 mjeseci i istovremeno naložio Strabag-u da u istom roku započne arbitražu kojom će osporiti naplatu garancije. Regionalni vodovod se usprotivio ovakvoj odluci suda i uložio prigovor, ali, i pored toga što je bio u pravu, njegov prigovor je odbačen kao neosnovan.

Navedeno takođe govori o tome čime se sve Strabag služio da ospori očigledne argumente Regionalnog vodovoda, kao i da je u tome imao direktnu podršku određenih instanci svoje države.

Na jednostranost i pristrasnost odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK najbolje ukazuju presuđeni finansijski iznosi koji su u suprotnosti sa dokazima iznijetim u postupku, a koji se odnose na potraživanja za:

- radove na polaganju cjevovoda na podvodnoj dionici po dnu Skadarskog jezera u dužini od 4.507 m, iako popis, sačinjen na dan raskida i ovjeren od obje strane dokazuje da je ukupna položena dužina iznosila 1.056m (Strabag-u je priznato 3.451m cjevovoda koji nije položio, a u finansijskom smislu, ukupno 1.076.923 eura),
- materijal isporučen na gradilište i izgubljen (potopljen u jezero) od strane Strabag-a još dok je ugovor bio na snazi, o čemu su strane uredno sačinile i potpisale zapisnik (Strabag-u je neosnovano priznato za plaćanje 384m cijevi koje je izgubio-ukupno 96.136 eura),
- privremene radove na izgradnji platoa za prefabrikaciju cijevi, iako je u postupku dokazano da je Strabag ovu platformu izgradio samo zato što na gradilište nije isporučio čelične cijevi sa prefabrikovanom betonskom oblogom, shodno ugovoru, nego je odlučio da oblogu izvodi na licu mjesta, kao i to da ugovor ne predviđa plaćanje tzv. privremenih radova, već da su oni obuhvaćeni ponuđenom cijenom (za to je Strabag-u priznat iznos od 963.488 eura),
- izgubljenу dobit i naknadu štete režijskih troškova koje bi Strabag imao da ugovor nije raskinut, u iznosu od 2.266.094 eura, iako je za kašnjenje u izvršenju posla Strabag bio isključivo odgovoran, te se u takvoj situaciji ne može govoriti o izgubljenoj dobiti, a nema ni govora o režijskim troškovima nakon raskida ugovora, obzirom da je Strabag istog dana napustio gradilište, a sopstvenu operativu nije ni imao,
- PDV u iznosu od 1.180.597 eura, iako Strabag nije dokazao, ni pokušao da dokaže da je ovaj porez platio (jer takav dokaz i ne postoji), niti da ima obavezu da ga plati Strabag, već samo ispostavio zahtjev koji mu je prihvaćen,
- zateznu kamatu, troškove kod suda u Beču i dr.

I u pogledu raspodjele arbitražnih troškova, nenadležno arbitražno vijeće MTK je donijelo neprimjerenu odluku, koja odudara od uobičajene arbitražne prakse. Jedno od preovlađujućih pravila, ustanovljenih u praksi arbitraže, je da se troškovi arbitražnog postupka dijele među stranama, kao i da svaka strana snosi sopstvene troškove učešća u postupku. Nenadležno arbitražno vijeće MTK je odstupilo od ove ustaljene prakse i presudilo da Regionalni vodovod u cjelosti snosi troškove arbitraže (cca. 600.000 eura), kao i da treba da nadoknadi dio troškova punomoćnika Strabag-a u iznosu od 500.000 eura (ovaj iznos je više nego dvostruko veći od ukupnih troškova Regionalnog vodovoda i njegovih punomoćnika u-arbitraži).

Konačna odluka nenadležnog arbitražnog vijeća MTK je potvrdila bojazan u pogledu pristrasnosti arbitraže i pokazala potpunu opravdanost odluke JP da ne podnosi protivtužbu protiv Strabag-a pred MTK arbitražom. Naime, podnošenjem protivtužbe, Regionalni vodovod bi priznao nadležnost te arbitraže i, u slučaju nepovoljne odluke, ne bi imao mogućnost da ospori priznanje i izvršenje odluke pred sudom u Crnoj Gori sa stanovišta nenadležnosti. Iz istog

razloga, Regionalni vodovod nije uložio ni žalbu na ovakvu presudu nenadležnog arbitražnog vijeća MTK, jer bi i njome bila priznata nadležnost MTK.

11.1.3 PREGOVORI NAKON DONOŠENJA ARBITRAŽNE ODLUKE

Po okončanju postupka u Parizu, na sastanku u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, 22.04.2013. godine, Strabag je inicirao pregovore u cilju razrješenja spora i dogovoreno je da se vrše pregovori.

Zauzimajući jasan stav da želi da pregovara isključivo na osnovu međusobno usaglašene i ovjerene dokumentacije, a nikako na osnovu arbitražne odluke iz Pariza koja je jednostrano donijeta u korist Strabag-a, Regionalni vodovod je pregovore prihvatio i Upravni Odbor je formirao pregovarački tim, u sastavu:

1. Miodrag Pejović, predsjednik pregovaračkog tima (tadašnji predsjednik Upravnog odbora Regionalnog vodovoda);
2. Zoran Bošnjak, član pregovaračkog tima (bivši direktor Regionalnog vodovoda);
3. Pok. Puniša Pavićević, član pregovaračkog tima (bivši tehnički direktor i v.d. direktora Regionalnog vodovoda);
4. Predrag Bjelobrković, član pregovaračkog tima (bivši direktor Regionalnog vodovoda).

Tek nakon 4 mjeseca po prijemu informacije od strane resornog Ministarstva o sastavu pregovaračkog tima Regionalnog vodovoda, Strabag je odgovorio imenovanjem svog pregovaračkog tima. U tom periodu, gospodin Pavelić, predstavnik Strabag-a, je imao dva sastanka sa direktorom Regionalnog vodovoda u Budvi na kojima je u kontinuitetu insistirao da njih dvojica samostalno riješe spor, a direktor Jevrić to nije prihvatio, već je insistirao da to učine pregovarački timovi dva preduzeća i to na osnovu dokumentacione osnove kako je i ranije dogovoreno, a što je konstatovano i u zapisnicima sa tih sastanaka potpisanih od strane sagovornika, koji su dostavljeni Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Vladi Crne Gore.

Strabag je bez objašnjenja odugovlačio sa pregovorima i isti su početi 09.06.2014.godine, što znači 14 mjeseci od sastanka koji je održan 22.04.2013. godine u kabinetu tadašnjeg ministra održivog razvoja i turizma na kojem su na inicijativu Strabaga dogovoreni pregovori.

Strabag je, pored toga što je odugovlačio pregovore, imao neprofesionalan i neodgovoran pristup od samog početka pregovora, baš kao i prethodno nakon zaključenja ugovora o izgradnji regionalnog vodovodnog sistema.

Nakon dva dana pregovora i usaglašavanja dokumentacione osnove, dva pregovaračka tima su dogovorila i drugu sesiju pregovora i predstavnici Strabag-a su saopštili da će rezultati pregovora biti razmotreni u roku od 30 dana sa rukovodiocima u Beču, a gospodin Pavelić, rukovodilac njihovog pregovaračkog tima, je saopštio da će Regionalni vodovod blagovremeno informisati u slučaju da se centrala Strabag-a u Beču odluči za sudski postupak. Međutim, Regionalni vodovod nije dobio povratnu informaciju i, umjesto dogovorene druge sesije pregovora Strabag je 18.09.2014. godine kod Privrednog suda Crne Gore u Podgorici pokrenuo proces za priznanje odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK iz Pariza, čime je još jednom manifestovao neprofesionalan i nekorektan odnos prema Regionalnom vodovodu. Iz punomoćja koje je Strabag dao advokatskoj kancelariji Glišić iz Beograda, za pokretanje sudskog postupka se vidi da je isto dato još 15.05.2014. godine, odnosno prije nego što su pregovori dva pregovaračka tima i započeli (09.06.2014.g.), što jasno ukazuje da ova kompanija ni jednog trenutka nije imala iskrene namjere prema JP, odnosno prema sopstvenom insistiranju da se eventualna neslaganja riješe putem pregovora.

11.1.4 PRIZNANJE I IZVRŠENJE ODLUKE NENADLEŽNOG ARBITRAŽNOG VIJEĆA MTK IZ PARIZA

Pred Privrednim sudom Crne Gore, kao prvostepenim sudom, te pred Apelacionim sudom Crne Gore, kao drugostepenim sudom, vođen je postupak po predlogu za priznanje odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK donijete 21. marta 2013. godine u sporu tužioca Strabag-a i Regionalnog vodovoda (broj predmeta 17146/MHM/EMT) koji je proistekao iz ugovora br. MSTDP-CSB-003/1&2 –Izgradnja kontinentalnog kraka regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje između ova dva pravna lica od 1. aprila 2008.godine, u kojem uopšte nije bila ugovorena arbitraža u Parizu, gdje je Strabag jednostrano pokrenuo proces i tako poništio Evropsku konvenciju o međunarodnoj trgovačkoj arbitraži.

Pokretanjem postupka pred Privrednim sudom Crne Gore, Strabag je obesmislio dalje pregovore sa Regionalnim vodovodom, o čemu postoji obimna dokumentacija, što je već i pomenuto.

Ustvari, Strabag je jednostrano prekinuo pregovore (koje je sam inicirao) uprkos dogovoru o nastavku druge sesije pregovora i više se nije obraćao Regionalnom vodovodu već je pokrenuo dalji postupak ne obavijestivši Regionalni vodovod o tome, iako je njegov visoki zvanični predstavnik obećao da će to učiniti.

Privredni sud Crne Gore je donosio četiri odluke kojima je odbijao priznanje odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK i neugovorene arbitraže, a koje su, prema našem mišljenju, u potpunosti bile utemeljene ne samo na Zakonu o arbitraži već i na međunarodnim konvencijama i standardima za arbitražne postupke. Apelacioni sud Crne Gore je, postupajući po žalbama Strabag-a preinačio četiri odluke Privrednog suda i priznao odluku nenadležnog arbitražnog vijeća MTK u Parizu. Slijedi pregled tih postupaka:

- Privredni sud Crne Gore je, donoseći prvu odluku prihvatio razloge Regionalnog vodovoda da se priznanje arbitražne odluke mora odbiti, jer je tu odluku donijela nenadležna arbitraža, odnosno arbitraža koja nije predviđena arbitražnim sporazumom sadržanim u ugovoru (Rješenje Rs.br. 30/14 od 20.03.2015. godine).
- U postupku po žalbi Strabag-a na prvu odluku Privrednog suda Crne Gore, Apelacioni sud Crne Gore je ukinuo rješenje Privrednog suda Crne Gore i vratio predmet na ponovno odlučivanje (Rješenje Pž 372/15 od 28.05.2015.godine). Apelacioni sud Crne Gore je u svojoj odluci ukazao Privrednom sudu Crne Gore da je arbitražna klauzula u ugovoru nepotpuna, ali da je potrebno ići na „ozdravljenje“ arbitražnog sporazuma, a što se može učiniti jedino utvrđivanjem „prave volje stranaka“ koje su ga zaključile, te iznio stav da „uporedno arbitražno pravo prihvata opciju 'spasavanja' arbitražnog ugovora“. Takođe je ukazao da je Privredni sud Crne Gore propustio da cijeni okolnost da je Regionalni vodovod, kao tuženi u arbitražom postupku, učestvovao u tom postupku, da je imenovao arbitra i potpisao uslove zadatka/akt misije i da je potpisujući Akt misije, pristao da arbitražno vijeće odlučuje o svim prigovorima, te da je u prvostepenom postupku valjalo cijiniti i to da Regionalni vodovod nije tražio poništaj arbitražne odluke, tužbom u postupku pred redovnim sudom u Francuskoj, a da je u tom postupku mogao da pobija pravilnost i zakonitost arbitražne odluke, u cjelini i djelimično, itd.
- Privredni sud Crne Gore je ponovo odbio da prizna arbitražnu odluku Rješenjima od 28.09.2015.godine i od 31.03.2016.godine koja je, po žalbama Strabag-a ukinuo Apelacioni sud Crne Gore (Rješenja Pž. 785/15 i Pž.br. 622/16).
- Privredni sud Crne Gore se ponovo u svojim rješenjima detaljno izjasnio o svim stavovima Apelacionog suda Crne Gore i argumentovano obrazložio da je odluku donijela nenadležna arbitraža, te da se priznanje odluke ne može dozvoliti, ukazujući na pravila tumačenja arbitražnih sporazuma razvijena u teoriji i praksi međunarodne trgovačke

arbitraže izvedeći nedvosmisleni zaključak da se u konkretnom slučaju ne može prihvatiti stav da arbitražni sporazum sadržan u Ugovoru upućuje na nadležnost arbitraže pod okriljem MTK.

- Apelacioni sud Crne Gore je kao razloge za ukidanje prvostepenih odluka naveo nove okolnosti koje nije iznio u rješenju kojim je ukinuo prvu odluku Privrednog suda Crne Gore, iako su te okolnosti i tada postojale. Kao nove ukidne razloge Apelacioni sud Crne Gore je naveo da je prvostepeni sud propustio da „cijeni da Regionalni vodovod nije u postupku pred MTK arbitražom označio koji bi sud po njegovom mišljenju bio nadležan, te da je odbio predlog arbitražnog vijeća da se sporni odnos riješi po pravilima 'ad hoc' arbitraže“, te da je Privredni sud Crne Gore morao da razmotri i to što je Regionalni vodovod propustio da iskoristi mogućnost koju u pogledu arbitražnog postupka pruža Evropska konvencija o međunarodnoj trgovačkoj arbitraži.
- Privredni sud Crne Gore je i četvrti put odbio da prizna arbitražnu odluku (Rješenje Rs.br. 18/16 od 23.03.2017.godine) ostajući dosljedan svojim obrazloženim stavovima o tumačenju arbitražnog sporazuma, te o domašaju učešća Regionalnog vodovoda u arbitražnom postupku, a pošto je izjavio prigovor nenadležnosti i dosljedno ga iznosio do kraja arbitraže.
- Apelacioni sud Crne Gore je, po žalbi Strabag-a, donio Rješenje (Pž.br. 637/17) od 28. marta 2018. (koje je advokatima Regionalnog vodovoda dostavljeno 30.04.2018. godine) kojim je preinačio rješenje Privrednog suda Crne Gore Rs.br. 18/16 od 23.03.2017.godine i odlučio: „Priznaje se Odluka Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine“.

Regionalni vodovod smatra da se arbitražna odluka ne može priznati, jer je donijeta od strane neugovorene, dakle nenadležne arbitraže (što je jedan od nekoliko razloga za odbijanje priznanja po Njujorškoj konvenciji o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka, koju je prihvatila i Crna Gora, kao i po Zakonu o arbitraži), a to potvrđuje i mišljenje eksperata Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u sastavu: prof.dr.sc. Mihajlo Dika, prof.dr.sc. Hrvoje Sikirić i prof.dr.sc. Davor Babić od 3.5.2013. godine (zav. kod nas pod brojem 440/1 od 13.05.2013. godine) u kome nedvosmisleno stoji da arbitražna odluka ne može biti priznata ni u Crnoj Gori, niti bilo gdje u svijetu.

U drugom ekspertskom mišljenju Pravnog fakulteta iz Zagreba broj 05-15/6558/2 od 03.08.2015. godine koje su pripremili naprijed pomenuti eksperti, a koje je uslijedilo poslije prve odluke Apelacionog suda Crne Gore, ocijenjeni su, kao potpuno neprihvatljivi i protivni međunarodnom arbitražnom pravu bilo kakvi pokušaji priznanja odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK iz Pariza.

Jasno je ignorisana Evropsku konvenciju iz 1961.godine, koja sadrži jasan mehanizam rješavanja situacije kakva je nastala zbog „blanko“ klauzule. Zato je nejasno da li su spisi predmeta dostavljeni svima, jer bi bilo nemoguće prihvatiti da bi se moglo dogoditi da se propustilo tako bitno pitanje kao što je Evropska konvencija. Treba pročitati presudu Privrednog suda na stranama 11 i 12 pa vidjeti kako je to trebalo uraditi. Jasno je da je Strabag napravio ozbiljan propust i to je Privredni sud Crne Gore nedvosmisleno potencirao.

Odluku o eventualnom priznanju odluke nenadležnog arbitražnog vijeća MTK nije moguće donijeti osim da se u cjelosti zanemari činjenica da je Crna Gora prihvatila Njujoršku konvenciju o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka i da je usvojen Zakon o arbitraži donijet po najsavremenijim svjetskim standardima (prema UNCITRAL-ovom Modelu zakona o arbitraži, prema kome su svoje zakone donijele i mnoge zemlje u Evropi). Kada je nadležne institucije Crne Gore uzmu u obzir Zakon o arbitraži i Njujoršku konvenciju o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka, kao što su to učinili prilikom donošenja odluka Privredni i Ustavni sud, donijeće odluku u skladu sa standardima u uporednom pravu, dakle svakako u korist JP.

Regionalni vodovod je na osnovu mišljenja advokata, eksperata i savjetodavnog tima, zajedno i u konsultacijama sa resornim Ministarstvom tokom trajanja sudskog postupka u Crnoj Gori čvrsto stajao na stanovištu da se prijedlog Strabag-a za priznavanje arbitražne odluke, mora odbiti jer je tu odluku donijela nenadležna arbitraža, odnosno arbitraža koja nije predviđena sporazumom sadržanim u ugovoru iz kojeg je proistekao arbitražni spor. Stoga je, nakon što je njegova revizija protiv rješenja Apelacionog suda Crne Gore odbačena kao nedozvoljena od strane Vrhovnog Suda Crne Gore, podnio Ustavnom sudu Crne Gore ustavnu žalbu, koja je prihvaćena, tako da sada postoje svi razlozi da JP očekuje da će finalni ishod ovog postupka biti povoljan po to preduzeće.

11.2 AKTIVNOSTI PREDUZETE POVODOM IZVJEŠTAJA O REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA JAVNOG PREDUZEĆA ZA 2016 GODINU URAĐENOG OD STRANE DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE

Kolegijum Državne revizorske institucije (dalje: DRI) u sastavu Zoran Jelić (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i dr Branislav Radulović (član Senata – član Kolegijuma) na sjednici održanoj 26.07.2017. godine usvojio je Konačni Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog Izvještaja JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva za 2016. godinu br. 40115/17-053-218/27.

U Konačnom izvještaju, nadležni Kolegijum je izrazio negativno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj JP za 2016. godinu i uslovno mišljenje na usklađenost poslovanja sa propisima. U Izvještaju je izdato 36 preporuka, od kojih se 3 preporuke ne odnose na ovo JP, 2 preporuke koje se odnose na različito tumačenje međunarodnih računovodstvenih standarda (koje su bile osnov za izražavanje negativnog mišljenja); 15 preporuka su vezane za opšti dio, tj. za donošenje pravilnika, procedura, internih politika, odluka i poštovanje istih; 2 preporuke se odnose na softversku podršku; 2 preporuke se djelimično odnose na subjekta revizije; 2 preporuke se odnose na preknjižavanja i iste ne utiču na rezultat; jedna preporuka se odnosi na usaglašavanje obaveza i potraživanja; 3 preporuke se odnose na primjenu Zakona o porezu na dodatu vrijednost; 6 preporuka se odnose na Zakon o javnim nabavkama. Takođe, u Konačnom izvještaju je određen rok od 6 mjeseci za dostavljanje Izvještaja o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

Upravni odbor JP je na sjednici od 21.08.2017. godine razmatrao Izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja ovog JP za 2016. godinu, kao i predloženi Plan aktivnosti za realizaciju preporuka izdatih u Izvještaju o reviziji. U skladu sa zaključkom Upravnog Odbora JP je Rješenjem broj 03-17/14933 od 16.08.2017. godine formiralo Radnu grupu, za praćenje realizacije preporuka izdatih u Konačnom Izvještaju o reviziji od strane DRI.

Upravni odbor je na sjednici održanoj 06.10.2017. godine, dakle nakon svega 2,5 mjeseci od formiranja radne grupe, konstatovao da je čak 92% preporuka realizovano ili da se nalaze u završnoj fazi realizacije, a što je potvrđeno i od strane člana Senata DRI g. Zorana Jelića koji je ukazao da je uobičajena praksa da se u roku od 6 mjeseci sprovede do 50 % preporuka DRI. Takođe, tom prilikom, Upravni Odbor je još jednom potvrdio stav koji je donio na sjednici od 21.08.2017.godine da su dio preporuke 7, preporuka 8 i preporuka 15 nesprovodljive a što je detaljno obrazloženo u Akcionom planu za realizaciju preporuka izdatih od strane DRI.

O svemu navedenom, JP je tokom 2017. i 2018. godine u više navrata detaljno informisalo Vladu Crne Gore i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Odbor za ekonomiju, budžet i finansije i Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore, kao i DRI.

Tokom 2018 godine, na sastancima koje je menadžment JP imao sa predstavnicima DRI tj. članom Senata – rukovodiocem Kolegijuma DRI i Ministrom održivog razvoja i turizma kao i tokom dva konsultativna saslušanja na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije i Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine nedvosmisleno je konstatovano da (uprkos izdatom negativnom mišljenju nadležnog kolegijuma) tokom višemjesečne revizije poslovanja JP, ni u jednom slučaju DRI nije ustanovila ni najmanju materijalnu štetu za preduzeće niti po državni budžet.

Takođe, važno je naglasiti i da je, imajući u vidu sve argumente JP i eksplicitne stavove Svjetske Banke, EBRD, eksternih revizora (Ernst&Young i Deloitte), Ekonomskog Fakulteta Univerziteta Crne Gore i Instituta Sertifikovanih računovođa kojima se jasno potvrđuju ispravna i zakonski utemeljena postupanja JP tj. evidentiranje, amortizovanje i knjiženja IDA kredita i knjiženje sanacije cjevovoda na dionici PK Tivat- PK Podkuk (a koja je nadležni kolegijum DRI osporio i isključivo zbog toga izdao negativno mišljenje), Odbor za ekonomiju, budžet i finansije, zaključio da je neophodno da DRI u komunikaciji sa eksternim revizorima i JP, usaglasi stavove po ovom pitanju.

11.3 PROBLEMATIKA I AKTIVOSTI NA PLANU ODNOSA SA INVESTICIONO RAZVOJNIM FONDOM

U cilju realne analize odnosa Investiciono-razvojni fond AD - JP „koji se „prelamaju“ kroz postojeći proces transformacije, JP-au društvo sa ograničenom odgovornošću, tokom prvog i drugog kvartala intenzivno je rađeno na planu analize odnosa JP-a i IRF-a, sa aspekta plasmana IRF u JP. U tom pravcu uspostavljena je intenzivna komunikaciju sa Vladom Crne Gore (MoF i MORT) tokom koje je pripremljena detaljna hronologija i dokumentaciona osnova relevantna za argumentovano osporavanje zahtjeva da se učešće IRF-a u obezbjeđenju sredstava za izgradnju regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje transformiše u udio u kapitalu tokom postupka transformacije Javnog Preduzeća u dvočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, a shodno Zakonu o privrednim društvima (Sl.list Crne Gore” br. 006/02, “Sl. list Crne Gore” br. 017/07, br.080/08, br. 040/10, br. 036/11, i br. 040/119).

U tom kontekstu je i pozivanjem na odredbe Ugovora o kreditima sa EBRD i Svjetskom Bankom kao i obraćanjem tim institucijama dokazano da je zahtjev IRF-a po cijeloj seriji pravno-ekonomskih osnova, neostvariv.

11.4 INFORMACIJA O REZULTATIMA ANALIZE POSTOJEĆEG STANJA IZDAŠNOSTI IZVORIŠTA BOLJE SESTRE

Za potrebe ocjene stanja izdašnosti izvorišta Bolje Sestre urađena je *Analiza postojećeg stanja izdašnosti izvorišta Bolje Sestre, potencijalni rizici i mjere za prevazilaženje*, od strane Goluba Čulafića, msc. Geografije iz Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore septembra 2018. godine.

U analizi je dat osvrt na stanje po pitanju klimatskih uslova i ostalih uzroka koji dovode do promjena u vodnom režimu Skadarskog jezera, Malog blata kao i rijeka koje se nalaze u užoj zoni izvorišta. Navedeni su podaci o mjerenju izdašnosti izvorišta od početka istražnih radova, a zaključno sa avgustom 2018. godine iz kojih se zaključuje da je od 2005. do danas primjećen konstantan pad izdašnosti izvorišta, sa posebnim naglaskom na pad u posljednje dvije godine (2016-2018). Potencijalni problem smanjenja izdašnosti izvorišta je konstatovan 2015. godine od kada se i frekventnije vrši mjerenje izdašnosti u odnosu na raniji period. Napominjemo da su mjerenja uglavnom vršena za vrijeme hidrološkog minimuma, odnosno za vrijeme tzv. malih voda kada je izdašnost najmanja. JP je u stalnoj komunikaciji sa ekspertima za hidrogeologiju karsta prof. dr Mićkom Radulovićem i prof. dr Zoranom Stevanovićem kako bi se našlo rješenje za eventualno dovođenje dodatnih količina vode, odnosno povećanja kapaciteta kojim bi RVS u

narednom periodu mogao da raspolaže. Razmatrano je više rješenja za koja su potrebni ozbiljni i detaljni istražni radovi kako bi se odredila ona najoptimalnija sa stanovništa raspoloživog kapaciteta, ali i sa stanovišta investicije.

Kako bi se dodatno ispitao uticaj podzemnih voda na izvorište Bolje Sestre, odredile tačne granice III zone sanitarne zaštite, ispitali uticaji iz II zone sanitarne zaštite na izdašnost i kvalitet izvorišta i dala rješenja za dovodenje dodatnih količina vode čime bi se povećao raspoloživi kapacitet vode za zahvatanje, istražni radovi u vezi sa navedenim su kandidovani kroz projekat za odobrenje sredstava iz IPA fonda. Ova procedura je u završnoj fazi i donošenje odluke o dodjeli sredstava za kandidovane projekte očekuje se početkom naredne godine.

Dosadašnji rezultati ispitivanja kvaliteta vode su potvrdili da se voda izvorišta „Bolje Sestre“ po sastavu razlikuje od vode Morače, te da u tom smislu Morača nema uticaja na samo izvorište, ipak smanjenje izdašnosti za vrijeme kada se u koritu Morače uz II zonu sanitarne zaštite izvode radovi regulacije korita uz nelegalnu eksploataciju riječnih nanosa dovoljan je razlog da se dodatno ispita da li te radnje stvarno imaju uticaja na smanjenje izdašnosti ili su razlozi pak klimatske ili neke druge promjene, što treba istražiti. U spomenutoj dat je osvrt na zaštitne zone izvorišta sa posebnim naglašavanjem primjećenih radnji (eksploatacije riječnih nanosa) koje se mogu negativno odraziti na kvantitet i kvalitet izvorišta.

Podsjećamo da je izvorište Bolje Sestre 2017. godine uvršteno na mapu 150 najznačajnijih karstnih izvorišta u svijetu.

Shodno navedenom kao i rezultatima analize u cilju prevazilaženja evidentiranih pojava potrebno je:

1. Nastaviti sa mjerenjem izdašnosti izvorišta kako bi se mogli donijeti detaljniji i pravi zaključci o stanju i trendovima u vezi sa kapacitetom izvorišta;
2. Raditi na određivanju šire (III) zone sanitarne zaštite izvorišta, kao i nastaviti odnosno posvetiti veću pažnju nedozvoljenim aktivnostima u užoj (II) zoni, sa posebnim akcentom na institucionalnoj zabrani eksploatacije pijeska i šljunka iz korita rijeke Morače;
3. Razmatrati alternativna rješenja za povećanje raspoloživog kapaciteta izvorišta čemu je u preduzeću u proteklom periodu posvećena dodatna pažnja i u saradnji sa ekspertima iz ove oblasti prof. dr Mićkom Radulovićem i prof. dr Zoranom Stevanovićem nađeno nekoliko rješenja koja bi mogla biti razmatrana, ali zahtjevaju ozbiljne i detaljne istražne radove. Pored toga na razradi tehničkih rješenja zaštite podzemnih vodnih resursa i stabilizovanja odnosno povećanja raspoloživog kapaciteta radiće i grupa eksperata u okviru UNESCO koji već nekoliko godina imaju intezivnu saradnju sa JP-om.
4. Razmotriti donošenje odluke o moratorijumu na projekat regulacije korita rijeke Morače do konačnog završetka analize koja bi se zasnovala na naučnim osnovama u cilju zaštite kvaliteta i kvaniteta izvorišta Bolje Sestre.

Direktor
Goran Jevrić